

Walter M. Miller Jr

CANTICĂ PENTRU LEIBOWITZ

SCIENCE FICTION

WALTER M. MILLER JR.

CANTICĂ PENTRU LEIBOWITZ

A Canticle for Leibowitz, 1959

Traducere din limba engleză
GABRIEL STOIAN

Inginer şi fost pilot de vânătoare, WALTER M. MILLER Jr (născut la 23.01.1923) a început să scrie din întâmplare, în cursul convalescenţei care a urmat unui accident de automobil. Cariera sa literară a fost însă pe cât de scurtă, pe atât de strălucitoare: Miller a debutat în 1951 şi a încetat practic să mai publice la începutul anilor ’60, nu înainte de a fi obţinut de două ori premiul Hugo – în 1955, pentru nuveleta *The Darfsteller (Intrusul din stele*, 1954) şi în 1961, pentru romanul *A Canticle for Leibowitz (Cantică pentru Leibowitz*, 1960). Dacă ţinem cont de faptul că n-a scris, în total, nici măcar două duzini de nuvele şi povestiri (dintre care trei alcătuiesc romanul deja menţionat!), palmaresul său este cu adevărat excepţional, aducându-ne aminte de numele altui scriitor cu o carieră similară, Alfred Bester, şi el prematur retras din science fiction. Proza scurtă a lui Miller a fost adunată în volumele *Conditionally Human (Umanitate condiţionată*, 1962) şi *The View from the Stars (Vederea dinspre stele*, 1964).

Cea mai cunoscută creaţie a sa rămâne însă romanul *Cantică pentru Leibowitz*, devenit modelul clasic al poveştilor despre renaşterea rasei umane după cataclismul atomic şi cartea SF favorită a multor cititori de literatură care nu iubesc science fiction-ul. Contribuie la aceasta faptul că Walter M. Miller Jr, catolic convins, atribuie Bisericii rolul principal în reconstruirea societăţii după holocaustul nuclear, călugării fiind mai întâi singurii, apoi principalii păstrători ai vestigiilor vechii culturi, ce vor fi folosite în vederea unei noi înălţări spirituale. Minuţiozitatea descrierilor, credibilitatea personajelor, seriozitatea cu care sunt abordate problemele religioase, filosofice, politice, morale, explică în bună măsură fascinaţia exercitată asupra publicului de acest roman cu adevărat sfâşietor, tradus acum pentru prima oară în româneşte la editura FAHRENHEIT.

Orice dedicaţie nu e decât
o scărpinătură în locul unde ai mâncărimi –
prin urmare, pentru ANNE,
la sânul căreia se află RACHEL care,
ca o muză,
îmi îndrumă cântecul stângaci
şi chicoteşte printre rânduri

— cu binecuvântări, Lass W.

Fiat homo

Capitolul 1

Fratele Francis din Utah n-ar fi descoperit relicvele sfinte dacă, în Postul Paştelui pe care, ca tânăr novice, trebuia să-l ţină în deşert, nu l-ar fi întâlnit pe acel pelerin încins cu o fâşie de pânză în jurul coapselor.

Adevărat, până atunci fratele Francis nu mai văzuse vreun pelerin îmbrăcat astfel, dar imediat ce-şi revenise din nemărginita uimire pricinuită de apariţia lui la marginea orizontului, ca un punct neînsemnat prins în aburul tremurător ridicat de arşiţă, fu convins că ochii nu-l înşelaseră. Punctul se întrupă din luciul ca de oglindă al şoselei ajunsă o ruină, la început parcă lipsit de picioare, dar având un cap minuscul, şi părând să se apropie, mai degrabă zvârcolindu-se decât mergând, ceea ce-l făcu pe fratele Francis să strângă crucifixul în mână şi să murmure unul sau chiar două Ave Maria. Punctul sugera o lighioană pipernicită adusă pe lume de demonii pârjolului care bântuiau pământul la amiază, moment în care toate creaturile în stare să se mişte prin deşert (în afara vulturilor şi a celor câţiva pustnici precum Francis) zăceau neclintite în vizuini ori se ascundeau sub stânci pentru a scăpa de grozăvia soarelui. Doar ceva monstruos, anormal sau cu mintea rătăcită ar fi păşit încoace cu atâta hotărâre la acea oră din zi.

Fratele Francis înălţă în grabă o rugăciune către Sfântul Paul Ciclopul, patronul avortonilor, pentru a se apăra de nefericiţii lui protejaţi. (Fiindcă pe vremea aceea cine nu ştia că pământul era înţesat de monştri? Potrivit canoanelor Bisericii şi legii nescrise a Naturii, celor născuţi vii li se îngăduia să trăiască şi, dacă aveau putinţa, cei care-i aduseseră pe lume îi ajutau să ajungă la maturitate. Chiar dacă nu în litera ei, legea era respectată atât cât să contribuie la menţinerea unei populaţii răzleţe alcătuită din monştri adulţi care de multe ori îşi alegeau ca loc de peregrinare ţinuturile cele mai pustii, unde dădeau târcoale focurilor aprinse noaptea de cei ce călătoreau prin preerie.)

Într-un târziu, smulgându-se din aburii arşiţei şi intrând în aerul clar, punctul se transformă într-un pelerin aflat încă departe; şoptind un Amen, fratele Francis dădu drumul crucifixului.

Pelerinul era un bătrânel cu barbă stufoasă şi picioare ca nişte fuse, care avea un toiag, o pălărie înaltă şi o desagă din piele plină cu apă, atârnată pe umăr. Prea mesteca şi scuipa încântat ca să fie luat drept spirit şi părea din cale-afară de plăpând şi nevolnic pentru a reuşi să bage pe cineva în răcori ori pentru a-şi alege ca îndeletnicire jaful la drumul mare. Cu toate astea, fără să scoată un sunet, Francis se trase mai la adăpost de ochii lui şi se ghemui în dosul unui morman de piatră sfărâmată, de unde să nu-i scape nimic, dar să nu fie văzut. Deşi rare în plin deşert, întâlnirile între doi oameni care nu se cunoşteau deveneau prilejuri de suspiciune reciprocă şi erau marcate, din ambele părţi, de preparative în vederea unui eveniment ce se putea dovedi fie amical, fie războinic.

Abaţia nu era vizitată de mireni ori de străini mai des de două-trei ori pe an, în ciuda oazei care-o ajutase să supravieţuiască şi care ar fi transformat-o într-un refugiu firesc pentru drumeţi, dacă drumul, socotind felul cum se călătorea atunci, n-ar fi fost unul dintre acelea care nu pornea de undeva şi nici nu ducea spre un loc anume. Pesemne că-n vremurile de demult, acest drum fusese o părticică din ruta cea mai scurtă dintre Great Salt Lake şi Old El Paso; la sud de abaţie, el intersecta o fâşie asemănătoare, din piatră sfărâmată, care se întindea spre est şi spre vest. În ultimul timp, încrucişarea de drumuri era măcinată mai mult de vreme decât de om.

Pelerinul se apropie cât să poată da bineţe şi să fie auzit, însă novicele rămase ascuns în dosul mormanului de moloz. Necunoscutul avea într-adevăr o legătură murdară din pânză de sac în jurul coapselor, singurul articol de îmbrăcăminte în afara pălăriei şi a sandalelor. Înainta greoi şi îndârjit, călcând cu un şchiopătat mecanic, ajutându-şi în acelaşi timp piciorul beteag cu toiagul masiv. Mersul lui ritmic era acela al unui drumeţ care a bătut drum lung şi

are încă mult de mers. Pătrunzând însă în zona ruinelor uitate de timp, rări pasul şi zăbovi o clipă, uitându-se în jur.

Francis se ghemui şi mai mult.

Printre mormanele de moloz rămase de la grupul de clădiri vechi ce se înălţaseră aici odinioară nu puteai afla adăpost de nemilostenia soarelui, dar unele dintre lespezile mai mari puteau totuşi oferi oarece mângâiere şi răcoare pentru unele părţi ale trupului, lucru cunoscut de drumeţii cunoscători în ale deşertului, aşa cum se dovedi curând şi pelerinul, care privi câteva clipe în jur, căutând o piatră de dimensiuni potrivite. Cu o mişcare aprobatoare din cap, fratele Francis băgă de seamă că bătrânul nu se apucă să tragă imediat de piatră, ci se ţinu la oarecare distanţă de ea şi, folosindu-şi toiagul drept pârghie şi un pietroi drept punct de sprijin, o dislocă pe cea mai grea până când nelipsita creatură aflată dedesubt, de astă dată un şarpe, se târî afară. Călătorul îl ucise fără prea multă tragere de inimă, cu toiagul şi azvârli în lături cadavrul care încă se zvârcolea. Acum că scăpase de ocupantul locşorului rece de sub lespede, pelerinul o răsturnă, devenind noul ei stăpân. După aceea, îşi ridică partea din spate a legăturii din jurul coapselor, se aşeză cu fesele descărnate pe partea relativ rece a lespezii, îşi scoase sandalele dintr-o mişcare şi-şi apăsă tălpile picioarelor pe pământul nisipos şi răcoros. Împrospătat astfel, îşi mişcă degetele picioarelor, zâmbi larg arătându-şi gingiile lipsite de dinţi şi începu să îngâne un cântec. Curând, porni să cânte cu jumătate de glas un soi de litanie, într-un dialect necunoscut novicelui. Amorţit de poziţia ghemuită în care stătea, fratele Francis se foi negăsindu-şi locul.

Tot cântând, pelerinul scoase dintr-o legătură o bucată de pâine uscată şi un colţ de brânză. Apoi tăcu şi, ridicându-se în picioare o clipă, strigă moale, cu un soi de behăit pe nas, în dialectul vorbit în ţinut: „Binecuvântat fie *Adonoi Elohim,* Rege peste Toate, care face ca pâinea să răsară din pământ.” Terminând de spus acestea, se aşeză din nou şi începu să mănânce.

Rătăcitorul a bătut cale lungă, într-adevăr, gândi fratele

Francis, care nu auzise ca vreun ţinut aflat prin apropiere să aibă un monarh cu un asemenea nume ciudat arogându-şi calităţi atât de ieşite din comun. Bătrânul pornise într-un pelerinaj de penitenţă, se aventură să creadă fratele Francis – pesemne până la „capela sfântă” de la abaţie, deşi „capela” încă nu primise oficial acest titlu, iar „sfântul” încă nu fusese canonizat. Fratele Francis nu reuşi să explice altfel prezenţa bătrânului rătăcitor pe drumul care nu ducea nicăieri.

Pelerinul nu se grăbea să mănânce pâinea şi brânza şi, pe măsură ce neliniştea dintru început se risipi, novicele deveni din ce în ce mai nerăbdător. Regula tăcerii ce trebuia respectată pe perioada Postului nu-i îngăduia să intre în vorbă din proprie iniţiativă cu bătrânul, însă dacă ieşea din ascunzătoarea oferită de mormanul de dărâmături înainte ca insul să plece, era sigur că ar fi fost văzut sau auzit, ori, înainte de încheierea Postului Mare, nu avea voie cu nici un chip să-şi părăsească locul retras pe care şi-l găsise.

Încă temător, fratele Francis îşi drese glasul, apoi se ridică, lăsându-se văzut.

— Vai!

Pâinea şi brânza zburară cât colo din mâinile pelerinului care înşfăcă toiagul şi sări în picioare.

— Numai să-ndrăzneşti să te apropii!

Scutură ameninţător toiagul către silueta înveşmântată şi cu gluga trasă peste faţă care apăruse din spatele grămezii de pietre. Fratele Francis observă că în capătul toiagului era înfiptă o ţepuşă. Se înclină smerit de trei ori, dar pelerinul nu luă în seamă gestul curtenitor.

— Rămâi unde eşti! cârâi el. Stai locului, băiete! N-am nimic din cele ce ţi-ar face trebuinţă, decât dacă vrei nişte brânză, iar dacă-i aşa, ţi-o dau cu dragă inimă. Dacă însă vrei carne, află că sunt slab ca un ţâr, dar tot m-aş lupta să mi-o păstrez. Dă-te înapoi! *Înapoi!*

— Stai puţin... Novicele amuţi. Milostenia ori chiar bunăcreşterea de rând puteau fi puse mai presus de regula tăcerii pe durata Postului, dar numai atunci când situaţia o

impunea; cu toate astea, ideea de a vorbi din proprie iniţiativă îi dădea o vagă nelinişte. Nu sunt băiat, bunule neştiutor, continuă el, adresându-se politicos. Îşi dădu gluga pe spate dintr-o mişcare să-şi arate tunsura monahală şi ridică şiragul de mătănii. Ştii ce sunt acestea?

Bătrânul rămase câteva clipe arcuit ca o pisică gata de atac, timp în care privi cercetător la chipul adolescentin, băşicat de arşiţă, al novicelui. Confuzia din mintea pelerinului era în firea lucrurilor. Creaturile groteşti care hălăduiau pe la marginea deşertului purtau de cele mai multe ori măşti, glugi ori mantii largi pentru a-şi ascunde sluţenia. Printre ei se găseau şi unii a căror diformitate nu se mărginea numai la trup, iar aceştia îi luau uneori pe călători drept vânat din care se puteau înfrupta.

După o scurtă verificare, pelerinul se îndreptă de spate.

— Aha, unul dintre *ei.* Se rezemă în toiag şi-l privi pătrunzător. Cea de colo e Abaţia Leibowitz? întrebă el, arătând departe spre sud, unde se vedea un pâlc de clădiri.

Fratele Francis se înclină cuviincios şi dădu aprobator din cap către pământ.

— Şi ce cauţi aici, printre ruine?

Novicele ridică un fragment de piatră mai moale pentru a o folosi drept cretă. Statistic vorbind, părea puţin probabil ca bătrânul să aibă ştiinţă de carte, dar fratele Francis socoti că merita să facă o încercare. Cum dialectele vulgare ale diferitelor populaţii nu aveau nici alfabet, nici ortografie, zgârie cu piatra cuvintele latineşti reprezentând „Penitenţă, Singurătate, Tăcere” pe o lespede mai mare şi netedă, apoi le scrise din nou dedesubt în engleza de odinioară, sperând că, în ciuda dorinţei nemărturisite de a găsi pe cineva cu care să vorbească, bătrânul va înţelege, lăsându-l să-şi continue veghea solitară a Postului.

Văzând inscripţia, pelerinul zâmbi din colţul buzelor. Hohotul de râs care urmă semăna mai mult cu un behăit apăsat de fatalitate.

— Hmm-hnn! Încă scrieţi de-a-ndăratelea! constată el; însă chiar dacă înţelesese cele de pe piatră, nu catadicsi să recunoască. Îşi lăsă deoparte toiagul, se aşeză din nou pe

lespede, ridică pâinea şi brânza şi se apucă să le cureţe de nisip. Rupt de foame, Francis îşi linse buzele şi privi în altă parte. De la Miercurea Cenuşii încoace, nu mâncase nimic altceva decât fructe de cactus şi o mână de boabe sfrijite de porumb; regulile postului şi abstinenţei erau foarte stricte pentru cei care-şi urmau vocaţia.

Observându-i stânjeneala, pelerinul rupse din pâine şi din brânză şi-i oferi fratelui Francis câte o bucată din fiecare.

În ciuda stării de deshidratare provocată de provizia sărăcăcioasă de apă, novicele îşi simţi gura inundată de salivă. Ochii lui se încăpăţânară să nu se dezlipească de la mâna care îi dăruia hrană. Universul se contractă; exact în centrul lui geometric pluteau fărâmele de pâine neagră şi de brânză albicioasă. Parcă pătruns în carnea lui, un demon îl îndemnă să ridice piciorul stâng şi să înainteze jumătate de metru. Acelaşi demon îi luă în stăpânire celălalt picior care păşi în faţa celui stâng, iar apoi, pe negândite, îi sili muşchii pectorali şi bicepşii să împingă braţul înainte până când mâna lui o atinse pe aceea a pelerinului. Degetele pipăiră mâncarea; păreau chiar să o guste. Prin trupul pe jumătate mortificat de foame trecu un fior involuntar. Închise ochii şi-l văzu pe Sfinţia Sa Abatele fulgerându-l cu privirea şi dând la iveală un bici. Ori de câte ori novicele încerca să-şi imagineze Sfânta Treime, trăsăturile Atotputernicului Dumnezeu se amestecau cu cele ale abatelui, devenind foarte furioase, lucru firesc, socoti Francis. În spatele abatelui ardea un rug cu flăcări înalte, din mijlocul cărora ochii Binecuvântatului Martir Leibowitz, suferind chinuri de moarte, priveau la protejatul său aflat în Post, surprinzându-l în chiar clipa când întindea mâna după brânză.

Novicele se cutremură din nou.

— *Apage Satanas!* şuieră el şi, făcând un pas înapoi, lăsă mâncarea să-i cadă la pământ. Pe neaşteptate, îl stropi pe bătrân cu apa sfinţită dintr-o sticluţă pe care o scoase pe furiş din mânecă. Vreme de o clipă, mintea ameţită de atâta soare şi arşiţă îl confundă pe bătrân cu Satana în

persoană.

Acest atac venit prin surprindere asupra Forţelor Întunericului şi ale Ispitei nu dădu rezultatele magice anticipate, ci roadele fireşti apărură mai curând *ex opere operato.* Pelerinul luat drept Belzebut nu dispăru într-o explozie de fum mirosind a pucioasă, ci scoase un soi de gâlgâit, se făcu roşu la faţă şi, dând un răcnet care-ar fi făcut pe oricine să-i îngheţe sângele în vine, se năpusti către Francis. Împiedicându-se aproape la fiecare pas de pulpana rasei, novicele se refugie în grabă, încercând să evite ploaia loviturilor de toiag, şi scăpă cu pielea întreagă doar pentru că pelerinul uitase că nu avea sandalele în picioare. Atacul şchiopătat al bătrânului deveni o ţopăială pe vârful picioarelor. Părea să fi descoperit brusc pietrele încinse care-i ardeau tălpile desculţe. Se opri şi porni înapoi. Când îndrăzni să privească peste umăr, fratele Francis rămase aproape convins că pelerinul reuşise să se retragă până la locşorul răcoros doar săltând tot drumul pe vârful degetelor mari.

Ruşinat de mirosul de brânză care încă răzbătea de pe buricele degetelor şi căindu-se pentru modul necugetat în care încercase să-l alunge pe cel necurat, novicele se întoarse tăcut la truda ce şi-o impusese între ruine, în vreme ce pelerinul îşi răcorea picioarele şi-şi descărca mânia aruncând cu pietre în el ori de câte ori îl vedea apărând printre mormanele de pietre. Când, într-un târziu, simţi că-i amorţeşte braţul, mai mult mimă aruncarea, iar când şi Francis încetă să se mai ferească, se mulţumi să-l boscorodească printre înghiţiturile pe care le lua din pâine şi din brânză.

Novicele rătăcea de colo-colo printre ruine, când şi când împleticindu-se către punctul nodal al lucrării lui, cu câte-o piatră cât pieptul de mare pe care-o căra într-o îmbrăţişare chinuitoare. Pelerinul îl urmări alegând o piatră, apreciindu-i mărimea prin măsurarea cu palma, considerând-o nedemnă şi apoi căutând alta, care era smulsă cu greutate din vălmăşagul de moloz din morman, aceasta fiind apoi ridicată şi dusă cu paşi nesiguri. Francis dădu drumul unei

pietre doar după câţiva metri şi, frângându-se brusc, îşi puse capul între genunchi, făcând un efort disperat să nu leşine. După ce gâfâi o vreme, se ridică la loc şi socoti că era mai bine să rostogolească piatra către locul cuvenit. Îşi continuă activitatea, în vreme ce pelerinul, făcând uitată căutătura urâtă, începu să-l privească nedumerit.

Soarele îşi revărsa blestemul de la miezul zilei asupra pământului uscat, răzbunându-se cu precădere pe tot ce era cât de cât umed. În ciuda arşiţei, Francis îşi urmă truda.

După ce înghiţi şi ultimele îmbucături pline de nisip cu câteva guri de apă din desaga de piele, pelerinul îşi trase sandalele în picioare, se ridică gemând şi, şontâcăind şi ocolind mormanele de pietre, porni către locul în care se canonea novicele. Băgând de seamă că se apropie, fratele Francis se grăbi să se îndepărteze. Pelerinul îi arătă mai mult în joacă toiagul cu ţepuşă la capăt, dar părea mai curând dornic să vadă zidirea făcută de tânăr decât să caute răzbunare. Se opri să cerceteze adăpostul mai îndeaproape.

Folosind un băţ drept săpăligă şi mâinile drept lopată, fratele Francis săpase un şanţ nu prea adânc lângă marginea dinspre răsărit a ruinelor. În prima zi a Postului Paştelui îi pusese un acoperiş dintr-un braţ de mărăcini şi noaptea îl folosise pentru a se adăposti de lupii care bântuiau prin locurile acelea. Dar pe măsură ce zilele Postului sporeau în număr, prin prezenţa lui lăsase peste tot atâtea urme încât lupii care se aventurau noaptea prin deşert păreau să fie tot mai des atraşi de ruine, ajungând chiar să scormonească prin mormanul de mărăcini, mai ales când focul se stingea. La început, Francis încercase să descurajeze vizitele lor nocturne mărind grosimea stratului de mărăcini de deasupra adăpostului şi înconjurându-l cu un rând de pietre aşezate una lângă alta, alcătuind astfel o baricadă. Dar, cu o noapte în urmă, o arătare sărise exact pe mormanul de mărăcini şi urlase în vreme ce el rămăsese întins şi tremurând dedesubt, iar asta îl îndemnase să-şi fortifice bârlogul, astfel că, folosind primul rând de pietre, începuse a construi un zid în toată regula. Tot înălţându-se,

zidul se înclina spre interior; dar cum îngrăditura avea o formă aproape ovală, pietrele din fiecare nou rând erau îngrămădite lângă cele deja aşezate pentru a împiedica prăbuşirea spre interior. Fratele Francis nădăjduia că alegând cu mare grijă pietrele şi echilibrându-le, completând spaţiile goale dintre ele cu tot soiul de resturi şi bolovani, va reuşi să-şi facă o colibă. Iar acum, ca dovadă a ambiţiei lui, deasupra şanţului se ridica un dom din pietre legate între ele fără mortar care, printr-o minune, sfida legea gravitaţiei, rămânând în picioare. De aceea, fratele Francis scânci precum un câine bătut când pelerinul curios lovi cu toiagul în construcţia lui.

Îngrijorat pentru soarta adăpostului, novicele se trase mai aproape. Pelerinul răspunse la scâncetul lui cu o răsucire a toiagului şi cu un urlet ameninţător. Fratele Francis călcă aproape imediat pe poalele rasei şi se întinse cât era de lung. Bătrânul chicoti.

— Hmm-hnn! o să ai nevoie de-o piatră cu o formă ciudată să se potrivească în gaura aceea, spuse el rotind toiagul în spaţiul gol dintre pietrele ce formau ultimul rând.

Tânărul încuviinţă cu o mişcare din cap şi-şi mută privirea în altă parte. Rămase pe nisip şi, prin tăcere şi privirea plecată în pământ, spera să-l lămurească pe bătrân că nu-i era îngăduit nici să vorbească, nici să accepte prezenţa altcuiva în locul ales pentru a ţine Postul în singurătate. Folosind o rămurică uscată, începu să schiţeze pe nisip cuvintele: *Et ne nos inducas in...*

— Încă nu m-am oferit să-ţi prefac pietrele astea în pâine, aşa e? spuse necăjit bătrânul călător.

Fratele Francis ridică imediat ochii spre el. Aha! deci bătrânul *ştia* să citească şi, pe deasupra, cunoştea Scripturile. Tot astfel, vorbele lui sugerau că înţelesese atât gestul nestăpânit de a-l stropi cu apă sfinţită, cât şi rostul prezenţei lui Francis aici. Acum, conştient că pelerinul îl punea la încercare, fratele Francis coborî din nou ochii şi rămase în aşteptare.

— Hmm-hnn! Deci trebuie să-ţi dau pace, aşa-i? Păi, atunci aş face mai bine să plec. Spune-mi, fraţii tăi de la

abaţie i-ar îngădui unui bătrân ca mine să-şi tragă puţin sufletul, la adăpostul umbrei?

Fratele Francis dădu din cap.

— Îţi vor da şi mâncare şi apă, adăugă el încet, cu bunătate.

Pelerinul chicoti.

— Pentru vorbele astea, înainte de-a pleca, o să-ţi găsesc o lespede care să se potrivească în vârf. Dumnezeu să te aibă în paza lui!

Dar nu-i nevoie... Protestul rămase nerostit. Fratele Francis îl urmări pe bătrân şontâcăind cu paşi osteniţi. Pelerinul umbla printre mormanele de moloz. Se opri din când în când să cerceteze câte-o piatră sau s-o disloce pe alta cu toiagul. Căutarea sigur se va dovedi zadarnică, gândi novicele, pentru că nu va face decât să repete propria lui strădanie începută dis-de-dimineaţă. În cele din urmă, socotise că i-ar fi fost mai lesne să dărâme şi să refacă o porţiune din şirul de pietre de sus decât să găsească o lespede care să se potrivească formei de clepsidră din vârf. Dar fără îndoială că, pierzându-şi curând răbdarea, pelerinul avea să-şi vadă de drum.

Până una alta, fratele Francis se odihni. Se rugă să-şi recapete acea pace interioară, care era şi rostul postului ţinut într-un asemenea loc: o asceză totală a spiritului pe care, în această solitudine, să poată fi gravate cuvintele judecăţii – asta dacă cealaltă Nemăsurată Singurătate, care era Dumnezeu, întindea a Sa mână să atingă propria lui singurătate neînsemnată şi să aşeze la locul ei Chemarea. *Cărticica,* pe care stareţul Cheroki i-o lăsase în duminica precedentă, îi slujea drept îndrumar pentru meditaţie. Era veche de secole şi se numea *Libellus Leibowitz,* deşi doar o tradiţie incertă atribuia paternitatea ei lui Beatus însuşi.

— *Parum equidem te diligebam, Domine, juventute mea; quare doleo nimis...* Prea puţin Te iubesc eu, Doamne, acum la vremea tinereţii mele; de aceea păcătuiesc atât la această vârstă necoaptă. Zadarnic m-am îndepărtat de Tine pe vremurile acelea...

— Hei! Vino-ncoace! se auzi un strigăt de undeva, din

dosul movilelor. Fratele Francis ridică ochii de pe pagină, dar nu-l văzu pe pelerin. Îşi reluă lectura.

— *Repugnans tibi, ausus sum quaerere quidquid doctius mihi fide, certius spe, aut dulcius caritate visum esset. Quis itaque stultior me...*

— Hei, *băiete!* se auzi din nou. Ţi-am găsit o piatră, una care sigur are să se potrivească.

Când fratele Francis ridică iar ochii, zări toiagul pe care pelerinul îl agita în aer pe deasupra unei movile, făcându-i astfel semn să meargă într-acolo. Oftând, reveni cu ochii pe pagină.

— *O inscrutabilis Scrutator animarum, cui patet omne cor, si me vocaveras, olim a te fugeram. Si autem nunc velis vocare me indignum...*

Din dreptul movilei răsună vocea morocănoasă a pelerinului:

— Bine, atunci fă cum vrei. Fac un semn pe piatră şi aşez un băţ deasupra. Treaba ta dacă încerci ori ba.

— Mulţumesc, spuse novicele în şoaptă, dar se îndoi că bătrânul îl auzise. Continuă să se canonească:

— *Libera me, Domine, ab vitiis meis, ut solim tuae voluntatis mihi cupidus sim, et vocationis...*

— Gata, am terminat! strigă pelerinul. Am însemnat piatra şi locul. Să te ajute Cel de Sus să-ţi găseşti vocea cât mai grabnic, băiete. *Olla allay!*

Curând după ce strigătul se stinse, fratele Francis observă că pelerinul se îndepărta cu paşi şovăitori, luând-o pe drumul care ducea spre abaţie. Rosti în şoaptă o binecuvântare scurtă în urma lui, precum şi o rugăciune care să-l ferească de primejdii în călătoria ce-o făcea.

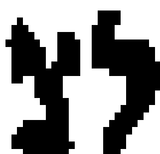
După ce-şi regăsi solitudinea şi pacea, fratele Francis îşi duse cărticica în adăpost şi-şi reluă zidirea plină de riscuri, fără însă a catadicsi să vadă ce găsise pelerinul. În vreme ce trupul slăbit de foame gemea, se încorda şi se încovoia sub greutatea pietrelor, mintea lui repeta mereu-mereu, ca o maşină, rugăciunea menită a-i întări credinţa în vocaţia aleasă.

— *Libere me, Domine, ab vitus meis...* Curăţeşte-mă Tu,

Doamne, de neputinţa mea, pentru ca numai Voinţa Ta să-şi găsească loc în inima mea şi fă să aud chemarea Ta atunci când ea va să vină... *ut solius tuae voluntatis mihi cupidus sim, et vocationis tuae conscius si digneris me vocare. Amen.* Mântuieşte-mă Tu, Doamne, de păcatele mele, fă ca în inima mea...

O turmă cerească de nori cumulus, pornită să-şi slobozească umeda binecuvântare asupra munţilor, după ce înşelase crunt speranţele deşertului scorojit de arşiţă, începu să acopere soarele şi să lase umbre mişcătoare pe pământul pârjolit, oferind câte-o alinare trecătoare, dar binevenită, de dogoarea soarelui. De fiecare dată când umbra vreunui nor mătura ruinele, novicele trudea febril până când aceasta dispărea, apoi se odihnea, aşteptând următorul vălătuc de lână alburie care să treacă prin dreptul soarelui.

În cele din urmă, fratele Francis descoperi mai mult, din întâmplare piatra aleasă de pelerin. Tot umblând tehui de colo-colo, se împiedică de băţul pe care bătrânul îl înfipsese în pământ ca semn. Se trezi deodată în patru labe, cu privirea aţintită la două inscripţii făcute de curând cu creta, pe o lespede străveche:



Caracterele erau atât de grijuliu trasate încât fratele Francis presupuse pe dată că reprezentau simboluri şi, după minute întregi de mirare în faţa lor, rămase tot nelămurit. Oare erau semne magice? Nu, doar bătrânul îi strigase: „Dumnezeu să te aibă în paza Lui”, iar un vrăjitor nu i-ar fi spus aşa ceva. Desprinse piatra din morman şi o rostogoli. Când făcu asta, de la baza grămezii se auzi un huruit slab;

zgomotul scos de un bolovan care se rostogoleşte pe o pantă. Francis se trase de îndată la o parte, temându-se de o posibilă avalanşă, dar zgomotul nu se repetă. În locul unde fusese înţepenită lespedea aleasă de pelerin se vedea acum o adâncitură neagră, nu prea mare.

Adânciturile erau adesea locuite.

Însă aceasta părea să fi fost atât de etanş astupată de lespede încât, înainte ca fratele Francis s-o fi răsturnat, nici măcar un purice n-ar fi putut să pătrundă pe lângă ea. Cu toate astea, găsi un băţ şi-l vârî cu precauţie prin deschizătură. Nimic nu-i opuse rezistenţă. Când îi dădu drumul din mână, băţul alunecă în gaură şi dispăru, parcă supt de o cavitate subterană mai mare. Aşteptă neliniştit. Dinăuntru nu apăru nici o târâtoare.

Se lăsă din nou pe genunchi şi, prevăzător, mirosi groapa. Cum nu simţi miros de animal, ori de pucioasă, rostogoli pietricele mărunte înăuntru şi se dădu mai aproape să asculte. Pietrişul se rostogoli o dată, la vreun metru sub deschizătură, apoi îşi continuă mişcarea în jos, lovi ceva metalic în trecere şi în cele din urmă se opri undeva, în adânc. Reverberaţia zgomotului sugera existenţa unei deschideri subterane de mărimea unei încăperi.

Fratele Francis se ridică cu greu în picioare şi privi împrejur. Părea să fie singur, ca de obicei, neavând alt tovarăş decât vulturul care, planând în înălţimi, îl urmărise cu atâta persistenţă în ultima vreme încât şi alţi semeni de-ai lui îşi părăseau uneori teritoriile de vânătoare şi se apropiau să cerceteze.

Dădu roată mormanului de moloz, dar nu găsi urme ale vreunei alte gropi. Se cocoţă pe o grămadă alăturată şi privi printre gene în lungul drumului. Pelerinul se mistuise de mult. Pe şoseaua de odinioară nu se vedea nici o mişcare, însă îl zări în treacăt pe fratele Alfred traversând o măgură, la vreo milă spre răsărit, pornit în căutare de lemn în preajma ermitajului în care ţinea Postul. Fratele Alfred era surd bocnă. Altceva nu i se arătă. Francis nu anticipa nici un motiv pentru care să răcnească după ajutor, însă i se părea

o măsură de prevedere să socotească dinainte ce roade ar fi dat ţipetele, în caz de nevoie. După ce scrută atent toată zona, se dădu jos de pe morman. Decât să-şi dea duhul strigând, mai bine şi-ar păstra suflul pentru a o rupe la goană.

Se gândi să pună la loc lespedea pentru a lăsa groapa aşa cum o găsise, numai că pietrele alăturate alunecaseră puţin şi ea nu şi-ar mai fi găsit locul potrivit în vălmăşagul acela. Pe de altă parte, spaţiul liber din stratul de sus al adăpostului său ar fi rămas căscat, iar pelerinul avusese dreptate: dimensiunile lespezii şi forma ei sugerau că o va putea folosi. Alungă curând toate îndoielile, ridică piatra cu un icnet şi porni, târându-şi picioarele, spre bârlogul lui.

Lespedea se potrivi de parcă ar fi fost de acolo. Lovi cu piciorul să-i probeze rezistenţa; şirul de pietre nu se clinti, cu toate că zdruncinătura provocase o dislocare în alt loc, la vreun metru depărtare. Deşi puţin şterse în timp ce se canonise cu piatra, semnele făcute de pelerin rămăseseră destul de clare pentru a fi copiate. Folosind un băţ pe jumătate ars drept stilus, le desenă pe o altă piatră. Poate că, atunci când va face turul săptămânal pe la toate sihăstriile, stareţul Cheroki va fi în stare să-i spună dacă semnele aveau vreo noimă, fie ca farmec, fie ca blestem. Le era interzis tuturor să se teamă de semne păgâne dar, ţinând seama de greutatea edificiului, novicele era curios să afle măcar ce inscripţie stătea deasupra locului în care dormea.

Îşi continuă truda în plină arşiţă, toată după-amiaza. Un gând ascuns îi reamintea mereu de gaură – de groapa ispititoare, dar, în acelaşi timp, înspăimântătoare – de ecourile pe care le stârnise pietrişul rostogolindu-se în adâncul pământului. Ştia că toate ruinele din jur erau foarte vechi. Mai ştia, asta din tradiţie, că deveniseră cu încetul nişte mormane nefireşti de pietre din pricina nenumăratelor generaţii de călugări şi de necunoscuţi aflaţi în trecere, care căutaseră niscaiva pietre ori scotociseră după bucăţi de oţel ruginit ce puteau fi găsite doar sfărâmând secţiunile mai groase ale coloanelor şi planşeelor, extrăgând astfel fâşiile

acelea, plasate, nu se ştie cum şi de ce, în interiorul lor de oamenii unui secol şi ai unei lumi aproape trecute în uitare. Intervenţia umană mai că ştersese orice asemănare a ruinelor – care, potrivit tradiţiei, datau dintr-o epocă foarte timpurie – cu clădiri de odinioară, deşi actualul constructor-şef al abaţiei încă era mândru de priceperea cu care descifra şi arăta, ici şi colo, resturile şterse ale vreunei podele.

Încă se mai putea găsi metal, dar asta numai dacă era cineva dispus să sfărâme pietrele.

Până şi abaţia fusese durată din aceste pietre. Francis considera că era o pură nălucire să-şi închipuie că secolelor întregi de zidari şi constructori le scăpase ceva interesant printre aceste ruine. Şi totuşi, nu auzise pe nimeni vorbind vreodată de clădiri cu subsoluri ori camere subterane. Constructorul-şef, îşi aduse el aminte într-un târziu, afirmase cu multă convingere că, judecând după aspect, clădirile din locul acesta fuseseră lucrate în pripă, lipsindu-le fundaţii adânci şi fiind aşezate pe planşee.

Acum, că adăpostul era aproape terminat, fratele Francis se aventură din nou în preajma găurii şi rămase cu privirea pierdută la ea; nu reuşea să-şi scoată din cap convingerea tipică a celui ce locuieşte în deşert că, oriunde există un loc ferit de soare, el trebuie să constituie ascunzişul unei creaturi. Chiar dacă gaura era neocupată în acest moment, nu încăpea nici o îndoială că până mâine în zori se va strecura înăuntru vreo lighioană. Pe de altă parte, gândi Francis, dacă în gaură sălăşluia deja ceva, era mai bine să aibă cunoştinţă de ea la vreme de zi decât noaptea. Prin apropiere nu se vedeau decât urmele lui, ale pelerinului şi cele lăsate de lupi.

Luând iute o hotărâre, începu să cureţe resturile şi nisipul din gaură. După o oră de trudă, gaura nu se lărgise prea mult, dar bănuiala lui că ea dădea într-un puţ subteran deveni certitudine.

Doi bolovani mai mici, pe jumătate îngropaţi şi plasaţi de o parte şi de alta a deschizăturii, erau înţepeniţi împreună de apăsarea masei de pietre îngrămădite la gura unui puţ;

păreau blocaţi într-o gâtuitură. După ce dislocă o piatră spre dreapta, vecina ei se rostogoli în stânga până nu mai reuşi să o mişte. Acelaşi lucru se întâmplă şi când trase în direcţie opusă, dar continuă să tragă de bolovanii încuibaţi.

Deodată, pârghia îi scăpă din strânsoarea mâinii, făcu un salt în aer, îi şterse tâmpla şi dispăru în cascada de pietre care urmă. Lovitura scurtă şi neaşteptată îl făcu să-şi piardă echilibrul. O piatră sărită din rostogolirea ca de avalanşă îl lovi în spinare şi fratele Francis căzu cu un icnet, neştiind dacă se prăbuşeşte în puţ sau nu, decât atunci când lovi pământul cu pântecul şi se agăţă de el, îmbrăţişându-l. Zgomotul asurzitor al cascadei de pietre se stinse imediat.

Orbit de praf, Francis rămase întins, gâfâind şi neîndrăznind să se mişte, atât de ascuţită îi era durerea din spinare. După ce-şi trase puţin sufletul, reuşi să-şi vâre o mână pe sub rasă şi ajunse să pipăie locul dintre omoplaţi unde credea că-i plesniseră oasele. Locul era dureros şi parcă-l înţepa. Când se uită la degete, le văzu umede şi înroşite de sânge. Se mişcă, dar gemu imediat şi rămase locului, fără să mai scoată nici un sunet.

Se auzi o uşoară bătaie din aripi. Fratele Francis îşi aruncă privirea în sus, exact la vreme pentru a vedea vulturul pregătindu-se să se aşeze pe un morman de pietre din apropiere. Pasărea îşi luă zborul imediat, dar Francis îşi închipui că îl măsurase cu un fel de grijă maternă, ca o cloşcă îngrijorată. Se rostogoli, ajungând cu faţa în sus. Creaturile negre ale cerului formaseră deja un stol mare, rotindu-se la o înălţime ciudată, nefiresc de mică. Aproape atingând movilele. Când se mişcă, stolul se ridică mai sus. Neluând în seamă probabilitatea de a avea vreo vertebră fisurată, Francis se ridică de la pământ, clătinându-se pe picioare. Decepţionată, întunecata hoardă cerească se întoarse la mare înălţime, slujindu-se de curenţii invizibili de aer cald, apoi se destrămă şi se dispersă, fiecare pasăre reluându-şi locul veghii ei dinainte. Alternativă întunecată la Duhul Sfânt a cărui sosire era aşteptată de Francis, păsările păreau dornice uneori să pogoare pe pământ în locul

Porumbelului; interesul trecător pe care i-l arătaseră în ultima vreme îl irita, de aceea, după ce dădu de probă din umeri, socoti curând că piatra ascuţită doar îl zgâriase şi-l învineţise.

Coloana înaltă de praf ridicată din locul în care se produsese prăbuşirea se îndepărta, destrămându-se încet în briza care-o purta. Speră să fie văzută de vreunul dintre fraţii aflaţi de veghe în turnurile de observaţie şi să trimită pe cineva încoace. La picioarele lui, acolo unde o latură a puţului se prăbuşise, se căsca o deschidere de formă rectangulară. O scară ducea în jos, dar numai treptele de sus rămăseseră neîngropate de avalanşa care rămăsese într-un echilibru precar vreme de şase secole, aşteptând ajutorul fratelui Francis pentru a-şi încheia coborârea cu un vuiet asurzitor.

Pe zidul dintr-o latură a scării rămăsese vizibilă o plăcuţă pe jumătate îngropată, purtând o inscripţie încă descifrabilă. Străduindu-se să-şi amintească engleza de dinaintea Potopului, Francis citi în şoaptă, bâlbâindu-se, următoarele cuvinte:

ADĂPOST CONTRA CĂDERILOR DE PULBERI

Capacitate maximă: 15

Limite de aprovizionare pentru un singur ocupant: 180 zile; a se împărţi la numărul real de persoane. După intrarea în adăpost, verificaţi închiderea şi etanşeitatea Primului Bocaport, activarea electrică a scuturilor, pentru îndepărtarea persoanelor contaminate care ar încerca să pătrundă, aprinderea luminilor avertizoare de la exterior...

Restul rămăsese îngropat, dar aceste prime cuvinte îi erau de ajuns lui Francis. Până acum nu văzuse o „Cădere de pulberi” şi spera ca un asemenea eveniment să-l ocolească. Din vechime nu supravieţuise nici o descriere cuprinzătoare a monstrului, dar Francis auzise destule legende. Îşi făcu cruce şi se trase înapoi de lângă intrare.

Tradiţia susţinea că însuşi Fericitul Leibowitz dăduse piept cu Căderea, iar ea îl luase în stăpânire vreme de multe luni, până când exorcismul ce însoţise Botezul său alungase duşmanul.

Fratele Francis îşi imagina o Cădere drept ceva aducând pe jumătate a salamandră, fiindcă, potrivit tradiţiei, acel lucru se născuse în Potopul Flăcărilor şi pe jumătate a duh rău, care le despuia pe fecioare în somn. Oare monştrilor de acum nu li se spunea tot „copii ai Căderii”? Iar faptul că demonul acela era capabil să aducă toate nenorocirile care căzuseră asupra lui Iov stătea consemnat, chiar dacă nu era încă dogmă.

Novicele se holbă speriat la tăbliţă. Semnificaţia ei îi era foarte limpede. În marea lui nechibzuinţă, pătrunsese în culcuşul (şi se rugă să fie părăsit) în care nu sălăşluise o singură asemenea creatură îngrozitoare, ci cincisprezece! Bâjbâi înfrigurat după sticluţa cu apă sfinţită.

Capitolul 2

„A spiritu fornicationis,
Domine, libera nos.
De fulger şi de furtună
Tu, Doamne, păzeşte-ne pre noi
De năpasta cutremurului,
Mărite Doamne, păzeşte-ne pre noi.
De ciumă, foamete, război,
Sfinte Doamne, păzeşte-ne pre noi.
De locul începutului,
Tu, Doamne, fereşte-ne pre noi
De ploaia de cobalt,
O, Doamne, fereşte-ne pre noi
De ploaia de stronţiu,
O, Doamne, păzeşte-ne pre noi
De căderile de cesiu,
Tu, Doamne, fereşte-ne pre noi
De blestemul Căderii,
Tu, Doamne, păzeşte-ne pre noi
De naşterea de monştri,
Tu, Doamne, păzeşte-ne pre noi
De pacostea sluţilor,
O, Doamne, păzeşte-ne pre noi.
A morte perpetua,
Domine, libera nos.

Peccatores,
te rogamus, audi nos.
Păzeşte-ne în mila Ta,
te rugăm smerit, auzi-ne.
Fie să ne ierţi, Doamne,
Te rugăm smerit, auzi-ne.
Şi adu-ne pe calea adevăratei căinţe,
te rogamus, audi nos.”

Fiecare respiraţie gâfâită veni însoţită de asemenea

frânturi de versete din Litania Sfinţilor, iar fratele Francis îşi dădu drumul uşor pe treptele străvechiului Adăpost contra Căderii, neavând alte arme la îndemână decât apa sfinţită şi o torţă improvizată, făcută din tăciunii păstraţi din focul din noaptea de dinainte. Aşteptase mai bine de-o oră sosirea cuiva de la abaţie, care să cerceteze ce era cu norul de praf. Dar nu apăruse nimeni,

În condiţiile în care nu era grav bolnav şi nici nu i se poruncise să se întoarcă la abaţie, părăsirea locului de veghe, chiar şi pentru scurtă vreme, ar fi fost considerată drept o abandonare *ipso facto* a dorinţei lui de a dovedi că are vocaţia necesară pentru a deveni călugăr al Ordinului Albertian al lui Leibowitz. Fratele Francis ar fi preferat moartea, în locul unei asemenea ruşini. Prin urmare, trebuia să aleagă: ori cerceta înspăimântătorul puţ înainte de răsăritul zorilor, ori îşi petrecea noaptea în culcuşul lui, neştiind dacă lighioana ce se ascundea în adăpost nu se va trezi cumva la viaţă şi va începe a hălădui prin beznă. Vânători nocturni, lupii îi pricinuiseră deja destule necazuri, însă ei erau creaturi alcătuite doar din carne şi sânge. Pe cele alcătuite din ceva mai puţin solid, prefera să le întâlnească la lumina zilei, deşi acum, când soarele cobora spre asfinţit, în puţ nu pătrundeau prea multe raze.

Molozul care se prăvălise în interiorul adăpostului formase o movilă a cărei culme aproape că atingea capul scărilor, iar spaţiul îngust dintre pietre şi tavan nu-i permitea să treacă decât târiş. Îşi dădu drumul cu picioarele înainte şi, din cauza pantei abrupte, se văzu silit să continue tot aşa. Înfruntând astfel Necunoscutul, pipăi cu picioarele să găsească puncte de sprijin în grohotiş şi, încetul cu încetul, reuşi să coboare. Când, întâmplător, lumina torţei mai scădea, se oprea o clipă, înclinând capătul aprins în jos şi lăsa flacăra să lingă încă o porţiune din lemn; în asemenea momente de răgaz, încerca să calculeze primejdia care-l pândea din jur şi de deasupra. Nu prea avea ce să vadă. Se afla într-o încăpere subterană, dar cel puţin o treime din volumul ei era ocupat de mormanul de moloz care căzuse prin puţul scării. Cascada de pietre

acoperise întreaga suprafaţă a podelei, strivind câteva piese de mobilier, ale căror resturi încă se vedeau, şi probabil îngropându-le pe altele cu totul. Zări dulapuri metalice deformate stând într-o rână, acoperite de moloz până la înălţimea taliei. La capătul celălalt al camerei exista o uşă din metal care, judecând după ţâţâni, se deschidea în afară, dar acum era imposibil de deschis din cauza avalanşei de pietre. Încă se puteau descifra literele scrise pe uşă cu vopsea scorojită de vreme:

BOCAPORT INTERIOR
MEDIU STERIL ETANŞ

Evident, încăperea în care se găsea nu era decât o anticameră. Dar ceea ce se afla dincolo de BOCAPORT INTERIOR rămânea inaccesibil din cauza tonelor de piatră care blocau uşa. Mediul era într-adevăr ETANŞ, inaccesibil, pentru că altă uşă nu se zărea.

După ce ajunsese la poalele pantei şi se asigurase că în anticameră nu-l pândea nici o primejdie, novicele porni cu precauţie să cerceteze mai îndeaproape uşa metalică, slujindu-se de lumina torţei. Sub literele mari care alcătuiau inscripţia BOCAPORT INTERIOR, mai era o tăbliţă pătrunsă de rugină:

ATENŢIUNE: Acest bocaport nu trebuie închis înainte de intrarea tuturor persoanelor sau de îndeplinirea tuturor etapelor procedurii de siguranţă, specificate în Cartea Tehnică CD-Bu-83A. Când bocaportul se etanşeizează, aerul din interiorul adăpostului va avea o presiune cu 2,0 livre pe ţol pătrat mai mare decât nivelul barometric exterior pentru a micşora la maximum pătrunderea acestuia din urmă în interior. Imediat ce este etanşeizat, bocaportul va fi deschis automat de către sistemul servomonitor numai când va apărea una dintre următoarele situaţii: (1) radiaţia de la exterior scade sub nivelul de pericol; (2) sistemul de purificare a aerului şi apei nu mai funcţionează; (3) rezervele de hrană s-au epuizat; (4) sistemul intern de

alimentare cu energie nu mai funcţionează. Consultaţi broşura CD-Bu-83A pentru instrucţiuni suplimentare.

Tăbliţa cu „Atenţiune” îl cam nedumeri pe fratele Francis, dar oricum avea de gând să se poarte cu băgare de seamă, aşa că nu se atinse de uşă. Cu dispozitivele miraculoase ale anticilor nu era recomandat să te joci, afirmaţie întărită şi confirmată de cuvintele rostite o dată cu ultima suflare de nenumăraţi scormonitori ai trecutului.

Fratele Francis observă că molozul, aflat în anticameră de secole şi secole, avea o culoare mai închisă şi o textură mai aspră decât cel care îndurase soarele deşertului şi zbaterea nisipului purtat de vânt. Ajungea o privire fugară către pietre pentru a înţelege că Bocaportul Interior nu fusese blocat de alunecarea de astăzi, ci de una care se petrecuse chiar înainte de construirea abaţiei. Dacă Mediul Steril Etanş al Adăpostului contra Căderilor de Pulberi conţinea o Cădere, era de la sine înţeles că demonul nu deschisese Bocaportul Interior de pe vremea Potopului Flăcărilor, adică dinainte de Simplificare. Şi, dacă fusese etanşat de uşa de metal timp de atâtea veacuri, existau puţine motive să se teamă, îşi mărturisi Francis, că el va da buzna prin etanşare înainte de Ajunul Paştilor.

Torţa îşi pierduse din putere. Fiindcă găsise un picior de scaun ferfeniţit, îl aprinse de la flacăra muribundă, apoi începu să adune fragmente din mobila distrusă, cu care să aţâţe un foc bunicel, timp în care se gândi la înţelesul acelui semn de odinioară:

ADĂPOST CONTRA CĂDERILOR DE PULBERI.

După cum recunoştea fără să se codească prea mult, cunoştinţele lui de engleză de dinaintea Potopului erau departe de a fi perfecte. Între punctele lui slabe fusese dintotdeauna şi modul cum, în această limbă, unele substantive modificau înţelesul altora. În latină, ca în majoritatea dialectelor din ţinut, o construcţie de genul *servus puer* însemna aproape acelaşi lucru ca şi *puer servus* şi chiar în engleză *băiat sclav* însemna *sclav băiat.* Dar similitudinea se încheia aici. Învăţase cu greu că o

expresie precum *cruce din piatră* nu era totuna cu *crucea de piatră* şi că un dativ posesiv sau de scop, precum *mihi amicus* era exprimat prin *mâncare pentru câini* ori *post de santinelă.* Dar cum se putea explica o apoziţie precum *adăpost contra căderilor"?* Fratele Francis clătină din cap. Tăbliţa cu „Atenţiune" de pe Bocaportul Interior vorbea de hrană, apă şi aer, şi totuşi astea nu reprezentau necesităţi pentru diavolii din Iad. Uneori, engleza de dinaintea Potopului i se părea novicelui mai ameţitoare decât Angelologia Intermediară sau calculul teologic al Sfântului Leslie.

Făcu focul pe panta movilei de moloz, astfel încât flacăra să poată lumina şi cele mai întunecate cotloane ale anticamerei. Apoi se apucă să cerceteze ce nu fusese acoperit de moloz. Ruinele de deasupra solului deveniseră ambiguităţi arheologice după trecerea atâtor generaţii de scormonitori în gunoaie, însă de această ruină subterană nu se atinsese nici o mână, în afară de cea impersonală a dezastrului. Locul părea bântuit de prezenţele altor secole. O ţeastă, aflată printre pietre într-un colţ mai ferit, încă mai avea un dinte îmbrăcat în aur – dovedind fără putinţă de tăgadă că adăpostul nu fusese invadat de nomazi. Incisivul din aur licărea de fiecare dată când flăcările se ridicau ceva mai sus.

Fratele Francis nimerise de nenumărate ori, prin deşert, în preajma vreunui curs de apă secat, şi văzuse grămăjoare de oase umane curate şi albindu-se în soare. Nu i se făcea greaţă cu una cu două şi astfel de lucruri erau de aşteptat. Prin urmare, nu rămase surprins când remarcă ţeasta într-un colţ al încăperii, însă sticlirea aurului îi atrăgea mereu privirea în vreme ce trăgea de uşile (încuiate ori înţepenite) ale dulapurilor metalice ruginite ori se opintea să deschidă sertarele (de asemenea înţepenite) ale unui birou metalic deformat. Biroul se putea dovedi o descoperire nepreţuită dacă ar fi conţinut documente sau vreo cărţulie-două, care să fi supravieţuit rugurilor turbate ale Secolului Simplificării. În vreme ce se chinuia să deschidă sertarele, focul continuă să ardă mocnit; la un moment dat, i se păru că ţeasta emite

o palidă strălucire proprie. Un asemenea fenomen nu era cu totul ieşit din comun, însă în cripta mohorâtă fratelui Francis acest lucru i se păru din cale-afară de tulburător. Mai adună lemn pentru a alimenta focul, se apucă din nou să tragă şi să zgâlţâie de birou şi se strădui să ignore rânjetul sclipitor al craniului. Încă temându-se de Căderile pe care le simţea pândind, Francis îşi revenise suficient de mult din spaima dintru început, ajungând să priceapă că adăpostul, îndeosebi biroul şi dulapurile, ar putea să fie doldora de relicve bogate, provenind dintr-un secol pe care lumea hotărâse în mod deliberat să-l facă uitat.

Providenţa îi rezervase o adevărată binecuvântare. Era un noroc nesperat să găsească o părticică din trecutul care scăpase atât de ruguri, cât şi de prădăciunile căutătorilor. Existau, totuşi, şi unele riscuri. Se mai întâmplase ca unii dintre cei ce efectuau săpături pentru abaţie, cu ochii roată după comori, să iasă dintr-o groapă ducând triumfători câte-un lucruşor ciudat de formă cilindrică, iar apoi – în vreme ce-l curăţau sau încercau să-i ghicească rostul, să apese pe un buton ori să răsucească anapoda vreun reglaj, încheindu-şi conturile cu viaţa fără ajutorul unei lumânări la cap sau al mărturisirii în faţa preotului. Nu trecuseră nici opt ani de când Venerabilul Boedullus îi scrisese cu deosebită încântare Luminăţiei Sale Abatele că mica sa expediţie descoperise, după cum se exprima chiar el însuşi, rămăşiţele intacte ale unei „baze de lansare pentru rachete intercontinentale, împreună cu o serie de silozuri subterane fascinante.” La abaţie, nimeni nu pricepuse ce voise să spună Venerabilul Boedullus prin „bază de lansare pentru rachete intercontinentale”, însă Luminăţia Sa Abatele care păstorea la vremea aceea a poruncit sever că pe viitor anticarii monastici trebuie să ocolească asemenea „baze”, altfel vor fi excomunicaţi.

Fiindcă acea scrisoare către abate adusese cea din urmă veste despre Venerabilul Boedullus, despre membrii expediţiei, despre „baza de lansare” şi cătunul întemeiat deasupra acelei baze; în prezent, peisajul în care se aflase cândva sătucul era îmbogăţit de un lac mare, iar asta

mulţumită unor păstori care mutaseră cursul unui pârâu, făcând apa să se acumuleze în crater pentru ca turmele lor să aibă ce bea la vreme de secetă. Cu vreo zece ani în urmă, un călător sosit din părţile acelea vorbise despre bogăţia de peşte din lac, dar nu uitase să amintească de credinţa păstorilor care vedeau în peşti sufletele sătenilor şi ale exploratorilor şi refuzau să pescuiască din cauza lui Bo'dollos, un peşte răpitor uriaş care pândea din adâncuri.

„...şi nici nu vor fi începute săpături care au alt scop decât acela să îmbogăţească Memorabilia", precizase decretul Sfinţiei Sale Abatele – asta însemnând că fratele Francis trebuia să caute doar cărţi şi documente, evitând obiectele care i se păreau interesante.

În vreme ce se chinuia din răsputeri să deschidă sertarele biroului, dintele îmbrăcat în aur continuă să sclipească ademenitor către fratele Francis. Sertarele refuzau să cedeze. În cele din urmă, lovi cu piciorul în birou şi se întoarse, uitându-se urât la craniu: *La altceva nu ţi-ai găsit să rânjeşti?*

Rânjetul rămase neclintit. Craniul cu dinte îmbrăcat în aur era tescuit între o piatră şi o cutie metalică pe jumătate ruginită. Până la urmă, novicele lăsă biroul în voia sorţii şi păşi atent prin moloz, dorind să vadă craniul mai de aproape. Evident, persoana murise imediat, doborâtă de torentul de pietre şi fusese pe jumătate îngropată sub sfărâmături. Doar ţeasta şi oasele unui picior rămăseseră la vedere. Femurul era rupt, iar partea din spate a craniului strivită.

Fratele Francis rosti în şoaptă o rugăciune pentru morţi, apoi, cu mişcări delicate, ridică ţeasta din locul în care se odihnea şi o răsuci, astfel ca ea să rânjească spre perete. Şi, în aceeaşi clipă, ochii îi căzură pe cutia ruginită.

Arăta ca un ghiozdan şi sigur slujise pentru a transporta diferite obiecte. Poate că servise multor scopuri, numai că loviturile primite o deformaseră. O desprinse cu atenţie dintre sfărâmături şi o duse mai aproape de foc. Încuietoarea părea să fie stricată, iar capacul se blocase din pricina ruginii. Când scutură cutia, dinăuntrul ei se auzi un

zăngănit. Bineînţeles că nu era locul cel mai potrivit pentru a căuta cărţi ori documente, dar – lucru la fel de sigur – cutia fusese făcută să se deschidă şi să se închidă, şi conţinea probabil informaţii pentru Memorabilia. Cu toate acestea, amintindu-şi de soarta fratelui Boedullus şi a celorlalţi, o stropi cu apă sfinţită înainte de a încerca să o deschidă cu forţa, astfel că, bocănind cu un bolovan în balamalele ruginite, se strădui să se poarte cu ea cât se poate de cuviincios.

În cele din urmă, sparse balamalele şi capacul se desprinse. Din sertare săriră o serie de obiecte mărunte care se împrăştiară printre pietre, unele dintre ele imposibil de recuperat după ce se strecuraseră prin spaţiile goale. Dar la fundul cutiei, sub tăviţe, descoperi ceva – hârtii! După ce rosti o scurtă rugăciune de recunoştinţă, strânse cât de multe nimicuri reuşi, apoi, după ce aşeză capacul la loc, începu să urce dealul de moloz către casa scărilor şi peticul de cer, ţinând strâns cutia sub braţ.

După bezna din adăpost, lumina zilei îl orbi. Abia catadicsind să bage de seamă că soarele cobora grăbit spre asfinţit, se apucă pe dată să caute o lespede pe care să verse obiectele din cutie pentru a le examina fără a risca să piardă vreunul în nisip.

Câteva clipe mai târziu, aşezat pe o placă de fundaţie plină de crăpături, începu să scoată bucăţelele din metal şi sticlă aflate în sertare. Erau mai toate fleacuri de formă tubulară, care aveau câte o bucată de sârmă la fiecare capăt. Mai văzuse asemenea lucruri. Muzeul abaţiei poseda câteva exemplare, diferite ca dimensiuni, forme şi culori. Văzuse cândva pe vrăjitorul unui trib păgân de la poalele dealurilor purtând o salbă ceremonială alcătuită din astfel de obiecte. Oamenii aceia le considerau „porţiuni din trupul zeului” numit *Machina analytica,* venerat drept cel mai înţelept dintre zeii lor. Susţineau că, înghiţind unul dintre respectivele obiecte, vrăjitorul putea deveni „infailibil”. În acest fel, omul sigur câştiga autoritate în rândul alor săi – cu condiţia să nu înghită unul otrăvitor. Nimicurile similare din muzeu erau legate la fel – nu alcătuind un colier, ci un

labirint foarte complicat şi dezlânat, pe fundul unei cutii din metal prezentată drept: „Şasiu de Radio: Întrebuinţare Incertă”.

În interiorul recipientului folosit pentru transportul diferitelor obiecte fusese lipit un bileţel; substanţa adezivă devenise pulbere, cerneala se decolorase, iar hârtia devenise atât de întunecată la culoare, încât până şi scrisul frumos ar fi fost greu de descifrat, însă cuvintele fuseseră caligrafiate în grabă. După cum sunau, ele păreau să fie în engleză, însă până să descifreze mesajul în părţile lui esenţiale, fratelui Francis îi trebui jumătate de oră:

Carl,

Trebuie să prind avionul către (indescifrabil) *peste douăzeci de minute. Pentru numele lui Dumnezeu, ai grijă de Em până aflu sigur dacă am intrat în război. Te rog! Încearcă s-o treci pe lista de acces în adăpost. Nu-i pot obţine un loc la avionul cu care plec. Nu-i spune de ce am trimis-o cu lădiţa asta plină cu fleacuri, dar străduieşte-te s-o ţii acolo până aflăm* (indescifrabil) *în cel mai rău caz, că nu există altă soluţie.*

I.E.L.

P.S. Sigilez încuietoarea şi aplic inscripţia STRICT SECRET pe capac tocmai ca s-o determin pe Em să nu umble înăuntru. E prima trusă de scule care mi-a căzut în mână. Bag-o în fişetul meu sau fă ce vrei cu ea.

Biletul i se părea o gângăveală fără noimă fratelui Francis, care în acele clipe era prea tulburat pentru a se putea concentra mai mult asupra vreunui element ieşit din comun. După ce pufni dispreţuitor faţă de mâzgăliturile greu de citit, Francis începu să scoată sertarele pentru a ajunge la hârtiile aflate la fundul cutiei. Sertarele erau fixate pe un eşafodaj care trebuia să le aranjeze în trepte în momentul deschiderii cutiei, însă articulaţiile ruginiseră şi înţepeniseră, astfel că Francis fu nevoit să le forţeze cu o sculă de mici dimensiuni, pe care-o găsi într-unul dintre

compartimentele sub formă de tavă.

După ce scoase şi cea din urmă tăviţă, atinse hârtiile cu pioşenie; avea în faţă doar o mână de documente, însă ele constituiau o comoară, tocmai fiindcă scăpaseră de flăcările flămânde ale Simplificării în care, înnegrindu-se, până şi scrieri sfinte se scorojiseră şi se transformaseră în fum, în vreme ce mulţimile ignorante urlaseră şi aclamaseră asta ca pe un triumf. Se purtă cu hârtiile de parcă ar fi fost obiecte de cult, ferindu-le de vânt cu veşmântul, pentru că toate erau fragile şi crăpate de trecerea timpului. Văzu un teanc de schiţe nefinisate şi diagrame. Apoi, două notaţii făcute de mână şi două pagini mari, împăturite, precum şi o cărţulie intitulată *Memo.*

Întâi cercetă notiţele luate în grabă. Erau mâzgălite de aceeaşi mână care scrisese şi biletul lipit pe capac, iar stilul se dovedea la fel de cumplit. *Jumătate kilogram pastramă,* anunţa o notiţă, *una cutie cârnaţi, şase chifle – de adus acasă pentru Emma.* O alta avertiza: *Să nu uit – ridic Formularul 1040, Unchiul Fisc.* O altă bucată de hârtie conţinea doar cifre aşezate unele sub altele, iar din suma lor, încercuită, se scăzuse o altă sumă şi, în cele din urmă, fusese extras un procentaj, urmat de cuvântul *drace!* Fratele Francis verifică socotelile; cu toate că nu reuşi nicicum să priceapă ce reprezentau numerele acelea, aritmetica autorului cu scris infect era fără cusur.

Cât priveşte cărticica numită *Memo,* o mânui cu pioşenie deosebită, fiindcă titlul ei îi aduse aminte de Memorabilia. Înainte de a o deschide, îşi făcu cruce şi rosti în şoaptă Binecuvântarea Textelor. Însă conţinutul cărţuliei îl umplu de dezamăgire. Sperase să fie tipărită, dar nu găsi decât o listă de nume, locuri, numere şi date, toate scrise de mână. Datele cuprindeau sfârşitul deceniului cinci şi începutul deceniului şase, secolul douăzeci. Avea o nouă confirmare! – adăpostul provenea din perioada crepusculară a Secolului Iluminării. Făcuse o descoperire cu adevărat importantă.

Una dintre hârtiile de dimensiuni mai mari era rulată foarte strâns şi începu să se destrame când încercă s-o desfacă; reuşi să distingă cuvintele BILET DE PARTICIPARE

CURSE, dar nimic altceva. După ce o băgă înapoi în cutie, pentru ca mai târziu să fie restaurată, îşi îndreptă atenţia asupra celui de-al doilea document; hârtia era atât de sfărâmicioasă în dreptul îndoiturilor, încât nu îndrăzni să cerceteze decât o parte, ridicând pliurile cu atenţie şi furişând privirea printre ele.

O schemă, aşa părea, însă trasată cu linii albe pe hârtie neagră!

Se simţi din nou străbătut de emoţia descoperirii. Fără îndoială că era un plan! – iar la abaţie nu mai exista nici un plan original, ci doar copii făcute în cerneală după asemenea documente. Originalele se decoloraseră demult din cauza expunerii prea îndelungate la lumină. Francis nu-şi aruncase niciodată ochii pe vreunul, deşi văzuse destule reproduceri lucrate de mână, astfel că-l recunoscu drept un plan care, chiar dacă era pătat şi decolorat, rămăsese descifrabil după atâtea secole datorită întunericului deplin şi umidităţii scăzute din adăpost. Întoarse documentul pe dos – şi îl cuprinse o sfântă furie. Ce imbecil pângărise nepreţuita relicvă? Cineva desenase pe dosul lui forme geometrice fără noimă şi feţe de animale cu expresii puerile. Ce vandal nechibzuit...

După o clipă de meditaţie, supărarea îi trecu. Pe vremea când se petrecuse acea faptă, schemele fuseseră la fel de obişnuite ca şi bălăriile, iar vinovatul era chiar proprietarul cutiei. Feri desenul de soare cu propria-i umbră şi încercă să-l desfacă mai mult. În colţul din dreapta, jos, era imprimat un dreptunghi care conţinea, scrise cu litere de tipar, diferite titluri, date, „numărul patentului”, numere de avizare şi nume. Îşi plimbă ochii în josul listei până găsi: „CIRCUIT PROIECTAT DE: *Leibowitz, I. E.”*

Strânse din pleoape şi clătină din cap până avu impresia că începe să-i vâjâie. Apoi se mai uită o dată. Pe hârtie se vedea clar:

CIRCUIT PROIECTAT DE: *Leibowitz, I. E.*

Întoarse hârtia pe dos. Printre figurile geometrice şi

schiţele copilăreşti, ieşea în evidenţă un formular ştampilat cu cerneală purpurie:

ACEST DOSAR SE ÎNAINTEAZĂ CĂTRE:
□ VERIF..........................
□ FABRIC.........................
□ PROIECTAT I.E. Leibowitz
□ ING.............................
□ ARMATA........................

Numele apărea cu un scris citeţ şi feminin, nu azvârlit pe pagină precum celelalte notaţii. Se uită iar la semnătura prin iniţiale de pe biletul din capacul cutiei: *I. E. L.* – apoi la „CIRCUIT PROIECTAT DE...” Aceleaşi iniţiale apăreau în toate notiţele.

Avuseseră loc discuţii aprinse, toate lipsite de dovezi, pentru a se stabili dacă, în cazul canonizării sale, fondatorul beatificat al Ordinului ar trebui să primească numele de Sfântul Isaac sau Sfântul Edward. Unii se pronunţau chiar pentru Sfântul Leibowitz, considerându-l cel mai potrivit, fiindcă până în prezent toate referirile la Beatus se făcuseră folosind numele de familie.

— *Beate Leibowitz, ora pro me!* şopti fratele Francis. Mâinile îi tremurau atât de incontrolabil, încât exista primejdia să vatăme fragilele documente.

Descoperise relicve aparţinând Sfântului.

Adevărat, Noua Romă nu-l proclamase încă sfânt pe Leibowitz, însă fratele Francis era atât de convins că aşa se va întâmpla, încât îşi luase libertatea să adauge: *Sancte Leibowitz, ora pro me!*

Nu mai făcu risipă de logică pentru a trage concluzia ce i se părea clară: însuşi Cerul îi dăduse un semn privind chemarea sa către credinţă. Găsise acel lucru pentru care fusese trimis în deşert, aşa interpretă el lucrurile. Avea chemarea pentru a deveni călugăr devotat al Ordinului.

Făcând uitate vorbele abatelui care le atrăsese atenţia să nu se aştepte ca vocaţia să apară în mod spectaculos ori miraculos, novicele îngenunche pe nisip să ridice o rugă de

recunoştinţă şi să ofere câteva zeci de rugăciuni din rozariu intenţiilor bătrânului pelerin care îi arătase piatra de deasupra adăpostului. *Să te ajute Cel de Sus să-ţi găseşti Vocea cât mai grabnic, băiete,* îi spusese rătăcitorul. Până în această clipă nu-şi dăduse seama că pelerinul avusese în vedere cuvântul *Voce* cu literă mare.

— *Ut solius tuae voluntatis mihi cupidus sim, et vocationis tuae conscius, si digneris me vocare...*

Rămânea doar ca abatele să judece dacă „vocea” lui era rezultatul întâmplării ori al cauzei şi efectului. Doar *Promotor Fidei* va hotărî dacă „Leibowitz” era un nume neobişnuit înainte de Potopul Flăcării, şi dacă *I. E.* putea să însemne la fel de bine „Ichabor Ebenezer” sau „Isaac Edward.” Pentru Francis nu exista decât o soluţie.

Dinspre abaţia aflată în depărtare răsunară trei bătăi de clopot care traversară deşertul, urmate de o pauză, apoi se auziră nouă bătăi.

— *Angelus Domini nuntiavit Mariae,* răspunse cuminte novicele, ridicând în acelaşi timp ochii şi constatând cu surprindere că soarele devenise o elipsă umflată, de culoare stacojie, care atinsese deja orizontul spre apus. Bariera de pietre din jurul bârlogului rămăsese neterminată.

De îndată ce sfârşi de spus rugăciunea, vârî grăbit documentele în cutia veche şi ruginită. Chemarea primită din Ceruri nu însemna şi darul de a îmblânzi fiarele pustiei ori de a face prieteşug cu lupii flămânzi.

Când se stinse până şi ultima geană a crepusculului şi apărură stelele, adăpostul era întărit pe măsura puterilor lui; doar încercările de peste noapte aveau să dovedească dacă putea să-i ţină pe lupi la distanţă. Nu mai avea mult de aşteptat. Auzise deja câteva urlete dinspre apus. Aprinse şi focul, dar dincolo de cercul de lumină aruncat de el nu vedea atât cât să poată strânge porţia zilnică de fructe purpurii de cactus – singura sursă de hrană cu excepţia duminicilor, când, de la abaţie, după ce trecea preotul cu Sfânta cuminecătură, i se trimitea o mână de boabe uscate de porumb. Regula privind veghea Postului Mare nu era

chiar atât de severă precum se aplica. Aşa cum era pusă în practică, regula aducea a post negru.

În seara asta însă, chinurile pricinuite de foame erau mai puţin supărătoare decât dorinţa greu de înfrânat de a da fuga până la abaţie să ducă vestea privind descoperirea făcută. Dacă ar proceda astfel, ar însemna să renunţe la vocaţie chiar înainte ca ea să se fi înstăpânit în fiinţa lui; fie că avea chemare, fie că nu, trebuia să rămână aici pe toată durata Postului, să-şi continue veghea ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic extraordinar.

Stând visător în preajma focului, scrută bezna în direcţia Adăpostului contra Căderilor de Pulberi şi încercă să vadă cu ochiul minţii o basilică impunătoare ridicându-se exact în acel loc. Închipuirea îi dădea un sentiment plăcut, dar era greu de imaginat că cineva ar alege această porţiune de deşert uitată drept centru al unei viitoare dioceze. Dacă nu o basilică, măcar o biserică mai măruntă – Biserica Sfântul Leibowitz din Pustie – înconjurată de o grădină şi un zid, cu un altar al Sfântului care să atragă dinspre nord fluvii de pelerini cu legături de pânză în jurul coapselor. „Părintele" Francis din Utah ar îndruma pelerinii într-un tur al ruinelor, chiar prin „Bocaportul Doi" în splendorile „Mediului Steril Etanş", prin catacombele Potopului flăcării unde... unde... ei bine, după aceea va ţine o slujbă pentru ei la piatra altarului, care va conţine o relicvă aparţinând sfântului care dă numele bisericii – un petec din pânză de sac? fire din funia călăului? bucăţi de unghii culese de pe fundul cutiei ruginite? – ori poate acel BILET DE PARTICIPARE CURSE. Imaginile se stinseră. Fratele Francis avea puţine şanse să ajungă preot – nefiind un ordin de misionari, Fraţii lui Leibowitz aveau nevoie doar de o mână de preoţi pentru abaţie şi pentru cele câteva comunităţi mărunte de călugări aflaţi în alte locuri. Pe de altă parte, „Sfântul" era deocamdată doar Fericit şi nu va fi declarat niciodată sfânt în mod oficial decât dacă mai făcea câteva miracole convingătoare pentru a-şi susţine beatificarea, care nu avea caracter definitiv precum canonizarea, deşi le îngăduia călugărilor Ordinului Leibowitz să-şi venereze fondatorul şi

patronul în afara Liturghiilor şi a serviciului religios obişnuit. Catedrala închipuită se micşoră până ajunse o biserică oarecare, de la margine de drum, iar fluviul de pelerini secă, devenind un izvoraş. Noua Romă avea alte probleme mai importante de rezolvat, cum ar fi, de pildă, petiţia privind definirea oficială a chestiunii Darurilor Divine ale Sfintei Fecioare, fiindcă Dominicanii susţineau că Imaculata Concepţie nu presupunea doar graţie lăuntrică, dar şi faptul că Binecuvântata Mamă avusese puteri divine care erau şi acelea ale Evei înainte de Păcat; unii teologi aparţinând altor Ordine, deşi recunoşteau că aceasta e o întâmplare fericită, refuzau să admită că exact aşa stăteau lucrurile şi susţineau că o „fiinţă” ar putea fi „curată dintru început”, dar nu neapărat înzestrată cu daruri divine. Dominicanii se înclinau în faţa ideii, însă afirmau că această credinţă fusese dintotdeauna inclusă de la sine în alte dogme – la fel ca şi Adormirea Maicii Domnului (nemurire divină) şi Apărarea de Păcat (presupunând integritatea divină) şi multe alte exemple. După cum se vedea, străduindu-se să rezolve polemica, Noua Romă lăsase dosarul canonizării lui Leibowitz să se acopere de praf de pe un raft.

Mulţumindu-se şi cu un altar mic al Fericitului, plus un firicel de pelerini, fratele Francis începu să moţăie. Când se trezi, din foc nu mai rămăseseră decât tăciuni licărind roşiatic. Ceva părea anapoda. Era chiar singur? Îşi încordă privirea către întunericul atoatecuprinzător.

De dincolo de stratul de cărbuni, licăriră către el ochii unui lup negru.

Francis scoase un ţipăt şi se adăposti în grabă mare.

Ţipătul, hotărî el în vreme ce tremura în bârlogul durat din pietre şi mărăcini, reprezentase o încălcare fără de voie a legii tăcerii. Rămase întins la pământ, strângând cutia metalică la piept şi rugându-se ca zilele Postului Mare să treacă iute, timp în care prin jurul adăpostului se auzeau paşi mărunţi zgrepţănând ţărână.

Capitolul 3

— ...iar apoi, Părinte, aproape c-am luat pâinea şi brânza.

— Dar nu le-ai primit, aşa e?

— Nu.

— Atunci n-ai păcătuit cu fapta.

— Dar le voiam atât de mult încât mă simţeam în stare să le gust.

— Cu voie? Ai simţit că dorinţa pornea din adâncul sufletului?

— Nu.

— Ai încercat să o alungi.

— Sigur.

— Deci nici cu gândul n-ai făptuit păcatul lăcomiei. Atunci de ce mi te spovedeşti?

— Fiindcă mi-am pierdut cumpătul şi l-am stropit pe bătrân cu apă sfinţită.

— Ce-ai făcut? *De ce?*

Îmbrăcat cu stola obişnuită, părintele Cheroki privi fix profilul penitentului care stătea îngenuncheat în deşertul pârjolit de soare; se întreba cum de era posibil ca un asemenea tânăr (nu deosebit de inteligent, după câte îşi putea da el seama) să găsească prilejul de a păcătui chiar aflându-se cu desăvârşire izolat în pustietatea asta, departe de orice pricini de supărare sau surse de ispită. Aici, un băiat ca acesta n-ar prea avea cum să păcătuiască, mai ales dacă nu are la el decât un rozariu, o bucăţică de cremene, un cuţitaş şi o carte de rugăciuni. Cel puţin aşa socotea părintele Cheroki. Confesiunea aceasta îi răpea prea mult timp; speră ca băiatul să isprăvească mai curând. Artrita îl supăra iar, însă din cauza Sfintei Împărtăşanii de pe măsuţa portabilă pe care de obicei o căra după el când îşi făcea rondul, prefera să rămână în picioare ori să îngenuncheze alături de penitent. Aprinsese o lumânare în faţa recipientului în care ţinea azima de grijanie, dar în lumina orbitoare a soarelui flacăra trecea neobservată, iar o pală de vânt ar fi putut s-o stingă fără ca el să-şi dea măcar

seama.

— Dar exorcismul e îngăduit în vremurile acestea fără nici o aprobare expresă din partea unei autorităţi superioare. Ce mărturiseşti – faptul că ţi-ai pierdut cumpătul?

— Şi asta.

— Pe cine te-ai supărat? Pe bătrân sau pe tine însuţi fiindcă erai cât pe ce să iei mâncarea?

— N... nu ştiu precis.

— Păi, hotărăşte-te, îl îndemnă nerăbdător părintele Cheroki. Ori îţi găseşti vină, ori nu.

— Îmi găsesc vină.

— Pentru ce? întrebă Cheroki, oftând.

— Pentru c-am pângărit apa sfinţită într-un acces de furie.

— „Pângărit?” N-ai avut nici un motiv să bănuieşti o influenţă diavolească? Pur şi simplu te-ai înfuriat şi l-ai stropit cu ea? Ca şi cum i-ai fi azvârlit cerneală în ochi?

Percepând sarcasmul preotului, novicele se frământă şi şovăi cu răspunsul. Fratelui Francis îi era întotdeauna greu să se mărturisească. Nu găsea cuvintele potrivite pentru a-şi descrie faptele păcătoase, iar când încerca să-şi amintească motivele care-l îndemnaseră să cadă în greşeală devenea neajutorat şi patetic. Adevărat, nici preotul nu-i sărea în ajutor întrebându-l de-a dreptul dacă a păcătuit ori nu – cu toate că altă ieşire nu exista.

— Cred că am uitat de mine pentru o clipă, spuse el într-un sfârşit.

Cheroki deschise gura, cu gând să ceară lămuriri suplimentare, dar se răzgândi imediat.

— Înţeleg. Ce altceva mai ai de mărturisit?

— Gânduri lacome, spuse Francis după ce se gândi puţin.

Preotul oftă.

— Credeam c-am încheiat cu asta. Sau ai mai păcătuit o dată?

— Ieri. Părinte, am văzut o şopârlă. Era vărgată în albastru şi galben şi avea nişte copane divine – groase cât degetul mare şi durdulii, iar eu mi-am adus aminte că au

gust de pui când sunt rumenite bine şi pielea devine crocantă şi...

— Bine, bine, îl întrerupse preotul. Pe chipul lui îmbătrânit trecu doar o umbră de dezgust. La urma-urmei, băiatul acesta stătuse multă vreme în soarele nemilos.

— Te-ai complăcut în aceste gânduri? N-ai încercat să alungi ispita?

Francis roşi.

— Am încercat s-o prind. Mi-a scăpat.

— Aşa, deci n-ai păcătuit doar cu gândul... ci şi cu fapta. Numai o dată?

— Păi, da... doar atât.

— Clar, prin gând şi faptă, voind cu bună ştiinţă să mănânci carne în Postul Mare. Te rog să te exprimi cât poţi de limpede. Credeam că ţi-ai cercetat conştiinţa cum se cuvine. Mai ai de mărturisit şi altele?

— Destule.

Preotul se crispă. Trebuia să viziteze şi alte locuri de sihăstrie; avea mult de mers călare prin arşiţă, iar genunchii îl dureau deja.

— Continuă, te rog, cât poţi de repede, spuse el cu un oftat.

— Necurăţenie, o dată.

— Cu gândul, cu vorba ori cu fapta?

— Păi, a venit vedenia aceea, iar ea...

— Vedenie? A, noaptea? Dormeai?

— Da, dar...

— Atunci de ce mărturiseşti asta?

— Pentru ce-a fost după aceea.

— Când anume? După ce te-ai trezit?

— Da. Mi-a rămas gândul la ea. Mi-am imaginat-o din nou.

— Bine, gânduri de preacurvie, ai greşit cu bună ştiinţă. Acum te căieşti? Ce altceva mai ai de spus?

Toate acestea erau în firea lucrurilor şi părintele Cheroki le auzise de atât de multe ori mărturisite de postulanţi după postulanţi şi novici după novici, încât acum fratele Francis ar fi putut măcar să-şi strige de-a dreptul auto-acuzaţiile

una, două, trei în bună rânduială, fără să mai fie nevoie să-l îmboldească şi îndemne la fiecare pas. Francis părea să întâmpine greutăţi în a-şi formula gândurile; preotul se arătă răbdător.

— Cred că mi-am găsit chemarea, Părinte, numai că... Francis îşi linse buzele crăpate de uscăciune şi rămase cu privirea pironită la un gândac aflat pe o piatră.

— O, chiar aşa? întrebă Cheroki fără nici o inflexiune în glas.

— Da, aşa cred, Părinte, dar poate fi considerat un păcat dacă, atunci când am simţit asta pentru prima oară, am privit cam cu dispreţ la scris? Aşa să fie?

Cheroki clipi nedumerit. Scris? Chemare? Ce era cu întrebarea asta? Studie vreme de câteva clipe expresia de seriozitate de pe chipul novicelui, apoi se încruntă.

— Tu şi fratele Alfred v-aţi scris bileţele? întrebă el ameninţător.

— A, nu, Părinte!

— Atunci despre al cui scris vorbeşti?

— Al Fericitului Leibowitz.

Cheroki rămase pe gânduri. Oare prin colecţia de documente de odinioară a abaţiei exista vreun manuscris scris personal de fondatorul Ordinului? Vreun exemplar original, măcar? După ce cugetă un moment, socoti că exista; da, erau câteva petice rămase, păstrate însă cu mare grijă sub cheie.

— Te referi la ceva întâmplat la abaţie? Înainte de venirea ta aici?

— Nu, Părinte. S-a întâmplat chiar acolo. Făcu un semn din cap către stânga. Trei movile mai încolo, în preajma acelui cactus înalt.

— Şi spui că asta are vreo legătură cu chemarea ta?

— D-dda, dar...

— Păi bineînţeles, rosti Cheroki tăios, nici NU E POSIBIL să încerci a spune că... ai primit de la Fericitul Leibowitz, care e mort, ia să vedem, de şase sute de ani, o invitaţie scrisă de mâna lui pentru a depune jurămintele solemne? Iartă-mă, dar aşa am înţeles eu vorbele tale.

— Păi, *cam aşa* stau lucrurile, Părinte.

Cheroki dădea să spumege. Dându-şi seama de primejdie, fratele Francis scoase din mânecă un petec de hârtie şi i-l înmână preotului. Devenise pergamentoasă din pricina vechimii şi era pătată. Cerneala se decolorase.

— *Jumătate kilogram pastramă,* pronunţă părintele Cheroki, zăbovind asupra unora dintre cuvintele necunoscute, *una cutie cârnaţi, şase chifle – de adus acasă pentru Emma.* Îl ţintui cu privirea pe fratele Francis. Cine a scris astea?

Francis îi povesti.

Cheroki căzu pe gânduri.

— Nu poţi să te confesezi cum se cuvine în starea *asta.* Şi nici eu n-aş proceda corect absolvindu-te de păcate, atâta vreme cât nu eşti în toate minţile. Văzându-l pe Francis cum se chirceşte îndurerat, preotul îl atinse încurajator pe umăr. Nu te îngrijora, fiule, o să discutăm pe îndelete după ce te faci bine. O să-ţi ascult confesiunea altă dată. Deocamdată... Agitat, aruncă o privire la vasul în care se afla cuminecătura. Aş vrea să-ţi strângi lucrurile şi să te întorci neîntârziat la abaţie.

— Părinte, dar eu...

— Îţi poruncesc, spuse preotul ferm, să te-ntorci neîntârziat la abaţie.

— D-dda, Părinte.

— Acum *nu* te voi absolvi de păcate, însă ai putea face un gest de pocăinţă bineprimit înălţând douăzeci de rugi drept penitenţă. Doreşti să te binecuvântez?

Novicele dădu aprobator din cap, luptându-se să-şi stăvilească lacrimile. Preotul îl binecuvântă, se ridică, făcu o plecăciune în faţa Sfintei cuminecături, luă vasul din aur şi-l legă la loc de lanţul din jurul gâtului. După ce vârî lumânarea în buzunar, plie masa şi o fixă cu o cureluşă în spatele şeii, înclină capul cu un aer solemn către Francis, apoi încălecă pe iapa lui şi porni să-şi termine turul locurilor de post ale altor fraţi. Francis se aşeză pe nisip şi plânse.

Ar fi fost mai simplu dacă l-ar fi convins pe preot să coboare în criptă pentru a-i arăta camera, dacă ar fi

îndrăznit să-i pună în faţă cutia şi conţinutul ei, precum şi semnul făcut de pelerin pe piatră. Însă preotul ducea cu sine împărtăşania şi nimic nu l-ar fi înduplecat să pătrundă într-un subsol plin cu pietre, coborând pe palme şi genunchi, ori să răscolească prin cutia veche şi să se vâre în dispute arheologice. Francis socotea că, evitând să-l invite, procedase cum era mai bine. Atâta vreme cât mai avea în vas o singură Cuminecătură, se cuvenea ca vizita lui Cheroki să rămână solemnă; după ce vasul se golea, poate că preotul ar fi fost dispus să asculte totul cu un aer mai prietenesc. Novicele nu-l putea învinovăţi pe părintele Cheroki că se pripise trăgând concluzia că îşi ieşise din minţi. *Era,* într-adevăr, niţel ameţit de soare şi se bâlbâise destul de mult. După veghea menită a le pune la încercare chemarea, mulţi novici se întorseseră la abaţie cu minţile rătăcite.

Nu avea de ales; trebuia să dea ascultare poruncii de a se întoarce.

Merse până la adăpost şi aruncă o ultimă privire înăuntru, să se asigure că era cu adevărat acolo, apoi se duse pentru a lua cutia. În momentul când o pusese deja în desagă şi se pregătea să plece, spre sud-est apăru dâra de colb anunţând sosirea celui care aducea provizia de apă şi porumb de la abaţie. Fratele Francis hotărî să aştepte hrana înainte de a porni în lungul drum spre casă.

În faţa vălătucului de praf apărură trei măgari şi un călugăr. Măgarul din frunte se împleticea sub povara fratelui Fingo. În ciuda glugii, Francis îl recunoscu pe ajutorul de bucătar după umerii căzuţi şi după picioarele păroase care erau atât de lungi încât, bălăbănindu-se de o parte şi de alta a coastelor măgarului, aproape că se târau pe pământ. Animalele care veneau în urma lui aveau în spinare săculeţi cu porumb şi desagi cu apă.

— *Hai, uti uti, purceluş! Uti, uti!* striga Fingo, ţinându-şi palmele pâlnie la gură şi lansând chemarea pentru porci pe deasupra ruinelor, de parcă nu l-ar fi văzut pe Francis aşteptând la marginea drumului. *Hai, uti uti, godac!* A, aici mi-erai, Francisco! Te luasem drept o grămăjoară de

oscioare. Hai, că trebuie să te-ngrăşăm pentru lupi. Mişcă-te odată, serveşte-te cu lăturile de duminică. Cum îţi merge ca sihastru? Crezi c-o să faci carieră din asta? Bagă de seamă, doar o desagă cu apă şi un săculeţ cu porumb. Şi ai grijă la copitele Maliciei; e-n călduri şi are chef de joacă – i-a tras una lui Alfred, zdranc! drept în rotulă. Fii atent cu ea! Fratele Fingo îşi împinse gluga pe spate şi chicoti înveselit văzându-i pe novice şi pe măgăriţă căutându-şi o poziţie favorabilă. Fingo era fără nici o îndoială cel mai urât om din câţi existaseră vreodată şi, când râdea, gingiile diforme şi rozalii, precum şi dinţii uriaşi, de diferite culori, nu adăugau nimic farmecului pe care-l avea; era un slut, însă unul care cu greu putea fi numit drept monstruos; aceasta era structura ereditară în ţinutul Minnesota, de unde venea, structură care producea chelirea şi o distribuţie inegală a melaninei, astfel că pielea călugărului deşirat era o peticeală de rubiniu ca ficatul de vită cu pete ciocolatii pe un fond de albinos. Cu toate acestea, buna lui dispoziţie reuşea să compenseze în asemenea măsură sluţenia înfăţişării lui, încât cel care-l privea o uita de îndată, iar după o îndelungată convieţuire, petele purtate de fratele Fingo păreau fireşti ca şi acelea ale unui ponei tărcat. Ceea ce ar putut părea hidos, dacă ar fi fost un om posomorât, reuşea să devină la fel de decorativ precum obrazul dat cu chinoroz al unui măscărici dăruit de natură cu o veselie molipsitoare. Ca meseriaş, era cioplitor în lemn şi de obicei lucra în atelierul dulgherilor. Numai că un incident provocat de trufia lui, legată de chipul Fericitului Leibowitz pe care i se îngăduise să-l sculpteze, îl făcuse pe abate să dea poruncă de mutare la bucătărie până va face dovada umilinţei sale. Între timp, chipul Fericitului aştepta în atelier, pe jumătate sculptat.

Zâmbetul se stinse pe faţa lui Fingo după ce văzu trăsăturile fratelui Francis, care descărca grăunţele şi apa de pe spinarea măgăriţei nărăvaşe.

— Băiete, arăţi ca o oaie bolnavă de gălbează, îi spuse el penitentului. Care-i baiul? Iar mocneşte furia în părintele Cheroki?

Fratele Francis clătină din cap.

— Nu mi-am dat seama.

— Atunci ce s-a întâmplat? Chiar eşti bolnav?

— Mi-a poruncit să mă întorc la abaţie.

— Ceee? Fingo îşi azvârli un picior păros peste greabănul măgarului şi-şi dădu drumul la pământ. Uriaş cum era, se aplecă asupra fratelui Francis şi-şi lăsă mâna grea pe umărul lui, apoi îl privi cercetător în ochi. Ce-ai păţit, ai gălbinare?

— Nu. Socoteşte că-s... şi Francis se bătu cu degetul în tâmplă, ridicând în acelaşi timp din umeri.

Fingo pufni în râs.

— Ei, na, păi e adevărat, doar ştiam *cu toţii* treaba asta. De ce te trimite îndărăt?

Francis aruncă o privire către cutia de lângă picioare.

— Am găsit câteva lucruri care au aparţinut Fericitului Leibowitz. Am început să-i povestesc, dar nu m-a crezut. Nici nu m-a lăsat să-i explic. A...

— Ce zici c-ai găsit? Fingo zâmbi neîncrezător, apoi se lăsă pe genunchi şi deschise cutia, în timp ce novicele îl urmărea iritat. Călugărul rostogoli cu degetul cilindrii mustăcioşi aflaţi în sertare şi fluieră încetişor: Farmece păgâne, nu-i aşa? Sunt vechi, Francisco, chiar că-s *vechi.* Aruncă o privire la biletul de pe capac. Ce-i cu gângăveala asta? întrebă el, uitându-se printre gene la nefericitul, novice.

— Engleză de dinaintea Potopului.

— N-am studiat-o niciodată, nu ştiu decât ce se cântă la cor.

— A fost scris chiar de Fericitul.

— *Ăsta?* Fratele Fingo îşi luă ochii de la bilet şi se uită la Francis, apoi din nou la bilet. Clătină hotărât din cap, trânti capacul cutiei şi se ridică. Zâmbetul deveni forţat. Poate are dreptate Părintele. *Fă bine* şi întoarce-te, dar roagă-l pe fratele farmacist să-ţi pregătească o fiertură din aceea specială, de ciuperci nebune. Suferi de fierbinţeală, frate.

— Tot ce se poate, spuse Francis ridicând din umeri.

— Unde-ai găsit chestiile astea?

Novicele îi arătă cu degetul.

— În partea aceea, la câteva mormane mai încolo. Am mutat câteva pietre. Era o tasare de teren şi am găsit un subsol. Du-te să vezi cu ochii tăi.

Fingo clătină din cap.

— Mai am cale lungă de bătut.

Francis luă cutia de jos şi porni spre abaţie, în vreme ce Fingo se întoarse la măgarii lui, însă după ce parcurse câţiva paşi, se opri şi strigă:

— Frate Peticilă, chiar nu-ţi poţi îngădui două minute?

— Poate că da, răspunse Fingo. De ce?

— Du-te până acolo şi aruncă o privire în groapă.

— La ce bun?

— Ca să-i poţi spune Părintelui Cheroki dacă e tot acolo.

Fingo rămase cu un picior petrecut peste spinarea măgarului.

— Ha! făcu el. Îşi trase piciorul înapoi. Bine. Dacă n-o fi acolo, o să-ţi *spun* eu câteva.

Francis îl urmări pe lunganul Fingo până ce dispăru după movile; apoi se întoarse şi porni târşâindu-şi picioarele pe drumul lung şi plin de praf care ducea spre abaţie, mestecând din boabele de porumb, apoi luând câte o gură de apă din desagă. Când şi când arunca priviri peste umăr. Fingo dispăru mai mult de două minute. Fratele Francis nu se mai uită să-l vadă apărând din nou, dar deodată auzi un urlet venind dinspre ruine. Se răsuci pe călcâie. Distinse silueta cioplitorului în lemn stând pe coama unei movile. Făcea semne largi din braţe şi dădea puternic din cap în semn de aprobare. Francis răspunse salutului, apoi, cu paşi osteniţi, luă din nou drumul în piept.

Cele două săptămâni de post aproape negru îşi cereau tributul. După două sau trei mile, Francis începu să se clatine pe picioare. Când mai avea doar o milă până la abaţie, leşină pe marginea drumului. Abia spre seară, întorcându-se din turul său, Cheroki îl observă zăcând acolo, descălecă în grabă şi-i dădu cu apă pe faţă, până când Francis se dezmetici. Cheroki se întâlnise cu Fingo şi măgarii lui pe drumul de întoarcere şi se oprise o clipă să

asculte relatarea acestuia care confirma descoperirea făcută de fratele Francis. Deşi nu era pregătit să accepte ideea că Francis găsise ceva de importanţă covârşitoare, preotul regretă intoleranţa pe care o dovedise mai devreme faţă de el. Observând cutia zăcând în apropiere şi conţinutul ei răsfirat în mijlocul drumului, aruncă un ochi la bileţelul de pe capac, apoi la Francis care stătea ca prostit lângă un şanţ. Cheroki se gândi că ar fi fost mai bine dacă ar fi luat boscorodelile de mai devreme ale băiatului drept rod al unei imaginaţii bogate, iar nu semne de nebunie sau delir. Nu vizitase cripta şi nici nu examinase cu atenţie conţinutul cutiei, însă era vădit că băiatul interpretase mai curând anapoda evenimente reale decât mărturisise halucinaţii.

— Îţi poţi încheia confesiunea imediat ce ajungem la abaţie, i se adresă cu blândeţe novicelui, ajutându-l să urce în şa, la spatele lui. Cred că te pot absolvi de păcate, dacă nu mai stărui atâta asupra mesajelor personale primite de la sfinţi. Ei, ce zici?

În acele momente, fratele Francis era prea vlăguit ca să mai stăruie în ceva.

Capitolul 4

— Ai procedat cu înţelepciune, mormăi într-un sfârşit abatele. De vreo cinci minute păşea rar încoace şi încolo prin biroul său, iar pe faţa mare şi zbârcită, cu trăsături ţărăneşti, avea o expresie preocupată, în vreme ce părintele Cheroki şedea agitat pe marginea unui scaun. La fel ca şi superiorul său care-l convocase, Cheroki nu scosese nici o vorbă de când intrase în încăpere, de aceea tresări când abatele Arkos rupse tăcerea pe neaşteptate.

— Ai procedat cu înţelepciune, repetă abatele, oprindu-se în mijlocul camerei şi măsurându-l printre gene pe stareţ, care începuse să se mai calmeze. Era aproape miezul nopţii şi Arkos se pregătea să se retragă pentru a dormi o oră sau două înainte de Utrenie şi Slujba de dimineaţă. Încă ud şi cu părul în dezordine după recenta cufundare în butoiul cu apă unde-şi făcuse baia obişnuită, îi amintea lui Cheroki de un urs-pricolici preschimbat în om doar pe jumătate. Purta o robă din blană de coiot şi singurul semn al funcţiei sale era numai crucea mare, cuibărită în cârlionţii bogaţi de pe piept, care reflecta pâlpâirea lumânării ori de câte ori îşi întorcea trupul spre birou. Părul ud care-i atârna pe frunte, barba scurtă şi ţepoasă şi îmbrăcămintea din blană de coiot îl făceau să semene mai curând a căpetenie militară, încă încordat şi reţinându-şi furia de după un ultim asalt, decât a preot. Având drept strămoşi baroni din Denver, părintele Cheroki simţea îndemnul de a se purta curtenitor faţă de oamenii care aveau calităţi oficiale, de a se adresa politicos celor ce purtau însemnele puterii şi nu-şi îngăduia să privească mai atent omul căruia îi fuseseră încredinţate, urmând, în această privinţă, obiceiurile curtene înstăpânite de veacuri. Prin urmare, părintele Cheroki păstrase dintotdeauna o distanţă cordială şi oficială faţă de funcţia, inelul şi crucea purtate de abatele său, însă îşi permitea să asocieze toate acestea cât mai puţin cu Arkos, omul. În condiţiile de acum, îi era cam greu să procedeze astfel, întrucât Cuvioşia Sa Părintele Abate abia ieşise din baie şi

lipăia prin birou cu picioarele desculţe. Se vedea cât de colo că abatele îşi retezase o bătătură şi tăiase prea adânc; unul dintre degetele mari era plin de sânge. Cheroki se strădui să nu bage de seamă, însă se simţea tare stânjenit.

— *Ştii* despre ce vorbesc, nu? mârâi nerăbdător Arkos.

Cheroki ezită.

— Părinte Abate, n-aţi vrea să fiţi mai explicit – asta în caz că are vreo legătură cu lucruri pe care le-aş fi putut afla doar din mărturisirea lui?

— Hă? Aha! M-am lăsat pradă furiei! I-ai ascultat mărturisirea, asta-mi ieşise cu totul din minte. Ei bine, fă-l să mărturisească din nou, ca să poţi vorbi şi tu, deşi Dumnezeu mi-e martor, istoria a făcut înconjurul abaţiei. Nu, nu-l lua acum la întrebări. O să-ţi spun *eu,* iar tu nu-mi răspunzi dacă ai aflat asta sub pecetea jurământului. Ai văzut materialele astea? Abatele Arkos făcu un semn spre biroul său unde fusese golit conţinutul cutiei spre examinare.

Cheroki dădu rar din cap:

— I-au căzut pe jos pe marginea drumului când a leşinat. L-am ajutat să le adune, dar nu m-am uitat prea atent la ele.

— Ei, ştii ce susţine că sunt?

Părintele Cheroki se uită în altă parte. Păru să nici nu fi auzit întrebarea.

— Bine, bine, mârâi abatele, n-are importanţă ce susţine el. Doar uită-te mai atent la ele şi spune-mi ce crezi *tu* că reprezintă.

Apropiindu-se de birou, Cheroki se aplecă şi privi cercetător hârtiile, ridicându-le una câte una, în vreme ce abatele continuă să păşească şi să vorbească, aparent către preot, dar mai mult către sine:

— E imposibil! Ai făcut lucrul cel mai potrivit trimiţându-l înapoi, înainte să descopere şi altceva. Dar bineînţeles că nu ăsta-i lucrul *cel mai grav.* Nenorocirea e bâiguiala despre bătrân. Se îngroaşă gluma. Nu cred că există ceva care să facă mai mult rău Fericitului decât o avalanşă întreagă de aşa-zise „miracole.” A, câteva întâmplări, acolo, mai merg!

Trebuie clarificat dacă intervenţia Fericitului poate să se petreacă, producând miracole, înainte de canonizare. Dar sunt prea multe! Uite ce s-a întâmplat cu Binecuvântatul Chang – beatificat acum două veacuri, dar rămas necanonizat, asta până acum. Şi *de ce* asta? Ordinul lui s-a pripit, de aceea. De fiecare dată când cuiva îi trecea tusea, gata, însănătoşirea era pusă pe seama Fericitului. Viziuni în subsol, evocări în clopotniţă; totul suna mai curând a colecţie de povestiri cu stafii decât a listă de întâmplări miraculoase. Pesemne că vreo două-trei din ele au fost adevărate, dar când se adună atâtea lucruri de nimic... ei, ce zici?

Părintele Cheroki ridică ochii. Strângea marginea biroului atât de tare încât degetele i se albiseră şi pe chip i se citea încordarea. Arăta de parcă n-ar fi auzit vorbele abatelui.

— Vă cer iertare, Părinte Abate.

— Păi, acelaşi lucru se putea întâmpla şi aici, asta e, spuse abatele şi continuă să lipăie desculţ. Anul trecut a fost fratele Noyon şi miraculoasa lui funie a călăului. Ha! Iar cu un an înainte, fratele Smirnov s-a lecuit de gută ca prin minune – *şi cum?* – atingând o relicvă aparţinând probabil Fericitului nostru Leibowitz, aşa zic prostovanii ăştia tineri. Iar acum, acest Francis, care întâlneşte un pelerin – purtând, *ia ghici?* – purtând drept kilt însăşi pânza de sac pe care i-au tras-o peste cap Binecuvântatului Leibowitz înainte de a-l spânzura. Şi ce avea drept cingătoare? O frânghie. Ce fel de frânghie? Aha, exact aceeaşi care... Făcu o pauză şi-l măsură pe Cheroki. După privirea ta nedumerită îmi dau seama că încă n-ai auzit-o pe asta. Aşa e? Bine, înţeleg, n-ai dezlegare s-o spui. Nu-nu-nu. Francis n-a spus *aşa ceva.* N-a afirmat decât... Abatele Arkos se strădui să strecoare o notă mai înaltă în vocea lui de obicei guturală. Fratele Francis a zis doar – „Am întâlnit un bătrânel nu prea înalt şi-am crezut că-i un pelerin care se-ndreaptă spre abaţie fiindcă a luat-o într-acolo, şi purta o bucată de pânză de sac legată în talie cu o frânghie. Şi pe piatră a făcut un semn care arăta cam aşa.”

Arkos scoase un petec de hârtie din buzunarul robei de

blană şi o ridică în dreptul ochilor lui Cheroki pentru ca acesta s-o poată vedea la flacăra lumânării. Încă încercând, fără prea mare succes, să-l imite pe fratele Francis, continuă:

— Şi n-am fost în stare să-nţeleg ce însemna. *Dumneavoastră* ştiţi?

Cheroki se holbă la simbolurile **λζ** şi clătină din cap.

— Nu *pe tine* te-am întrebat, hârâi Arkos cu glasul lui obişnuit. Astea-s cuvintele lui Francis. Nici eu n-am ştiut.

— Dar acum ştiţi?

— Acum, da. A căutat cineva înţelesul lor. Acesta e un *lamedh,* iar acela un *sadhe.* Litere ebraice.

— *Sadhe lamedh?*

— Nu. De la dreapta spre stânga. *Lamedh sadhe.* Un sunet l şi altul s. Dacă ar fi avut semnele pentru vocale, s-ar fi pronunţat „loots”, „lots”, „lets”, „latz”, „litz”‘, sau ceva de genul ăsta. Dacă între cele două semne ar fi fost vreo literă, ar fi sunat ca Lll… ia ghici.

— Leibo… Ei, nu se poate!

— Ba da! Fratele Francis nu s-a gândit la asta. Noroc cu alţii. Pe fratele Francis nu l-a dus mintea să facă legătura între gluga din pânză de sac şi frânghia călăului; unul dintre tovarăşii lui a găsit-o. Aşadar, ce facem? Tot noviciatul vuieşte de istorioara potrivit căreia Francis l-a întâlnit acolo pe Fericitul în persoană, iar Fericitul l-a condus pe băieţaşul nostru în locul unde se aflau *obiectele* astea şi i-a spus că-şi va găsi chemarea.

Chipul lui Cheroki se încruntă plin de mirare.

— A spus fratele Francis aşa ceva?

— NUU! mugi Arkos. N-ai auzit ce-am spus? Francis n-a afirmat nimic din toate astea. Mai bine-o făcea, afurisit să fie, şi-atunci îl PRINDEAM pe ticălos! Numai că *el* povesteşte pur şi simplu, ca un prost, ca să spunem lucrurilor pe nume, şi-i lasă pe ceilalţi să descâlcească înţelesurile. Încă n-am discutat cu el. L-am trimis pe rectorul Memorabiliei să-l tragă de limbă.

— Cred c-ar fi mai bine să vorbesc eu cu fratele Francis, murmură Cheroki.

— *Te rog!* Când ai intrat îmi puneam întrebarea dacă e cazul să te prăjesc de viu sau nu. Pentru că l-ai trimis înapoi, de asta era vorba. Dacă l-ai fi lăsat să mai stea în deşert n-am fi avut parte de toată pălăvrăgeala asta care cuprinde toată abaţia. Dar, pe de altă parte, dac-ar fi rămas acolo, nu se ştie ce altceva ar mai fi dezgropat din beciul acela. Cred c-ai făcut cum era mai înţelept poruncindu-i să se întoarcă.

Cheroki nu luase hotărârea gândind în felul acesta, de aceea socoti că tăcerea era cel mai potrivit răspuns.

— Vorbeşte cu el, mormăi abatele. Apoi trimite-l la mine.

Luni dimineaţă, în jurul orei nouă, fratele Francis bătu temător la uşa biroului unde-l aştepta abatele. Noaptea de somn omenesc pe salteaua tare, umplută cu paie, din chilia lui, la care se adăugaseră câteva îmbucături de mâncare al cărei gust aproape că-l uitase nu făcuseră chiar minuni pentru ţesuturile epuizate şi nici nu limpeziseră pe deplin ameţeala provocată de expunerea îndelungată la soare, dar toate acestea, echivalând cu luxul, îl ajutaseră cel puţin să capete claritatea necesară pentru a pricepe că n-avea de ce să se teamă. Adevărul e că se simţea îngrozit, şi tocmai de aceea primele ciocănituri în uşă trecură neauzite. Nici măcar el însuşi nu le percepu. După câteva clipe reuşi să-şi dea curaj pentru a bate din nou.

— *Benedicamus Domino.*

— *Deo? gratias?* întrebă Francis.

— Intră, băiete, intră! se auzi o voce puternică şi amabilă pe care, după câteva momente de confuzie, o recunoscu uimit ca aparţinând suveranului abate.

— Răsuceşte *butonul* acela mic, fiule, i se adresă aceeaşi voce pe un ton prietenos, după ce novicele rămăsese ca îngheţat locului câtva timp, cu degetele strânse, pregătindu-se să ciocănească iar.

— D-dda... Francis abia atinse butonul, dar avu impresia că blestemata de uşă oricum s-ar fi deschis; sperase că va fi înţepenită.

— Luminăţia Sa Abatele a t-t-trimis după – *mine?* întrebă

novicele cu glas piţigăiat.

Abatele Arkos strâmbă din buze şi clătină în semn de aprobare.

— Mmm, mda, Luminăţia Sa Abatele te-a chemat *pe tine.* Intră, te rog, şi închide uşa.

Fratele Francis reuşi s-o închidă şi rămase tremurând în mijlocul încăperii. Abatele se juca cu câteva dintre obiectele mustăcioase din lada de unelte găsită de el.

— Ori pesemne c-ar fi mai potrivit, spuse abatele Arkos, dacă Sfinţia Sa Părintele Abate ar fi chemat *la tine.* Mai ales după ce-ai fost favorizat de providenţă şi ţi-ai căpătat un asemenea renume, nu? Zâmbi liniştitor.

— He, he? râse fratele Francis întrebător. O, n-nu, S-Sfinţia Voastră.

— Nu pui la îndoială că ţi-ai câştigat recunoaşterea peste noapte? Că Pronia te-a ales să descoperi ACEASTĂ – şi făcu un gest cuprinzător către relicvele de pe birou – această cutie cu PROSTII, aşa cum ar fi numit-o pe drept cuvânt fostul ei posesor?

Novicele se bâlbâi neajutorat şi reuşi printr-o minune să zâmbească dezarmant.

— Ai şaptesprezece ani şi eşti un imbecil desăvârşit, nu-i aşa?

— Fără nici o îndoială, Sfinţia Voastră.

— Ce scuză-ţi găseşti pentru a crede că ai chemare către Religie?

— Nici una, Magister meus.

— *Zău?* Aşa deci? Atunci consideri că n-ai nici o vocaţie pentru a face parte din Ordin?

— A, *ba da,* spuse novicele dintr-o suflare.

— Dar nu-ţi găseşti nici o scuză, aşa-i?

— Nici una.

— Cretin mic ce eşti, te-am întrebat dacă ai vreun motiv. De vreme ce nu ştii nici unul, înţeleg că eşti gata să recunoşti că n-ai întâlnit pe nimeni în deşert mai zilele trecute, că n-ai dat peste asta, cutia asta cu PROSTII, fără ajutorul cuiva şi că ceea ce am auzit pe alţii spunând reprezintă doar... un delir pricinuit de fierbinţeală?

— A, nu, Dom Arkos!

— A, nu, ce?

— Nu pot nega ceea ce-am văzut cu ochii mei, Luminate Părinte.

— Deci tu *chiar ai întâlnit* un înger – ori era sfânt? ori încă nu era sfânt? – iar el ţi-a arătat unde să cauţi?

— N-am spus că era...

— Şi *asta* e tot ce poţi prezenta ca scuză pentru a-ţi închipui că ai o adevărată chemare? Că această, această... s-o numim „creatură” ţi-a spus că-ţi vei găsi o voce, şi a însemnat o piatră cu iniţialele ei, şi te-a anunţat că era exact ce-ţi trebuia, iar când te-ai uitat sub ea... ai aflat ASTA. Aşa?

— Da, Dom Arkos.

— Ce părere ai despre propria-ţi trufie nemăsurată?

— Nemăsurata mea trufie este de neiertat, Prea Luminate învăţător.

— Faptul că te crezi îndeajuns de important pentru a fi *de neiertat* e o trufie şi mai mare, tună suveranul abaţiei.

— Stăpâne, sunt un vierme.

— Foarte bine, trebuie doar să negi partea referitoare la pelerin. Ştii bine că nimeni altul n-a văzut o asemenea persoană. Înţeleg că pornise către abaţie, adevărat? Spunând chiar că ar voi să poposească aici. Că s-a interesat de abaţie. Da? Şi, dacă a existat, unde a dispărut? Nimeni n-a trecut prin preajmă. Fratele de serviciu la acea oră în turnul de veghe nu l-a văzut. Ei? Acum eşti gata să recunoşti că a fost doar o închipuire?

— Dacă n-ar fi cele două semne pe piatra aceea unde el a... poate c-aş...

Abatele închise ochii şi oftă, parcă aflat la capătul puterilor.

— Semnele există, slab, recunoscu el. Dar le-ai fi putut face tu însuţi.

— Nu, Luminăţia Voastră.

— Vrei să recunoşti că ţi-ai imaginat bătrânelul acela?

— Nu, Sfinţia Voastră.

— Foarte bine, ştii ce-o să păţeşti acum?

— Da, Părinte.

— Atunci pregăteşte-te să primeşti ce meriţi.

Tremurând, novicele îşi ridică veşmântul în talie şi se apleca deasupra biroului. Abatele scoase din sertar un băţ rezistent de pin, îl încercă în palmă, apoi îi arse lui Francis o lovitură straşnică peste fese.

— *Deo gratias!* răspunse îndatoritor novicele, scăpând un suspin.

— Vrei să te răzgândeşti, băiatul meu?

— Prea Luminate Părinte, nu pot nega…

PLEOSC!

— *Deo gratias!*

PLEOSC!

— *Deo gratias!*

Această litanie simplă se repetă de zece ori, fratele Francis ţipându-şi recunoştinţa către Cer pentru fiecare lecţie usturătoare de virtute a umilinţei, aşa cum era şi de aşteptat. După cea de-a zecea lovitură, abatele se opri. Fratele Francis rămase pe vârfurile picioarelor, legănându-se uşor. Lacrimile se îngrămădeau, încercând să se strecoare printre pleoapele strânse.

— Dragul meu frate Francis, spuse abatele Arkos, chiar eşti *sigur* că l-ai văzut pe bătrân?

— *Sigur,* scânci el, pregătindu-se pentru ceea ce avea să urmeze.

Abatele îl măsură pe tânăr cu un ochi clinic, apoi ocoli biroul şi se aşeză mormăind. Se holbă o vreme la petecul de hârtie pe care erau înscrise literele **λζ**.

— Şi cine crezi tu că putea fi? bolborosi abatele Arkos, absent.

Fratele Francis deschise ochii, provocând o revărsare a lacrimilor.

— Of, m-ai convins, băiete, spre ghinionul *tău.*

Francis nu spuse nimic, dar se rugă în tăcere ca necesitatea de a-şi convinge suveranul de adevărul propriilor spuse să nu apară prea des. Ca răspuns la un gest nervos al abatelui, lăsă tunica să cadă peste picioare.

— Poţi să stai jos, îl îndemnă abatele, revenind la un ton

normal, dacă nu de-a dreptul binevoitor.

Francis porni spre scaunul indicat, dădu să se aşeze, dar apoi tresări şi se îndreptă de spate.

— Dacă Sfinţiei Sale Părintele îi e totuna...

— Bine, atunci *stai în picioare.* Oricum n-o să te ţin mult. Trebuie să pleci pentru a-ţi continua postul. Făcu o pauză şi observă cum chipul novicelui se luminează. A, nu, nici gând! se răsti el. Nu te întorci în acelaşi loc. Faci schimb de sihăstrie cu fratele Alfred şi nu cumva să te mai apropii de ruine. De asemenea, îţi poruncesc să nu mai discuţi chestiunea asta cu nimeni altul decât confesorul tău ori cu mine, cu toate că, Dumnezeu mi-e martor, răul s-a comis deja. Ştii ce-ai declanşat?

Fratele Francis scutură din cap.

— Sfinte Părinte, fiindcă ieri a fost duminică, nu ni s-a cerut să păstrăm tăcerea şi, în timpul înviorării, am răspuns la întrebările fraţilor. Am crezut...

— Ei bine, *fraţii* tăi au născocit o explicaţie tare trasă de păr, fiule dragă. Ştiai că cel pe care l-ai întâlnit acolo era chiar Fericitul Leibowitz?

Francis rămase mut o clipă, apoi scutură iar din cap.

— Oh, nu, Prea Luminăţia Voastră. Sigur nu-i adevărat. Binecuvântatul Martir n-ar face aşa ceva.

— *Ce anume* n-ar face?

— N-ar fugări pe cineva, încercând să-l ardă cu toiagul care mai are şi-o ţepuşă în capăt.

Abatele duse mâna la gură, să-şi ascundă zâmbetul involuntar. Reuşi să pară dus pe gânduri.

— Eh, ce pot să zic? *Pe tine* te fugărea, nu? Da, aşa cred şi eu. Le-ai spus şi celorlalţi novici partea asta? Da sau nu? După cum vezi, *ei* n-ar socoti că asta exclude posibilitatea ca el să fie totuşi Fericitul. Eu, unul, mă îndoiesc că sunt *mulţi* cei pe care Fericitul i-ar lua la goană cu toiagul, dar... Nereuşind să-şi reţină hohotul de râs provocat de expresia de pe faţa novicelui, se opri o clipă, apoi continuă: Bine, fiule, dar cine crezi că putea fi?

— M-am gândit c-o fi vreun pelerin venit să viziteze capela noastră, Prea Luminate Părinte.

— Încă nu-i capelă şi n-ai dreptul s-o numeşti astfel. Şi oricum n-avea de gând s-o facă, ori n-a mai ajuns. Şi nici prin dreptul porţilor n-a trecut, decât dacă paznicul dormea. Novicele de serviciu susţine că n-a dormit, deşi recunoaşte că se simţea cam somnoros în ziua aceea. Prin urmare, *ce* propui?

— Cer iertare Sfinţiei Sale, dar şi eu am făcut de pază de câteva ori.

— Ei, şi?

— Într-o zi cu soare când, în afara vulturilor, nimic nu se clinteşte, după câteva ore petrecute în turn începi să te uiţi după păsări.

— *Aşa deci?* Asta faci atunci când trebuie să veghezi asupra drumului?

— Iar dacă priveşti prea mult la cer, ai o senzaţie de pierdere, nu eşti de-a dreptul adormit, dar, cum să zic, preocupat.

— Aşadar asta faci în post, nu? mârâi abatele.

— Nu neapărat. Vreau să spun că... nu, Sfinte Părinte, eu nu-mi amintesc s-o fi făcut, dar cred că nu. Fratele Je... adică, un frate pe care l-am schimbat odată aşa arăta. Nici măcar nu-şi dăduse seama că venise ora schimbului. Stătea acolo în turn şi privea luuung la cer, stând cu gura căscată. Parcă era ameţit.

— Da, şi prima dată când rămâi aşa, ca beat, apare un pâlc de războinici păgâni dinspre Utah, ucide câţiva grădinari, sfărâmă sistemul nostru de irigaţii, ne pângăreşte recolta şi azvârle bolovani în puţ fără ca noi să ne putem apăra. De ce te uiţi la mine aşa de... of, am uitat că te-ai născut în Utah şi-ai fugit încoace, nu? Dar nu asta-i problema acum, s-ar putea să ai dreptate cu paza, adică, putea să nu-l vadă pe bătrânel. Eşti sigur că era un om *de rând* şi nu altceva? Nu era cumva un înger? Sau un fericit?

Privirea novicelui alunecă gânditoare spre tavan, apoi reveni iute către chipul stăpânului.

— Îngerii sau sfinţii lasă umbră pe pământ?

— Da, adică nu. Vreau să zic... de unde să ştiu? Făcea umbră pământului, nu?

— Păi... abia se vedea de mică ce era.

— *Poftim?*

— Fiindcă era aproape amiază.

— Imbecilule! Nu *pe tine* te-ntreb *ce* era. Ştiu. Ştiu prea bine ce era dacă l-ai văzut cu adevărat. Abatele Arkos bătu cu palma în tăblia biroului pentru a-şi întări spusele. Vreau să ştiu dacă tu – *Tu!* – eşti *convins fără putinţă de tăgadă* că nu era un bătrân de rând.

Această modalitate de anchetă îl zăpăcise pe fratele Francis. După mintea lui, între ordinea Naturală şi cea Supranaturală nu exista o linie clară de demarcaţie ci, mai curând, o zonă intermediară de crepuscul. Existau lucruri *vădit* naturale şi lucruri *vădit* supranaturale, dar între aceste extreme apărea o regiune de confuzie (a sa) – magicul – unde lucrurile alcătuite doar din pământ, aer, foc sau apă aveau tendinţa de a se comporta năucitor, aidoma *Lucrurilor.* Pentru fratele Francis, această zonă cuprindea ceea ce putea să vadă, dar nu înţelegea. Iar fratele Francis nu era „convins fără putinţă de tăgadă”, cum îi cerea abatele, că înţelegea prea bine multe dintre întâmplările prin care trecuse. Prin urmare, ridicând chestiunea, fără să-şi dea seama, abatele Arkos îl azvârlea pe novice în acea zonă crepusculară, în aceeaşi perspectivă din clipa când îl văzuse pe bătrân drept un punct mişcător, negru şi fără de picioare, care părea să şerpuiască în apa morţilor ridicată din suprafaţa încinsă a şoselei, în aceeaşi perspectivă pe care o ocupase el în clipa când lumea novicelui se contractase, ajungând să nu mai conţină altceva decât o palmă oferindu-i un boţ de mâncare. Dacă vreo creatură mai-presus-de-om dorea să treacă drept umană, cum putea *el, Francis* să vadă dincolo de aparenţe, ori să bănuiască aşa ceva? Dacă o asemenea creatură nu voia să atragă atenţia, n-ar şti că trebuie să facă umbră pământului, să lase urme de picior ori să mănânce brânză cu pâine? N-ar putea mesteca vreo mirodenie, scuipa către o şopârlă şi imita reacţia unui muritor de rând care-a uitat să-şi pună sandalele în picior înainte de a călca pe pământul dogorâtor? Francis nu era pregătit să facă aprecieri asupra

inteligenţei ori inventivităţii fiinţelor diavoleşti sau cereşti, ori să-şi dea cu presupusul asupra calităţilor lor imitative şi actoriceşti, deşi bănuia că ele erau fie diavolesc, fie divin de agere. Ridicând problema, abatele formulase natura răspunsului lui Francis, care era: să menţină trează întrebarea, deşi până în acest moment n-o mai făcuse.

— Ei bine, băiete?

— Luminate Abate, doar nu presupuneţi că *ar fi putut să fie...*

— Eu îţi cer să nu *presupui.* Eu îţi poruncesc să fii sigur. *Era* ori *nu era* o persoană obişnuită, alcătuită din carne şi sânge?

Întrebarea îl îngrozi. Faptul că avea pe deasupra un aer maiestuos, fiindcă venea de pe buzele unei persoane atât de respectate precum suveranul abate, făcea întrebarea şi mai înspăimântătoare, deşi înţelegea foarte clar că superiorul său o pusese doar pentru că dorea un *anume* răspuns. Şi i-l cerea cu insistenţă. Dacă voia un răspuns cu tot dinadinsul, întrebarea sigur era importantă. Dacă era îndeajuns de importantă pentru un abate, atunci ea devenea covârşitoare pentru fratele Francis, care *nu cuteza* să greşească.

— C-c-cred că era din carne şi sânge, Sfinte Părinte, dar nu chiar „obişnuit”. În unele privinţe era de-a dreptul *extraordinar.*

— În ce privinţe? întrebă abatele Arkos tăios.

— De exemplu, după cât de drept putea scuipa. Şi cred că ştia să *citească.*

Abatele închise ochii şi se frecă la tâmple, semn că ajunsese la capătul răbdării. Cât de uşor ar fi fost să i se zică băiatului că pelerinul lui nu fusese decât un vagabond, iar apoi să i se poruncească să nu creadă altfel. Dar, îngăduindu-i să priceapă că era posibil un grăunte de îndoială, făcea ca porunca să devină inutilă chiar înainte de a o rosti. În măsura în care gândurile pot fi stăpânite cât de cât, lor li se poate porunci exact ceea ce susţinea raţiunea; dacă li s-ar porunci altfel, gândurile nu s-ar supune. Ca orice conducător luminat, atunci când nesupunerea era

posibilă, iar convingerea cu forţa imposibilă, abatele Arkos nu se apuca să dea porunci în zadar. Era preferabil să facă lucrurile uitate decât să dea un ordin inutil. Pusese o întrebare la care nici el însuşi n-ar fi fost în stare să răspundă prin apelul la raţiune, fiindcă nu-l văzuse pe bătrân şi, prin urmare, pierduse dreptul de a face din răspuns o chestiune obligatorie.

— Ieşi afară, spuse el în cele din urmă, rămânând cu ochii închişi.

Capitolul 5

Oarecum dezorientat de agitaţia de la abaţie, fratele Francis se întoarse în deşert în aceeaşi zi pentru a-şi încheia veghea Postului într-o solitudine plină de amărăciune. Sperase ca relicvele să stârnească emoţie, însă interesul manifestat de toată lumea faţă de vârstnicul rătăcitor îl mirase. Vorbise despre bătrân pur şi simplu datorită rolului jucat de el, fie întâmplător, fie la intervenţia providenţei, în descoperirea criptei şi a relicvelor aflate acolo. Din câte-şi dădea seama Francis, pelerinul era doar un element neînsemnat într-un caleidoscop amintind de o mandala în centrul căreia se aflau urmele lăsate de un sfânt. Însă tovarăşii săi de noviciat se arătaseră mai preocupaţi de el decât de relicve şi până şi abatele îl chemase, nu pentru a cere lămuriri privitoare la cutie, ci la bătrân. Despre el i se puseseră zeci de întrebări, la care nu putuse spune decât: „N-am băgat de seamă”, ori „Nu mă uitam în clipa aceea”, ori „Chiar dac-a zis aşa, nu-mi aduc aminte”, iar unele dintre ele sunau aproape bizar. De aceea îşi examină conştiinţa: *Trebuia să observ? Am fost prost că nu m-am uitat să văd ce face? N-am acordat atenţie vorbelor lui? Mi-a scăpat ceva important fiindcă eram ameţit?*

Se gândi la toate acestea pe întuneric, în vreme ce lupii viermuiau pe lângă noua lui tabără şi făceau noaptea să răsune de urletele lor. Se trezi cugetând la asta şi ziua, în anumite momente rezervate rugăciunilor şi practicilor spirituale cuvenite Postului şi se mărturisi stareţului Cheroki, cu prima ocazie când acesta îşi făcu obişnuitul tur de duminică.

— N-ar trebui să te laşi influenţat de năzăririle *celorlalţi;* ai destule necazuri din pricina *propriilor* năzăriri, îi spuse preotul după ce-l dojeni că-şi neglijase exerciţiile şi rugăciunile. Nu le vin în minte asemenea întrebări bazându-se pe ceea ce *ar putea fi adevărat;* îşi născocesc întrebările pornind de la *ce poate fi senzaţional,* chiar dacă întâmplarea ar fi reală. E ridicol! Te asigur că Sfinţia Sa

Părintele Abate a poruncit tuturor novicilor să facă uitată toată istoria asta. Din nefericire, o clipă mai târziu, cu o vagă undă de speranţă în glas, adăugă: Nimic din purtarea bătrânului nu aminteşte de ceva supranatural, adevărat?

Fratele Francis se întrebă şi el dacă aşa stăteau lucrurile. Chiar dacă existase vreo idee de supranatural, el n-o remarcase. Dar atunci, judecând după avalanşa de întrebări cărora nu le găsise răspuns, însemna că nici nu băgase în seamă prea multe. Risipa de întrebări îl făcuse să simtă că incapacitatea lui de a observa se dovedea, într-un anume fel, vinovată. Se arătase recunoscător faţă de pelerin pentru descoperirea adăpostului. Dar nu interpretase evenimentele exclusiv în funcţie de interesele sale, în consonanţă cu nevoia adânc simţită de a găsi o dovadă cât de neînsemnată că dorinţa de a-şi închina întreaga viaţă slujirii mănăstirii se născuse nu atât din propria-i voinţă, cât din graţia divină, cea care întăreşte voinţa, dar n-o sileşte să aleagă. Pesemne că întâmplările aveau un înţeles mai cuprinzător, care-i scăpase din pricina aplecării depline asupra sinelui.

Ce părere ai despre trufia ta nemăsurată?

Nemăsurata mea trufie aminteşte de aceea a pisicii care studia ornitologia, Stăpâne.

Dorinţa lui de a depune jurământul sfânt şi pentru vecie – oare nu era la fel cu motivaţia pisicii care a devenit ornitolog pentru a-şi putea glorifica ornitofagia, devorând în mod sfânt *Penthestes atricapillus,* dar refuzând să mănânce piţigoi? Fiindcă, aşa cum pisica se simte îndemnată de Natură să devină ornitofagă, tot astfel fusese împins şi Francis de propria-i natură să înghită hulpav cunoaşterea ce se putea preda în acele vremuri şi, întrucât nu existau alte şcoli în afara celor monastice, îmbrăcase rasa, întâi pe cea de postulant, iar apoi pe cea de novice. Dar să îndrăznească a bănui că nu numai Dumnezeu, ci şi Natura îl îndemnaseră să devină călugăr al Ordinului?

Ce altceva putea face? Cale de întoarcere în ţinutul său natal, Utah, nu era. În fragedă copilărie fusese vândut unui vrăjitor care l-ar fi educat cât să-i devină servitor şi acolit.

Întrucât fugise, nu se mai putea întoarce decât pentru a înfrunta cumplita „justiţie” tribală. Furase avutul unui vrăjitor (propria persoană a lui Francis) şi, deşi hoţia trecea drept meserie onorabilă în Utah, ea se considera crimă capitală atunci când victima era vraciul tribului. După ce primise lumina învăţăturii la abaţie, nu s-ar fi sinchisit dacă ar fi revenit la viaţa destul de primitivă a poporului său de păstori necunoscători de carte.

Dar ce altceva putea face? Continentul era puţin colonizat. Se gândi la harta cât un perete din biblioteca abaţiei şi la distribuţia sărăcăcioasă a zonelor haşurate reprezentând petice, dacă nu de civilizaţie, măcar de ordine civilă, unde domnea o formă de suveranitate a legii, care o transcendea pe cea tribală. Restul continentului era slab populat de popoare ale pădurilor şi câmpiilor, compuse preponderent nu din sălbatici, ci din clanuri familiale organizate sporadic în mici comunităţi presărate din loc în loc şi care trăiau din vânătoare, cules şi agricultură primitivă, a căror rată a naşterilor (neţinând seama de idioţi şi monştri) abia de reuşea să menţină populaţia. Cu excepţia câtorva zone de pe coasta oceanului, ocupaţiile principale ale oamenilor de pe continent erau vânătoarea, agricultura, războiul şi vrăjitoria – aceasta din urmă fiind cea mai promiţătoare „meserie” pentru orice tânăr care putea alege şi care avea în minte, ca scopuri esenţiale, prestigiul şi bunăstarea maximă.

Educaţia pe care o primise Francis la abaţie nu-i oferea nimic cu valoare practică într-o lume întunecată, ignorantă şi în care se trăia de pe o zi pe alta, unde ştiinţa de carte era necunoscută, iar un tânăr educat nu părea de nici un folos unei comunităţi decât dacă, pe lângă asta, putea să lucreze pământul, să ţină arma în mână, să vâneze sau să posede talente de hoţ pentru a fura de la alte triburi sau pentru a descoperi apă ori metal prelucrabil. Nici măcar în ţinuturile răzleţite în care existau forme de ordine civilă, ştiinţa de carte n-avea să-i slujească deloc lui Francis dacă trebuia să ducă o viaţă ruptă de cea a Bisericii. Adevărat, unii baroneţi aveau uneori trebuinţă de un scrib sau doi,

însă astfel de cazuri erau atât de rare încât puteau fi ignorate cu totul, iar aceste necesităţi erau deseori împlinite de călugări precum şi de mireni şcoliţi în mănăstiri.

Singura cerere de scribi era creată de Biserică, a cărei structură ierarhică destul de fragilă cuprindea întregul continent (şi, întâmplător, ţinuturi îndepărtate aflate peste mări, cu toate că episcopii de acolo erau practic stăpâni autonomi, supuşi Sfântului Scaun mai mult teoretic decât practic, fiind izolaţi de Noua Romă mai curând de oceane rareori traversate, decât de schisme) şi putea fi ţinută laolaltă doar printr-o reţea de comunicaţii. Biserica devenise întâmplător, aproape fără voinţa ei, singurul mijloc prin care veştile ajungeau dintr-un loc în altul de-a lungul şi de-a latul continentului. Dacă izbucnea o ciumă în nord-est, sud-vestul afla curând nenorocirea, iar asta ca efect secundar al istorisirilor spuse şi rásspuse de mesagerii Bisericii care aveau Noua Romă ca punct de pornire şi de întoarcere.

Dacă infiltrarea nomazilor din nord-vest ameninţa vreo dioceză creştină, de la amvonul bisericilor din miazăzi şi miazănoapte se dădea curând citire unei epistole enciclice atrăgând atenţia asupra ameninţării şi transmiţând binecuvântarea apostolică pentru „bărbaţii de toate stările, în măsura în care sunt pricepuţi la mânuirea armelor şi care, având putinţa de a întreprinde călătoria, sunt rugaţi cu pioşenie să purceadă de îndată la drum cu mijloacele pe care le au la îndemână, pentru a jura credinţă preaiubitului Nostru fiu, N., stăpân legiuit al acelui ţinut, pe perioada de timp considerată necesară menţinerii armatei în stare de luptă spre apărarea creştinilor împotriva hoardelor păgâne în creştere, a căror sălbăticie şi lipsă de milostenie le este tuturor cunoscută şi care, spre adânca Noastră întristare, au supus la cazne, au ucis şi au devorat pe acei preoţi ai Domnului pe care Noi Înşine i-am trimis la ei să poarte Cuvântul, astfel ca dânşii să intre ca miei în turma al cărei Păstor pre Pământ Noi suntem: fiindcă deşi Noi nu Ne-am pierdut nicicând speranţa şi nici n-am încetat a Ne ruga

pentru ca aceşti copii rătăciţi ai Întunericului să fie îndrumaţi spre Lumină şi să intre în ţinuturile Noastre în pace (întrucât nu trebuie să ne închipuim că nişte paşnici străini de loc ar fi alungaţi dintr-o ţară atât de întinsă şi de pustie; dimpotrivă, cei care vin cu gând de pace se cuvine a fi bine primiţi, chiar de vor fi fiind străini de Biserică şi de Fondatorul Ei Divin, atâta vreme cât dau ascultare acelei Legi Naturale care se află scrisă în inimile tuturor oamenilor, deşi nu-L vor fi cunoscut pre Numele Său), găsim totuşi că e cuviincios, priincios şi prudent ca lumea Creştinătăţii, chiar de se roagă pentru pace şi pentru convertirea păcătoşilor, să se întrarmeze şi să se oţelească întru apărare în nord-vest, unde hoardele se adună şi atacurile dovedind sălbăticie păgână s-au înmulţit în vremea din urmă, astfel că vouă, iubiţi fii, care sunteţi în stare a purta arme şi a călători către nord-vest să vă alăturaţi forţelor pregătite să-şi apere pământurile legiuite, căminele şi bisericile, Noi vă transmitem şi, prin prezenta, vă acordăm, ca semn al deosebitei Noastre bunăvoinţe, Binecuvântarea Apostolică.”

Francis se gândise în treacăt să plece spre nord-vest, asta dacă nu reuşea să-şi găsească vocaţia în rândurile Ordinului. Însă, deşi puternic şi destul de priceput în mânuirea arcului şi oţelului, arăta cam mic de statură şi nu prea voinic, în timp ce, dacă era să dea crezare zvonurilor, păgânii aveau doi metri şi jumătate înălţime. Nu putea verifica zvonurile, dar nici nu vedea vreun motiv să le considere în întregime mincinoase.

În afară de a muri în vreo bătălie, nu prea găsea altceva de făcut cu viaţa lui – cu alte cuvinte, ceva care să merite – dacă nu şi-o putea dedica Ordinului.

Convingerea nestrămutată în vocaţia lui nu-i fusese spulberată, ci doar uşor ştirbită, de usturătoarea lecţie primită de la abate şi de meditaţia referitoare la pisica devenită ornitolog atunci când fusese chemată de Natură să devină ornitofagă. Gândul acesta îl neferici în asemenea măsură încât căzu pradă ispitei, aşa că, în Duminica Floriilor, când mai avea doar două zile de răbdat până la

ieşirea din Postul Mare, stareţul Cheroki auzi din partea lui Francis (ori, mai curând, din partea umbrei stafidite şi sfrijite de arşiţă în care, nu se ştie cum, sufletul rămăsese totuşi închistat) câteva vorbe hârâite care constituiau probabil cea mai concentrată mărturisire făcută vreodată de Francis ori ascultată de Cheroki:

— Binecuvântează-mă, Părinte; am mâncat o şopârlă.

După ce, vreme de ani şi ani, fusese confesorul penitenţilor care posteau, stareţul Cheroki găsi că pentru el, la fel ca şi pentru binecunoscutul gropar, obiceiul conferea întregii tărăşenii „un aer de firesc”, de aceea şi răspunse cu o perfectă stăpânire de sine şi fără ca măcar să clipească:

— Era zi de abstinenţă şi ai gândit asta dinadins?

Săptămâna Mare ar fi fost mai puţin împovărată de singurătate decât săptămânile precedente ale Postului dacă sihastrii n-ar fi fost deja dincolo de orice grijă lumească; fiindcă o parte din liturghia Patimilor se desfăşură în afara zidurilor abaţiei pentru a ajunge şi la penitenţii aflaţi la locurile lor de veghe; Împărtăşania se făcu de două ori, iar în Joia Mare, abatele în persoană trecu roată, împreună cu Cheroki şi alţi treisprezece călugări, pentru a sluji serviciul religios la fiecare ermitaj. Straiele abatelui Arkos erau ascunse de o sutană, iar leul aproape că reuşi să pară pisicuţă blândă când, cu maximă economie de mişcări şi cu minimum de paradă şi de pompă, îngenunche, spălă şi sărută picioarele supuşilor săi ce postiseră, în vreme ce restul cântau antifoanele de răspuns. *„Mandatum novum do vobis: ut diligatis invicem...”* În Vinerea Patimilor o Procesiune a Crucii aduse un crucifix acoperit cu un văl, oprindu-se la fiece loc de sihăstrie pentru a-l dezveli încet în faţa penitentului, ridicând pânza centimetru cu centimetru în vederea Adoraţiei, în timp ce preoţii cântau Dojenile:

Popor al meu, ce rău ţi-am făcut eu ţie? cu ce ţi-am greşit? Răspunde-mi... te-am preamărit prin puterea castă; iară tu mă ţintuieşti pe cruce...

Iar apoi, Sâmbăta Mare.

Călugării îi purtară unul câte unul până la abaţie –

flămânzi şi delirând. Francis avea cu cincisprezece kilograme mai puţin şi era mult mai slăbit decât în prima miercuri. Când îl aşezară pe picioare în chilia lui, se împletici şi, până să ajungă la pat, se prăbuşi. Fraţii îl ridicară pe saltea, îl îmbăiară, îl bărbieriră şi-i unseră pielea băşicată, în vreme ce el bolborosi în delir despre ceva legat peste coapse cu o fâşie din pânză de sac, vorbindu-i acelui lucru uneori ca unui înger, alteori ca unui sfânt, invocând mereu numele lui Leibowitz şi vroind tot timpul să-şi ceară iertare.

Fraţii lui, cărora abatele le interzisese să vorbească despre această problemă, se mulţumiră să schimbe ocheade încărcate de subînţeles ori să clatine misterioşi din cap, unul către altul.

Cum-necum, vestea ajunse şi la urechile abatelui.

— Chemaţi-l aici, mormăi el către un registrator de îndată ce află că Francis era în stare să umble. Tonul îl făcu pe registrator să dea fuga după Francis.

— Negi că ai făcut aceste afirmaţii? mârâi Arkos.

— Nu-mi aduc aminte să fi spus aşa ceva, Luminate Abate, zise novicele, nedezlipindu-şi ochii de la nuiaua abatelui. Pesemne că aiuram.

— Presupunând că *aiurai,* le-ai mai spune şi acum?

— Adică despre pelerin că ar fi Fericitul? A, nu, Magister meus!

— Atunci afirmă contrariul.

— Nu *cred* că pelerinul era *Fericitul.*

— Atunci de ce nu spui de-a dreptul: *Nu era el?*

— Păi, dacă nu l-am văzut niciodată personal pe Binecuvântatul Leibowitz, n-aş...

— *Ajunge!* porunci abatele. *Prea* mult! *Nu vreau* să te mai văd şi să aud de tine multă, multă vreme! *Afară!* Dar ţine minte un lucru: să NU te aştepţi cumva să rosteşti jurământul împreună cu ceilalţi anul ăsta. Nu ţi se va îngădui.

Pentru Francis vorbele acestea veniră ca o lovitură în stomac, dată cu capătul unui buştean.

Capitolul 6

Pelerinul rămase un subiect de sporovăială interzis în abaţie; însă cât priveşte relicvele şi adăpostul contra căderilor, din motive de necesitate, interdicţia se mai înmuie puţin pentru toţi, cu excepţia descoperitorului lor, care primi poruncă să nu scoată o vorbă şi să facă bine a se gândi la ele cât de rar posibil. Cu toate acestea, n-avea cum să nu audă câte ceva şi ştia că într-unul dintre atelierele abaţiei, călugării lucrau de zor aplecaţi asupra documentelor, nu numai asupra celor găsite de el, ci şi a altora, care fuseseră recuperate din biroul de odinioară, înainte ca abatele să dea ordin de închidere a adăpostului.

Închis! Vestea îl cutremură pe fratele Francis. Adăpostul abia dacă fusese atins. După ce se aventurase el înăuntru, nimeni nu mai făcuse vreo încercare de a pătrunde acolo decât pentru a forţa biroul pe care el încercase şi nu reuşise să-l deschidă, înainte de fi observat cutia. *Închis!* Nici o încercare de a descoperi ce se afla dincolo de uşa numită „Bocaport Doi” sau de a cerceta „Mediul Steril Etanş”. Fără ca măcar să se mute pietrele sau oasele din locul lor. *Închis!* Cercetarea fusese oprită, fără vreun motiv plauzibil.

Apoi se răspândi un zvon.

Emily avea un dinte din aur. Emily avea un dinte din aur. Emily avea un dinte din aur. De fapt, era întru totul adevărat. Era unul dintre acele fleacuri istorice care reuşesc, nu se ştie cum, să supravieţuiască evenimentelor importante pe care oricine s-ar cuveni să le ţină minte, dar care trec nebăgate în seamă până în clipa când vreun istoric monahal ar fi silit să scrie: „Nici conţinutul Memorabiliei, nici alte surse arheologice descoperite până în prezent nu dezvăluie numele domnitorului care a locuit în Palatul Alb de la mijlocul până la sfârşitul deceniului şase, cu toate că Fr. Barcus a susţinut, nu fără a avea dovezi convingătoare, că numele lui a fost...”

Şi totuşi, în Memorabilia stătea scris limpede că Emily avusese un dinte îmbrăcat în aur.

Nu era surprinzător că Sfinţia Sa Abatele poruncise închiderea criptei. Amintindu-şi cum ridicase ţeasta de la pământ şi o întorsese cu faţa către zid, fratele Francis se temu dintr-o dată de mânia Cerului. Emily Leibowitz dispăruse de pe faţa Pământului la începutul Potopului Focului, şi abia mulţi ani după aceea a recunoscut neconsolatul soţ că ea murise.

Se spunea că, pentru a pune la încercare omenirea care devenise din cale afară de trufaşă, ca pe vremea lui Noe, Dumnezeu poruncise oamenilor înţelepţi ai acelui veac, printre ei numărându-se şi Binecuvântatul Leibowitz, să născocească uriaşe maşinării de război cum nu se mai văzuseră pe Pământ până atunci, arme de asemenea tărie încât ascundeau în pântecele lor înseşi focurile Iadului, iară Dumnezeu îi îngăduise pe aceşti magi să pună armele în mâinile prinţilor, zicându-le fiecăruia dintre dânşii: „Doară pentru că ai tăi duşmani au asemenea lucruri, am născocit acestea pentru tine, cu gând ca şi dânşii să afle cum că le ai, iară astfel să se teamă a lovi cu ele. Aibi grijă, Prea luminate stăpâne, să te temi de dânşii tot astfel precum se tem şi dânşii de tine, pentru ca nici unul dintre voi să nu slobozească aceste lucruri îngrozitoare pe care noi le-am făurit.”

Însă prinţii, nepunând mare preţ pe vorbele înţelepţilor de la curţile lor, şi-au zis fiecare către sine: „De voi lovi cu grăbire şi în mare taină, îi voi fi nimicit pe ceilalţi la vreme de somn şi amorţire şi nu se va mai găsi cine să răspunză; al meu fi-va pământul.”

Aşa de mare era nechibzuinţa prinţilor, iară atuncea a venit Potopul Focului.

În câteva săptămâni – unii vorbeau de zile – după prima slobozire a focului cel diavolesc, totul se sfârşise. Oraşele au devenit mormane de sticlă spartă, având împrejur întinderi de piatră sfârtecată. Naţii întregi au dispărut de pe faţa lumii, stârvuri au împânzit pământul, atât oameni cât şi vite, precum şi toate speciile de animale, dimpreună cu păsările văzduhului şi cu orice zbura, înota în fluvii, se târa

prin iarbă ori se ascundea în vizuini; îmbolnăvindu-se şi pierind, au acoperit câmpii şi dealuri şi totuşi, acolo unde demonii Căderii deveniseră atotstăpânitori, cadavrele nu intrau în descompunere decât în ţinuturile unde aflau sol rodnic. Norii cei grei ai mâniei cuprinseseră păduri şi câmpii, uscând copaci şi făcând recoltele să piară. Acolo unde fusese stăpână viaţa se instalaseră deşerturi, iar în locurile în care mai rămăseseră oameni vii, de la mic la mare erau bolnavi din pricina aerului otrăvit, aşa că, deşi unii scăpaseră cu zile, puţini rămăseseră neatinşi; şi mulţi muriră din aerul cel rău chiar în acele tărâmuri unde groaznicele arme nu loviseră.

Pretutindeni vedeai oameni fugind dintr-un loc într-altul de se amestecaseră toate limbile pământului. Multă mânie se strânsese faţă de prinţii şi servitorii prinţilor, dar şi a magilor care născociseră armele. Anii treceau, dară pământul nu se curăţea. Aşa scria cu limpezime în Memorabilia.

Din babilonul de limbi, din amestecul de naţii şi din teamă s-a născut ura. Iar Ura zicea: *Să-i ucidem cu pietre şi să-i sfârtecăm şi să-i trecem prin para focului pe aceia care aceasta au făcut-o. Să scăpăm lumea de cei care au făptuit aşa o crimă, dar să nu-i uităm pe cei care le-au fost slugi şi înţelepţi; să-i ardem şi să piară dimpreună cu lucrarea şi numele lor, ba chiar şi amintirea lor să dispară în fum. Să-i ştergem de pe pământ şi să-i învăţăm pe copiii noştri că lumea e nouă, pentru ca ei să nu cunoască nimic despre faptele ce s-au săvârşit mai demult. Să facem o mare simplificare, iară lumea o va lua de la început.* Aşa se face că, după Potop, Cădere, ciumă, nebunie, amestecul limbilor, şi furie, a început sângeroasa Simplificare, când omenirea rămasă a sfârtecat o parte din ea însăşi, bucată cu bucată, ucigând domnitori, oameni de ştiinţă, conducători, tehnicieni, educatori şi mulţi alţi oameni despre care căpeteniile mulţimii ziceau că merită să piară fiindcă toţi dimpreună aduseseră Pământul în starea de acum. Oamenii şcoliţi păreau a fi cei mai huliţi, la început pentru că îi slujiseră pe prinţi, iar mai apoi pentru că refuzaseră să se

alăture mulţimilor doritoare de măcel şi cutezaseră să se pună contra lor, numindu-le „adunături de ţărănoi troglodiţi şi însetaţi de sânge”.

Înveselite, cetele acceptară numele şi porniră să urle: *Ţărănoi?! Da, da! Suntem ţărănoi! Dar tu ce eşti? Vom construi un oraş şi-i vom spune Oraşul ţărănoilor, fiindcă până-l vom termina de ridicat toţi ticăloşii ăştia care se cred deştepţi vor muri! Ţărănoi! Să mergem! Să-i învăţăm minte pe toţi! E cineva care nu se simte ţărănoi? S-o spună, dacă are curaj!*

Căutându-şi salvarea de furia cetelor de ţărănoi, oamenii educaţi, atâţia cât mai reuşiseră să supravieţuiască, se refugiară în sanctuarele care mai rămăseseră. Atunci când îi primea, Sfânta Biserică îi înveşmânta în sutane călugăreşti şi încerca să-i ascundă în mănăstirile şi schiturile care scăpaseră întregi şi puteau fi reocupate, fiindcă mulţimile nu-i dispreţuiau chiar atât pe clerici, ucigându-i doar dacă se arătau sfidători şi acceptau cu bună ştiinţă martirajul. Uneori, aceste sanctuare se dovedeau salvatoare, dar cel mai adesea cădeau pradă gloatelor care invadau mănăstirile, dădeau foc documentelor şi cărţilor sfinte, îi prindeau pe refugiaţi şi-i spânzurau ori îi ardeau de vii după o judecată sumară. La scurt timp după ce se declanşase, Simplificarea încetase a mai avea vreo socoteală sau noimă, devenind o dezlănţuire dementă a dorinţei de a ucide şi distruge, lucru care se dovedeşte îndeobşte posibil doar atunci când dispar până şi ultimele vestigii de ordine socială. Nebunia aceasta se transmise şi copiilor, educaţi nu doar să uite, ci să urască, întâmplându-se ca furia mulţimilor să răbufnească uneori şi până la a patra generaţie de după Potop. Acum, însă, înverşunarea îşi găsea ca ţintă nu cărturarii, fiindcă aceştia dispăruseră între timp, ci oamenii care aveau cât de cât ştiinţă de carte.

După ce umblase zadarnic pentru a-şi găsi soţia, Isaac Edward Leibowitz îşi găsise adăpost printre cistercieni, unde rămăsese ascuns în perioada imediat următoare Potopului. După şase ani, plecase din nou în căutarea lui Emily ori a mormântului ei, departe în sud-vest. Ajuns acolo, se

convinsese pe deplin că Emily murise, fiindcă moartea triumfase definitiv prin acele ţinuturi. Trecând prin deşert, făcuse în sinea lui un jurământ. Apoi s-a întors la cistercieni, a primit să poarte straiul lor, iar după alţi ani a devenit preot. A strâns câţiva tovarăşi pe lângă el şi, fără prea multă vâlvă, le-a propus ceva. Câţiva ani mai târziu, propunerile lui au ajuns la urechile „Romei”, care nu mai era Roma cunoscută ca oraş, fiindcă ea, după ce existase vreme de două milenii, în nici două decenii se mutase de câteva ori. Doisprezece ani după ce făcuse propunerile, părintele Isaac Edward Leibowitz a obţinut permisiunea Sfântului Scaun să întemeieze o nouă comunitate religioasă care să primească numele lui Albert Magnus, dascăl al Sfântului Thomas şi patron al oamenilor de ştiinţă. Misiunea sa, nedeclarată, şi la început doar vag definită, era să păstreze istoria umană pentru stră-stră-stră-nepoţii copiilor troglodiţilor care voiau s-o vadă distrusă. Straiele purtate erau zdrenţe din pânză de sac şi bocceluţe – uniforma obişnuită a celor ce formau cetele de ţărănoi. Membrii comunităţii erau fie „contrabandişti de cărţi”, fie „memorizatori”, după cum o cerea situaţia. Contrabandiştii de cărţi transportau în secret cărţi către deşertul aflat în sud-vest şi, punându-le în lăzi, le îngropau. Memorizatorii învăţau pe de rost volume întregi de istorie, scrieri sfinte, literatură şi ştiinţă pentru cazul în care vreunul dintre nefericiţii contrabandişti era prins, torturat şi forţat să dezvăluie locul ascunzătorilor. Între timp, alţi membri ai noului ordin au descoperit un puţ aflat la vreo trei zile de mers pe jos de cărţile îngropate şi au început să construiască o mănăstire. Aşa s-a născut planul menit să pună o părticică din cultura umană la adăpost de cei care voiau s-o distrugă cu desăvârşire.

În vreme ce efectua un transport de cărţi, Leibowitz a fost prins de o ceată de troglodiţi; un tehnician trădător, pe care preotul l-a iertat de îndată, l-a identificat, nu numai ca om învăţat, ci şi ca specialist în domeniul armelor. Având capul acoperit cu pânză de sac, Leibowitz a fost martirizat pe loc, prin ştrangulare cu o funie al cărei nod fusese făcut

astfel încât să nu-i rupă gâtul şi, în acelaşi timp, ars de viu – în acest mod rezolvându-se gâlceava născută în rândurile mulţimii privind metoda de execuţie.

Memorizatorii erau puţini, iar capacităţile de memorare limitate.

Unele dintre lăzile cu cărţi au fost descoperite şi arse; la fel s-a întâmplat şi cu alţi câţiva contrabandişti de cărţi. Până să se potolească această nebunie, chiar şi mănăstirea a fost atacată în trei rânduri.

Când dezlănţuirea turbată a fost dată uitării, din uriaşul tezaur al cunoaşterii umane mai rămăseseră doar câteva lăzi de cărţi originale şi o colecţie jalnică de texte rescrise din memorie.

Acum, după şase secole de beznă, călugării încă mai păstrau această Memorabilia, o studiau, o copiau şi-o recopiau şi aşteptau cu răbdare. La început, pe vremea lui Leibowitz, se exprimaseră speranţe – ba chiar se anticipase – că a patra sau a cincea generaţie va dori să-şi primească moştenirea înapoi. Însă călugării nu ţinuseră seama de capacitatea umană de a-şi crea o nouă moştenire culturală în decurs de câteva generaţii când cea veche s-a pierdut definitiv, găsindu-şi noi creatori în legiuitori şi profeţi, genii ori maniaci; prin contribuţia unuia precum Moise, ori Hitler, ori vreun bunic ignorant dar tiranic, din zori şi până seara se poate naşte o moştenire culturală, iar multe au şi apărut în acest fel. Dar noua „cultură” era o moştenire întunecată, în care un cuvânt precum „ţărănoi” însemna „cetăţean”, iar acesta din urmă căpăta înţelesul de „sclav”. Călugării au rămas să aştepte. Pentru ei nu avea importanţă că tezaurul pe care-l salvaseră era inutil, că în cea mai mare parte nici nu reprezenta cu adevărat cunoaştere, în unele privinţe ea rămânând călugărilor la fel de neinteligibilă ca şi unui flăcău pe jumătate sălbăticit şi neştiutor; aceste cunoştinţe erau goale de conţinut, iar subiectele tratate nu-şi mai găseau reazem în realitate.

Această cunoaştere avea totuşi o structură simbolică particulară în sine şi meritau remarcate măcar interacţiunile dintre simboluri. A studia modul în care se coagulează un

sistem de cunoaştere înseamnă a deprinde cel puţin o minimă cunoaştere a cunoaşterii, până când – într-o bună zi sau chiar peste secole – va sosi un Integrator, iar lucrurile se vor corela din nou. Memorabilia exista, iar datoria lor era s-o păstreze, şi aşa aveau să facă indiferent dacă ignoranţa va domni peste lume încă zece ori o sută de secole, fiindcă ei, deşi născuţi în cel mai întunecat dintre veacuri, rămâneau contrabandiştii de cărţi şi memorizatorii fideli ai Fericitului Leibowitz; şi când se aventurau dincolo de fruntariile abaţiei, fiecare dintre ei, devotat Ordinului – fie el grăjdar ori abate – purta, ca parte a straielor, o carte, de obicei un Breviar, bine ascunsă în bocceluţă.

După închiderea adăpostului şi scoaterea documentelor şi relicvelor, abatele le strânsese unul câte unul, într-un mod care să nu bată la ochi. Probabil ţinute sub cheie în biroul lui Arkos, deveniră inaccesibile celor care-ar fi vrut să le cerceteze. Se putea afirma, fără teama de a greşi prea mult, că dispăruseră. Era recomandabil ca despre lucrurile care dispăreau în biroul abatelui să nu se discute în public. Pe această temă era preferabil să se şoptească pe coridoarele tăcute. Fratele Francis auzea rareori astfel de şoapte. Cu timpul ele încetară cu totul, numai că reveniră în actualitate o dată cu sosirea unui mesager de la Noua Romă, care avu o discuţie mai aprinsă cu abatele în refectoriu, într-o seară. Frânturi ale discuţiei lor ajunseră întâmplător până la mesele alăturate. După plecarea mesagerului, zvonurile ţinură câteva săptămâni, apoi se stinseră din nou.

În anul următor, fratele Francis din Utah se întoarse în deşert şi posti iarăşi în singurătate. Reveni încă o dată, vlăguit şi stafidit, şi curând se trezi chemat de abatele Arkos, care ţinu să ştie dacă mai susţinea că avusese şi alte întâlniri cu reprezentanţi ai Ordinei Cereşti.

— A, nu, Prea Sfinţia Voastră. Ziua n-am văzut decât vulturi.

— Dar noaptea? întrebă Arkos bănuitor.

— Doar lupi, răspunse Francis, adăugind precaut: Aşa

cred.

Arkos preferă să nu cerceteze mai adânc acest amendament circumspect, mulţumindu-se doar să se încrunte. Fratele Francis ajunsese să constate că încruntarea abatelui era sursa primară a energiei radiante care călătorea prin spaţiu cu o viteză finită şi care încă nu era pe deplin înţeleasă decât în ceea ce privea efectul ei nimicitor asupra acelor fiinţe ce o absorbeau, ele fiind îndeobşte vreun postulam ori vreun novice. Francis recepţionase o astfel de emisie vreme de cinci secunde până să i se adreseze următoarea întrebare.

— Ei, ce mai poţi spune acum despre cele întâmplate anul trecut?

Novicele rămase cu vorba în gât, apoi reuşi să îngaime:

— Bă... bătrânul?

— Bătrânul.

— Da, Dom Arkos.

Străduindu-se să elimine din voce orice vibraţie care să dea tonului său o nuanţă întrebătoare, Arkos mormăi:

— Un bătrân, pur şi simplu. Nimic mai mult. Acum suntem siguri de asta.

— Şi *eu cred* c-a fost un bătrân.

Cu un gest bătrânicios, părintele Arkos întinse mâna după nuiaua din lemn.

PLEOSC!

— *Deo gratias!*

PLEOSC!

— *Deo...*

Când Francis porni spre chilia lui, abatele strigă după el pe coridor:

— Fiindcă veni vorba, voiam să-ţi spun…

— Da, Sfinte Părinte?

— Nici anul acesta nu vei depune jurământul, rosti el cu gândul în altă parte şi se făcu nevăzut în biroul său.

Capitolul 7

Fratele Francis petrecu şapte ani de noviciat, făcând de şapte ori Postul Mare în deşert şi învăţând să imite perfect urletele lupilor. Spre distracţia fraţilor săi, urcându-se pe zid şi urlând, chema haita până în apropierea mănăstirii. Ziua slujea în bucătărie, freca pardoseala din piatră şi continua să studieze antichitatea în clasă.

Apoi, într-o bună zi, călărind un măgar, la abaţie a sosit un mesager de la un seminar din Noua Romă. După o lungă consultare cu abatele, mesagerul l-a căutat pe fratele Francis. A părut surprins să descopere că acel flăcăiandru, acum bărbat în toată legea, încă mai purta rasa de novice şi freca podeaua din bucătărie.

— De câţiva ani încoace studiem documentele pe care le-ai descoperit, îi spuse el novicelui. Unii dintre noi ne-am convins că sunt autentice.

Francis îşi lăsă capul în pământ.

— Părinte, nu mi se îngăduie să aduc vorba despre acest subiect, explică el.

— A, de asta-i vorba?! Mesagerul zâmbi şi-i întinse un petec de hârtie care purta sigiliul abatelui şi scrisul stăpânului: *Ecce Inquisitor Curiae. Ausculta et obsequere. Arkos, Abaţia Leibowitz, Abbas.*

— Nu te teme, adăugă el degrabă, remarcând încordarea neaşteptată a novicelui. Nu-ţi vorbesc în calitate oficială. Altcineva de la tribunal îţi va lua depoziţia mai târziu. Ştii, nu-i aşa, că documentele găsite de tine se află la Noua Romă de câtva timp? Eu am adus înapoi câteva dintre ele.

Fratele Francis clătină din cap. Ştia mai puţin, probabil, decât oricare altul despre reacţia celor din ierarhia Bisericii faţă de descoperirea relicvelor. Băgă de seamă că mesagerul purta rasa de culoare albă a dominicanilor şi se întrebă oarecum neliniştit care era natura „tribunalului” despre care amintise Călugărul Negru. În regiunea Coastei Pacificului se desfăşura o anchetă severă împotriva Catharismului, dar nu-şi putea explica de ce s-ar interesa

acel tribunal de relicvele Fericitului. Pe bileţel scria: *Ecce Inquisitor Curiae.* Pesemne că abatele voise să spună „investigator”. Dominicanul părea un bărbat destul de binevoitor şi nu purta cu sine ceva care să semene a instrumente de tortură.

— Sperăm ca dosarul privind canonizarea fondatorului vostru să fie redeschis curând, explică mesagerul. Abatele vostru, Arkos, e un om foarte înţelept şi prudent. Râse în barbă. Oferind relicvele altui Ordin pentru a fi cercetate şi punând să fie închis adăpostul până se va face o explorare amănunţită... Înţelegi asta, nu-i aşa?

— Nu, Părinte. Îmi închipuisem că socotise chestiunea prea neînsemnată pentru a mai pierde timpul cu ea.

Călugărul Negru râse.

— Neînsemnată? Socot că nu. Dar dacă Ordinul *vostru* descoperă dovezi, relicve, miracole şi orice altceva, tribunalul trebuie să judece sursa lor. *Fiecare* comunitate religioasă doreşte să-şi vadă fondatorul canonizat. De aceea, abatele a procedat cu multă înţelepciune spunându-vă: „Nu vă atingeţi de adăpost.” Sunt încredinţat că v-aţi simţit cu toţii foarte dezamăgiţi, însă e mai prielnic fondatorului vostru ca adăpostul să fie cercetat în prezenţa unor martori din alte părţi.

— Îl veţi deschide din nou? întrebă Francis cu sufletul la gură.

— Nu, nu eu. Când tribunalul va fi pregătit, vor fi trimişi observatori. În felul acesta, toate relicvele ce se vor descoperi în adăpost şi ar putea avea vreo legătură cu dosarul, se vor afla în mâini sigure, în caz că opoziţia va pune la îndoială autenticitatea lor. Desigur, singurul motiv care mă face să cred că obiectele din adăpost *ar putea* afecta dosarul sunt... Ei bine, cele găsite de tine.

— Îmi permiteţi să vă întreb de ce, Părinte?

— Ei bine, pe vremea beatificării Binecuvântatului Leibowitz, una din chestiunile stânjenitoare a fost viaţa sa de tinereţe – dinainte de a deveni călugăr şi preot. Avocatul acuzării a încercat mereu să arunce o umbră de îndoială asupra perioadei timpurii, anterioară Potopului. A încercat

să demonstreze că Leibowitz n-a cercetat cu atenţie şi că se putea ca soţia lui să fi fost încă în viaţă în momentul hirotonisirii. Ei, aşa ceva nu s-ar fi întâmplat pentru prima oară, bineînţeles, dar nu despre asta e vorba. *Advocatus diaboli* a încercat să pună la îndoială caracterul fondatorului vostru. S-a străduit să sugereze că acceptase Sfânta Hirotonisire şi depusese jurământul înainte de a fi sigur că nu mai avea responsabilităţi familiale. Opoziţia a dat greş, dar ar putea face o nouă încercare. Şi dacă rămăşiţele acelea umane pe care le-ai găsit tu *sunt* cu adevărat... Ridică din umeri şi zâmbi.

Francis dădu din cap.

— Ar putea indica data morţii ei.

— Chiar la începutul războiului care a distrus totul. După părerea mea – ei bine, scrisul de pe biletul din cutie, e fie al Fericitului, fie o imitaţie foarte convingătoare.

Francis roşi.

— Nu vreau să dau de înţeles că tu ai avea vreun amestec în acest fals, se grăbi să adauge dominicanul, observând stânjeneala lui Francis.

Novicele îşi adusese aminte de propria sa părere despre acele mâzgălituri.

— Spune-mi, cum s-a întâmplat? Cum ai găsit locul? Vreau să ştiu întreaga poveste.

— Păi, totul a început din cauza lupilor.

Dominicanul începu să ia notiţe.

La câteva zile după plecarea mesagerului de la mănăstire, abatele Arkos trimise după fratele Francis.

— Încă mai crezi că-ţi vei afla chemarea printre noi? întrebă Arkos binevoitor.

— Dacă Sfinţia Sa Abatele îmi va ierta nemăsurata trufie...

— Ei, să lăsăm pentru moment nemăsurata ta trufie. Mai crezi ori nu?

— Da, Magister meus.

Abatele jubilă.

— Bine, fiule. Socot că şi noi ne-am convins. Dacă eşti gata să te dedici pentru totdeauna, cred că e momentul

potrivit să depui jurământul solemn. Făcu o pauză şi urmărind expresia de pe chipul novicelui, păru dezamăgit că nu detectase nici o tresărire. Ce s-a-ntâmplat? Nu te bucuri s-auzi asta? Doar nu cumva...? Hei! Ce-ai păţit?

Deşi rămăsese împietrit într-o expresie de atenţie politicoasă, chipul lui Francis îşi pierdea treptat culoarea. Genunchii refuzară să-l mai asculte.

Francis leşină.

Două săptămâni mai târziu, Francis, care stabilise probabil un record supravieţuind atâtor perioade de veghe în deşert, părăsi rândurile noviciatului şi, jurând sărăcie veşnică, castitate, supuşenie, precum şi alte lucruri obişnuite în faţa comunităţii, primi binecuvântările şi o bocceluţă în abaţie, devenind pentru totdeauna călugăr devotat al Ordinului Albertian de Leibowitz, legându-se cu lanţuri, făurite cu mintea şi mâna proprie, de piciorul Crucii şi de legea Ordinului. Prin ritual, fusese întrebat de trei ori: „Dacă Dumnezeu te va chema să-I fii Contrabandist de cărţi, vei fi gata să suporţi mai curând moartea, decât să-ţi trădezi fraţii?” Şi tot de trei ori, fratele Francis răspunsese: „Da, Doamne.”

— Atunci, ridicaţi-vă Fraţi Contrabandişti şi Fraţi Memorizatori şi primiţi sărutul frăţiei. *Ecce quam bonum, et quam jucundum...*

Fratele Francis părăsi bucătăria şi i se încredinţară munci mai puţin înjositoare. Deveni ucenic de copist pe lângă un călugăr în vârstă, pe nume Horner şi, dacă lucrurile aveau să meargă bine pentru el, putea spera să-şi petreacă restul vieţii în atelierul de copiat, dedicându-se unor însărcinări precum copierea unor texte de algebră şi sfinţind paginile cu frunze de măslin şi heruvimi bucălaţi şi veseli ce înconjurau tabelele de logaritmi.

Fratele Horner era un bătrân blajin, iar fratele Francis îl plăcu dintru început.

— Mai toţi lucrăm mai bine la copia încredinţată dacă avem şi un proiect propriu, îi spuse Horner. Simţindu-se atraşi de o anumită operă din Memorabilia, celor mai mulţi

dintre copişti le place să-i dedice o parte din timpul lor liber. Uite-l, de pildă, pe fratele Sarl – rămânea mereu în urmă cu lucrul şi făcea multe greşeli. De aceea, l-am lăsat să-şi petreacă o oră pe zi la un proiect pe care şi l-a ales singur. Când munca devine prea plicticoasă şi începe să greşească la copiat, o poate lăsa deoparte o vreme şi se ocupă de proiectul propriu. Îngădui tuturor să procedeze la fel. Dacă-ţi termini îndatorirea înainte de sfârşitul zilei, dar nu ai un proiect personal, va trebui să lucrezi suplimentar la perenele noastre.

— Perene?

— Da, şi nu mă refer la plante. Există o cerere perenă pentru diverse cărţi din partea întregului cler – Misale, Scriptura, Breviare, *Summa,* enciclopedii şi altele asemenea. Vindem foarte multe din acestea. Prin urmare, când nu ai vreun proiect la care ţii, când termini mai devreme, te punem să copiezi perene. Ai timp să te hotărăşti.

— Ce proiect şi-a ales fratele Sari?

Bătrânul supraveghetor rămase tăcut o clipă, apoi îi răspunse:

— Ştii ce, am îndoieli că vei înţelege vreodată. Eu unul, nu pricep. Pare să fi găsit o metodă de a restaura cuvintele şi frazele care lipsesc din unele fragmente vechi ale textului original din Memorabilia. Poate că partea stângă a cărţii pe jumătate arsă e inteligibilă, dar partea dreaptă a fiecărei pagini a ars şi de aceea, la capătul fiecărui rând lipsesc câteva cuvinte. A inventat o metodă matematică pentru descoperirea acestora. Nu-i absolut sigură, însă într-o oarecare măsură dă roade. De când a început, a reuşit să restaureze patru pagini complete.

Francis aruncă o privire spre fratele Sarl, un octogenar aproape orb.

— Cât timp i-a luat asta? întrebă ucenicul.

— Aproximativ patruzeci de ani. Desigur, n-a lucrat decât cinci ore pe săptămână la proiect, iar calculele aritmetice *sunt* considerabile.

Francis dădu din cap îngândurat.

— Dacă se poate restaura o pagină pe secol, pesemne că în câteva secole...

— Chiar mai puţin, mormăi fratele Sarl fără să ridice ochii de pe pagină. Cu cât completezi mai mult, cu atât mai repede merge restul. Voi termina următoarea pagină în câţiva ani. După aceea, cu voia bunului Dumnezeu, poate... Vocea i se stinse într-un murmur. Francis băgă de seamă că fratele Sarl obişnuia să vorbească singur în timp ce lucra.

— Faci cum vrei, îi spuse fratele Horner. Avem tot timpul nevoie de ajutor la perene, dar dacă ţii neapărat, îţi poţi stabili propriul proiect.

Fratelui Francis ideea îi veni ca o străfulgerare.

— Pot să-mi folosesc timpul, se grăbi el, pentru a face o copie după desenul lui Leibowitz pe care l-am găsit eu?

La început, fratele Horner rămase descumpănit.

— Păi... nu ştiu, fiule. Cum să-ţi spun, pentru Sfinţia Sa Abatele, subiectul e cam *delicat.* Iar acel document s-ar putea să nu aparţină Memorabiliei. Acum se află în dosarul de încercare.

— Dar *ştiţi* că se decolorează, Frate. Şi a fost mânuit foarte mult în lumină. Dominicanii l-au ţinut atâta vreme la Noua Romă...

— Bine... presupun că va fi un proiect foarte *scurt:* Dacă Părintele Arkos nu se opune, dar... Dădu din cap neîncrezător.

— Poate că l-aş putea include într-un set, găsi Francis soluţia salvatoare. Puţinele desene recopiate pe care le avem sunt atât de vechi, încât au devenit sfărâmicioase. Dac-aş face dubluri ale altora...

Horner zâmbi puţin strâmb.

— Vrei să spui că incluzând desenul Leibowitz într-un set ai putea scăpa neprins?

Francis se îmbujoră.

— Părintele Arkos n-ar observa, nu, dacă s-ar întâmpla să treacă pe aici?

Francis se crispă.

— Bine, spuse Horner şi ochii îi aruncară sclipiri viclene. Îţi poţi folosi timpul liber pentru a face duplicate după

oricare dintre documentele care sunt în stare proastă. Dacă se nimereşte şi altceva amestecat între ele, o să încerc să nu bag de seamă.

Fratele Francis îşi petrecu şapte luni din timpul liber redesenând câteva dintre schiţele vechi aflate în dosarele Memorabiliei şi abia după aceea îndrăzni să se atingă de schema lui Leibowitz. Cele vechi trebuiau oricum recopiate cam la un secol, dacă meritau să fie salvate. Nu numai copiile originale se decolorau, ci şi versiunile redesenate, ele devenind indescifrabile după un timp, din pricina degradării cernelurilor întrebuinţate. Nu pricepea nicicum de ce anticii preferaseră să folosească hârtie întunecată la culoare, scriind şi trasând linii cu alb, în loc să procedeze invers. Când făcea schiţa brută în cărbune a vreunui desen, adică folosind un fundal alb, desenul rezultat părea mai realist decât cel în alb pe negru, iar anticii nici nu se comparau ca înţelepciune cu Francis; sigur avuseseră motive întemeiate dacă se deranjaseră să strice cerneala pentru fond, lăsând dâre de hârtie albă acolo unde, într-un desen normal, ar fi trebuit să apară o linie trasă cu cerneală. Francis recopie documentele astfel încât să arate cât mai fidele faţă de originale, cu toate că munca de a întinde cerneala albastră în jurul literelor minuscule era extrem de plicticoasă şi constituia o mare risipă de cerneală, lucru care-l făcea pe fratele Horner să-şi mârâie nemulţumirea.

Copie un vechi plan arhitectonic, apoi un desen pentru o piesă cu geometrie clară, dar a cărei menire îi rămase nelămurită. Redesenă o abstracţiune ameţitoare intitulată ÎNFĂŞ. STATOR MODEL 73-A 3-PH 6-P 1800-RPM 5-HP CLASA A COLIVIE DE VEVERIŢĂ, care se dovedi absolut neinteligibilă şi nicidecum capabilă să întemniţeze o veveriţă. Anticii dovedeau deseori o subtilitate deosebită; pesemne că era nevoie de un aranjament special de oglinzi pentru a vedea veveriţa. Cu chiu cu vai, o redesenă şi pe aceasta.

Francis îşi luă inima în dinţi şi se aventură să deschidă

dosarele Memorabiliei pentru a lua schema lui Leibowitz după aproape un an de la începerea proiectului personal şi abia după ce abatele, care trecea când şi când prin camera copiştilor, îl văzuse de cel puţin trei ori lucrând la o altă schiţă, iar în două rânduri Arkos chiar se oprise să arunce o privire la ceea ce făcea Francis.

Documentul original fusese deja supus unor lucrări de restaurare. În afară de faptul că purta numele Fericitului, semăna dezamăgitor de mult cu majoritatea celor pe care le redesenase.

Schiţa lui Leibowitz, o altă abstracţie, nu avea legătură cu nimic, nici măcar cu raţiunea. O studie până reuşi să-i vadă şi cu ochii închişi întreaga şi ameţitoarea complexitate, însă asta nu-l ajută să afle mai multe despre ea. Părea să fie nici mai mult nici mai puţin decât o reţea de linii care lega o însăilătură de dispozitive, şerpuituri, serpentine, codiţe şi câte alte şpiluri. Liniile erau în majoritate verticale sau orizontale şi intersectările unora cu altele erau punctate sau marcate prin salt; făceau răsuciri la unghi drept pentru a ocoli dispozitive şi niciodată nu se opreau la jumătate de drum, ci întâlneau câte-o şerpuitură, serpentină sau cine-ştie-ce. Rămânea atât de enigmatică, încât cercetarea ei vreme îndelungată producea doar perplexitate. Cu toate acestea, se apucă să copieze fiecare detaliu, ajungând până acolo încât reproduse chiar şi pata maronie din centrul hârtiei despre care îşi dădu seama că ar putea fi sângele Binecuvântatului Martir, dar fratele Jeris afirmă că era doar o urmă lăsată de un cotor de măr intrat în putrefacţie.

Ajuns ucenic în camera copiştilor o dată cu Francis, fratelui Jeris îi plăcea să-l sâcâie în legătură cu proiectul personal.

— Prealuminate Frate, spuse el într-o zi, privind printre gene peste umărul lui Francis, lămureşte-mă, te rog, ce-ar putea să însemne „Sistem tranzistorizat de control pentru dispozitivul şase-B”?

— E titlul documentului, evident, răspunse fratele Francis uşor agasat.

— Evident. Dar ce înseamnă?

— E numele diagramei care se află în faţa ta, frate Ţărănoi. Dar „Jeris” ce înseamnă?

— Prea puţin, recunoscu fratele Jeris, mimând umilinţa. Iartă-mi, te rog, ignoranţa. Ai definit convingător numele arătând către creatura numită astfel, care reprezintă precis numele dat. Însă acum însăşi creatura diagramă reprezintă ceva, am dreptate? Ce înfăţişează desenul?

— Sistemul tranzistorizat de control pentru dispozitivul şase-B, evident.

Jeris pufni în râs.

— Foarte limpede! Convingător! Dacă această creatură e numele, atunci numele este creatura. „Numerele egale pot fi înlocuite cu numere egale,” sau „Ordinea într-o egalitate este reversibilă.” Putem trece la următoarea axiomă? Având condiţia: „Cantităţile egale cu o anumită cantitate pot fi înlocuite una cu alta”, care este adevărată, atunci nu există cumva vreo „anumită cantitate” pe care s-o reprezinte *atât numele cât şi diagrama!* Ori avem de-a face cu un sistem închis?

Francis roşi.

— Consider că diagrama reprezintă, rosti el rar, după ce făcu o pauză pentru a-şi alunga iritarea din glas, mai curând un concept abstract, decât un *lucru* concret. Pesemne că anticii aveau o metodă sistematică de descriere a unui gând pur. Sigur nu e imaginea recognoscibilă a unui obiect.

— Da, da, e *sigur imposibil de recunoscut!* îl aprobă fratele Jeris chicotind.

— Pe de altă parte, probabil că diagrama *descrie* un obiect, însă doar într-un mod foarte stilizat, astfel că e nevoie de o pregătire specială sau de...

— Ochi ieşiţi din comun?

— După părerea mea, probabil că e o abstracţiune deosebită cu o valoare transcendentală, exprimând vreun gând de-al Fericitului Leibowitz.

— Bravo! Dar la ce s-o fi gândit?

— Păi... la „Proiectul de Circuit”, spuse Francis zărind

formularea în cuvintele scrise cu litere de tipar în partea de jos dreapta a paginii.

— Hmm, şi cărei discipline îi aparţine *această* artă, Frate? Care îi este genul, specia, proprietatea şi deosebirea? Sau e doar un „accident”?

În sarcasmul său, Jeris devenise deja înfumurat, socoti Francis, şi de aceea hotărî să-i dea un răspuns pe măsură:

— Ei bine, priveşte această coloană de cifre şi titlul: „Notarea componentelor electronice.” Pe vremuri *a existat* o artă sau o ştiinţă numită Electronică, iar ea părea să aparţină atât Artei, cât şi Ştiinţei.

— *Aha!* Asta rezolvă dilema „gen” şi „specie.” Acum să ne referim la „deosebire,” dacă-mi permiţi să merg în continuare pe aceeaşi linie. Cu ce se ocupa Electronica?

— Şi despre asta scrie undeva, spuse Francis, care cercetase Memorabilia de la un cap la altul, încercând să descopere indicii care să facă schiţa ceva mai inteligibilă, dar fără prea mult folos. Electronica se ocupa de electron, explică el.

— Aşa scrie, într-adevăr. Sunt profund mişcat. Dar, rogu-te, ce era „electronul”?

— Păi există o sursă fragmentară care face aluzie la el numindu-l „O părticică negativă a nimicului”.

— Poftim?! Cum negau un nimic? Asta nu l-ar transforma în ceva?

— Pesemne că negaţia se aplică la „părticică”.

— Aha! Atunci am avea un „Nimic nepărticică”. Ai descoperit cumva cum se împarte un nimic?

— Încă nu, recunoscu fratele Francis.

— Ei, nu te da bătut, Frate! Ce deştepţi trebuie să fi fost anticii ăştia, dacă ştiau cum să împartă nimicul. Dă-i înainte, şi s-ar putea să afli şi asta. Şi-atunci am avea „electronul” în mijlocul nostru, nu-i aşa? Dar ce vom face cu el? Îl aşezăm pe altarul din capelă?

— Asta e, spuse Francis oftând, nu ştiu. Dar sunt încredinţat că „electronul” a existat cândva, deşi habar n-am din ce consta sau la ce-ar fi folosit.

— Ce mişcător! chicoti iconoclastul şi se întoarse la

munca lui.

Hărţuielile la care îl supunea fratele Jeris îl întristau pe Francis, dar nu reuşeau nicicum să-i diminueze devotamentul faţă de proiect.

Reproducerea întocmai a oricăror semne, pete, stropi se dovedea imposibilă, însă precizia lucrării lui era suficientă pentru a înşela privirea de la distanţa de doi paşi în cazul expunerii în scop demonstrativ, astfel ca originalul să poată fi sigilat şi pus la păstrare. După ce termină copia, fratele Francis descoperi că era dezamăgit. Desenul era prea frust. Nici un element nu sugera de la prima privire că ar putea fi o relicvă sfântă. Stilul ei sobru şi lipsit de preţiozitate, satisfăcător, probabil, pentru Fericitul, şi totuşi...

Copia relicvei nu ajungea. Sfinţii erau oameni umili, care lucrau întru gloria lui Dumnezeu, nu a sinelui, astfel că altora le revenea îndatorirea să redea strălucirea interioară a celor sfinţi, prin semne exterioare, vizibile. Copia ternă nu mulţumea: era lipsită de imaginaţie şi rece şi nu sărbătorea în mod vizibil calităţile sfinte ale Fericitului.

Glorificemus, gândi Francis, în vreme ce trudea la perene. În acele clipe tocmai copia pagini din Psalmi, care urmau a fi mai apoi legate. Zăbovi puţin să regăsească locul din text şi să perceapă înţelesul cuvintelor fiindcă, după ore întregi de copiat, uitase cu totul să mai citească, îngăduind mâinii să reproducă conturul literelor pe care le urmărea cu ochii. Băgă de seamă că tocmai copia rugăciunea de iertăciune a lui David, al patrulea psalm de penitenţă, *„Miserere mei, Deus...* fiindcă-mi ştiu nevrednicia mea, iar păcatul săvârşit e mereu cu mine." O rugăciune umilă, însă pagina pe care-o avea sub ochi nu era scrisă într-un stil potrivit acestei umilinţe. M-ul din *Miserere* era împodobit cu o frunzuliţă aurie. Arabescuri înflorate compuse din filamente aurii şi violete umpleau marginile, devenind adevărate cuiburi în jurul literelor mari şi splendide de la începutul fiecărui verset. Oricât de umilă ar fi fost rugăciunea în sine, pagina devenea sclipitoare. Fratele Francis copia doar textul pe pergament încă neatins, lăsând spaţii pentru minunatele iniţiale şi margini largi cât

un verset. Alţi meşteşugari aveau să completeze cu un dezmăţ de culori spaţiile goale din jurul copiei simple făcută de el şi să compună impresionantele iniţiale. Învăţase să pună în lumină, dar nu ajunsese destul de priceput pentru a i se încredinţa împodobirea cu auriu a perenelor.

Glorificemus. Iar se gândea la schiţă.

Fără a destăinui ideea sa către cineva, fratele Francis începu să facă planuri. Găsi cea mai fină piele de miel posibilă şi, vreme de câteva săptămâni, îşi închină timpul liber curăţând-o, întinzând-o şi lustruind-o până o aduse la o netezime perfectă, apoi o făcu albă precum zăpada şi o puse cu sfinţenie la păstrare. În lunile ce urmară, îşi dedică fiecare clipă liberă ce-o avea răsfoind Memorabilia, căutând din nou sugestii care să lămurească înţelesul desenului făcut de Leibowitz. Nu găsi nimic asemănător şerpuiturilor din desen şi nici altceva care să-l ajute în descifrarea înţelesului, însă după multe căutări dădu peste un fragment dintr-o carte care conţinea o pagină parţial distrusă, descriind copiile heliografice. Părea să fi fost o porţiune dintr-o enciclopedie. Descrierea era succintă, iar o parte din articol lipsea dar, după ce o citi de câteva ori, îşi dădu seama că el – şi mulţi alţi copişti dinaintea lui – risipiseră o grămadă de timp şi cerneală. Efectul alb-pe-negru nu părea să fi fost un atribut agreat în mod deosebit, ci mai curând rezultatul caracteristic al unui proces ieftin de reproducere. Desenul original după care se făcuse copia heliografică fusese negru-pe-alb. Abia reuşi să se opună îndemnului interior de a se da cu capul de podeaua de piatră. Atâta trudă şi cerneală pentru a copia un accident! Probabil că nici nu se cuvenea să-i spună asta fratelui Horner. Ţinând seama de suferinţa lui cardiacă, ar fi fost un gest de milostenie să treacă totul sub tăcere.

Ştiind acum că nuanţa de fond a copiilor heliografice reprezenta o caracteristică accidentală a acelor desene de odinioară, planul său căpătă un nou imbold şi contur. Se putea face o copie sclipitoare a schiţei lui Leibowitz fără incorporarea acelei caracteristici accidentale. Având schema coloristică inversată, la început nimeni nu va

recunoaşte desenul. Puteau fi modificate şi alte câteva trăsături. Nu îndrăznea să schimbe nimic din ceea ce nu pricepea, însă bineînţeles că părţile cu tabele şi legendele scrise cu litere mari de tipar puteau fi dispuse simetric în jurul diagramei, pe anexe şi rulouri separate. Întrucât înţelesul desenului în sine îi rămăsese nelămurit, nu îndrăzni să-i modifice forma sau dispunerea nici un milimetru; dar pentru că schema coloristică nu prezenta importanţă, desenul putea deveni chiar frumos.

Se gândi să contureze cu auriu şerpuiturile şi dispozitivele, însă ţesătura de linii era prea complicată pentru aşa ceva, iar o serpentină aurie ar fi părut ţipătoare. Liniile curbe *trebuiau* să fie trasate cu negru ca pana corbului, tocmai pentru a le pune în evidenţă pe cele şerpuitoare. Cu toate că structura asimetrică se cuvenea să rămână aşa cum era, socoti că înţelesul ei nu se va modifica deloc dacă ar fi folosit-o ca reazem pentru o viţă căţărătoare, ale cărei mlădiţe (ocolind cu grijă liniile curbe) puteau fi determinate să dea impresia de simetrie sau să facă asimetria firească. Ori de câte ori fratele Horner făcea câte un M să strălucească, transformându-l într-o minunată junglă de frunze, fructe, ramuri şi, probabil, chiar într-un şarpe viclean, litera rămânea totuşi vizibilă. Fratele Francis nu vedea motivul pentru care aceleaşi caracteristici îi puteau fi refuzate diagramei.

Forma generală, cu chenar împodobit, ar putea deveni mai curând un soi de scut decât rectangulul searbăd care întemniţa desenul în pagină. Făcu zeci de schiţe preliminare. Chiar pe frontispiciul pergamentului va trona o reprezentare a Treimii Dumnezeieşti, iar în partea de jos va apărea blazonul Ordinului Albertian, având exact deasupra sa imaginea Fericitului.

Dar, după câte ştia Francis, nu exista nici o reprezentare precisă a Fericitului de pe vremea când trăise. Văzuse câteva portrete închipuite, dar nici unul datat înainte de Simplificare. Deocamdată nu se convenise asupra vreunei reprezentări convenţionale, deşi tradiţia susţinea că Leibowitz fusese destul de înalt şi oarecum adus de spate.

Poate că după redeschiderea adăpostului...

Fratele Francis trebui să-şi întrerupă lucrul la schiţa preliminară într-o după-amiază, când îşi dădu brusc seama că prezenţa înspăimântătoare a celui care stătea impunător în spatele lui şi arunca umbră asupra mesei lui de copist era a... *Nu! Îndurare! Beate Leibowitz, audi me! Ai milă, Doamne! Fă să fie oricine, numai...*

— Ia te uită, ce-avem aici? bubui abatele, aruncându-şi ochii la desen.

— Un desen, Sfinţia Voastră.

— Asta bag şi eu de seamă. Dar ce reprezintă?

— Copia heliografică a lui Leibowitz.

— Cea pe care ai găsit-o? Da? Nu seamănă deloc cu ea. De ce apar atâtea modificări?

— Va fi...

— Vorbeşte mai tare!

— O COPIE ILUMINATĂ! strigă fratele Francis cu o voce piţigăiată.

— Aha.

Abatele Arkos ridică din umeri şi se îndepărtă.

Câteva clipe mai târziu, trecând pe lângă pupitrul de copiat, fratele Horner rămase surprins observând că Francis leşinase.

Capitolul 8

Spre uimirea fratelui Francis, abatele Arkos nu-i mai aduse nici un reproş pentru interesul manifestat faţă de relicve. De când Dominicanii fuseseră de acord să analizeze chestiunea, abatele se domolise; şi cum la Noua Romă procesul de canonizare înregistrase unele progrese, părea să fi uitat cu totul evenimentul ieşit din comun întâmplat în deşert la vremea Postului Mare unui oarecare Francis Gerard, de la Abaţia Leibowitz, originar din Utah, care în prezent slujea în scriptorium şi la camera copiştilor. Zvonurile lipsite de noimă care circulaseră printre novici în legătură cu identitatea pelerinului se stinseseră de mult. Noviciatul de acum nu se compara cu cel de pe timpul fratelui Francis. Tinerii din noua generaţie nici nu auziseră vreodată de întâmplarea aceea.

Cu toate acestea, fratele Francis trebuise să plătească scump din pricina ei, făcând de şapte ori Postul Mare printre lupi şi de atunci încoace se arăta cam rezervat ori de câte ori subiectul revenea în actualitate. Când aducea vorba despre noviciat, putea fi sigur că în noaptea aceea în vis îi vor apărea Lupii şi Arkos; Arkos azvârlea carne lupilor, iar carnea făcea parte din trupul lui Francis.

Călugărul descoperi că putea să-şi vadă totuşi de proiect fără a mai fi hărţuit de cineva, excepţie făcând fratele Jeris, care continua să-l sâcâie. Francis începu iluminarea pieii de miel. Datorită timpului liber extrem de drămuit pe care-l avea la dispoziţie, meticulozitatea cerută de spiralele de pe margini şi fineţea extraordinară a împodobirii cu praf de aur aveau să facă din proiect o trudă de ani de zile; dar într-un ocean întunecat de secole în care nimic nu părea să se clintească, o viaţă de om însemna doar o învolburare de-o clipă, chiar şi pentru cel ce-o trăia. Întâi povara zilelor şi anotimpurilor repetându-se parcă la fel; apoi durerile şi chinurile şi, în cele din urmă, ultima împărtăşanie şi un moment de întuneric la sfârşit ori, mai curând, la început. Fiindcă atunci Sufletul mărunt şi temător care răbdase

povara, ducând-o bine sau nu, avea să se trezească într-un loc luminat, fiind absorbit de privirea arzătoare a ochilor nespus de milostivi în clipa când va sta în faţa Celui Drept. Iar atunci Domnul va zice: „Vino,” ori „Du-te,” iar povara de atâţia ani va fi existat doar pentru această clipă. În veacul în care trăia Francis, era aproape imposibil să gândeşti altfel.

Fratele Sarl termină a cincea pagină restaurată prin metode matematice, se prăbuşi deasupra mesei de lucru şi câteva ore mai târziu muri. Nu avea importanţă. Notele lui rămăseseră intacte. După vreun secol sau două, probabil, se va găsi cineva care să-i continue truda. Până atunci însă, spre cer urcară rugăciuni pentru sufletul lui.

Mai era apoi fratele Fingo şi sculptura lui în lemn. În urmă cu doi ani, el revenise în atelierul dulgherilor, permiţându-i-se din când în când să mai cioplească sau să cizeleze imaginea pe jumătate terminată a Martirului. Asemeni lui Francis, Fingo rareori îşi găsea câte-o oră liberă pentru a lucra la proiectul pe care şi-l alesese; sculptura progresa într-un ritm ce nu putea fi perceput decât dacă privitorul îl admira o dată la câteva luni. Francis îl vedea prea des ca să observe vreo diferenţă. Îl fermeca exuberanţa nepăsătoare a lui Fingo, deşi înţelesese de mult că Fingo adoptase această atitudine binevoitoare pentru a face uitată propria urâţenie, şi lui Francis îi plăcea să petreacă minute de uitare de sine, atunci când îşi putea permite, urmărindu-l cum lucrează.

Atelierul era încărcat de mireasma talaşului de pin, cedru sau molid, dar şi de sudoare. La abaţie lemnul nu se găsea chiar atât de uşor. În afara curmalilor şi a celor câţiva plopi canadieni din imediata apropiere a sursei de apă, regiunea era lipsită de copaci. Până la cel mai apropiat petec de lăstăriş care trecea drept lemn de tăiat era drum de trei zile, iar uneori culegătorii de lemne lipseau de la abaţie şi câte-o săptămână, la întoarcere aducând pe spinarea măgarilor câteva legături de ramuri pentru a confecţiona cuiere, spiţe şi, rareori, vreun picior de scaun. Uneori târau până la abaţie un buştean-doi să înlocuiască o grindă

putrezită. Din pricina lipsei de lemn, dulgherii erau în mod obligatoriu şi cioplitori, şi sculptori.

Uneori, în timp ce-l urmărea pe Fingo sculptând, Francis se aşeza pe o bancă dintr-un colţ al atelierului şi făcea schiţe, încercând să vadă cu ochiul minţii detalii ale lucrării care deocamdată erau doar tăiate grosolan. Liniile vagi ale chipului existau, dar erau încă ascunse de aşchii şi urme de daltă. Prin schiţele sale, fratele Francis încerca să anticipeze trăsăturile înainte ca ele să apară din nervurile lemnului. Fingo se uita în treacăt la desene şi râdea. Dar, pe măsură ce lucrul progresa, Francis nu reuşi să scape de senzaţia că pe chipul sculptat era întipărit un zâmbet oarecum familiar. Îl redă în acest fel şi sentimentul deveni mai pregnant. Cu toate acestea, nu reuşea să identifice chipul şi nici să-şi amintească persoana care-i zâmbise atât de strâmb.

— Nu-i rău, crede-mă. Nu-i rău deloc, spuse Fingo văzându-i schiţele.

Copistul ridică din umeri.

— Nu-mi pot scoate din minte ideea că l-am mai văzut undeva.

— Nu prin locurile noastre, Frate. Şi nici în aceste vremi.

În Postul Crăciunului, Francis se îmbolnăvi şi trecură câteva luni până să viziteze din nou atelierul.

— Chipul e aproape terminat, Francisco, îl anunţă cioplitorul. Cum ţi se pare acum?

— Îl cunosc! exclamă Francis pe nerăsuflate, holbându-se la ridurile din jurul ochilor jucăuşi, totuşi trişti, la umbra de zâmbet strâmb din colţurile gurii – oarecum supărător de cunoscut.

— Serios? Şi cine e, mă rog? vru Fingo să ştie.

— E... vezi tu, nu-s sigur. *Am impresia* că-l cunosc. Dar...

Fingo pufni în râs.

— Îţi recunoşti propriile schiţe, asta-i tot, îi oferi el drept explicaţie.

Francis nu era chiar atât de sigur. Cu toate astea, nu reuşi să identifice chipul.

Hmm-hnn! părea să spună zâmbetul şui.

Abatelui zâmbetul i se păru supărător. Deşi îngădui terminarea lucrării, declară că nu va permite niciodată ca ea să slujească scopului propus dintru început, drept imagine care să fie aşezată în biserică dacă se obţinea canonizarea Fericitului. Mulţi ani mai târziu, când sculptura era definitivată, Arkos porunci să fie pusă pe coridorul de la casa de oaspeţi, dar, după ce ea impresionase neplăcut pe un vizitator sosit din Noua Romă, o transferă în propriul său birou.

Încet, dureros de încet, fratele Francis făcu din pielea de miel o frumuseţe orbitoare. Zvonurile privind proiectul lui se strecurară dincolo de uşile camerei copiştilor, iar călugării se adunau deseori în jurul mesei de lucru pentru a-i vedea opera şi murmurau plini de admiraţie.

— Inspiraţie, şopti cineva. Există destule dovezi. Pesemne că l-a întâlnit chiar pe Fericitul acolo.

— Nu înţeleg de ce nu-ţi petreci timpul cu ceva util, bolborosi fratele Jeris, al cărui spirit sarcastic se tocise după ani şi ani de răspunsuri cumpănite din partea fratelui Francis. Scepticul îşi petrecuse vremea devotată proiectului personal confecţionând şi decorând abajururi pentru lampadarele din biserică, prin asta câştigând bunăvoinţa abatelui care îl promovă punându-l să coordoneze munca la perene. După cum o dovediră curând şi registrele contabile, avansarea fratelui Jeris se justifica pe deplin.

Fratele Horner, bătrânul maestru-copist, se îmbolnăvi. După câteva săptămâni, se vădi că iubitul călugăr era în pragul morţii. La începutul Postului Crăciunului se cântă o Mesă de înmormântare. Rămăşiţele sfântului şi bătrânului maestru-copist fură încredinţate pământului din care se născuse. În vreme ce întreaga comunitate îşi exprima durerea prin rugăciuni, cu discreţie, Arkos îl numi pe fratele Jeris drept şef al copiştilor.

A doua zi după înălţarea în rang, fratele Jeris îl sfătui pe fratele Francis să lase joaca deoparte şi să se apuce de o treabă demnă de un bărbat. Supus, călugărul îşi împachetă preţiosul proiect într-un pergament, îl protejă cu scândurele

rezistente şi apoi, punându-l pe un raft, îşi folosi timpul liber făcând abajururi din pânză gudronată. Nu scoase o vorbă de protest, ci se mulţumi să priceapă că, într-o bună zi, sufletul fratelui Jeris va lua acelaşi drum ca şi sufletul fratelui Horner, pentru a-şi începe acea viaţă pentru care această lume nu era decât o etapă de încercare – şi şi-o putea începe la o vârstă mai timpurie, judecând după felul în care se agita, spumega şi se extenua; iar după aceea, cu voia Domnului, lui Francis i se va îngădui să-şi ducă la bun sfârşit lucrarea.

Pronia cerească interveni totuşi ceva mai devreme, fără a chema sufletul fratelui Jeris la sânul Creatorului său. În cursul verii de după numirea lui ca maestru, la abaţie sosiră, tocmai de la Noua Romă, un protonotar apostolic şi suita sa formată din funcţionari, cu un convoi de măgari; respectivul se prezentă drept monsenior Malfreddo Aguerra, avocatul apărării pentru Fericitul Leibowitz, în cadrul procedurii de canonizare. Era însoţit de câţiva dominicani. Venise să asiste la redeschiderea adăpostului şi la explorarea „Mediului Steril.” De asemenea, pentru a cerceta orice dovadă pe care o putea oferi abaţia şi care să aibă vreo relevanţă în proces, inclusiv – spre disperarea abatelui – relatări privind o presupusă apariţie a Fericitului care, după cum afirmau călătorii, i se arătase unui anume Francis Gerard din Utah, de la Abaţia Leibowitz.

Avocatul Sfântului a fost primit cu căldură de călugări, care îl cazară în odăile rezervate prelaţilor aflaţi în vizită, îl puseră la dispoziţie şase novici care să-l servească cu tot ce i-ar pofti inima şi să-i satisfacă orice toană, deşi, după cum se vădi curând, spre amara dezamăgire a potenţialilor slujitori, monsenior Aguerra era un om cu puţine capricii. Fură desfăcute cele mai fine vinuri; Aguerra luă câte-o gură, mai mult din politeţe, însă îşi exprimă preferinţa faţă de lapte. Fratele Vânător prinse în laţ prepeliţe dolofane şi cocoşi de mărăciniş pentru masa oaspetelui; dar, întrebând cu ce se hrănea cocoşul de mărăciniş („Hrănit cu porumb, Frate?” – „Nu, hrănit cu carne de şarpe, Messér”), monsenior Aguerra dădu de înţeles că prefera terciul

călugărilor care mâncau în refectoriu. Numai că dacă ar fi aflat care era sursa bucăţelelor anonime de carne din ghiveci, ar fi preferat cocoşii de mărăciniş care erau cu adevărat suculenţi. Malfreddo Aguerra insistă ca viaţa abaţiei să continue netulburată. Cu toate acestea, scripcari şi o trupă de saltimbanci îl distrară seară de seară la ora de odihnă, până când începu să creadă că „viaţa obişnuită” de la abaţie trebuia să fie extraordinar de animată şi că aşa e peste tot în comunităţile monastice.

În cea de-a treia zi a vizitei lui Aguerra, abatele îl chemă pe fratele Francis. Deşi nu foarte calde, relaţiile dintre călugăr şi stăpânul său fuseseră destul de amicale de când novicelui i se permisese să depună jurământul, astfel că de astă dată fratele Francis nu mai tremură când bătu la uşa biroului şi întrebă:

— Aţi trimis după mine, Sfinte Părinte?

— Da, răspunse Arkos, apoi întrebă pe un ton neutru: Spune-mi, te-ai gândit vreodată la propria-ţi moarte?

— Deseori, Sfinţia Voastră.

— Te rogi Sfântului Iosif pentru ca moartea să nu-ţi fie nefericită?

— Mmm, adesea, Sfinte Părinte.

— Atunci presupun că nu ţi-ar păsa dacă ea te-ar lovi pe neaşteptate. Să ştii că cineva are să facă din măruntaiele tale strune de vioară? Să fii dat hrană porcilor? Să ţi se îngroape ciolanele în pământ nesfinţit? Ia zi.

— Nn-nu, Magister meus.

— Aşa m-am gândit şi eu, de aceea să fii foarte atent faţă de monsenior Aguerra.

— Eu?

— Da, tu. Arkos duse mâna la bărbie şi păru pierdut în gânduri negre. Îmi dau seama prea bine. Cazul Leibowitz e suspendat. Sărmanul Frate e doborât de o cărămidă căzută din senin. Parcă-l văd cum zace, gemând şi cerşind iertare. Chiar printre noi, înţelegi? Iar noi aşteptăm, privind milostivi – printre noi aflându-se clerici – urmărindu-l cum rosteşte ultimele cuvinte fără ca măcar să-i adreseze flăcăului o ultimă binecuvântare. Pradă iadului. Neîmpărtăşit.

Nespovedit. Chiar sub nasul nostru. Mare păcat, nu găseşti?

— Sfinţia Voastră? schelălăi Francis.

— O, să nu dai vina pe mine. Eu mă voi strădui să-i împiedic pe fraţii tăi să-şi ducă până la capăt dorinţa de a te lovi cu picioarele până vei muri.

— Când?

— Poate scapi, să sperăm. Fiindcă tu *o să fii atent* la afirmaţiile pe care le faci în faţa monseniorului. Altfel, s-ar putea *să-i las* să te omoare în bătaie.

— Da, dar...

— Avocatul doreşte să te vadă de îndată. Te rog să-ţi înfrânezi imaginaţia şi să ai grijă ce afirmi. Străduieşte-te să nu gândeşti.

— Bine, cred că voi reuşi.

— Ieşi afară, fiule, ieşi.

Francis se simţi înspăimântat când ciocăni pentru prima oară la uşa lui Aguerra, dar pricepu imediat că spaima îi era nemotivată. Protonotarul era un bătrânel curtenitor şi plin de tact pe care părea să-l intereseze viaţa neînsemnată de călugăr.

După câteva minute de amabilităţi introductive, el abordă spinosul subiect:

— Ei; ce-mi poţi spune despre întâlnirea cu persoana care ar fi putut fi Binecuvântatul Fondator al…

— Vai, dar eu n-am afirmat niciodată că era Binecuvântatul Leibo...

— Sigur că n-ai afirmat aşa ceva, fiule. Sigur că nu. Uite, am aici o relatare a incidentului, încropită doar din auzite, bineînţeles, şi aş dori s-o citeşti şi apoi s-o confirmi ori s-o corectezi. Făcu o pauză, scoase un pergament din valiză şi i-l înmână. Versiunea aceasta se bazează pe relatările călătorilor – fără exagerări – de aceea aş vrea s-o corectezi cu *cea mai mare* grijă.

— Desigur, Messér. Dar ceea ce s-a întâmplat e foarte simplu.

— Citeşte, *citeşte!* Vorbim după aceea, bine?

Grosimea pergamentului dădea de înţeles că relatarea

din auzite nu era chiar „foarte simplă.” Fratele Francis o citi cu teamă crescândă. Curând, teama se amplifică nemăsurat, devenind groază.

— Ai pălit, fiule, spuse avocatul apărării. Te tulbură ceva anume?

— Messér, *asta*... n-a fost *deloc* aşa!

— Nu? Dar măcar indirect, tu trebuie să fi fost autorul. Ce altă explicaţie poţi găsi? N-ai fost singurul martor?

Fratele Francis închise ochii şi se frecă la frunte. Le spusese novicilor adevărul gol-goluţ. Aceştia şopotiseră între ei. Apoi tot ei vorbiseră cu călători. Călătorii repetaseră povestea către alţii. Până când, în final... *asta!* Nici nu era de mirare că abatele Arkos interzisese discuţiile pe această temă. Mai bine n-ar fi scos nici o vorbă despre pelerin!

— Mi-a adresat doar câteva vorbe. L-am văzut o singură dată. M-a fugărit cu toiagul, a întrebat de drumul spre abaţie şi a făcu semne pe piatra unde am găsit cripta. După aceea nu l-am mai văzut.

— Nici rămas bun?

— Nu, Messér.

— Nici cor ceresc?

— *Nu!*

— Dar covorul de trandafiri prin locul în care a călcat?

— Nu, nu! Nici vorbă de aşa ceva, Messér, şopti călugărul.

— Nu şi-a scris numele pe piatră?

— Dumnezeu mi-e martor, Messér, a făcut numai cele două semne. Nu ştiam ce înseamnă.

— Bine, bine, spuse avocatul oftând. Relatările călătorilor sunt întotdeauna gogonate. Ce-ar fi să-mi povesteşti şi mie cum s-a întâmplat de fapt?

Fratele Francis îi povesti pe scurt. Aguerra păru întristat. După ce rămase o vreme pe gânduri, luă pergamentul cel gros, îl mângâie de rămas bun şi-l lăsă să cadă în coşul de gunoi.

— Uite-aşa sfârşeşte miracolul numărul şapte, mormăi el.

Francis se grăbi să-şi ceară scuze.

Avocatul îi făcu semn să înceteze.

— Nu te mai gândi la asta. Avem suficiente dovezi. Există lecuirile spontane, câteva cazuri de tămăduire spontană provocate de intervenţia Fericitului. Situaţii limpezi, de fapt, şi bine documentate. Pe asta se sprijină dosarele de canonizare. Tuturor le lipseşte, desigur, poezia *acestei* istorii, dar sunt aproape încântat că n-are bază reală şi mă bucur pentru tine. Avocatul diavolului te-ar fi crucificat, să ştii.

— N-am spus niciodată aşa…

— Înţeleg, înţeleg! Totul a pornit de la adăpost. Şi fiindcă veni vorba de el, l-am redeschis azi.

Francis se lumină.

— Aţi găsit şi altceva despre Sfântul Leibowitz?

— *Binecuvântatul* Leibowitz, te rog! îl corectă monseniorul. Nu, încă nu. Am deschis camera interioară. Ne-am chinuit cumplit s-o forţăm. Înăuntru am găsit cincisprezece schelete şi multe obiecte fascinante. Evident, femeia ale cărei rămăşiţe le-ai descoperit, era *într-adevăr* o femeie, să ştii, a fost primită în încăperea exterioară, însă cea interioară era deja plină. Ar fi oferit oarece protecţie dacă prăbuşirea zidului n-ar fi provocat surparea. Bietele suflete s-au trezit prizoniere înăuntru din pricina pietrelor care au blocat intrarea. Doar bunul Dumnezeu ştie de ce uşa aceea n-a fost proiectată să se deschidă spre înăuntru.

— Femeia din anticameră *era* Emily Leibowitz?

Aguerra zâmbi.

— Putem dovedi asta? Încă nu-mi dau seama. Cred că era, da, aşa socot, dar poate că dau frâu liber speranţei în dauna raţiunii. Să vedem ce vom mai descoperi; vom vedea. Şi *cealaltă* parte are un martor prezent aici. Nu pot trage concluzii pripite.

În ciuda dezamăgirii pricinuite de relatarea lui Francis privind întâlnirea cu pelerinul, Aguerra rămase prietenos. Până să se întoarcă la Noua Romă, îşi petrecu zece zile pe şantierul arheologic, şi lăsă pe doi dintre asistenţii săi pentru a asista la săpături. În ziua plecării, îl vizită pe fratele Francis în scriptorium.

— Mi s-a spus că ai lucrat la un document care comemorează relicvele pe care le-ai găsit, spuse avocatul. Judecând după descrierile auzite, ţin foarte mult să-l văd.

Călugărul susţinu că nu era ceva deosebit, însă plecă de îndată să-l aducă, fiind atât de emoţionat încât mâinile începură să-i tremure când desfăcu pergamentul. Observă cu bucurie că fratele Jeris urmărea întreaga scenă având chipul încruntat şi iritat.

Monseniorul se uită îndelung la pergament.

— *Frumos!* explodă el în cele din urmă. Ce culori splendide! E superb, superb. Termină-l, finisează-l, Frate!

Fratele Francis îl căută din ochi pe fratele Jeris şi-i zâmbi întrebător.

Maestrul copiştilor se răsuci iute pe călcâie. Ceafa îi era roşie. În ziua următoarea, Francis îşi despachetă penele, culorile, frunzuliţa de aur şi-şi reluă truda la schema iluminată.

Capitolul 9

Câteva luni după plecarea monseniorului Aguerra, un nou convoi de măgari veni la abaţie din partea Noii Rome, de astă dată completat cu funcţionari duium şi cu soldaţi înarmaţi pentru alungarea tâlharilor de drumul mare, maniacilor mutanţi şi a balaurilor despre existenţa cărora circulau zvonuri. Acum expediţia era condusă de un monsenior cu corniţe şi colţi ascuţiţi care dădu ştire că fusese însărcinat să se opună canonizării Binecuvântatului Leibowitz şi venise să cerceteze – şi poate să găsească persoanele răspunzătoare, lăsă el să se înţeleagă – de anumite zvonuri incredibile şi nebuneşti care se strecuraseră dinspre abaţie şi, din nefericire, ajunseseră până la porţile Noii Rome. Spuse răspicat că nu va îngădui aiureli plodite de imaginaţie, aşa cum procedase probabil un vizitator sosit înaintea lui.

Abatele îl întâmpină politicos şi-i oferi un pat din fier într-o chilie aşezată cu faţa spre miazăzi după ce se scuză că încăperile destinate oaspeţilor fuseseră infectate cu vărsat de vânt. Monseniorul se lăsă servit de propriul său personal şi mâncă terci şi ierburi în refectoriu, cot la cot cu călugării, întrucât, aşa susţineau vânătorii, prepeliţele şi cocoşii de mărăciniş erau neînchipuit de puţini în acel sezon.

De astă dată, abatele socoti inutil să-l mai avertizeze pe Francis să nu dea din nou frâu liber imaginaţiei. Era liber s-o facă, dacă îndrăznea. Existau puţine şanse ca *advocatus diaboli* să dea crezare adevărului, şi chiar dac-ar fi făcut-o, mai întâi l-ar fi scuturat bine şi şi-ar fi vârât degetele în rănile sângerânde.

— Mi s-a dat de înţeles că leşini din te miri ce, începu monseniorul Flaught când rămase singur cu fratele Francis şi-l ţintui cu o privire pe care acesta din urmă o categorisi pe dată drept fioroasă. Spune-mi, în familia ta s-a înregistrat vreun caz de epilepsie? Nebunie? Structuri neurale mutante?

— Nici unul, Excelenţă.

— Nu-s „Excelenţă”, se oţărî preotul. Iar acum, vom scoate *adevărul* de la tine. *O mică operaţie, simplă şi deschisă ar fi cea mai potrivită, fiind necesară doar o mică amputare,* părea să spună tonul lui. Ai cunoştinţă de faptul că documentele pot fi îmbătrânite în mod artificial? întrebă el.

Fratele Francis nu era chiar la curent cu această problemă.

— Eşti conştient că numele Emily nu a apărut printre hârtiile pe care le-ai găsit?

— A, dar eu...

Se opri, dintr-o dată nesigur.

— Numele ce-a apărut era Em, adevărat? Ar *putea* fi un diminutiv?

— C-cred că aşa e, Messér.

— Dar, în acelaşi timp, ar putea fi un diminutiv pentru *Emma,* nu? Iar numele de Emma NU a apărut în cutie!

Francis rămase mut.

— *Ei?*

— Care era întrebarea, Messér?

— N-are importanţă! M-am gândit să-ţi spun că dovezile sugerează că „Em” înseamnă Emma, iar „Emma” nu-i un diminutiv pentru Emily. Ce părere ai?

— Mi-am mai exprimat părerea asupra subiectului, Messér, dar...

— Dar ce?

— Nu se-ntâmplă ca soţul şi soţia să se adreseze unul altuia fără a mai băga de seamă ce spun?

— MĂ IEI PESTE PICIOR?

— Nu, Messér.

— Hai, spune adevărul! Cum de s-a întâmplat să descoperi adăpostul şi ce-i cu pălăvrăgeala asta privind o apariţie?

Fratele Francis încercă să-i explice. *Advocatus diaboli* îl întrerupse mereu pufnind şi aruncându-i întrebări sarcastice, iar la urmă de tot se apucă să scarmene relatarea cu o ţesală semantică, făcându-l pe Francis să nu-şi mai dea seama dacă-l văzuse cu adevărat pe bătrân şi să

se întrebe dacă nu cumva născocise întregul incident.

Tehnica de interogare era nemiloasă, însă această experienţă i se păru lui Francis mai puţin îngrozitoare decât o discuţie cu abatele. Avocatul diavolului n-avea ce să-i facă, decât să-l sfârtece fărâmă cu fărâmă, iar asta doar o dată şi, prin urmare, sentimentul că operaţia avea să se încheie curând îl ajuta pe cel căruia i se tăia un mădular să suporte durerea mai uşor. Când rămânea faţă-n faţă cu abatele, Francis era conştient că o gafă putea fi pedepsită în repetate rânduri, fiindcă Arkos îi era stăpân pe viaţă şi inchizitor perpetuu al sufletului său.

După ce remarcă reacţia fratelui Francis la iureşul nimicitor dintru început, monseniorul Flaught dădu impresia că găsea relatarea dezamăgitor de naivă ca să mai continue atacul pe toate fronturile.

— Bine, Frate, dacă asta ţi-e povestea şi n-ai de gând s-o modifici, cred că n-o să ne mai batem defel capul cu tine. Chiar de-i adevărată – lucru pe care nu-l recunosc – pare atât de vulgară, încât e de-a dreptul stupidă. Înţelegi asta?

— Aşa am socotit şi eu de la început, Messér, oftă fratele Francis, care de mult încerca să facă uitată importanţa pe care ceilalţi o acordau pelerinului.

— Păi era şi timpul să recunoşti asta! se răsti Flaught.

— Am zis mereu că, *după părerea mea,* era, *probabil,* un simplu bătrân.

Monseniorul Flaught îşi duse mâinile la ochi şi oftă din străfunduri. Experienţa pe care-o avea cu martori nesiguri îl îndemna să tacă.

Până să părăsească abaţia, la fel ca şi avocatul Sfântului, *advocatus diaboli* se opri la scriptorium şi ceru să vadă comemorarea iluminată a desenului Leibowitz („acea groaznică incomprehensibilitate”, după cum o califică Flaught). De data asta, mâinile călugărului tremurară, nu de emoţie, ci de spaimă, temându-se că va fi silit să-şi abandoneze proiectul din nou. Monseniorul Flaught privi lung şi tăcut la pergament. Înghiţi în sec de trei ori. În cele din urmă, făcu un efort să încuviinţeze din cap.

— Ai o imaginaţie foarte vioaie, recunoscu el, dar *asta* o ştiam cu toţii, nu? După o pauză, continuă: De câtă vreme lucrezi la ea?

— De şase ani, Messér, cu intermitenţe.

— Da, bine, s-ar părea că-ţi vor mai trebui tot pe-atât.

Cornițele monseniorului Flaught se scurtară imediat cu câţiva centimetri, iar colţii dispărură cu desăvârşire. În aceeaşi seară, plecă spre Noua Romă.

Anii se scurseră tihnit, împlinind chipurile tinerilor şi adăugându-le fire cărunte la tâmple. Truda nesfârşită de la abaţie continuă ca şi până atunci, tulburând zilnic Cerul cu eternul imn al serviciului divin, dând zilnic lumii, câte-un firicel de manuscrise copiate şi recopiate, împrumutând uneori funcţionari şi scribi episcopatului, tribunalelor ecleziastice şi altor asemenea autorităţi bisericeşti care voiau să se slujească de ei. Fratele Jeris nutri ambiţia de a construi o tiparniţă însă, auzind de-un asemenea plan, Arkos îl sugrumă încă din faşă. Deocamdată nu existau cerneluri potrivite sau hârtie în cantităţi îndestulătoare, dar nici cerere de cărţi necostisitoare într-o lume care trăia tihnit şi fără ştiinţă de carte. Camera copiştilor avea să-şi continue existenţa folosind pana şi călimara.

De Sărbătoarea Celor Cinci Saltimbanci Sfinţi sosi un mesager al Vaticanului cu veşti bune pentru Ordin. Monseniorul Flaught îşi retrăsese toate obiecţiunile şi îşi făcea penitenţa în faţa unei icoane înfăţişându-l pe Fericitul Leibowitz. Monseniorul Aguerra câştigase procesul; Papa poruncise promulgarea unui decret prin care să se recomande canonizarea. Data proclamării oficiale se stabili pentru următorul An Sfânt şi avea să coincidă cu convocarea Consiliului General al Bisericii în scopul de a se stabili o atentă reformulare a doctrinei privind limitarea *magisterium*-ului la chestiuni de credinţă şi morală, o problemă ce se rezolvase de multe ori de-a lungul vremii, însă ea părea să se nască în forme mereu noi în fiecare secol, îndeosebi în acele perioade întunecate când „cunoştinţele” oamenilor despre vânturi, stele şi ploaie erau doar credinţe. Pe perioada desfăşurării consiliului,

fondatorul Ordinului Albertian avea să fie trecut în Calendarul Sfinţilor.

După anunţ, la abaţie urmară zile de bucurie. Dom Arkos, de-acum stafidit de vârstă şi aproape atins de ramolisment, îl chemă pe Francis la el şi hârâi pe nas:

— Sfinţia Sa ne invită la Noua Romă pentru canonizare. Pregăteşte-te de plecare.

— Eu, Sfinţia Voastră?

— Doar tu. Fratele farmacist mi-a interzis să călătoresc şi n-ar fi recomandabil ca fratele stareţ să plece câtă vreme eu sunt bolnav. Te rog să nu mai leşini în prezenţa mea, adăugă certăreţ Dom Arkos. Te bucuri de mai multă trecere decât ai merita pentru faptul că tribunalul a acceptat data morţii lui Emily Leibowitz drept inatacabilă. Sfinţia Sa te-a invitat oricum. Îţi recomand să mulţumeşti Domnului şi să nu-ţi depăşeşti atribuţiile.

Fratele Francis se bălăbăni pe picioare.

— Sfinţia Sa...?

— Da. Acum vom trimite la Vatican schiţa originală a lui Leibowitz. Ce-ar fi să iei cu tine comemorarea iluminată drept cadou personal pentru Sfântul Părinte?

— Îhâmm, reuşi să îngaime Francis.

Abatele îl readuse în simţiri, apoi, binecuvântându-l şi adresându-i-se cu „ţărănoi de treabă”, îl trimise să-şi pregătească bocceluţa.

Capitolul 10

Călătoria până la Noua Romă avea să dureze cel puţin trei luni, poate chiar mai mult, totul depinzând într-o oarecare măsură de distanţa pe care reuşea s-o parcurgă Francis înainte ca vreuna dintre inevitabilele bande de tâlhari să-l uşureze de măgar. Urma să călătorească singur şi neînarmat, ducând cu sine doar bocceaua şi castronul de cerşit, pe lângă relicvă şi replica ei iluminată. Se rugă Domnului ca hoţii să nu aibă trebuinţă pentru aceasta din urmă, fiindcă printre tâlharii de drumul mare se mai găseau câte unii mai milostivi, luând doar obiecte ce li se păreau de valoare, îngăduind victimei să-şi păstreze viaţa, trupul şi strictul necesar. Alţii erau mai puţin darnici.

Ca măsură de prevedere, fratele Francis îşi puse un plasture negru peste ochiul drept. Ţăranii erau o adunătură de oameni superstiţioşi, aşa că deseori până şi o aluzie nevinovată de deochi îi punea pe goană. Astfel întrarmat şi echipat, porni la drum, supunându-se chemării lui *Sacerdos Magnus,* Înalt Sfinţia Sa şi Stăpân, *Leo Pappas al XXI-lea.*

După aproape două luni de la plecare, călugărul îl întâlni pe nelipsitul tâlhar pe poteca unui munte acoperit de păduri dese, departe de orice aşezare umană, exceptând Valea Sluţilor, care se afla spre apus, la câteva mile dincolo de culme unde, ca într-o leprozerie izolată de restul lumii, vieţuia o colonie formată din indivizi arătând ca nişte monstruozităţi genetice. Mai existau astfel de colonii ajutate de ospitalierii Sfintei Biserici, însă Valea Sluţilor nu se număra printre ele. Diformii care scăpaseră de la moarte din ghearele triburilor silvane se adunaseră acolo cu câteva secole în urmă. Rândurile lor se îngroşaseră mereu cu tot soiul de creaturi târâtoare şi diforme care-şi căutau refugiul din faţa lumii, dar unii dintre ei erau fertili şi aveau copii. Aceşti copii moşteneau deseori caracterele monstruoase ale părinţilor. Alteori se năşteau morţi sau nu mai apucau vârsta maturităţii. Din când în când, defectele genetice erau recesive şi din împreunarea diformilor rezultau copii

aparent normali. Uneori, însă, odraslele la prima vedere „normale” erau lovite de alte malformaţii ale inimii sau minţii care le lipseau, evident, de esenţa de umanitate, lăsându-le doar înfăţişarea exterioară de om. Chiar în sânul Bisericii se găsiseră unii care îndrăzniseră să împărtăşească părerea că asemenea creaturi fuseseră lipsite de *Dei imago* încă din concepţie, că sufletele lor nu erau decât suflete de animal, deci în lumina Legii naturii şi fără teamă de pedeapsă puteau fi şterşi de pe faţa pământului ca animale, nu ca Oameni, fiindcă Dumnezeu îngăduise ca specia să capete caractere animalice drept pedeapsă pentru păcatele care aproape distruseseră omenirea. Puţinii teologi a căror credinţă în Iad nu slăbise îl lipseau pe Dumnezeu de dreptul de a recurge la *orice* formă de pedeapsă temporară, iar ca oamenii să-şi aroge dreptul de a judeca şi considera lipsit de imagine divină ceea ce fusese născut din femeie era totuna cu uzurparea privilegiilor care aparţineau doar Cerului. Chiar şi imbecilul care pare mai puţin înzestrat decât câinele, porcul, capra, dacă e născut din femeie, va fi numit suflet nemuritor, tuna *magisterium*-ul*,* şi tuna astfel destul de des. După câteva astfel de sentinţe emanate de la Noua Romă, având menirea de a descuraja infanticidul, nefericiţii diformi ajunseseră a fi numiţi de către unii „nepoţii Papei” ori „copiii Papei”.

„Tot ce se naşte din părinţi umani să fie îngăduit a trăi,” decretase precedentul Leo, „în conformitate cu Legea Naturii şi cu Legea Divină a Iubirii; să fie crescut la sân ca un Copil şi iubit, indiferent de înfăţişare şi purtare, fiindcă e un adevăr doar la îndemâna raţiunii naturale, fără intervenţia Revelaţiei Divine ca, printre Drepturile Naturale ale Omului, dreptul la îngrijire părintească acordat în speranţa supravieţuirii să le preceadă pe toate celelalte şi nu poate fi modificat în mod legal nici de către Societate, nici de către Stat, decât în măsura în care Prinţii sunt împuterniciţi să aducă la îndeplinire acest drept. Nici măcar lighioanele pământului nu procedează altcumva.”

După înfăţişarea exterioară, tâlharul care-l opri pe fratele

Francis nu părea a fi unul dintre malformaţi, însă faptul că venea din Valea Sluţilor se vădi fără putinţă de tăgadă când două siluete având glugi pe cap se ridicară de după un tufiş încâlcit aflat pe panta care străjuia drumul, hohotiră dispreţuitor la călugăr şi săriră să-l prindă, ameninţându-l cu arcuri ale căror săgeţi ţinteau spre el. De la acea distanţă, Francis nu reuşi să fie sigur de impresia pe care-o avusese, aceea că mâna unuia strângea arcul cu şase degete sau cu un deget mare suplimentar; dar putea băga mâna în foc că una dintre cele două siluete acoperite purta o pelerină cu două glugi, deşi nu reuşi să vadă două feţe, dar nici să stabilească dacă gluga de prisos ascundea un cap ori nu.

Căpetenia tâlharilor se proţăpi exact în mijlocul drumului. Era un bărbat scund, îndesat ca un taur, având un început de chelie drept în mijlocul capului şi falca inferioară ca un bloc de granit. Stătea cu picioarele larg desfăcute şi cu braţele groase încrucişate la piept, urmărind apropierea siluetei fragile călare pe măgar. Tâlharul, după cât îşi putu da seama fratele Francis, era înarmat doar cu forţa muşchilor şi cu un cuţit pe care nu catadicsi să-l scoată din cingătoarea de la brâu. Îi făcu semn lui Francis să înainteze. Când călugărul se opri la vreo cincisprezece metri depărtare, unul dintre copiii Papei slobozi o săgeată; proiectilul şuieră pe potecă şi se înfipse în pământ puţin în urma măgarului, speriindu-l şi silindu-l să facă un salt brusc înainte.

— Dă-te jos, porunci tâlharul.

Măgarul se opri. Fratele Francis îşi azvârli gluga peste cap pentru a-şi lăsa la vedere plasturele şi ridică un deget tremurător să-l atingă. Începu să-l ridice încet de pe ochi.

Tâlharul îşi dădu capul pe spate cu o mişcare bruscă şi scoase un hohot de râs care, socoti Francis, nu putea izvorî decât din gâtlejul Satanei; murmură un exorcism, dar ticălosul nu păţi nimic.

— Şmecherii ca tine îmbrăcaţi în sac negru purtau chestia aia cu ani în urmă, strigă el. Dă-te jos imediat!

Fratele Francis zâmbi, ridică din umeri şi descălecă fără a

mai protesta. Tâlharul cercetă măgarul, bătându-l pe crupă, uitându-se la dinţi şi copite.

— Papă? Papă? răcni una dintre creaturile de pe coastă.

— De data asta nu, lătră tâlharul. Prea slăbănog şi aţos.

Fratele Francis nu era întru totul convins că vorbeau despre măgar.

— Bună să-ţi fie ziua, domnule, se adresă el cu voce mieroasă. Poţi lua măgarul. Mersul pe jos mă va ţine sănătos, aşa socot. Zâmbi din nou apoi dădu să plece.

O săgeată se înfipse în pământ la picioarele lui.

— Terminaţi, urlă tâlharul, apoi se adresă lui Francis: Acum dezbracă-te. Şi să vedem ce-ai în ruloul ăla şi-n pachet.

Fratele Francis atinse castronul de cerşit şi făcu un gest neajutorat care stârni doar un nou hohot dispreţuitor din partea tâlharului.

— Am mai văzut şi şmecheria asta cu castronul, spuse el. Ultimul individ cu aşa ceva în mână ţinea ascuns în cizmă jumătate de heklo de aur. Dezbrăcarea!

Fratele Francis, care nu purta cizme, îşi arătă sandalele plin de speranţă, însă tâlharul dădea semne de nervozitate. Francis desfăcu băierile boccelei, împrăştie conţinutul ei fără convingere şi începu să se dezbrace. Tâlharul îi cercetă straiele, nu găsi nimic şi le azvârli înapoi către proprietar, care se grăbi să-i mulţumească pe nerăsuflate; se aşteptase să fie lăsat gol-puşcă în mijlocul drumului.

— Acum să vedem ce-ai în *celălalt* pachet.

— Doar documente, domnule, se opuse călugărul. N-au valoare decât pentru proprietar.

— Desfă-l.

Fără a scoate o vorbă, fratele Francis dezlegă pachetul şi dădu la iveală schiţa originală şi comemorarea iluminată. Frunzuliţa aurită şi desenul viu colorat sclipiră în razele soarelui care se strecurau prin frunzişul des. Tâlharul rămase cu gura aproape căscată. Fluieră slab printre dinţi.

— Ce frumuseţe! Ei, cărei femei nu i-ar plăcea *chestia asta* atârnată pe peretele colibei?

Pe Francis îl trecură fiori.

— *Aur!* urlă tâlharul către complicii înveşmântaţi din cap până-n picioare, de pe înălţime.

— *Papă? Papă?* se auzi replica gâlgâită şi hohotită.

— Mâncăm noi, nu vă temeţi! strigă el, apoi îi explică binevoitor lui Francis:

— După câteva zile de şedere aici li se face foame şi lor. Merge prost treaba. În ultima vreme au trecut puţini călători.

Francis dădu aprobator din cap. Tâlharul îşi exprimă din nou admiraţia faţă de replica iluminată.

Doamne, dacă Tu m-ai trimis ca să mă pui la încercare, atunci ajută-mă să mor bărbăteşte, iar omul ăsta să ia lucrarea doar peste cadavrul servitorului Tău. Sfinte Leibowitz, priveşte această faptă şi roagă-te pentru mine...

— Ce-i ăsta? se interesă tâlharul. Un farmec? Privi cercetător cele două documente ţinându-le alături. Aha! Unul este umbra celuilalt. Ce minune mai e şi asta? Se holbă la fratele Francis cu ochi bănuitori. Cum se cheamă?

— A, Sistem Tranzistorizat de Control pentru dispozitivul Şase-B, se bâlbâi călugărul.

Tâlharul, care privise documentele ţinându-le cu susu-n jos, îşi dăduse totuşi seama că o schiţă reprezenta replica inversată ca fundal a celeilalte – un efect ce părea să-l descumpănească la fel de mult ca şi frunzuliţa aurie. Trasă cu degetul bont şi murdar similitudinile dintre cele două desene, lăsând o dâră pe pergamentul iluminat. Francis îşi reţinu cu greu lacrimile.

— *Te rog!* Pojghiţa de aur e-aşa de subţire că nici nu merită s-o iei în seamă. Cântăreşte-o în mână. Nu atârnă nici cât hârtia. Nu-ţi slujeşte la nimic. Te rog, domnule, mai bine ia-mi hainele. Ia măgarul, bocceaua. Ia tot ce doreşti, dar lasă-mi astea. Pentru tine nu înseamnă nimic.

Ochii cenuşii ai tâlharului rămaseră gânditori. Nu-i scăpă starea de agitaţie a călugărului şi începu să se scarpine în barbă.

— Îţi las hainele şi măgarul şi totul, *mai puţin* ăsta, îi propuse el. Şi-atunci eu iau farmecele.

— Pentru numele lui Dumnezeu, domnule, atunci ucide-

mă! se tângui fratele Francis.

Tâlharul pufni în râs.

— Mai vedem noi. Spune-mi la ce-s bune.

— La nimic. Una e o amintire de la un om care a murit demult. Un antic. Cealaltă e o copie.

— Şi ţie la ce-ţi folosesc?

Francis închise ochii o clipă şi încercă să găsească o explicaţie.

— Ştii triburile silvane? Cum îşi venerează strămoşii?

Tâlharul îl fulgeră pe Francis cu ochi cenuşii.

— *Noi îi dispreţuim* pe strămoşii noştri, lătră el. Blestemaţi fie cei ce ne-au adus pe lume!

— *Blestemaţi, blestemaţi!* îl imită unul dintre arcaşii de pe coasta muntelui.

— Ştii cine suntem? De unde venim?

Francis dădu din cap.

— N-am vrut să vă supăr. Anticul de la care am relicva... nu e strămoşul nostru. A fost dascălul nostru demult. Iar noi îi venerăm amintirea. Asta-i doar un semn rămas de la el, nimic altceva.

— Dar ce-i cu copia?

— Eu am făcut-o. Te rog, domnule, mi-a luat cincisprezece ani. Pentru tine nu reprezintă nimic. Rogu-te... doar n-o să răpeşti cincisprezece ani din viaţa cuiva... fără motiv?!

— *Cinşpe ani?* Tâlharul îşi lăsă capul pe spate şi se cutremură de hohote de râs. Ţi-au trebuit cinşpe ani ca să faci *asta?*

— O, dar... Francis amuţi brusc. Ochii căutară către arătătorul bont a tâlharului. Bătea în schiţa originală.

— *Asta* ţi-a luat cinşpe ani? Şi-i aproape urâtă pe lângă cealaltă. Se bătu peste burta proeminentă şi, printre gâlgâituri de râs, arăta mereu spre relicvă. Ha! Cinşpe ani! Deci de astea vă ţineţi voi acolo! *Cum adică?* Imaginea soră întunecată la culoare la ce-i bună? Cinşpe ani ca să faci atâta lucru! Ha-ha-ha! Ce muncă de muiere!

Fratele Francis îl privi mut de stupefacţie. Faptul că tâlharul luase relicva sfântă drept copia ei îl lăsase fără

replică.

Încă hohotind, prinse ambele documente între mâini şi se pregătea să le rupă în două.

— *Isuse, Maria, Iosife!* strigă Francis şi îngenunche în mijlocul drumului. Domnule, pentru numele lui Dumnezeu!

Tâlharul azvârli hârtiile pe pământ.

— Sunt gata să mă iau la trântă pentru ele, se oferi el cu generozitate. Alea sau moartea de cuţit.

— S-a făcut, răspunse Francis fără să stea mult pe gânduri, socotind că o luptă corp la corp i-ar oferi Cerului şansa de a face o minune fără ca acest lucru să bată la ochi. *O, Doamne, Tu care i-ai dat tărie lui Iacob să dovedească îngerul de pe stâncă...*

Luară poziţia de luptă. Fratele Francis îşi făcu cruce. Tâlharul îşi scoase cuţitul de la brâu şi-l aruncă lângă documente. Începură să-şi dea roată unul altuia.

Trei clipe mai târziu, călugărul zăcea lat pe spate şi gâfâia sub greutatea unei movile de muşchi. O piatră ascuţită de pe drum îl împungea cumplit în şira spinării.

— He-he-he, exclamă tâlharul, ridicându-se să-şi ia cuţitul şi să facă sul documentele.

Cu palmele împreunate ca pentru rugăciune, fratele Francis se târî după el pe genunchi, milogindu-se cât îl ţinea gura.

— Te rog, ia numai unul, *nu pe amândouă!* Te rog!

— Acum trebuie să-l *răscumperi,* hohoti vesel tâlharul. Le-am câştigat în mod cinstit.

— N-am nimic, sunt *sărac!*

— M-am convins de asta, dar dacă ţii atât la ele, o să faci rost de aur. Doi heklos de aur, asta-i răscumpărarea. Poţi să-l aduci când doreşti. Eu o să-ţi păstrez lucrurile în coliba mea. Dacă le vrei înapoi, mi-aduci aurul.

— Ascultă, sunt importante pentru alţii, nu pentru mine. Le duceam Papei. Poate că ţi-l plătesc ei pe cel important. Dar lasă-mi-l pe celălalt să am ce *arăta.* Pentru tine tot nu contează.

Tâlharul întoarse capul şi râse.

— Cred că eşti în stare să-mi săruţi chiar cizmele ca să ţi-

l înapoiez.

Fratele Francis îl ajunse din urmă şi-i sărută cizmele cu ardoare.

Gestul se dovedi convingător chiar şi pentru un asemenea individ. Îl împinse deoparte cu piciorul pe Francis, luă una dintre cele două hârtii şi i-o aruncă în ochi, însoţindu-şi gestul cu o înjurătură. Urcă pe măgar şi-l mână în susul pantei către tovarăşii lui. Fratele Francis înşfăcă preţiosul document şi porni alături de tâlhar mulţumindu-i din adâncul inimii şi binecuvântându-l la fiecare pas, în vreme de acesta îşi îndrepta măgarul spre arcaşii înveşmântaţi în robe.

— *Cinşpe ani!* pufni tâlharul, şi-l împinse din nou pe Francis cu piciorul. Piei din faţa mea! Flutură splendoarea iluminată deasupra capului, făcând-o să strălucească în soare. Nu uita – doi heklos de aur ca să-ţi răscumperi comoara. Şi spune-i Papei ăla al tău c-am câştigat-o luptând cinstit.

Francis se opri. Făcu o cruce largă, de binecuvântare, către banditul care se îndepărta şi-l slăvi pe Dumnezeu că lăsase pe lume şi tâlhari generoşi, în stare să facă astfel de greşeli din neştiinţă. Porni la drum mângâind plin de iubire documentul original. În timpul acesta, pe vârful dealului, tâlharul se fălea cu frumoasa comemorare faţă de tovarăşii săi mutanţi.

— *Papă! Papă!* spuse unul dintre ei, mângâind măgarul.

— Mergem, mergem, îl corectă tâlharul. Papa mai târziu.

După ce-i lăsă mult în urmă, fratele Francis se simţi cuprins treptat de o neţărmurită tristeţe. Vocea sfidătoare încă îi răsuna în urechi. *Cinşpe ani! Deci de astea vă ţineţi voi acolo! Ce muncă de muiere! Ha-ha-ha...*

Tâlharul făcuse o greşeală. Însă cei cincisprezece ani erau oricum pierduţi şi o dată cu ei şi iubirea şi chinurile îndurate pentru realizarea comemorării.

Aşa izolat cum trăise, lumea exterioară, obiceiurile ei nemiloase şi hotărârile impulsive îi rămăseseră total străine lui Francis. Constată că sufletul îi fusese profund tulburat de

atitudinea batjocoritoare a tâlharului. Îşi aduse aminte de zeflemelele fratelui Jeris din anii de început. Poate că acesta avusese dreptate.

Îşi lăsă capul în pământ şi continuă să păşească încet mai departe.

Bine, cel puţin, că-i rămăsese relicva originală. Îi era de ajuns şi atât.

Capitolul 11

Sosise clipa mult aşteptată. Îmbrăcat în straie de simplu călugăr, fratele Francis nu se simţise niciodată mai neînsemnat ca acum, când îngenunche în basilica impunătoare, înainte de începerea ceremoniei. Mişcările maiestuoase, ameţitorul vârtej de culori, sunetele care însoţeau solemnele pregătiri de ceremonie păreau deja liturghice ca spirit şi lui Francis îi venea greu să creadă că deocamdată nu se petrecea nimic ieşit din comun. Episcopi, monseniori, cardinali, preoţi şi diverşi funcţionari laici în veşminte elegante, de modă veche, se deplasau încoace şi încolo prin biserica măreaţă, iar sosirile şi plecările lor încărcate de demnitate aminteau de mecanismul unui ceasornic care nu-şi află odihna, nu şovăie şi nici se răzgândeşte vreodată, luând-o în direcţie opusă. În basilică intră un *sampetrius;* straiul îi era atât de impresionant încât, vreme de o clipă, Francis îl luă pe umilul slujbaş al catedralei drept prelat. *Sampetrius* aducea un scăunel pentru picioare. Îl purta cu un asemenea fast lipsit de ostentaţie încât, dacă nu s-ar fi aflat deja în genunchi, Francis s-ar fi simţit îndemnat să facă o genuflexiune în momentul când obiectul trecu prin dreptul său. *Sampetrius* se lăsă în genunchi în faţa marelui altar, apoi traversă până la tronul papal unde aşeză scăunelul în locul celuilalt, care părea să aibă un picior şubred; după aceea se retrase urmând drumul pe care venise. Fratele Francis rămase uimit de eleganţa studiată care însoţea orice gest, oricât de banal. Nici un semn de pripeală. Nici o nesiguranţă ori gafă. Aşa cum statuile şi picturile neclintite emanau măreţie, fiecare mişcare avea menirea de a contribui discret la demnitatea şi copleşitoarea frumuseţe a acestui loc străvechi. Până şi susurul respiraţiei părea să-şi găsească ecou în absidele depărtate.

Teribilis est locus iste: hic domus Dei est, et porta caeli; într-adevăr, Casa lui Dumnezeu, Poarta Cerului!

Unele dintre statui erau vii, remarcă Francis după o

vreme. La câţiva metri de el, spre stânga, se afla o armură completă. În pumnul înmănuşat strângea mânerul unei sclipitoare securi de luptă. De când stătea în genunchi acolo, fratele Francis nu văzuse clintindu-se nici măcar panaşul de pe coif. De-a lungul peretelui erau încă zece armuri identice, aşezate la intervale regulate. Abia după ce zări un tăun intrând prin vizorul „statuii” din stânga îşi dădu seama că în interiorul ei se afla un om. Nu reuşi să detecteze nici o mişcare, însă la câteva clipe după intrarea insectei dinspre armură răzbătură câteva scârţâituri metalice. Deci acestea erau gărzile papale, care-şi câştigaseră atâta faimă în luptele cavalereşti: mica armată personală a Primului Vicar al lui Dumnezeu.

Un căpitan al gărzii îşi trecea în revistă oamenii. Abia acum se clinti statuia. Îşi ridică vizorul în semn de salut. Atent, căpitanul se opri şi-şi folosi batista pentru a alunga tăunele de pe fruntea omului al cărui chip rămase inexpresiv, apoi trecu mai departe. Vizorul coborî la loc şi statuia încremeni din nou.

Intrarea câtorva grupuri de pelerini umbri pentru scurtă vreme aspectul grandios şi strălucitor al basilicăi. Grupurile erau bine organizate şi îndrumate eficient, dar se vedea că acest tărâm le părea cu desăvârşire străin. Majoritatea pelerinilor porniră în vârful picioarelor către locurile ce le fuseseră atribuite, străduindu-se ca în forfota lor să işte cât mai puţin zgomot, spre deosebire de *sampetrii* şi de clerul din Noua Romă care transformau până şi sunetele sau mişcarea în ceva pilduitor. Ici şi colo, se mai găsea câte-un pelerin care se împiedica sau încerca să-şi amuţească un acces de tuse.

În basilică se instaură brusc un aer războinic, prin întărirea gărzii. Un nou pluton de statui înzăuate pătrunse în sanctuar; soldaţii se lăsară pe un genunchi şi-şi înclinară suliţele, salutând altarul înainte de a-şi lua în primire posturile. Doi dintre ei rămaseră de o parte şi de alta a tronului papal. Un altul căzu în genunchi de-a dreapta tronului; împietri în această poziţie ţinând sabia lui Petre culcată pe palmele ridicate în aer. Tabloul îngheţă din nou,

fiind tulburat doar de pâlpâitul întâmplător al flăcării vreunei lumânări de pe altar.

Izbucnirea trompeţilor pogorî pe neaşteptate asupra sfintei încremeniri. Intensitatea sunetului crescu până când vibrantul *Ta-ra Ta-ra-raa* atinse chipurile credincioşilor şi apăsă dureros asupra timpanelor. Vocea trompetelor nu era muzicală, ci poruncitoare. Primele note porniră de la mijlocul gamei, apoi crescură încet ca înălţime, intensitate şi persistenţă, până când Francis simţi un fior în creştetul capului şi avu impresia că întreaga basilică se dizolvă în explozia tubelor.

Apoi, tăcere mormântală, urmată de glasul pătrunzător al unui tenor:

PRIMUL CANTOR: *Appropinquat agnis pastor et ovibus pascendis.*

AL DOILEA CANTOR: *Genua nune flectantur omnia.*

PRIMUL CANTOR: *Jussit olim Jesus Petrum pascere gregem Domini*

AL DOILEA CANTOR: *Ecce Petrus Pontifex Maximus.*

PRIMUL CANTOR: *Gaudeat igitur populus Christi, et gratias agat Domino.*

AL DOILEA CANTOR: *Nam docebimur a Spiritu sancto.*

CORUL: *Alleluia, alleluia...*

Mulţimea se ridică, apoi îngenunche ca un val molcom, urmând mişcarea scaunului în care se afla bătrânul firav, îmbrăcat în alb, care făcu semne de binecuvântare în vreme ce alaiul auriu, negru şi roşu îl purta încet către tron. Neînsemnatul călugăr venit de la abaţia îndepărtată, situată într-un deşert uitat de lume, simţi că se îneacă de emoţie. Îi era imposibil să vadă tot ce se întâmpla, într-atât de copleşitor devenise tumultul de sunet şi mişcare, amorţindu-i simţurile şi purtându-i vijelios toate gândurile către ceea ce avea să se petreacă în curând.

Ceremonia se încheie repede. Dacă ar fi ţinut mai mult, încordarea ar fi devenit de neîndurat. Un monsenior – Malfreddo Aguerra, însuşi avocatul Sfântului, observă fratele Francis – se apropie de tron şi îngenunche. După o scurtă tăcere, îşi exprimă invocarea printr-o litanie

monotonă.

— *Sancte pater, ab Sapientia summa petimus ut ille Beatus Leibowitz cujus miracula mirati sunt multi...*

Pledoaria îl invita pe Leo să-şi lumineze poporul printr-o declaraţie solemnă privind convingerea pioasă că Fericitul Leibowitz era într-adevăr un sfânt, demn de *dulia* Bisericii, precum şi de veneraţia tuturor credincioşilor.

— *Gratissima Nobis causa, fili,* se auzi ca răspuns vocea cântată a bătrânului înveşmântat în alb, exprimând dorinţa cea mai scumpă inimii lui de a anunţa printr-o declaraţie solemnă că binecuvântatul Martir trecuse în rândul sfinţilor, dar că poate răspunde rugăminţii lui Aguerra doar prin îndrumare divină, *sub ducatu sancti Spiritus.*

Tunetul corului care cânta Ectenia Sfinţilor cutremură basilica: „Părinte Ceresc, Doamne Dumnezeule, îndură-te de noi. Fiule, Izbăvitor al Lumii, Dumnezeule, mântuieşte-ne pre noi. Prea Sfântule Duh, Dumnezeul nostru, mântuieşte-ne pre noi. O Sfântă Treime, Dumnezeule Unic şi Atotputernic, mântuieşte-ne pre noi, *miserere nobis!* Sfântă Fecioară Maria, roagă-te pentru noi. *Sancta Dei genitrix, ora pro nobis. Sancta Virgo virginum, ora pro nobis...”* Vuietul litaniei continuă. Francis ridică privirea spre pictura abia dezvelită, înfăţişându-l pe Binecuvântatul Leibowitz. Fresca avea dimensiuni eroice. Prezenta judecarea Fericitului în faţa mulţimii, însă chipul nu-i apărea zâmbitor ca în sculptura lui Fingo. Cu toate acestea era maiestos, gândi Francis, şi în armonie cu restul basilicăi.

— *Omnes sancti Martyres, orate pro nobis...*

Când litania luă sfârşit, monseniorul Malfreddo Aguerra îşi adresă iarăşi cererea către Papă, solicitând ca numele lui Isaac Edward Leibowitz să fie inclus în mod oficial în Calendarul Sfinţilor. Se auzi din nou invocarea înălţată către Spiritul îndrumător, când Papa cântă *Veni, Creator Spiritus.*

Şi cu toate acestea, Malfreddo Aguerra ceru a treia oară proclamarea oficială.

— *Surgat ergo Petrus ipse...*

În cele din urmă veni şi răspunsul. Leo al Douăzeci şi

Unulea intonă hotărârea Bisericii, luată sub călăuzirea Sfântului Duh, proclamând faptul de netăgăduit că un tehnician destul de obscur de odinioară, pe nume Leibowitz, devenise sfânt în Cerul a cărui hotărâtoare intervenţie putea fi, lucru cuvenit pe drept, implorată cu pioasă veneraţie. Tot acum se fixă şi o zi în care să fie slăvit printr-o slujbă.

— Sfinte Leibowitz, ajută-ne pe noi, spuse fratele Francis într-o suflare cu ceilalţi credincioşi.

După o scurtă rugăciune, corul izbucni într-un *Te Deum.* Ceremonia se încheie cu o liturghie închinată noului sfânt.

Escortată de doi *sedarii* îmbrăcaţi cu livrele stacojii, care slujeau în afara palatului, grupul puţin numeros de pelerini trecu printr-o succesiune parcă nesfârşită de coridoare şi anticamere, oprindu-se când şi când în faţa mesei bogat ornamentate a vreunui funcţionar care cerceta acreditările şi, cu o pană de gâscă, îşi adăuga semnătura pe un *licet adire* păstrat de un *sedarius* care avea s-o prezinte următorului funcţionar, al cărui titlu devenea tot mai lung şi mai greu de pronunţat pe măsură ce grupul înainta. Fratele Francis tremura de emoţie. Printre tovarăşii de pelerinaj se numărau doi episcopi, un bărbat purtând haine din hermină şi aur, un şef de clan al oamenilor pădurii, convertit, dar purtând încă o tunică din blană de panteră şi capul de panteră care era totemul tribului său, un ţăranoi înveşmântat în piele, care ducea pe braţ un şoim peregrin cu capul acoperit – evident, un dar pentru Sfântul Părinte – şi câteva femei, toate, socoti Francis judecând după felul în care se comportau, părând a fi soţiile ori concubinele căpeteniei „creştinate”; sau poate că-i erau foste concubine detronate prin canon, dar nu şi prin obiceiul tribal.

După ce suiră *scala caelestis,* pelerinii fură întâmpinaţi de un *cameralis gestor, î*mbrăcat cu sobrietate şi conduşi în anticamera mică a uriaşului hol consistorial.

— Sfântul Părinte îi va primi aici, îl informă discret lacheul cel mai înalt în rang pe *sedarius*-ul care avea în păstrare acreditările. Aruncă o privire la pelerini, destul de

dezaprobatoare, se gândi Francis. Şopti ceva către *sedarius,* care roşi, apoi şopti, la rândul său, ceva căpeteniei de clan. Căpetenia se uită înfuriat la el şi-şi luă de pe cap podoaba fioroasă şi rânjită, lăsând capul de panteră să-i atârne pe umăr. Urmă o scurtă consultare privind poziţia fiecăruia, în vreme ce Onctuozitatea Sa Supremă, lacheul-şef, cu glas atât de molcom încât părea încărcat de reproş, îşi aşeză piesele de şah aflate în vizită conform unui protocol misterios pe care doar *sedarii* păreau a-l înţelege.

Papa nu se lăsă îndelung aşteptat. Mărunt, îmbrăcat cu o rasă albă, urmat de suita sa, păşi vioi în sala de audienţe. Fratele Francis simţi că-l cuprinde o ameţeală neaşteptată. Îşi aminti de ameninţarea lui Dom Arkos că-l va jupui de viu dacă va leşina în timpul audienţei şi asta îi dădu puterea de a rezista.

Şirul de pelerini îngenunche. Bătrânul în alb le făcu un semn blând să se ridice. Fratele Francis găsi în sine tăria să privească drept înainte. În basilică, Papa fusese doar un punct alb incandescent într-o mare de culori. Treptat, în această cameră de audienţe, Francis îşi dădu seama că, la fel ca nomazii cunoscuţi mai mult din auzite, atunci când era văzut de aproape, papa *nu avea* peste doi metri înălţime. Spre surprinderea lui, plăpândul bătrân, Părintele Prinţilor şi Regilor, Păstorul Lumii şi Vicarul pe Pământ al lui Cristos, îi apărea mult mai puţin înspăimântător decât Dom Arkos, *Abbas.*

Papa se deplasă încet de-a lungul şirului de pelerini, salutându-i pe fiecare dintre ei, îmbrăţişând un episcop, conversând cu fiecare pe limba lui sau prin mijlocirea unui interpret, râzând de expresia apărută pe faţa monseniorului căruia îi transferă sarcina de a purta şoimul pe braţ şi adresându-se căpeteniei clanului cu un gest anume din mână şi cu un cuvânt gutural în dialectul silvan care-l făcu pe acesta să se destindă şi să zâmbească plin de încântare. Papa observă craniul de panteră legănându-se şi se opri o clipă pentru a-l aşeza pe capul căpeteniei, care-şi umflă pieptul de mândrie; aruncă o privire semeaţă prin cameră, din dorinţa evidentă de a atrage atenţia Onctuozităţii Sale

Supreme, lacheul-şef, numai că funcţionarul părea să se fi făcut una cu lambriurile.

Papa se apropia de fratele Francis.

Ecce Petrus Pontifex... Iată-l pe Peter, cel mai mare preot. Leo al XXI-lea, în persoană: „Pe care Dumnezeu însuşi l-a pus Prinţ peste toate ţările şi regatele, să înalţe, să dărâme, să pustiască, să distrugă, să planteze şi să construiască pentru a putea păstra credinţa poporului său.” Şi, cu toate acestea, călugărul văzu pe chipul lui Leo o umilinţă blajină care dădea de înţeles că era demn de acel titlu mai presus de oricare altul acordat prinţilor şi regilor, ceea ce-l îndreptăţea să fie numit „supusul supuşilor lui Dumnezeu.”

Francis îngenunche repede pentru a săruta inelul Pescarului. Când se ridică, descoperi că strângea relicva Sfântului la spate, de parcă s-ar fi ruşinat s-o arate. Lumina ca de chihlimbar din ochii pontifului îl convinse cu blândeţe. Leo i se adresă cu bunăvoinţa obişnuită înaltului cler: o afectare pe care părea să o simtă împovărătoare şi neplăcută, folosind-o doar pentru a respecta obiceiul, atunci când vorbea cu vizitatori mai puţin sălbatici decât căpetenia de trib.

— Inima noastră a sângerat adânc aflând de nenorocirea ce te-a lovit, dragă fiule. La urechile noastre a ajuns o relatare a călătoriei tale. Ai călătorit încoace la cererea noastră expresă iar pe drum ai fost împresurat de tâlhari. Este adevărat?

— Da, Sfinte Părinte. Dar acum nu mai are nici o importanţă. Vreau să zic... Era important, numai că... se bâlbâi Francis.

Bătrânul îmbrăcat în alb zâmbi delicat.

— Ştim că ne aduceai un dar şi că ţi-a fost furat pe drum. Să nu fii mâhnit din pricina asta. Prezenţa ta reprezintă un adevărat dar pentru noi. De mult nutream speranţa de a-l saluta personal pe descoperitorul rămăşiţelor lui Emily Leibowitz. Cunoaştem şi despre truda ta de la abaţie. Dintotdeauna am simţit o dragoste fierbinte faţă de Fraţii Sfântului Leibowitz. Fără munca voastră, amnezia lumii ar fi

deplină. Aşa cum Biserica, *Misticum Christi Corpus,* e un singur Trup, tot astfel şi Ordinul vostru a slujit ca organ al memoriei în acest Trup. Cu toţii îi datorăm mult Patronului şi Fondatorului vostru. Secolele viitoare îi vor fi şi mai îndatorate. Vrei să ne povesteşti şi alte lucruri despre călătoria ta, dragă fiule?

Fratele Francis scoase la iveală schiţa heliografică.

— Sfinte Părinte, tâlharul a dat dovadă de destulă înţelegere, îngăduindu-mi să păstrez acest document. L-a luat drept copia iluminării pe care v-o aduceam în dar.

— Şi n-ai încercat să corectezi greşeala pe care o făcea?

Fratele Francis roşi.

— Mi-e ruşine că recunosc, dar n-am făcut-o, Sfinte Părinte.

— Deci aceasta este relicva pe care ai găsit-o în criptă?

— Da.

Papa zâmbi puţin strâmb.

— Aşa, deci, banditul şi-a închipuit că opera ta era adevărata comoară? Oho, până şi-un tâlhar se poate lăsa fermecat de artă, adevărat? Monseniorul Aguerra ne-a povestit despre frumuseţea comemorării lucrate de tine. Mare păcat că a fost furată.

— Nu era mare lucru, Sfinte Părinte. Singurul regret e că am pierdut cincisprezece ani.

— *Pierdut?* Cum adică, „pierdut”? Dacă tâlharul n-ar fi fost înşelat de lucrarea ta, atunci ar fi putut lua *această relicvă,* nu-i aşa?

Fratele Francis recunoscu acest adevăr.

Leo al XXI-lea luă schiţa cu mâini uscăţive şi o derulă cu precauţie. O vreme, privi cercetător şi tăcut la desen, apoi întrebă:

— Spune-ne, înţelegi simbolurile folosite de Leibowitz? Importanţa, hm, lucrului reprezentat aici?

— Nu, Sfinte Părinte, ignoranţa mea e deplină.

Părintele se aplecă spre el pentru a-i şopti:

— Tot astfel e şi a noastră.

Surâse, îşi apăsă buzele pe relicvă de parcă ar fi sărutat un altar din piatră, apoi îl rulă şi-l înmână unui însoţitor.

— Îţi mulţumim din adâncul inimii pentru acei cincisprezece ani, iubite fiu, adăugă el. Ei au fost petrecuţi pentru a păstra acest original. Să nu-i socoţi ani pierduţi. Oferă-i Domnului. Într-o bună zi, se va descoperi semnificaţia lui şi atunci poate că se va dovedi important. Bătrânul închise ochii o clipă, ori clipise spre Francis? Francis era aproape convins că Papa îi făcuse un semn din ochi. Va trebui să-ţi mulţumim pentru asta.

Clipirea, ori semnul din ochi, păru să-l facă pe Francis să vadă încăperea ceva mai limpede. Abia acum băgă de seamă o gaură făcută de molii în rasa Papei. Până şi ţesătura ei era aproape străvezie. Covorul din camera de audienţe era şi el ros în unele locuri. Tencuiala căzuse de pe unele porţiuni ale tavanului. Dar demnitatea punea în umbră sărăcia. După clipitul semnificativ al Papei, fratele Francis observase toate aceste amănunte doar vreme de o clipă şi asta abia după ce Papa clipise. Lucruri trecătoare, pe care le făcu uitate imediat după aceea.

— Prin tine, dorim să transmitem cele mai calde sentimente comunităţii voastre şi abatelui tău, tocmai spunea Leo. Lor, precum şi ţie, dorim să vă adresăm binecuvântarea noastră apostolică. Îţi vom încredinţa o scrisoare pentru ei, anunţând binecuvântarea noastră. Făcu o pauză şi închise ochii, ori clipi, încă o dată. Cu totul întâmplător, scrisoarea va fi protejată. Îi vom anexa *Noli molestare,* excomunicând pe oricine l-ar ataca pe purtător.

Fratele Francis mulţumi în şoaptă pentru această apărare împotriva tâlharilor ce l-ar pândi pe drumul de întoarcere; socoti că nu se cuvenea să adauge că tâlharul n-ar fi în stare să citească avertismentul ori să înţeleagă pedeapsa.

— Voi face tot ce-mi stă în puteri să o înmânez, Sfinte Părinte.

Leo se aplecă din nou pentru a-i şopti:

— Iar ţie îţi vom dărui un semn al iubirii noastre deosebite. Înainte de a pleca, să treci pe la monsenior Aguerra. Am fi preferat să ţi-l dăm cu propria noastră mână, însă nu e momentul potrivit. Monseniorul ţi-l va dărui în locul nostru. Foloseşte-l cum crezi de cuviinţă.

— Vă sunt adânc recunoscător, Sfinte Părinte.

— Iar acum, adio, iubite fiu.

Pontiful trecu mai departe, vorbind cu fiecare pelerin din şir, apoi, când termină, le adresă tuturor binecuvântarea solemnă. Audienţa se încheiase.

Când ieşi pe uşa principală împreună cu grupul de pelerini, fratele Francis se simţi atins pe braţ de monseniorul Aguerra. Acesta îl îmbrăţişă cu căldură. Avocatul cauzei Sfântului îmbătrânise atât de mult încât, văzându-l de aproape, Francis abia de-l recunoscu. Dar şi el avea tâmplele încărunţite şi, din cauza efortului făcut la masa de copist, îi apăruseră riduri în jurul ochilor. În timp ce coborau *scala caelestis,* monseniorul îi înmână un pachet şi o scrisoare.

Francis aruncă o privire la adresa de pe scrisoare şi dădu din cap. Pe pachetul care purta sigiliul diplomatic era trecut numele lui.

— Pentru mine, Messér?

— Da, un dar din partea Sfântului Părinte. Te sfătuiesc să nu-l deschizi aici. Spune-mi, te pot ajuta cu ceva înainte de a părăsi Noua Romă? Bucuros ţi-aş arăta orice crezi că ţi-a scăpat.

Fratele Francis rămase puţin pe gânduri. Participase deja la un tur complet.

— Messér, *aş dori* să mai văd o dată basilica, spuse el într-un târziu.

— Da, sigur. *Asta-i tot?*

Fratele Francis tăcu. Rămăseseră în urma celorlalţi pelerini care plecau.

— Aş vrea să mă spovedesc, adăugă el încet.

— Nimic mai simplu, spuse Aguerra apoi, chicotind uşor, continuă: Te afli în oraşul potrivit pentru aşa ceva, ştii bine. Aici poţi fi absolvit de orice păcat care te macină. E vorba de ceva grav, care să ceară atenţia Papei?

Francis se îmbujoră şi clătină din cap.

— Vrei să mergi la preotul care administrează canoanele? Dacă ai păcătuit, nu numai că te va ierta, dar te

vei alege şi cu câteva cârje peste cap.

— Vroiam să spun... v-aş ruga pe *dumneavoastră,* Messér, bolborosi călugărul.

— *Eu? De ce eu? Te afli într-un oraş plin de prelaţi şi vrei să te spovedeşti lui Malfreddo Aguerra?*

— Fiindcă... fiindcă aţi fost avocatul Patronului, explică Francis.

— A, acum înţeleg. Sigur că-ţi voi asculta spovedania. Dar nu-ţi pot acorda iertarea în numele Patronului vostru, să ştii. Va trebui să fie Sfânta Treime, ca de obicei. Asta ţi-e de ajuns?

Francis avea puţine de mărturisit, dar inima îi fusese multă vreme tulburată – asta din pricina sugestiei lui Dom Arkos – de temerea că, descoperind adăpostul, poate provocase întârzierea canonizării Sfântului. Avocatul lui Leibowitz îl ascultă, îl sfătui şi-l absolvi de păcate în basilică, apoi îl conduse prin biserica veche. În cursul ceremoniei de canonizare şi a liturghiei care-o urmase, fratele Francis observase doar splendoarea maiestuoasă a clădirii. Acum, însă, monseniorul îi arătă zidăria mâncată de vreme, locurile care necesitau reparaţii şi starea jalnică a câtorva fresce vechi. Surprinse din nou sărăcia pe care demnitatea reuşea s-o ascundă. Biserica nu era bogată în asemenea vremuri.

Lui Francis i se îngădui în cele din urmă să deschidă pachetul. Conţinea o pungă. Înăuntru se aflau doi heklos de aur. Îi aruncă o privire lui Malfreddo Aguerra. Monseniorul zâmbi.

— Ai spus că tâlharul *a câştigat* comemorarea de la tine în luptă corp la corp, adevărat? întrebă Aguerra.

— Da, Messér.

— Ei, atunci, chiar dacă n-ai putut evita această situaţie, ai luat singur hotărârea de a lupta cu el, nu? Ai acceptat provocarea lui?

Călugărul dădu aprobator din cap.

— Atunci nu cred că ai ierta răul, dacă n-ai răscumpăra iluminarea. Bătându-l pe umăr, îl binecuvântă. Sosise ora

despărţirii.

Neînsemnatul păstrător al flăcării cunoaşterii porni pe drumul de întoarcere către abaţia lui. Îl aşteptau zile şi săptămâni de mers pe jos, însă pe măsură ce se apropia de bârlogul tâlharului, inima îi cânta în piept. *Foloseşte-l cum crezi de cuviinţă,* spusese Papa Leo, referindu-se la aur. Şi nu era vorba doar de atât fiindcă, pe lângă punga primită, mai avea şi răspuns la întrebarea încărcată de dispreţ a tâlharului. Se gândi la cărţile din camera de audienţe, aşteptând să fie trezite la viaţă.

Cu toate acestea, tâlharul nu-l aştepta la locul ştiut, aşa cum sperase Francis. Prin preajmă se zăreau urme lăsate cu puţin timp în urmă, însă ele traversau poteca şi nu-l văzu niciunde pe tâlhar. Razele soarelui se strecurau printre ramurile copacilor al căror frunziş arunca umbre parcă foşnitoare pe pământ. Pădurea nu era deasă, dar oferea adăpost. Se aşeză pe marginea potecii să aştepte.

Pe la amiază, din ascunzişul cufundat în semiobscuritate al unui pârâu aflat destul de departe se auzi huhuitul unei bufniţe. Într-un petec albastru de cer de deasupra copacilor se roteau câţiva vulturi. Pădurea părea paşnică la vreme de zi. Ascultând, pe jumătate amorţit de somn, forfota vrăbiilor într-un tufiş din apropiere, constată că nu-l interesa prea mult dacă tâlharul va veni atunci ori a doua zi. Avea în faţă o călătorie atât de lungă, încât o zi de odihnă petrecută în aşteptare ar fi venit ca o mângâiere. Urmări plutirea vulturilor. Când şi când, aruncă priviri de-a lungul drumului care ducea spre îndepărtatul său cămin din deşert. Tâlharul îşi aşezase bârlogul într-o poziţie cum nu se poate mai bună. Din acest loc putea ţine sub observaţie mai mult de-o milă de drum şi într-un sens şi-n celălalt, rămânând totuşi ascuns de desişul pădurii.

Departe, pe drum, se zări o mişcare.

Fratele Francis duse mâna streaşină la ochi şi privi cercetător punctul mişcător. În josul coastei se afla o zonă mai însorită, în locul în care un incendiu de pădure pustiise câţiva acri de teren din apropierea drumului ce ducea spre sud-vest. Imaginea lui juca, parcă oglindită de aburul

arşiţei. Nu reuşi să vadă clar, dar dincolo de perdeaua tremurătoare a aerului percepu o mişcare. Era un punctişor negru care şerpuia. Uneori părea să aibă şi cap. Alteori rămânea cu totul ascuns de vibraţia aerului încins, dar curând se convinse că, încet-încet, se apropia. La un moment dat, când marginea unui nor nimeri în calea razelor soarelui, tremurul se domoli; ochii miopi şi osteniţi îl convinseră că punctul şerpuitor era cu adevărat un om, însă aflat la distanţă prea mare pentru a-l recunoaşte. Simţi un fior. Aspectul punctului mişcător i se părea foarte cunoscut.

Ba nu, imposibil să fie acelaşi.

Călugărul îşi făcu cruce şi începu să rostească rugăciuni din rozariu în vreme ce-şi ţinu ochii aţintiţi către punctul îndepărtat, ascuns de valul de arşiţă.

În vreme ce-l aştepta pe tâlhar, ceva mai sus, pe coama dealului, se desfăşura o discuţie aprinsă. Se purta în monosilabe şoptite şi ţinea de mai bine de-un ceas. Abia acum se încheiase. Două-Glugi dăduse dreptate celui cu o singură glugă. Pornind împreună, copiii Papei se furişară tăcuţi din spatele desişului, târându-se către poalele dealului.

Avansară până ajunseră la zece paşi de Francis, fără să clintească măcar o pietricică. Fratele Francis murmura cel de-al treilea Ave al celui de-Al Patrulea Mister Sfânt, când se întâmplă să arunce o privire în jur.

Săgeata îl lovi exact între ochi.

— *Papă! Papă! Papă!* răcniră copiii Papei.

Undeva, pe drumul spre sud-vest, bătrânul rătăcitor se odihnea pe un buştean, ţinând ochii închişi să şi-i ferească de razele orbitoare ale soarelui. Îşi făcu vânt cu pălăria zdrenţuită şi continuă să molfăie o frunză aromată de tutun. Peregrina de multă vreme. Căutarea părea fără de sfârşit, dar exista şansa de a găsi ceea ce dorea după cotul vreunui drum ori dincolo de următoarea înălţime. După ce se mai răcori puţin, îşi trânti din nou pălăria pe cap şi-şi scărpină barba stufoasă şi privi peisajul printre gene. Pe coasta dealului din faţa lui se vedea un petec de pădure care

scăpase de pârjol. Oferea un adăpost binevenit, însă rătăcitorul rămase nemişcat în soare şi urmări vulturii curioşi. Se strânseseră stol şi se roteau destul de jos pe deasupra porţiunii împădurite. Una dintre păsări îndrăzni să coboare între copaci, dar reapăru aproape imediat dând grăbită din aripi, până găsi un curent ascendent de aer, apoi se ridică planând. Aşa cum băteau din aripi, păsările gunoier care alcătuiau un stol întunecat păreau să facă o neobişnuită risipă de energie. De regulă, pluteau folosind curenţii de aer, cheltuindu-şi forţele cu zgârcenie. Acum însă se vânturau deasupra dealului ca şi cum ar fi fost nerăbdătoare să coboare pe pământ.

Atâta vreme cât păsările îşi manifestau interesul, însă se fereau să coboare, rătăcitorul rămase locului. Prin zona aceasta deluroasă trăiau pume. Dincolo de vârf se găseau creaturi mai primejdioase decât pumele, iar uneori ele ajungeau departe în căutarea prăzii.

Rătăcitorul aşteptă. Vulturii coborâră în cele din urmă printre copaci. Mai rămase neclintit câteva minute. Într-un târziu, se ridică şi porni şchiopătând spre pădurice, împărţind greutatea trupului între piciorul beteag şi cârjă.

După un timp, intră în zona împădurită. Vulturii rupeau bucăţi din cadavrul unui bărbat. Rătăcitorul îi alungă folosind un ciomag şi privi cercetător rămăşiţele umane. Lipseau părţi semnificative. Ţeasta îi era străpunsă de o săgeată al cărei vârf ieşea pe la ceafă. Bătrânul se uită agitat către desişuri. Nu zări pe nimeni, dar în vecinătatea drumului erau o sumedenie de urme. Era primejdios să mai zăbovească aici.

Primejdios ori nu, trebuia să facă ceva. Găsi un loc unde pământul era destul de moale pentru a-l putea săpa cu mâinile şi cu băţul. Câtă vreme scormoni solul, păsările furioase continuară să dea roată pe deasupra copacilor. Uneori ţâşneau chiar spre pământ, dar apoi băteau din aripi, ridicându-se iarăşi spre cer. Trecu o oră, trecură două, iar păsările se învârteau neliniştite pe deasupra dealului împădurit.

În cele din urmă, una dintre ele se lăsă pe pământ. Păşi

plină de indignare în jurul unei movile de pământ proaspăt, care avea la unul dintre capete o piatră drept semn. Dezamăgită, pasărea îşi luă zborul. Stolul de gunoieri abandonă acel loc şi se înălţă folosind curenţii ascendenţi, urmărind hulpav pământul în căutarea hranei.

Dincolo de Valea Sluţilor zăcea un porc mort. Vulturii îl observară încântaţi şi coborâră să se ospăteze. Mai târziu, într-o îndepărtată trecătoare montană, o puma îşi linse mustăţile şi-şi părăsi pradă. Parcă recunoscătoare, păsările sfârşiră festinul în locul ei.

La vremea cuibăritului, depuseră ouăle şi, iubitori, vulturii îşi hrăniră puii: un şarpe mort, ciozvârte dintr-un câine sălbatic.

Tinerei generaţii îi crescu un penaj puternic, lăsându-se purtată sus şi departe pe aripi negre, aşteptând ca Pământul darnic să-i ofere leşuri din abundenţă. Uneori, masa zilnică era doar o broască. Altă dată, un mesager al Noii Rome.

Zborul îi duse către câmpiile din vestul mijlociu. Fură încântate de belşugul de lucruri bune de mâncat lăsate în urmă de nomazi în goana lor cotropitoare spre miazăzi.

Păsările îşi depuseră ouăle la vremea potrivită cuibăritului şi, pline de iubire, îşi hrăniră puii. Generos, Pământul le oferise hrană din plin. Le va da de-ale gurii şi-n secolele ce aveau să vină…

Prăzile fură îmbelşugate o vreme în regiunea Râului Roşu; dar din măcel se ridică un oraş-stat. Vulturii nu simpatizau oraşele-stat în ascensiune, deşi priveau cu ochi buni posibila lor prăbuşire. Se ţinură departe de Texarkana şi călătoriră până departe, rămânând deasupra câmpiilor dinspre apus. Urmând obiceiul tuturor fiinţelor vii, umplură Pământul de multe ori cu progeniturile lor.

Sosise Anul Domnului 3174.

Se auzeau zvonuri prevestitoare de război.

Fiat lux

Capitolul 12

Marcus Apollo se convinsese de iminenţa războiului în clipa când o auzise din întâmplare pe cea de-a treia soţie a lui Hannegan spunând unei servitoare că favoritul ei dintre curteni se întorsese cu pielea întreagă din misiunea în care fusese trimis la corturile ţinând de clanul Ursului Turbat. Faptul că scăpase cu viaţă din tabăra acelor nomazi era semn că se urzeau planuri de război. Oficial cel puţin, solul avusese misiunea de a comunica triburilor din Câmpii că statele civilizate încheiaseră Acordul Biciului Sfânt referitor la pământurile aflate în dispută şi de aici încolo se vor răzbuna cumplit asupra popoarelor nomade şi grupurilor de bandiţi, în cazul continuării acţiunilor năvălitoare. Dar nimeni nu putea duce o asemenea veste Ursului Turbat fără a plăti cu viaţa. Prin urmare, socoti Apollo, ultimatumul nu fusese transmis, iar mesagerul lui Hannegan se deplasase în Câmpii cu alt scop. Iar asta era din cale-afară de limpede.

Apollo se strecură politicos prin grupurile mici de oaspeţi, privind cu agerime prin mulţime pentru a-l găsi pe fratele Claret şi încercând să-i atragă privirea. Purtând o rasă neagră şi sobră, cu o mică explozie de culoare în jurul taliei care-i evidenţia rangul, silueta înaltă a lui Apollo contrasta vădit cu vârtejul caleidoscopic şi ameţitor de culori etalate de ceilalţi bărbaţi din sala de banchete şi, nu după mult timp, reuşi să dea ochii cu funcţionarul său, îndrumându-l din priviri către masa cu băuturi răcoritoare, devenită acum un depozit de resturi dizgraţioase, cupe mânjite de grăsime şi ciozvârte de friptură care fuseseră prăjite până se arseseră. Cu un polonic, Apollo adună lichidul rămas pe fundul vasului de punch, observă un gândac mort plutind printre mirodenii şi, prefăcându-se că se gândeşte la altceva, îi dădu prima cupă Fratelui Claret, care tocmai se apropiase.

— Mulţumesc, Messér, spuse Claret, nebăgând în seamă gândacul. Voiaţi să-mi vorbiţi?

— Imediat ce se termină recepţia. În apartamentul meu.

Sarkal s-a întors nevătămat.

— Aha?

— N-am auzit niciodată vreun „aha” mai înspăimântător. Socot că înţelegi implicaţiile?!

— Desigur, Messér. Înseamnă că Acordul a fost o înşelăciune din partea lui Hannegan şi că are intenţia de a-l folosi împotriva...

— Ssst. Discutăm mai târziu.

Apollo îi dădu de înţeles că se apropia cineva, iar funcţionarul se întoarse să-şi umple din nou paharul din vasul cu punch. Lăsă impresia că era concentrat cu totul asupra cupei şi nici nu ridică ochii spre silueta zveltă, îmbrăcată în mătăsuri bogate, care păşea hotărâtă spre ei, venind dinspre uşă. Apollo zâmbi rece şi oficial şi făcu o plecăciune către bărbat. Îşi strânseră scurt mâinile, cu o neplăcere destul de lesne de observat.

— Bun venit, Thon Taddeo, începu preotul, prezenţa dumneavoastră aici mă surprinde. Gândeam că ocoliţi asemenea adunări festive. Prin ce se deosebeşte cea de acum încât să atragă un savant atât de distins? Ridică din sprâncene, mimând uimirea.

— Dumneavoastră reprezentaţi atracţia serii, răspunse nou-venitul, egalându-l în sarcasm pe Apollo, şi e singurul motiv pentru care am acceptat să vin.

— Persoana mea? Se prefăcu surprins, însă afirmaţia era aproape de adevăr. Nunta uneia dintre surorile vitrege nu l-ar fi determinat pe Thon Taddeo să îmbrace haine impecabile şi oficiale şi să părăsească sălile liniştite ale colegiului.

— Dacă e să mărturisesc adevărul, v-am căutat toată ziua. Mi s-a spus că vă aflaţi aici. Altfel... Îşi roti privirea prin sală şi pufni nervos.

Expresia de dezgust întrerupse reveria fascinată a fratelui Claret, ai cărui ochi rămăseseră pironiţi la vasul cu punch, convingându-l să se întoarcă şi să facă o plecăciune către baron.

— Vreţi puţin punch, Thon Tadeo? întrebă el, oferindu-i o cupă plină.

Savantul o acceptă şi o goli dintr-o sorbitură.

— Voiam să vă mai pun nişte întrebări în legătură cu documentele Leibowitz despre care am discutat, i se adresă el lui Marcus Apollo. Am primit o scrisoare din partea unui om de la abaţie, pe nume Kornhoer. Mă asigură că există scrieri care datează din ultimii ani ai civilizaţiei euro-americane.

Gândul că-l asigurase pe savant de acelaşi lucru cu câteva luni în urmă îl irită pe Apollo, dar se strădui să-şi alunge de pe chip orice expresie capabilă să-i trădeze adevăratele sentimente.

— Da, spuse el. Sunt autentice, aşa am aflat.

— Dacă-i adevărat, mă intrigă faptul că până acum nimeni n-a auzit de aşa ceva – dar asta nu contează. Kornhoer a alcătuit o listă cu câteva documente şi texte, susţinând că ele sunt în posesia abaţiei şi le-a şi descris. Dacă ele există cu adevărat, trebuie să le văd şi eu.

— Da?

— Exact. Dacă sunt mistificări, trebuie date în vileag, dar dacă sunt autentice, datele s-ar putea dovedi nepreţuite.

Monsignorul se încruntă.

— Vă asigur că nu-i vorba de nici o mistificare, spuse el înţepat.

— Scrisoarea conţinea şi invitaţia de a vizita abaţia pentru a studia documentele. Se vede că au auzit despre mine.

— Nu neapărat, îi spuse Apollo, nereuşind să reziste tentaţiei de a-l pune la punct. Pe călugări nu-i interesează prea mult cine le citeşte cărţile, atâta vreme cât se spală pe mâini şi nu le distruge comorile.

Savantul îl fulgeră cu privirea. Aluzia că ar fi existat oameni educaţi care nu auziseră niciodată despre el nu-l încânta câtuşi de puţin.

— Asta e! continuă Apollo netulburat. Nu veţi întâmpina nici o oprelişte. Acceptaţi invitaţia, mergeţi la abaţie şi studiaţi relicvele. Călugării vă vor primi cum se cuvine.

Savantul se simţi ofensat de această sugestie.

— Şi să călătoresc prin Câmpii acum, când clanul Ursului

Turbat e... Thon Taddeo tăcu brusc.

— Cum spuneaţi? îl îmboldi Apollo, fără să-şi trădeze adevăratul interes, deşi privi plin de speranţe către Thon Taddeo şi una dintre venele de la tâmple începu să-i palpite.

— Numai că e vorba de-o călătorie lungă şi primejdioasă şi nu-mi pot îngădui o absenţă de şase luni de la colegiu. Vroiam să discut posibilitatea ca Primarul să trimită câteva gărzi bine înarmate pentru a aduce documentele să le studiem aici.

Apollo se înecă de furie. Se simţi îmboldit să-l cotonogească pe savant.

— Regret, începu el politicos, dar ar fi de-a dreptul imposibil. În orice caz, problema depăşeşte competenţa mea şi nu cred că vă pot ajuta în vreun fel.

— De ce nu? îşi exprimă mirarea Thon Taddeo. Nu sunteţi nunţiul Vaticanului la Curtea lui Hannegan?

— Tocmai de aceea. Reprezint Noua Romă, nu ordinele monahale. Conducerea treburilor mănăstireşti se află în mâna abatelui.

— Dar cu puţină insistenţă din partea Noii Rome...

Imboldul de a deveni violent crescu în intensitate.

— Propun să discutăm asta mai târziu, spuse hotărât monseniorul Apollo. Astă seară, în biroul meu, dacă doriţi. Se întoarse pe jumătate şi privi înapoi întrebător, de parcă ar fi vrut să zică: *Ei, ce părere aveţi?*

— Voi veni negreşit, spuse savantul tăios şi se îndepărtă ţanţoş.

— De ce nu l-ai refuzat de-a dreptul, pe loc? spumegă fratele Claret o oră mai târziu, când rămaseră singuri în apartamentul ambasadei. Să transporţi relicve nepreţuite în asemenea vremuri, prin zone controlate de bandiţi. E de neconceput, Messér.

— Desigur.

— Atunci de ce...

— Din două motive. În primul rând, Thon Taddeo e rudă cu Hannegan şi e o persoană influentă. Fie că ne place ori nu, trebuie să ne purtăm curtenitor cu Cezarul şi neamul lui. În al doilea rând, a dat să spună ceva despre clanul

Ursului Turbat, apoi s-a oprit. Cred că ştie ce se va întâmpla. N-am de gând să mă ocup de spionaj, dar dacă-mi oferă vreo informaţie, nimic nu mă poate împiedica s-o trec în raportul pe care urmează să-l prezinţi personal la Noua Romă.

— *Eu?* Funcţionarul părea sincer uimit. La Noua Romă? Dar de ce...?

— Fii mai discret, îl avertiză nunţiul, aruncând o privire spre uşă. Trebuie să trimit Sfinţiei Sale constatările mele privind situaţia de aici, şi încă repede. E vorba însă de lucruri pe care nimeni n-ar îndrăzni să le pună pe hârtie. Dacă oamenii lui Hannegan ar pune mâna pe un asemenea mesaj, probabil că amândoi am fi găsiţi plutind pe Fluviul Roşu. Dacă ar prinde de veste duşmanii lui, atunci Hannegan ar găsi pesemne motivul să ne spânzure pe amândoi drept spioni. Accept cu dragă inimă martirajul, dar înainte de asta avem de dus la bun sfârşit o însărcinare.

— Iar eu trebuie să prezint raportul prin viu grai la Vatican? mormăi fratele Claret, deloc încântat de perspectiva de a traversa teritorii ostile.

— Altfel nu putem proceda. S-ar putea ca Thon Taddeo, asta e o *bănuială,* să ne ofere o scuză pentru plecarea ta atât de precipitată către abaţia Sfântului Leibowitz sau Noua Romă sau chiar către amândouă. Asta în caz că se vor exprima îndoieli la Curte. Voi încerca să le abat atenţia.

— Cât priveşte conţinutul mesajului pe care trebuie să-l transmit, Messér?

— Vei spune că ambiţia lui Hannegan de a uni continentul sub o singură dinastie nu e un vis atât de nesăbuit precum am crezut. Iar Acordul Biciului Sfânt e o înşelătorie de-a lui Hannegan, care vrea s-o folosească pentru a declanşa un conflict între Imperiul Denver şi Naţiunea Laredan pe de o parte, cu nomazii din Câmpii pe de alta. Dacă forţele laredane sunt blocate într-o confruntare cu Ursul Turbat, Statul Chihuahua nu ar avea nevoie de prea multe încurajări pentru a ataca Laredo dinspre miazăzi. La urma urmelor, e vorba de rezolvarea unei duşmănii mai vechi. Sigur, Hannegan poate mărşălui

apoi victorios până în Rio Laredo. Având Laredo la degetul mic, poate spera să atace atât Denver, cât şi Republica Mississippi, fără a se teme că va fi atacat pe la spate dinspre miazăzi.

— Credeţi că Hannegan e în stare de aşa ceva, Messér?

Marcus Apollo dădu să-i răspundă, apoi, treptat, închise gura. Păşi spre fereastră şi privi oraşul însorit, o aşezare haotică şi dispersată, construită în principal din resturile unui alt secol. Un oraş lipsit de reţeaua ordonată a străzilor. Crescuse încetul cu încetul deasupra unor ruine antice, tot astfel cum următorul se va ridica probabil peste dărâmăturile acestuia.

— Nu ştiu, răspunse el încet. În asemenea vremuri e greu să condamni un om pentru că doreşte să unească acest continent măcelărit. Chiar prin mijloace... ba nu, nu la asta mă refeream. Oftă adânc. În orice caz, interesele noastre nu corespund cu cele politice. Trebuie să înştiinţăm Noua Romă despre ce s-ar putea întâmpla, fiindcă Biserica va fi afectată de evenimente, indiferent care ar fi ele. Iar dacă e prevenită, noi, clerul, am reuşi să rămânem în afara primejdiilor.

— Chiar credeţi asta?

— Sigur că nu! spuse preotul calm.

Thon Taddeo Pfardentrott veni la biroul lui Marcus Apollo atât de devreme, încât se putea crede că era deja seară, însă de la recepţie încoace, purtarea lui se schimbase vizibil. Reuşi să zâmbească amabil, iar în modul de adresare i se ghicea nerăbdarea şi agitaţia. Omul acesta, gândi Marcus, caută ceva ce-i face mare trebuinţă şi pentru a obţine ce vrea e dispus să se poarte chiar politicos. Pesemne că lista scrierilor antice alcătuită de călugării de la abaţia Leibowitz îl impresionase pe Thon mai mult decât voia să recunoască. Nunţiul se pregătise pentru o confruntare a inteligenţelor, însă tulburarea îl transformase pe savant într-o victimă sigură, astfel că Apollo îşi temperă încordarea cu care aşteptase acest duel verbal.

— Azi după-amiază a avut loc o întrunire a catedrei de la

colegiu, începu Thon Taddeo de cum se aşezară. Am discutat despre scrisoarea fratelui Kornhoer şi... lista documentelor. Se opri, dând impresia că nu ştia cum să continue. În lumina mohorâtă a amurgului care pătrundea pe fereastra mare şi boltită din stânga, chipul lui părea emoţionat şi golit de sânge; îl ţintui pe preot cu ochi mari şi cenuşii de parcă l-ar fi măsurat sau şi-ar fi apreciat şansele.

— Să înţeleg că participanţii şi-au exprimat scepticismul?

Thon Taddeo coborî privirea pentru a clipă, apoi îl fixă din nou pe Apollo.

— Să fiu politicos?

— Nu te osteni, spuse Apollo chicotind.

— Să zicem c-a fost vorba de scepticism. Deşi „neîncredere” ar fi un termen mai aproape de adevăr. Eu unul simt că dacă există asemenea documente, ele sunt probabil falsuri realizate cu secole în urmă. Mi-e greu să-i cred pe călugării de la abaţie în stare să pună la cale o asemenea mistificare. Normal, ei consideră că documentele sunt reale.

— Frumos din partea ta să-i absolvi de păcatul acesta, spuse Apollo pe un ton acru.

— Eu m-am oferit să fiu politicos. Îmi dai voie?

— Nu. Continuă.

Thon Taddeo se ridică de pe scaun şi se duse la fereastră. Privi lung la peticele de un galben stins ale norilor dinspre apus şi-şi însoţi vorbele de lovituri uşoare date cu palma în pervaz:

— Documentele. Indiferent ce credem noi despre ele, ideea că încă mai există aşa ceva – că ele s-au păstrat printr-o minune – e, cum să spun, atât de *incitantă* încât *trebuie* să le cercetăm imediat.

— Prea bine, răspunse Apollo, destul de amuzat. De aceea te-au şi invitat. Dar spune-mi: ce găseşti atât de incitant la ele?

Savantul îi aruncă o privire uşor acuzatoare:

— Eşti la curent cu lucrările mele?

Monseniorul ezită. Ştia, dar dacă ar fi recunoscut acest lucru ar fi fost silit să dea de înţeles că, deşi nici nu

împlinise încă treizeci de ani, numele lui era asociat cu cele ale unor oameni de ştiinţă care muriseră în urmă cu peste o mie de ani. Preotul nu era dispus să admită că acest tânăr savant promitea să devină unul dintre acele puţine piscuri ale geniului uman care apar doar o dată sau de două ori într-un secol, revoluţionând pe neaşteptate un întreg domeniu al gândirii. Tuşi, în semn de scuză.

— Trebuie să mărturisesc că n-am citit prea mult...

— Nu-i nimic. Pfardentrott ignoră încercarea de scuză. Lucrările mele sunt în majoritate abstracte, deci plicticoase pentru nespecialişti. Teorii despre esenţa electricităţii. Mişcarea planetară. Atracţia corpurilor. Probleme de genul acesta. Lista lui Kornhoer menţionează nume precum Laplace, Maxwell şi Einstein – îţi *spun* ceva?

— Nu prea mult. Istoria îi menţionează drept filozofi ai naturii, adevărat? Dinainte de prăbuşirea ultimei civilizaţii. Şi mi se pare că sunt enumeraţi într-una dintre hagiologiile păgâne, nu-i aşa?

Savantul îl aprobă cu o mişcare din cap.

— Iar acesta-i singurul lucru pe care-l ştie toată lumea despre ei sau opera lor. Fizicieni, potrivit istoricilor noştri nu tocmai demni de încredere. Consideraţi promotori ai progresului rapid al culturii europeo-americane. Istoricii nu înşiruie decât lucruri derizorii. Aproape că-i uitasem cu totul. Dar modul în care descrie Kornhoer documentele vechi existente la abaţie arată că ele ar putea proveni din tratate de fizică. Mi se pare imposibil!

— Deci trebuie să te convingi?

— Trebuie să vedem cu ochii noştri. Şi fiindcă veni vorba, preferam să nu fi auzit de ele.

— De ce?

Thon Taddeo se uită atent la ceva de pe stradă. Îi făcu semn preotului să se apropie.

— Vino o clipă. Să-ţi arăt motivul.

Apollo se apropie dinspre birou şi privi strada plină de şleauri şi noroaie care se întindea dincolo de zidul ce înconjura palatul, magaziile şi clădirile colegiului, izolând sanctuarul primarului de oraşul fremătător şi plebeu.

Savantul arătă cu degetul la silueta cenuşie a unui ţăran care-şi mâna măgarul pe drumul spre casă. Omul avea picioarele înfăşurate în pânză de sac, iar noroiul formase un strat gros şi greu astfel că abia reuşea să şi le ridice de la pământ. Cu toate acestea, înainta târşâit şi clefăind prin noroi, oprindu-se la fiecare pas. Părea prea epuizat să-şi răzuie noroiul de pe picioare.

— Nu merge călare pe măgar, constată Thon Taddeo, fiindcă azi dimineaţă era atât de împovărat cu porumb încât abia se mişca. Omului nu-i trece prin minte că acum coşurile sunt goale. Ce-a fost bun dimineaţă rămâne la fel de bun şi după-amiaza.

— Îl ştii?

— Trece şi pe sub fereastra mea. În fiecare dimineaţă şi după-amiază. Nu l-ai remarcat?

— Sunt mii ca el.

— Priveşte-l. Îţi vine a crede că bruta aceea e descendentul oamenilor care se pare că inventaseră maşini zburătoare, călătoriseră spre Lună, construiseră aparate care vorbeau şi creau impresia că gândesc? Poţi crede că au existat asemenea oameni?

Apollo rămase tăcut.

— Uită-te la el! insistă savantul. Păcat, acum e prea întuneric. Nu-i poţi vedea erupţia de sifilis de pe gât, felul in care îi este ros cartilajul nasului. Pareză. Dar fără îndoială că e idiot din naştere. Troglodit, superstiţios, criminal, îşi îmbolnăveşte copiii. Pentru câţiva bănuţi e-n stare să-i şi ucidă. Imediat ce vor fi destul de mari să muncească, îi va vinde. Priveşte-l şi spune-mi dacă vezi în el urmaşul unei civilizaţii cândva măreţe. *Ce vezi?*

— Imaginea lui Cristos, hârâi monseniorul, surprins de propria-i izbucnire de mânie. Ce credeai c-o să văd?

Savantul pufni iritat.

— Nepotrivirea. Oamenii pe care-i observi privind pe fereastră şi oamenii descrişi de istoria care vrea să credem că aşa au fost, cum îi prezintă ea. Nu pot accepta. Cum de-a fost în stare o civilizaţie măreaţă şi înţeleaptă să se autodistrugă atât de radical?

— Fiind probabil măreaţă şi înţeleaptă din punct de vedere material, şi nimic altceva, spuse Apollo. Se apropie de lampa cu seu s-o aprindă, fiindcă noaptea cobora cu paşi repezi. Lovi oţelul de cremene până când scânteia căzu pe iască şi suflă delicat asupra ei.

— Probabil, repetă Thon Taddeo, dar mă îndoiesc.

— Şi-atunci respingi întreaga istorie, considerând-o un mit? Iasca dădu o flacără firavă.

— N-o „resping.” Dar trebuie pusă sub semnul întrebării. Cine a scris istoriile voastre?

— Ordinele monahale, bineînţeles. Nu avea cine să le reţină pe vremurile acelea întunecate. Apropie flacăra de muc.

— Exact! Ai aflat răspunsul. Pe vremea antipapilor, câte Ordine schismatice au născocit propriile lor versiuni asupra evenimentelor, strecurându-le drept opere ale generaţiilor anterioare? Nu poţi şti, nu ai cum să ştii *cu certitudine.* Pe continentul acesta a existat o civilizaţie mai avansată decât a noastră, asta nu se poate nega. E de-ajuns să priveşti la dărâmături şi la metalul ruginit şi-ţi dai seama. Poţi îndepărta nisipul adus de vânturi şi găseşti porţiuni de şosea. Dar unde sunt dovezile privind tipurile de maşini despre care istoricii voştri spun că existau pe vremea aceea? Unde sunt rămăşiţele căruţelor care se deplasau prin forţa proprie sau maşinile zburătoare?

— Au fost transformate în pluguri şi săpăligi.

— *Dacă* au existat vreodată.

— Dacă te-ndoieşti, de ce te-ai mai deranja să studiezi documentele de la abaţia Leibowitz?

— Fiindcă îndoiala nu-i totuna cu negaţia. Îndoiala e un instrument redutabil şi trebuie folosit în cercetarea istoriei.

Nunţiul zâmbi crispat.

— Şi eu ce trebuie să fac, erudite Thon?

Savantul se aplecă spre Apollo, dornic să explice:

— Scrie-i abatelui de acolo. Asigură-l că documentele vor fi tratate cu cea mai mare grijă şi înapoiate după ce le stabilim autenticitatea şi le studiem conţinutul.

— Şi din partea cui să-i dau asigurări, a ta ori a mea?

— A lui Hannegan, a ta şi *a mea.*

— Rămâneţi doar tu şi Hannegan. Eu n-am armată personală.

Savantul roşi.

— Spune-mi, adăugă nunţiul fără să clipească, de ce, ignorând bandiţii de pe drumuri, insişti să le consulţi aici, în loc să mergi la abaţie?

— Cel mai credibil motiv pe care i-l poţi spune abatelui e că dacă documentele sunt autentice, *dacă* trebuie să le studiem la abaţie, confirmarea n-ar reprezenta mare lucru pentru alţi savanţi laici.

— Cu alte cuvinte, colegii tăi ar putea crede că ai fost păcălit de călugări?

— Hmm, s-ar putea bănui şi asta. Dar mi se pare important, pentru că, o dată aduse aici, vor putea fi examinate de toţi cei care au calitatea de a-şi forma o părere. Pe de altă parte, le poate vedea orice alt thon venit în vizită. Dar nu avem cum să mutăm întregul colegiu în deşertul din sud-vest vreme de şase luni.

— Îţi înţeleg poziţia.

— Vrei să transmiţi cererea către abaţie?

— Da.

Thon Taddeo se arătă surprins.

— Dar tu vei face cererea, nu eu. Şi mi se pare normal să te anunţ că, după părerea mea, Dom Paulo, abatele, nu va spune „da.”

Thon Taddeo păru totuşi mulţumit. După ce plecă, nunţiul îl convocă pe funcţionarul său.

— Mâine pleci la Noua Romă.

— Trec pe la Abaţia Leibowitz?

— La întoarcere. Raportul către Noua Romă e urgent.

— Da, Messér.

— La abaţie, să-i transmiţi lui Dom Paulo că Sheba îl aşteaptă pe Solomon să vină la *ea.* Aducând daruri. După aceea, fă bine şi astupă-ţi urechile. După ce-şi va vărsa furia pe tine, să vii degrabă înapoi ca să-i pot comunica lui Thon Taddeo refuzul.

Capitolul 13

Timpul se scurge anevoie în deşert şi puţine sunt prefacerile care să marcheze mersul lui înainte. Trecuseră două anotimpuri de când Dom Paulo refuzase cererea venită de dincolo de Câmpii, dar problema fusese rezolvată doar cu două săptămâni în urmă. Oare chiar se rezolvase? Texarkana era sigur nemulţumită de răspuns.

Spre apusul soarelui, abatele porni de-a lungul zidului abaţiei, ţinându-şi bărbia împinsă în faţă, ca pe un stei care se opune oricăror talazuri dezlănţuite de tumultul evenimentelor. Vântul dinspre deşert îi învolbura şuviţele rare de păr ca pe nişte stindarde albe şi-i înfăşură rasa strâns în jurul trupului cocârjat, făcându-l să semene cu un Ezekiel stafidit cu un pântec ciudat de mic şi rotunjit. Îşi ascunse mâinile uscate în mâneci şi privi încruntat deşertul în direcţia satului Sanly Bowitts, aflat în depărtare. Umbra lui se profila legănându-se în lumina roşiatică a soarelui, iar călugării care o întâlneau în cale priveau întrebător către bătrân. Stăpânul lor părea greu de mulţumit în ultima vreme şi înclinat să aibă presimţiri ciudate. Se şoptea că avea să sosească vremea numirii unui alt abate care să ocârmuiască peste Fraţii Sfântului Leibowitz. Se mai zvonise că bătrânul nu se simţea bine deloc. Se şoptea de asemenea că dacă abatele ar auzi asemenea vorbe, cârtitorii ar trebui să sară iute peste zid pentru a scăpa. Abatele le auzise, dar de data asta îi făcea chiar plăcere să nu le bage în seamă. Ştia prea bine că zvonurile erau adevărate.

— Mai citeşte-mi-o o dată, se răsti el la călugărul care stătea nemişcat în apropierea lui.

Gluga se clătină imperceptibil spre abate.

— Pe care dintre ele, Domne?

— Ştii tu pe care.

— Da, Sfinţia Ta.

Călugărul căută într-una din mâneci. Părea împovărată de multe documente şi corespondenţă, dar după o clipă de

bâjbâială o găsi pe cea dorită. De pergamentul făcut sul era agăţat un bileţel:

SUB IMMUNITATE APOSTOLICĂ HOC SUPPOSITUM EST.
QUISQUIS NUNTIUM MOLESTARE AUDEAT,
IPSO FACTO EXCOMMUNICETUR.
DET: R'disssimo Domno Paulo de Pecos, Abaţia Leibowitz, Abbati
(Mănăstirea Fraţilor lui Leibowitz,
În zona satului Sanly Bowitts
Deşertul de Sud-Vest, Imperiul Denver)
CUI SALUTEM DICIT: Marcus *Apollo*
Papatiae Apocrisarius Texarkanae

— Exact, acela e. Citeşte-l, spuse abatele iritat. *Accedite ad eum...*

Călugărul îşi făcu cruce şi murmură obişnuita Binecuvântare a Textelor, care se rostea înainte de citire şi scriere şi era respectată cu aceeaşi supuşenie ca şi binecuvântarea de la masă. Iar asta pentru că Fraţii lui Leibowitz avuseseră sarcina de a păstra cunoaşterea şi învăţătura de-a lungul întunecatului mileniu, iar astfel de ritualuri neînsemnate le reaminteau întotdeauna că misiunea lor nu se încheiase.

După ce termină de rostit binecuvântarea, ridică sulul în ultimele raze ale apusului de soare, făcându-l să devină transparent.

— *Iterum oportet apponere tibi crucem ferendam amice...*

Vocea aducea a cântec, în vreme ce ochii identificau cuvintele din pădurea de înflorituri făcute în peniţă. Abatele se rezemă de parapet, ascultând şi în acelaşi timp urmărind vulturii care dădeau roată podişului înalt numit Ultima Salvare.

— „iarăşi trebuie să-ţi pun în faţă crucea ce va trebui s-o porţi, bătrâne prieten şi păstor al unor şoareci de bibliotecă miopi", se auzi vocea monotonă a călugărului, „dar poate

că ducerea crucii va semăna a triumf. Se pare că Sheba va veni în cele din urmă la Solomon, deşi probabil cu gând să-l denunţe ca şarlatan.

Îţi trimit prezenta pentru a te anunţa că Thon Taddeo Pfardentrott, Savant din Denver, Înţelept între Înţelepţi, Erudit între Erudiţi, Blondul Fiu-Dinafara-Căsătoriei al unui anumit Prinţ şi Darul lui Dumnezeu pentru o «Generaţie Care Se Trezeşte» s-a hotărât, în sfârşit, să-ţi facă o vizită, după ce a pierdut orice speranţă de a transporta Memorabilia voastră către acest frumos tărâm. Va sosi în preajma Sărbătorii Adormirea Maicii Domnului dacă va reuşi să scape de grupurile «banditeşti» care împânzesc drumurile. Va aduce cu sine îndoielile ce-l frământă şi un mic grup de cavalerie înarmată, oferită prin amabilitatea lui Hannegan al II-lea, al cărui trup corpolent pluteşte pe deasupra mea chiar şi în aceste clipe când îţi scriu, mormăind şi chiorându-se la rândurile de faţă, pe care Supremaţia Sa mi-a poruncit să le aştern şi prin care aceeaşi Supremaţie se aşteaptă să aduc laude vărului său, thon-ul, în speranţa că-l veţi onora cum se cuvine. Şi întrucât secretarul Supremaţiei Sale zace în pat din pricina gutei, în rândurile de mai jos voi fi cât se poate de candid:

Prin urmare, permite-mi să te previn asupra acestei persoane, Thon Taddeo. Tratează-l cu milostenia-ţi obişnuită, dar nu te încrede în el. E un savant strălucit şi un prizonier politic al Statului. Aici, Hannegan este Statul. Pe de altă parte, Taddeo este anticleric, aşa socot, ori doar antimonastic. După ruşinoasa lui naştere, a fost dus degrabă la o mănăstire benedictină, şi ba nu, mai bine întreabă-l pe curier despre toate acestea…”

Călugărul ridică ochii de pe pergament. Abatele încă urmărea planarea vulturilor pe deasupra Ultimei Speranţe.

— Ai auzit despre copilăria lui, Frate? întrebă Dom Paulo.

Călugărul dădu din cap.

— Citeşte mai departe.

Lectura continuă, însă abatele nu mai asculta. Ştia aproape pe de rost conţinutul scrisorii, şi cu toate astea

simţea că Marcus Apollo încercase să strecoare printre rânduri ceva ce el, Dom Paulo, încă nu reuşise să priceapă. Marcus se străduia să-l avertizeze, dar în legătură cu ce? Tonul era uşor frivol şi părea, în acelaşi timp, încărcat de contradicţii neliniştitoare care păreau a fi concepute astfel încât, prin acumulare, să dea naştere unui contrast sumbru, asta numai dacă reuşea să descopere legăturile dintre ele. Ce primejdii pândeau abaţia dacă îngăduia unui savant laic să studieze documentele la faţa locului?

Potrivit spuselor curierului care adusese scrisoarea, Thon Taddeo îşi primise educaţia într-o mănăstire benedictină unde fusese dus de mic pentru a o scuti de ruşine pe soţia tatălui său. Tatăl thon-ului era unchiul lui Hannegan, dar mama era servitoare. Soţia legiuită nu se opusese niciodată infidelităţilor până când acea femeie de rând dăduse naştere fiului pe care ducele şi-l dorea de mult; abia atunci a ridicat glasul. Ducesa îi dăruise numai fete şi faptul că o slujnică oarecare o întrecuse îi stârnise mânia. Trimisese copilul departe, o biciuise pe servitoare şi-o alungase, apoi strânsese şi mai tare laţul în jurul ducelui. Vroia să-i dea ea însăşi un urmaş pentru a-şi spăla onoarea terfelită; nu reuşise decât să mai aducă pe lume trei fete. Răbdător, ducele aşteptase vreme de cincisprezece ani; când ea murise lepădând (o altă fată), el mersese imediat la benedictini să-l ia înapoi pe băiat şi să-l facă urmaş.

Dar, între timp, Taddeo de Hannegan-Pfardentrott devenise un copil înăcrit. Din fragedă pruncie şi până în adolescenţă crescuse având în faţă oraşul şi palatul unde primul său văr era pregătit pentru a urca pe tron; dacă familia l-ar fi uitat cu desăvârşire, poate că ar fi atins vârsta maturităţii fără a ajunge să-şi deteste situaţia de proscris. Numai că atât tatăl său, cât şi femeia care-l purtase în pântec îl vizitaseră destul de des, reamintindu-i astfel că nu era plămădit din piatră, ci din carne şi sânge şi făcându-l să-şi dea seama că fusese lipsit de dragostea ce i se cuvenea. Tot atunci, venind la mănăstire pentru a fi şcolit vreme de un an, prinţul Hannegan îl privise de sus pe vărul de origine nedemnă şi-l depăşise în toate, mai puţin la

lucrurile care cereau o minte strălucită. Tânărul Taddeo ajunsese să-l urască pe prinţ cu o furie mută şi îşi pusese în gând să-l învingă măcar la învăţătură. Competiţia se dovedise cu totul inutilă; prinţul părăsise şcoala monahală în anul următor la fel de incult precum venise şi curând după aceea nici nu se mai puse problema educării lui. În acest timp, vărul exilat continuă cursa de unul singur şi se bucură de toate onorurile; însă victoria îi era lipsită de conţinut, fiindcă Hannegan nu se sinchisea de aşa ceva. Thon Taddeo ajunse să dispreţuiască întreaga Curte a Texarkanei dar, cu nechibzuinţa obişnuită a tinerilor, se întoarse de bunăvoie la palat pentru a fi recunoscut în cele din urmă ca fiu legitim al tatălui său, lăsând impresia că iartă pe toată lumea, mai puţin pe ducesa care-l exilase şi pe călugării care îl îngrijiseră în acea perioadă.

Pesemne că socoteşte mănăstirea drept temniţă blestemată, gândi abatele. Trebuie să fie vorba de amintiri care-l amărăsc, lucruri pe jumătate uitate şi poate câteva aduceri-aminte plăsmuite de imaginaţie.

— „...seminţe ale discordiei în solul Noii Educaţii,” continuă lectorul. „Prin urmare, ia aminte şi fereşte-te de simptome. Dar, pe de altă parte, nu numai Supremaţia Sa, ci şi comandamentele carităţii şi dreptăţii mă îndeamnă să ţi-l recomand drept bărbat animat de bune intenţii, ori măcar drept copil lipsit de răutate, asemeni acestor păgâni educaţi care au purtări decente (dar care, cu toate acestea, vor deveni păgâni). Dacă vei dovedi fermitate, se va purta cumsecade, dar fii atent, prietene. Are o minte ca o muschetă încărcată şi glonţul poate ţâşni în orice direcţie. Sunt încredinţat, totuşi, că venirea lui pentru o vreme nu-ţi va pune la prea grea încercare agerimea minţii şi ospitalitatea.

Quidam mihi calix nuper expletur, Paule. Precamini ergo Deum facere me fortiorem. Metuo ut hic pereat. Spero te et fratres saepius oraturos esse pro tremescente Marco Apolline. Vaiele in Christo, amici.

Texarkanae datum est Octava Ss Petri et Pauli, Anno Domini termillesimo...”

— Să vedem mai bine sigiliul acela, spuse abatele.

Călugărul îi înmână sulul. Dom Paulo îl ţinu aproape de ochi să cerceteze literele neclare imprimate în partea de jos a pergamentului de o ştampilă de lemn prost cerneluită:

APROBAT DE HANNEGAN AL II-LEA, PRIN GRAŢIA LUI DUMNEZEU, PRIMAR, DOMNITOR PESTE TEXARKANA, APĂRĂTOR AL CREDINŢEI ŞI PĂSTOR SUPREM AL CÂMPIILOR.

SEMNUL SĂU: X

— Oare Supremaţia Sa a pus pe cineva să-i citească scrisoarea înainte de a fi trimisă? îşi exprimă el temerile.

— Sfinţia Voastră, dacă o făcea, mai ajungea scrisoarea?

— Cred că nu. Dar frivolitatea aceasta chiar sub nasul lui Hannegan, doar pentru a-şi bate joc de analfabetismul lui, nu-i stă în fire lui Marcus Apollo decât dacă, negăsind o altă cale mai fericită, a încercat să-mi spună ceva printre rânduri. Acea ultimă parte, unde se referă la potirul despre care-şi exprimă temerea că nu va dispărea... Se vede limpede că-l îngrijorează ceva, dar ce anume? Nu-l recunosc pe Marcus, nu-l mai înţeleg deloc.

Trecuseră câteva săptămâni de la sosirea scrisorii; în tot acest răstimp, Dom Paulo dormise prost, traversase o nouă criză a vechii lui boli gastrice, cercetase trecutul, parcă încercând să descopere ceva care, dacă s-ar fi desfăşurat altfel, l-ar fi ferit de primejdii din viitor. Care viitor? se întrebă. Nu întrezărea nimic prevestitor de nenorociri. Controversa dintre călugări şi săteni aproape că se stinsese. Nu-i ajunsese la urechi nici un semn privind tulburări din partea triburilor de păstori dinspre miazănoapte şi răsărit. Denverul Imperial nu exercita presiuni deosebite pentru a percepe taxe de la comunităţile mănăstireşti. Prin preajmă nu existau trupe. Oaza încă mai avea apă. Nici o molimă nu ameninţa animalele ori oamenii. Porumbul creştea bine anul acesta pe câmpurile irigate. Lumea dădea semne de progres, iar satul Sanly Bowitts atinsese neînchipuitul

procent de alfabetizare de opt la sută, lucru pentru care ţăranii ar fi putut mulţumi călugărilor Ordinul Leibowitz, dar se fereau s-o facă.

Şi totuşi avea presentimente. O ameninţare nenumită plutea în aer, primejduind până şi răsăritul soarelui. Acest sentiment nu-i dădea deloc pace, sâcâindu-l asemeni unui roi de insecte care tabără asupra feţei cuiva în arşiţa deşertului. Era vorba de percepţia difuză a unor lucruri iminente, necruţătoare, lipsite de sens; ea se încorda ca un şarpe cu clopoţei înnebunit de căldură, gata să se repeadă până şi la ierburile purtate de vânt prin deşert.

Era un diavol cu care încerca să se ia la trântă, socoti abatele, însă acesta îi scăpa printre degete. Dacă se gândea mai bine, diavolul părea destul de nevolnic: abia de-i ajungea până la genunchi, însă cântărea zece tone şi avea forţa a cinci sute de boi. Aşa cum şi-l imagina Dom Paulo, diavolul acesta nu era mânat de răutate, ci mai curând de-un impuls imposibil de controlat, ceva comparabil cu purtarea unui câine turbat. Sfârteca şi carne şi os şi tot ce întâlnea în cale, pur şi simplu pentru că aşa se pedepsise singur, iar această pedeapsă dădea naştere unei pofte de neostoit. Şi era răul încarnat numai pentru că-l respingea pe Dumnezeu, iar această respingere devenise parte componentă a naturii sale, mai precis un gol interior. Trebuie că se află undeva, gândea Dom Paulo, călcând peste un ocean de oameni şi lăsând în urmă brazde de schilodiţi.

Ce prostii gândeşti, moşule! se luă el în râs. Când îmbătrâneşti, până şi schimbarea ţi se pare un lucru diavolesc, nu? fiindcă atunci orice abatere cât de mică tulbură pacea asemănătoare morţii a celor osteniţi de viaţă. A, diavolul există, desigur, dar să nu-i atribuim o reputaţie pe care n-o merită. Atât de istovit de viaţă eşti, fosilă bătrână?

Cu toate acestea, nu reuşea să scape de presentimente.

— Crezi că vulturii l-au mâncat deja pe bătrânul Eleazar? auzi o voce domoală venind din preajma lui.

Dom Paulo tresări şi privi în jur, uimit de lumina

crepusculară ce pătrundea în cameră. Era vocea părintelui Gault, stareţul său şi probabilul succesor. Acesta stătea mângâind un trandafir şi părea stânjenit pentru că tulburase singurătatea bătrânului.

— Eleazar? Vorbeşti de Benjamin? De ce, ai auzit ceva despre el în ultima vreme?

— A, nu, Părinte Abate. Râse crispat. Dar am avut impresia că priveşti înspre podiş şi m-am gândit că te preocupă soarta Bătrânului Evreu. Aruncă o privire către muntele care, semănând cu o nicovală, avea în fundal un petec cenuşiu de cer. Se vede un firicel de fum, de aceea am o bănuială că trăieşte încă.

— Bănuielile nu ajung, izbucni Dom Paulo. Am de gând să-i fac o vizită.

— Judecând după ton, s-ar părea că vrei să pleci chiar în seara asta, spuse Gault şi chicoti.

— Peste o zi sau două.

— Ai face bine să te păzeşti. Se spune că azvârle cu stânci în cei care încearcă să suie până la el.

— Nu l-am văzut de cinci ani, se destăinui abatele. Şi mi-e ruşine că n-am făcut-o. Se simte părăsit. O să mă duc până acolo.

— Dacă se simte părăsit, de ce continuă să trăiască precum un pustnic?

— Ca să scape de singurătate, într-o lume fără istorie.

Tânărul preot începu să râdă.

— Probabil că asta are înţeles pentru el, Domne, dar eu nu prea înţeleg.

— Vei înţelege, când vei avea vârsta mea sau a lui.

— Nu cred c-o să ajung atât de bătrân. Susţine că ar avea câteva sute de ani.

Abatele zâmbi plin de aduceri-aminte.

— Vreau să-ţi spun că nici eu nu-l pot contrazice. L-am întâlnit când eram un simplu novice, acum cincizeci de ani, şi jur că arăta la fel ca acum. Trebuie să aibă peste o sută de ani.

— Trei mii două sute nouă ani, aşa susţine el. Uneori chiar mai mult. Sunt convins că şi crede asta. Interesantă

nebunie.

— Nu cred că-i nebun, Părinte. E doar excentric prin normalitate. Ce doreai să-mi spui de fapt?

— Trei probleme minore. Prima, cum îl scoatem pe Poet din apartamentul pentru oaspeţi de vază, înainte de sosirea lui Thon Taddeo? Urmează să vină peste câteva zile şi Poetul pare să fi prins rădăcini acolo.

— Mă ocup eu de Poetul-puşlama. Altceva?

— Vecernia. Vii la biserică?

— Abia la ultima slujbă de seară. Rămâi în locul meu. Mai e ceva?

— O dispută între cei de la subsol, în legătură cu experimentul fratelui Kornhoer.

— Cine şi cum?

— Hm, miezul problemei pare să fie faptul că fratele Armbruster are o atitudine de *vespero mundi expectando,* în vreme ce fratele Kornhoer crede c-a făcut descoperirea secolului. Kornhoer a mutat ceva pentru a face loc unei componente a echipamentului. Armbruster a urlat: *Pierzanie!* Fratele Kornhoer a răcnit: *Progres!* şi apoi s-au luat la harţă. După aceea au venit amândoi la mine, spumegând, ca să hotărăsc eu. I-am dojenit că şi-au ieşit din sărite. S-au ruşinat şi s-au gudurat unul pe lângă altul vreme de zece minute. Şase ore mai târziu, până şi podeaua a tresăltat când tocmai din bibliotecă a răsunat mugetul fratelui Armbruster: *Pierzanie!* Reuşesc să calmez izbucnirile astea, dar se pare că există o Chestiune Fundamentală.

— Mai curând o încălcare a regulilor fundamentale de comportare. Şi ce vrei să fac eu? Să-i exclud de la masă?

— Încă nu, dar ai putea să le atragi atenţia.

— Bine, văd eu despre ce-i vorba. Asta-i tot?

— Tot, Domne. Dădu să plece, dar se opri. O, fiindcă veni vorba, crezi c-o să funcţioneze maşinăria fratelui Kornhoer?

— *Sper că nu!* pufni abatele.

Părintele Gault se arătă surprins.

— Bine, dar atunci de ce-l laşi…?

— Fiindcă la început am fost curios. Numai că lucrarea a

stârnit atâta tevatură, încât acum îmi pare rău că i-am îngăduit să înceapă.

— Atunci de ce nu-l opreşti?

— Deoarece sper că se va lămuri şi fără ajutorul meu ce situaţie ridicolă a creat. Eventualul eşec ar coincide cu sosirea lui Thon Taddeo. Nereuşita ar fi cea mai firească formă de umilinţă pentru fratele Kornhoer; i-ar reaminti de adevărata lui vocaţie, înainte de a începe să creadă că a simţit chemarea către Religie doar cu scopul de a construi un generator de esenţe electrice în subsolul mănăstirii.

— Părinte Abate, dar trebuie să recunoşti că reuşita ar reprezenta o mare realizare.

— Nu *sunt obligat* să recunosc aşa ceva, i-o reteză Dom Paulo.

Imediat ce rămase singur, după o scurtă chibzuinţă, abatele hotărî ca înainte de a se ocupa de Pierzanie contra Progresului să rezolve încurcătura cu Poetul-puşlama. Cea mai simplă soluţie a acestei din urmă probleme era ca Poetul să părăsească apartamentul regal şi să dispară din abaţie, din preajma ei, să-i piară din ochi, din minte şi să nici nu mai audă de el. Dar nu putea spera să scape de Poetul-puşlama apelând la „cea mai simplă soluţie”!

Abatele se îndepărtă de zid şi traversă curtea spre casa de oaspeţi. Mergea condus mai degrabă de simţuri deoarece, în lumina stelelor, clădirile deveniseră monoliţi de umbre, iar licărirea lumânărilor se vedea doar la câteva ferestre. Cele ale apartamentul regal erau cufundate în beznă; dar Poetul avea un program dezordonat şi se putea să fie înăuntru.

Ajuns în clădire, bâjbâi până să găsească uşa apartamentului şi bătu. Nu primi răspuns imediat, în schimb auzi un behăit slab care putea să vină dinăuntru, dar la fel de bine şi din altă parte. Ciocăni încă o dată, apoi apăsă pe clanţă. Uşa se deschise.

Licărul roşiatic al mangalului ce ardea pe o tavă mai îndulcea puţin bezna; încăperea trăsnea a mâncare sleită.

— Poetule?

Auzi din nou behăitul sfios, acum însă mai apropiat. Păşi

spre tava cu jăratic, râcâi până dădu de unul incandescent şi-şi aprinse o surcea. Aruncă o privire în jur şi se cutremură văzând mizeria din cameră. Era pustie. Aprinse o lampă cu untdelemn şi porni să cerceteze restul apartamentului. Trebuia dereticat de la un cap la altul şi dezinfectat (poate chiar şi exorcizat), înainte de instalarea lui Thon Taddeo. Ar fi vrut să-l vadă pe Poetul-puşlama frecând podelele, dar îşi dădu seama că speranţa îi era deşartă. Ajuns în cea de-a doua încăpere, Dom Paulo avu brusc senzaţia că e urmărit. Se opri şi-şi roti privirea încet.

Un glob ocular îl fixa dintr-un vas cu apă aflat pe un raft. Abatele dădu din cap recunoscându-l şi merse mai departe.

În a treia cameră dădu peste capră. N-o mai văzuse până atunci.

Capra stătea pe un dulap înalt, molfăind frunze de nap. Aducea cu un soi de capră de munte, de talie mică, dar avea un cap lipsit de păr care în lumina lămpii arunca o strălucire albăstruie. Neîndoielnic, o glumă a naturii.

— Poetule? spuse el încet şi întrebător, nedezlipindu-şi ochii de la capră şi ducând mâna la crucea de pe piept.

— *Aici sunt,* se auzi o voce adormită din cea de-a patra cameră.

Dom Paulo oftă uşurat. Capra continua să mestece frunzele. Gândul ce-i trecuse mai devreme prin minte fusese cu adevărat înspăimântător.

Poetul stătea lăbărţat de-a latul patului, având la îndemână o sticlă cu vin; clipi nervos din ochiul bun către lumina lămpii.

— Dormeam, se plânse el, aranjându-şi petecul negru peste găvanul gol şi întinzând mâna după sticlă.

— Atunci, trezeşte-te. Te muţi imediat. În seara asta. Îţi lepezi boarfele pe hol ca să se aerisească apartamentul. O să dormi în chilia grăjdarului, dacă vrei să mai rămâi peste noapte. Iar mâine dimineaţă vii şi faci lună aici.

Pentru o secundă, Poetul arătă ca un crin pângărit, apoi încercă să prindă ceva pe sub pături. Scoase mâna făcută pumn şi privi la ea gânditor.

— Cine-a folosit apartamentul înaintea mea? întrebă el.

— Monsenior Longi. De ce?

— Mă-ntrebam cine-a adus păduchii ăştia. Poetul deschise pumnul, înşfăcă ceva din palmă, îl strivi între unghii şi-l azvârli. Să-i rămână lui Thon Taddeo. Eu n-am nevoie de ei. M-au mâncat de viu încă de când m-am mutat aici. Oricum aveam de gând să plec, dar dacă tot îmi oferi înapoi vechea mea chilie, sunt încântat să...

— Nu la asta m-am referit...

— ...accept ospitalitatea voastră o vreme. Doar până-mi termin cartea, desigur.

— *Ce* carte? N-are importanţă. Numai scoate-ţi lucrurile de-aici.

— Acum?

— Exact.

— Bine. Şi-aşa n-aş mai fi suportat păduchii ăştia încă o noapte. Poetul se rostogoli din pat, dar se opri să mai tragă o duşcă.

— Dă-mi vinul, porunci abatele.

— Sigur. Serveşte-te. E dintr-un an bun.

— Mulţumesc, sigur că-i bun de vreme ce l-ai şterpelit din pivniţele noastre. Din întâmplare, e vin sfânt. Ţi-a trecut asta prin minte?

— Încă n-a fost sfinţit.

— Mă miră că te-ai gândit la asta. Dom Paulo îi luă sticla.

— Dar n-am şterpelit-o. Am...

— Lasă vinul. De unde-ai furat capra?

— N-am furat-o, se burzului Poetul.

— Cum adică, a apărut din senin?

— E un dar, Reverenţa Voastră.

— De la cine?

— De la un prieten drag, Domnissime.

— *Al cui?*

— Al meu, Sire.

— Ăsta-i deja un paradox. De unde şi cum ai...?

— Benjamin, Sfinţia Ta.

Pe chipul lui Dom Paulo apăru o expresie de uimire.

— Ai furat-o de la bătrânul Benjamin?

Poetul se făcu mic auzind cuvântul.

— Te rog, nu-i vorba *de furt.*

— Atunci?

— Benjamin m-a convins s-o iau în dar, după ce am compus un sonet în onoarea lui.

— Vreau *adevărul!*

Poetul-puşlama înghiţi în sec, ruşinat.

— Am câştigat-o la aruncatul cu briceagul la ţintă.

— Am înţeles.

— Ăsta-i adevărul! Ticălosul ăla bătrân mă curăţase aproape complet, apoi a refuzat să-mi acorde credit. A trebuit să-mi pun zălog ochiul de sticlă contra caprei. Dar am câştigat totul înapoi.

— Să scoţi capra din mănăstire.

— Dar e un soi nemaipomenit. Laptele are o aromă nepământeană şi conţine tot felul de esenţe. Ca să-ţi spun adevărul, de el ţine longevitatea Bătrânului Evreu.

— Cât anume?

— Cinci mii patru sute opt ani cu totul.

— Credeam că n-are decât trei mii două sute şi... Dom Paulo se întrerupse plin de dispreţ. Ce-ai căutat pe Ultima Speranţă?

— M-am dus să joc cu bătrânul Benjamin.

— Mă gândeam... Abatele renunţă şi deveni de neclintit. Bine, lasă asta. Mută-te de aici cât mai repede. Iar mâine să-i înapoiezi capra lui Benjamin.

— Dar am câştigat-o în mod cinstit!

— Atunci am încheiat discuţia. Du-o la grajd. O să i-o înapoiez chiar eu.

— De ce?

— N-avem nevoie de ea. Şi nici tu.

— Ha-ha-ha, făcu Poetul cu şiretenie.

— Ce *vrea* să însemne asta, te rog?

— Vine Thon Taddeo. Până să plece, va avea nevoie de capră. Poţi fi sigur de asta. Chicoti mulţumit de sine.

Abatele se întoarse nervos.

— Hai, mută-te odată, adăugă el fără să mai fie nevoie, apoi plecă să dea piept cu gâlceava din subsolul unde se odihnea în prezent Memorabilia.

Capitolul 14

Subsolul boltit fusese săpat de-a lungul secolelor de năvăliri ale nomazilor dinspre miazănoapte, când Hoarda Bayring năpădise cea mai mai parte a Câmpiilor şi deşertului, prădând şi pârjolind toate aşezările care le apăruseră în cale. Memorabilia, mica zestre de cunoaştere a trecutului, aflată în păstrarea abaţiei, fusese zidită în bolţi subterane pentru a pune la adăpost nepreţuitele scrieri atât de nomazi, cât şi de aşa-zişii cruciaţi ai ordinelor dizidente, întemeiate să lupte împotriva hoardelor, dar dedându-se uneori la jaf şi luptă sectară. Nici nomazii, nici Ordinul Militar de San Pancratz n-ar fi apreciat valoarea cărţilor de la abaţie; nomazii le-ar fi distrus doar de dragul de a pustii, iar călugării-cavaleri ar fi ars multe dintre ele, considerate drept „eretice” potrivit teologiei lui Vissarion, antipapa căruia i se supuneau.

Întunecata Epocă părea să fie pe ducă. De aproape douăsprezece secole, în mănăstiri fusese păstrată vie o plăpândă flacără a cunoaşterii; abia acum erau pregătite minţile pentru a primi lumina. Demult, pe vremea ultimului veac al raţiunii, anumiţi gânditori afirmaseră plini de mândrie că ştiinţa pură era indestructibilă, ideile erau nemuritoare, iar adevărul, etern. Din nefericire, acest lucru rămânea valabil doar în înţelesul său cel mai subtil, gândi abatele, iar aparenţele nu convingeau deloc. Sigur, în lume exista un înţeles obiectiv: *logosul* non-moral sau planul Creatorului; dar asemenea scopuri erau ale Domnului, şi nu aparţineau Omului decât atunci când ele găseau o încarnare imperfectă, o oglindire palidă în gândirea, exprimarea şi cultura unei anumite societăţi care reuşea să atribuie valoare înţelesurilor, astfel ca ele să devină inteligibile în sens uman. Fiindcă Omul era un purtător de cultură, dar şi fiinţă înzestrată cu suflet, iar civilizaţia sa nu era nemuritoare, putând să piară o dată cu un neam sau cu un veac, iar atunci formularea de către umanitate a înţelesului şi imaginii adevărului se pierdea, pe când

adevărul şi sensul dăinuiau, nevăzute, doar în *logosul* obiectiv al naturii şi în *logosul* inefabil al lui Dumnezeu. Adevărul putea fi răstignit; dar curând urma, probabil, renaşterea.

Memorabilia era încărcată de cuvinte antice, formule de odinioară, vechi reflectări ale înţelesului, rupte din minţile celor ce pieriseră de mult, atunci când o altfel de societate trecuse în uitare. Doar puţine lucruri puteau fi înţelese acum. Anumite pagini păreau lipsite de noimă, aşa cum un Breviar rămânea de neînţeles pentru un şaman dintr-un trib nomad. Altele îşi păstraseră o anume frumuseţe ornamentală sau o ordine care sugera înţelesuri, tot aşa cum unui nomad rozariul i-ar putea aminti de un colier. Primii fraţi ai Ordinului Leibowitz încercaseră să aşeze un fel de văl al Veronicăi pe chipul unei civilizaţii crucificate; acesta se desprinsese purtând imaginea unui chip de o grandoare antică, însă ea se întipărise slab, incomplet şi greu de descifrat. Călugării păstraseră imaginea, iar acum ea supravieţuise, astfel că, dacă voia, lumea putea s-o cerceteze şi să încerce o interpretare. Singură, Memorabilia nu putea contribui la o renaştere a ştiinţei antice sau a unei civilizaţii superioare, întrucât culturile sunt făcute de triburile Oamenilor, nu de tomuri mucezite; cărţile puteau fi de folos, spera Dom Paulo – ele erau capabile să arate direcţii şi să dea sugestii unei ştiinţe care abia se năştea. Asta se mai întâmplase în istorie, aşa afirmase Venerabilul Boedullus în lucrarea sa, *De Vestigiis Antecessarum Civitatum.*

Numai că de data asta, gândi Dom Paulo, o să le reamintim mereu *cine* a menţinut scânteia trează, în vreme ce restul lumii dormea. Se opri o clipă să privească înapoi; i se păruse că auzise behăitul speriat al caprei.

Curând, vacarmul din subsol îl împiedică să mai audă altceva şi abatele coborî scările către sursa acelor zgomote. Cineva bătea cu ciocanul nişte bolţuri în piatră. Mirosul de sudoare se îngemăna cu aroma cărţilor vechi. Biblioteca devenise un clocot de activităţi febrile ce nu ţineau de studiul cărţii. Câţiva novici alergau de colo-colo cu unelte.

Alţi novici stăteau adunaţi în jurul unor planuri. Alţii mutau pupitrele şi mesele de lucru, cărând cu icnete o maşinărie improvizată şi aşezând-o la locul ei. Neastâmpăr în jurul luminii lămpii. Fratele Armbruster, bibliotecarul şi rectorul Memorabiliei, rămăsese în picioare şi urmărea totul dintr-o firidă izolată între rafturi, ţinându-şi braţele încrucişate şi având o expresie mohorâtă pe chip. Dom Paulo îi ocoli privirea încărcată de reproş.

Fratele Kornhoer se apropie de stăpânul lui, având încă pe faţă urmele unui zâmbet entuziasmat.

— Părinte Abate, curând vom avea o lumină cum nu s-a mai văzut.

— Vorbele tale trădează o anumită doză de vanitate, Frate, îi răspunse Paulo.

— Vanitate, Domne? Să pui în aplicare ce-ai învăţat?

— Mă gândeam la *zorul* nostru de a o realiza la ţanc pentru a impresiona un anume savant care ne va vizita. Dar să lăsăm asta. Să vedem vrăjitoria inginerului.

Se apropiară de maşinăria improvizată. Ea nu-i evoca abatelui un obiect folositor, decât dacă ar fi considerat instrumentele de tortură drept utile. Un ax, slujind ca arbore central, era legat prin scripeţi şi curele de o cruce de barieră înaltă până la brâu. Patru roţi de căruţă, depărtate la câţiva centimetri una de alta, erau fixate pe un ax. Obezile din tablă groasă erau presărate cu adâncituri în care se găseau nenumărate cuiburi de pasăre din sârmă de cupru, trasă din monede la fierăria din Sanly Bowitts. Roţile păreau să se rotească liber în aer, observă Dom Paulo, fiindcă obezile nu atingeau nici o suprafaţă. Cu toate acestea, în dreptul lor se aflau blocuri de metal semănând cu nişte frâne, care însă nu atingeau roţile. Până şi blocurile aveau nenumărate înfăşurări din sârmă – „bobine de câmp”, după cum le numea Kornhoer. Dom Paulo clătină solemn din cap.

— De-acum o sută de ani, când am făcut tiparniţa, aceasta are să fie cea mai grozavă invenţie din abaţie, se fuduli Kornhoer.

— Are să funcţioneze? se miră Dom Paulo.

— Pun la bătaie însărcinările suplimentare pe o lună întreagă, Sfinţia Ta.

Pui la bătaie mai mult de-atât, gândi preotul, dar îşi puse frâu limbii.

— Unde va apărea lumina? întrebă el, privind din nou la maşinărie.

Călugărul râse.

— O, pentru asta avem o lampă specială. Ceea ce vedeţi aici e doar „dinamul.” El produce esenţa electrică necesară arderii lămpii.

Îndurerat, Dom Paulo contemplă spaţiul mare ocupat de dinam.

— Esenţa asta, murmură el, nu poate fi extrasă şi din grăsime de oaie?

— Nu, nici gând... Esenţa electrică e, vedeţi... Vreţi să vă explic?

— Mai bine nu. Ştiinţele naturale nu sunt domeniul meu. Las problema asta în seama minţilor mai tinere. Făcu grăbit un pas înapoi pentru a nu fi lovit în cap de un lemn lung, purtat pe lângă el de doi dulgheri zoriţi. Spune-mi, urmă el, dacă prin studierea scrierilor din epoca lui Leibowitz poţi învăţa să construieşti acest lucru, de ce crezi că nici unul dintre predecesorii tăi n-a găsit cu cale să-l facă?

Călugărul rămase tăcut o clipă.

— Nu-i uşor de explicat, spuse el într-un târziu. De fapt, în scrierile care-au supravieţuit nu există nici o informaţie directă referitoare la construcţia unui dinam. Mai curând aş zice că informaţia e presupusă într-o colecţie întreagă de documente fragmentare. Sugerată *parţial.* Restul trebuie creat prin deducţii. Dar ca să ajungi să-l faci, trebuie să porneşti de la câteva teorii, informaţii teoretice pe care predecesorii noştri nu le aveau la îndemână.

— Dar noi le avem?

— Păi, da, acum, când există câţiva oameni precum... tonul îi deveni respectuos şi ezitant înainte de a pronunţa numele, ...precum Thon Taddeo.

— Asta a fost o propoziţie completă? întrebă abatele destul de acru.

— Până în timpul din urmă, puţini filozofi au fost preocupaţi de noile teorii din fizică. Adevărul e că lucrările lui Thon Taddeo – din nou tonul respectuos, remarcă Dom Paulo – ne-au oferit axiomele necesare pentru a porni la treabă. Opera lui asupra Mobilităţii Esenţelor Electrice, de pildă, şi Teoria Conservării...

— Atunci ar trebui să-şi arate încântarea când va vedea cum i se aplică lucrările. Dar unde-i lampa în sine, mi-o arăţi? Sper că nu-i mai mare decât dinamul.

— Asta este, Domne, spuse călugărul şi ridică un obiect mic de pe masă. Părea să fie doar un suport pentru prinderea unei perechi de vergele negre şi un şurub pentru reglarea distanţei dintre ele. Sunt cărbuni, îl lămuri Kornhoer. Anticii i-ar fi dat numele de lampă cu arc. Se putea face şi altfel, dar n-am avut materialele trebuincioase.

— Uimitor. De unde vine lumina?

— De aici. Călugărul arătă distanţa dintre cărbuni.

— Flacăra trebuie că e minusculă, constată abatele.

— O, dar puternică! Mai strălucitoare, socot, decât o sută de lumânări.

— Nu se poate!

— Vi se pare impresionant?

— Mi se pare de neconceput, spuse abatele, apoi, observând expresia jignită a fratelui Kornhoer, se grăbi să adauge: ...să cred că ne-am canonit atâta cu ceară de albine şi grăsime de oaie.

— Şi eu mă întrebam, se destăinui sfios călugărul, dacă nu cumva anticii le foloseau la altare în locul lumânărilor.

— Nu, spuse abatele. Hotărât lucru, nu. Te asigur că nu. Te rog să-ţi alungi neîntârziat din cap o asemenea idee şi nici să nu te mai gândeşti la aşa ceva.

— Am înţeles, Părinte Abate.

— Da, dar unde o să agăţi lucrul ăsta?

— Păi... Fratele Kornhoer amuţi şi privi gânditor spre subsolul sumbru. La asta nu mă gândisem. Presupun că ar trebui s-o pun deasupra pupitrului la care o să lucreze... (De ce s-o fi oprind astfel de fiecare dată când îi spune numele?

se gândi iritat Dom Paulo) Thon Taddeo.

— Mai bine-l întrebăm pe Fratele Armbruster, hotărî abatele şi abia atunci băgă de seamă stânjeneala ce apăruse brusc în purtarea călugărului: Ce s-a întâmplat? Tu şi Fratele Armbruster, iar v-aţi...

Pe chipul lui Kornhoer licări o expresie de scuză:

— Serios, Părinte Abate, eu nu mi-am ieşit din răbdări faţă de el niciodată. A, am mai avut câte-un schimb de vorbe, dar... Ridică din umeri. Nu vrea să mutăm din loc nimic. Bombăne tot timpul despre vrăjitorie şi altele la fel. E aproape orb de atâta citit la lumină proastă şi cu toate astea susţine că punem la cale lucrarea diavolului. Nu mai ştiu ce să spun.

Dom Paulo se încruntă imperceptibil când traversară împreună încăperea, către firida unde fratele Armbruster stătea urmărind fioros tot ce se petrecea în jurul lui.

— Ei, acum ai obţinut ce-ai vrut, spuse bibliotecarul, adresându-se lui Kornhoer. Când urmează să pui şi-un bibliotecar mecanic, Frate?

— Frate, am găsit aluzii că au existat cândva şi asemenea lucruri, mârâi inventatorul. În descrierile de la *Machina analytica* poţi afla trimiteri la...

— De-ajuns, de-ajuns, interveni abatele, apoi se adresă bibliotecarului: Thon Taddeo va avea nevoie de un loc să lucreze. Ce părere ai?

Armbruster împunse cu degetul către firida destinată Ştiinţelor Naturii.

— Să citească la pupitrul de colo, ca toţi ceilalţi.

— Dar ce-aţi zice dacă i-am aranja un birou aici, în spaţiul liber, Părinte Abate? sugeră Kornhoer, grăbit să facă o contrapropunere.

— Pe lângă pupitru, îi va trebui un abac, o tăbliţă de pus pe perete şi o planşetă de desen. Am putea să-l separăm cu paravane detaşabile.

— Am înţeles că va avea nevoie de documentele Leibowitz şi de scrierile cele mai vechi, spuse bănuitor bibliotecarul.

— Aşa e.

— Dacă îl aşezăm în centru va fi obligat să umble mult de colo-colo. Volumele rare sunt legate cu lanţuri, care nu ajung atât de departe.

— Asta nu-i o problemă, interveni inventatorul. Scoatem lanţurile. Şi aşa arată stupid. Cultele schismatice s-au stins ori au rămas doar în anumite regiuni. În ultima sută de ani, nimeni n-a mai auzit de Ordinul Militar Pancratzian.

Armbruster se împurpură de furie.

— Da, tu n-ai auzit, i-o reteză el. Lanţurile rămân la locul lor.

— Dar de ce?

— Acum n-or mai fi incendiatori de cărţi. Dar de săteni trebuie să ne temem. Lanţurile rămân.

Kornhoer se întoarse către abate şi făcu un gest de deznădejde din braţe.

— Vedeţi, Sfinţia Voastră?

— Are dreptate, spuse Dom Paulo. În sat e prea multă vânzoleală. Consiliul local a expropriat şcoala noastră, nu uita. Acum au propria bibliotecă şi vor ca noi să-i umplem rafturile. Preferabil cu volume rare, bineînţeles. Şi nu-i numai asta, fiindcă anul trecut am avut necazuri cu hoţii. Fratele Armbruster are dreptate. Volumele rare rămân legate.

— Cum ziceţi, oftă Kornhoer. Deci va trebui să lucreze în alcov.

— Hei, dar unde-ţi agăţi minunata lampă?

Călugării aruncară o privire către nişă. Era una dintre cele patrusprezece despărţituri identice, împărţite în funcţie de domeniu, toate aşezate cu faţa către centrul încăperii. Fiecare firidă îşi avea propria arcadă şi de un cârlig de fier încastrat în zidăria de piatră atârna un crucifix masiv.

— Păi, dacă va lucra în firidă, spuse Kornhoer, va trebui să dăm jos crucifixul şi să atârnăm lampa în locul lui, măcar o vreme. Altă soluţie nu…

— Păgânule! şuieră bibliotecarul. Necredinciosule! Profanatorule! Armbruster îşi ridică mâinile tremurânde spre cer. Să ferească Dumnezeu, da-mi vine să-l sfârtec cu mâna mea! Până unde merge îndrăzneala lui! Luaţi-l din

faţa mea, luaţi-l! Le întoarse spatele amândurora, ţinându-şi mâinile tremurătoare deasupra capului.

Până şi Dom Paulo simţise un fior auzind propunerea inventatorului, însă acum se încruntă supărat spre spinarea fratelui Armbruster. Nu se aşteptase ca el să mimeze o blândeţe care de fapt era străină naturii lui, dar firea certăreaţă a bătrânului călugăr devenise tot mai supărătoare.

— Frate Armbruster, te rog să te întorci.

Bibliotecarul se răsuci.

— Acum lasă braţele în jos şi vorbeşte mai cumpănit când...

— Părinte Abate, doar aţi auzit ce-a...

— Frate Armbruster, te rog să aduci scara de urcat la rafturi şi să dai jos crucifixul.

Bibliotecarul păli. Îl privi pe Dom Paulo fără să scoată o vorbă.

— Aici *nu* e biserică, spuse abatele. Aşezarea imaginilor e după voia noastră. Deocamdată, te rog să scoţi crucifixul. Se pare că e singurul loc potrivit pentru lampă. Mai târziu, poate facem o schimbare. Pentru moment, îmi dau seama că lucrările ţi-au tulburat biblioteca şi, probabil, şi digestia, însă noi sperăm că totul va fi în interesul progresului. Dacă nu, atunci...

— L-aţi da şi pe Bunul Dumnezeu la o parte ca să faceţi loc progresului!

— Frate Armbruster!

— De ce n-aţi agăţa lumina vrăjitorească în jurul gâtului Său?

Chipul abatelui împietri.

— Eu nu te *silesc* să te supui, Frate. Să vii în biroul meu după ultima slujbă de seară.

Bibliotecarul se înmuie.

— O să iau scara, Părinte Abate, şopti el şi porni târându-şi picioarele.

Dom Paulo aruncă o privire spre Cristos răstignit pe crucea din arcadă. Oare o să Te superi? se întrebă el.

Simţi un nod dureros în stomac. Ştia că durerea îşi va

cere drepturile spre sfârşitul zilei. Părăsi subsolul înainte ca cineva să bage de seamă că suferă. Nu era bine să îngăduie comunităţii să vadă cum astfel de fleacuri neplăcute îl puteau doborî tocmai acum.

Încheiară montarea în ziua următoare, dar în timpul testării Dom Paulo rămase în biroul său. Se văzuse silit să-l avertizeze de două ori pe fratele Armbruster, între patru ochi, iar apoi să-l pună la punct în public la vremea Adunării de seară. Şi cu toate acestea, simţea mai aproape de inimă poziţia bibliotecarului decât pe aceea a lui Kornhoer. Rămase prăbuşit la biroul său, aşteptând veşti de la cei din subsol, simţind că-i e totuna dacă experimentul reuşeşte ori dă greş. Îşi ţinu o mână vârâtă pe sub partea din faţă a rasei. Se lovi delicat pe stomac, de parcă ar fi încercat să domolească un copil isteric.

Iarăşi crampe interne. Păreau să-l apuce ori de câte ori îl ameninţa vreo situaţie neplăcută, iar alteori dispăreau când nemulţumirea exploda la vedere, acolo unde o putea înfrunta. Însă acum refuzau să-i dea pace.

Era avertizat, şi ştia asta. Chiar dacă prevestirea venea de la vreun înger sau de la un demon, ori din partea propriei conştiinţe, ea îl anunţa să se păzească de sine însuşi şi de o realitate cu care deocamdată nu dăduse piept.

Şi-acum ce se va întâmpla? se întrebă, îngăduindu-şi un râgâit delicat şi cerând mut *Iertare* din partea statuii Sfântului Leibowitz, aflată în nişa semănând cu un altar din colţul biroului.

Pe nasul Sfântului Leibowitz se târa o muscă. Ochii sfântului păreau să se uite cruciş la muscă, parcă îndemnându-l pe abate s-o alunge. Îndrăgise sculptura în lemn făcută în secolul douăzeci şi şase; chipul avea un zâmbet ciudat, care-l făcea foarte neobişnuit ca imagine sacramentală. Zâmbetul făcuse un colţ al gurii să se întoarcă în jos; sprâncenele erau coborâte într-o încruntare încărcată de vagi îndoieli, deşi la colţurile ochilor se vedeau ridurile care se formează când cineva râde. Din pricina

frânghiei călăului care-i atârna pe un umăr, expresia sfântului părea deseori enigmatică. Pesemne că apăruse din cauza micilor neregularităţi ale direcţiei fibrelor de lemn, acestea dirijând mâna sculptorului atunci când se străduise să evidenţieze detalii de mai mare fineţe decât îngăduia bucata de lemn. Dom Paulo nu ştia sigur dacă imaginea fusese sculptată în timpul creşterii copacului viu ori înainte de cioplire; uneori maeştrii sculptori ai acelor perioade începuseră cu un puiet de stejar sau cedru şi, petrecând ani de osteneală curăţindu-l, cojindu-l, răsucindu-i ramurile şi legându-le în poziţiile dorite, chinuiseră lemnul în creştere, dându-i o uimitoare formă de driadă, cu mâinile împreunate sau ridicate în aer, pentru ca apoi să taie copacul pentru a-l conserva şi sculpta. Statuia care rezulta era neobişnuit de rezistentă la crăpare sau spargere, întrucât majoritatea liniilor operei de artă urma fibra naturală a lemnului.

Dom Paulo se minuna deseori că acest Leibowitz din lemn dăinuise şi el vreme de câteva secole după predecesorii săi, se mira şi din pricina zâmbetului extrem de ciudat al sfântului. Acel mic surâs are să te piardă într-o bună zi, ameninţă el imaginea... Desigur, sfinţii trebuie să zâmbească în Rai; Psalmistul spune că Însuşi Dumnezeu se va bucura, dar abatele Malmeddy trebuie să fi dezaprobat asta, Dumnezeu să-i odihnească sufletul! Ce prostănac înfoiat! Cum de-ai trecut de *el,* te întrebi. Pentru unii nu eşti îndeajuns de făţarnic. Zâmbetul acesta... Pe cine ştiu să zâmbească astfel? Îmi place, dar... Într-o bună zi, pe scaunul ăsta va sta un alt câine mohorât. *Cave canem.* Te va înlocui cu un Leibowitz din gips. Mai durabil. Unul care să nu se uite cruciş la muşte. Iar atunci vei fi ros de termite în magazie. Pentru a supravieţui cernerii lente a artei bisericeşti trebuie să ai o suprafaţă care să placă până şi ochiului oricărui ţărănoi bisericos; şi totuşi trebuie să ai profunzime sub poleiala asta, ca să încânţi un bătrân înţelept şi priceput. Cernerea e anevoioasă, dar sita îşi mai schimbă mânerul uneori – când vreun nou prelat face o inspecţie a încăperilor episcopale şi mormăie: „O parte din

ciurucurile astea trebuie să dispară.” Sita era de regulă plină cu terci dulceag. Când terciul vechi se macină, se adăuga altul proaspăt. Dar aurul nu se macină, el dăinuie. Dacă o biserică a suportat cinci sute de ani de prost gust preoţesc, bunul gust apărut întâmplător reuşeşte totuşi să alunge mai toate lucrurile trecătoare şi de proastă calitate, transformându-l într-un loc maiestuos care uimeşte şi-i sperie pe orice presupuşi decoratori.

Abatele îşi făcu vânt cu un evantai din pene de vultur, însă curentul nu reuşi să-l răcorească. Aerul care venea pe fereastra deschisă aducea cu respiraţia unui cuptor adusă tocmai dinspre deşertul pârjolit, adăugându-se chinului pricinuit de diavolul sau îngerul neîndurător care-i umbla fără rost prin pântec. Era soiul de arşiţă care prevesteşte primejdia ascunsă de şerpii cu clopoţei înnebuniţi de soare şi furtuni plutind ameninţător dincolo de munţi, sau câini turbaţi şi firi sălbăticite de căldură. Făcea crampele insuportabile.

— Te rog? murmură el cu voce tare către sfânt, având în gând o rugăciune fără vorbe pentru vreme răcoroasă, ascuţime de minte şi mai multă pătrundere în sentimentul difuz că se petrecea ceva rău. Poate că-i din cauza brânzei, se gândi. În anotimpul ăsta parcă-i clei şi, pe deasupra, verzuie. M-aş putea lipsi de ea şi să ţin un regim mai uşor.

Ba nu, iar ajungem la asta. Priveşte adevărul în faţă, Paulo: nu hrana pentru pântec contează; e vorba de hrana spirituală. Ceva, acolo sus, nu digeră totul cum se cuvine.

— Dar ce?

Sfântul din lemn nu era pregătit să-i dea răspuns. Terci. Cernerea nimicurilor. Uneori mintea îi lucra în salturi. Era mai bine s-o lase astfel, atunci când apăreau crampele şi lumea îl apăsa cu toată greutatea. Oare cât cântărea? Atârnă, dar nu este cântărită. Uneori cântarul e mincinos. Pune viaţa şi truda într-un taler şi aurul şi argintul în celălalt. Aşa nu se va cumpăni *niciodată.* Însă iute şi nemilos, cântăreşte totul mereu. Şi-n felul acesta risipeşte multă viaţă şi uneori puţin aur. Legat la ochi, un rege traversează deşertul călare, cu o balanţă măsluită şi o

pereche de zaruri plăsmuite. Iar pe drapelele cu blazon – *Vexilla regis...*

— *Nu!* bolborosi abatele, alungând viziunea din minte.

Dar bineînţeles! păru să insiste zâmbetul înlemnit al sfântului.

Uşor înfiorat, Dom Paulo îşi mută privirea de la imagine. Avea uneori senzaţia că sfântul râdea *de* el. Oare râd *de* noi şi în Ceruri? se întrebă el. Sfânta Maisie de York – nu uita, bătrâne – ea chiar a murit din pricina unui acces de râs. Asta-i cu totul altceva. A murit râzând de ea însăşi. Ba nu, nici asta nu-i chiar ieşit din comun. *Gogâlţ!* Din nou râgâitul mut. Marţi e sărbătoarea Sfintei Maisie, într-adevăr. Corul râde politicos la *Aleluia* când se cântă liturghia pentru *ea. Aleluia* ha-ha-ha! *Aleluia* ha-ha!

Sancta Maisie, interride pro me.

Iar regele vine să cântărească toate cărţile din subsol, având o balanţă strâmbă. Cât de strâmbă, Paulo? Şi ce te face să crezi că Memorabilia e scutită de terci dulceag? Până şi Venerabilul şi înzestratul Boedullus a remarcat dispreţuitor că aproape jumătate din ea ar trebui să se numească Inscrutabilia. În ea se aflau rămăşiţele preţuite ale unei civilizaţii dispărute – dar cât din ea se limita la bolboroseli nedesluşite, fiind împodobită cu ramuri de măslin şi heruvimi de patruzeci de generaţii de ignoranţi monastici, copii ai secolelor întunecate, mulţi dintre noi primind din partea unor adulţi, spre a păstra cu cinste, mesaje de neînţeles, care să fie învăţate pe de rost pentru a fi încredinţate altor oameni în toată firea.

L-am făcut să bată atâta drum tocmai din Texarkana prin teritorii primejdioase, gândi Paulo. Acum mă îngrijorează ideea că ceea ce avem s-ar putea dovedi lipsit de valoare, asta-i tot.

Ba nu, nu era chiar totul. Aruncă din nou o privire către sfânt. Şi iarăşi: *Vexilla regis inferni prodeunt...* Se-apropie stindardele Regelui Iadului, şoptea un gând amintind versul transformat dintr-o *commedia* de odinioară. Versul, asemeni unei melodii nedorite, refuza să-i iasă din minte, sâcâindu-l.

Strânse şi mai tare pumnul. Scăpă evantaiul şi respiră

şuierat printre dinţi. Evită să mai privească spre sfânt. Îngerul neîndurător îl încolţise, împungându-l cu ceva fierbinte în miezul fiinţei lui. Se lăsă peste tăblia biroului. Săgetarea aceea amintea de o sârmă înroşită care se frânge. Respiraţia greoaie alungă pelicula subţire de praf adus de vântul deşertului pe birou, lăsând un petec strălucitor. Mirosul de praf era înăbuşitor. Camera căpătă o tentă rozalie, năpădită de nenumărate insecte negre, zburătoare. Nu îndrăznesc să râgâi, s-ar putea desprinde ceva, dar, Preacinstite Sfânt şi Patron, trebuie. Durerea există. *Ergo sum.* Doamne, Cristoase Dumnezeule, acceptă acest semn.

Râgâi, simţi un gust sărat în gură, lăsă capul să-i cadă pe birou.

Trebuie să mi se aducă potirul cu împărtăşanie chiar în clipa asta Doamne ori mai poate aştepta o vreme? Dar crucificarea e întotdeauna acum. Acum încă dinainte de Abraham înseamnă chiar acum. Chiar înainte de Pfardentrott acum. Mereu pentru fiecare ea există pentru a fi bătut în cuie iar apoi să atârne acolo şi dacă se prăbuşeşte îl bat de moarte cu hârleţul aşa că fă-o în mod demn bătrâne. Dacă poţi râgâi demn s-ar putea să mergi în Rai mai ales dacă te căieşti îndeajuns că ai murdărit covorul... Era plin de căinţă.

Aşteptă îndelung. Dintre insecte, unele muriră, iar încăperea îşi pierdu tenta de culoare şi deveni înceţoşată şi cenuşie.

— *Ei bine,* Paulo, o să avem chiar acum hemoragia, ori o mai păcălim niţel?

Sondă ceaţa şi redescoperi chipul sfântului. Era doar un surâs, trist, plin de înţelegere şi încă ceva greu de definit. Îşi râdea de călău? Ba nu, râdea în *locul* lui. Râdea de *Stultus Maximus,* de Satana însuşi. Abia acum înţelegea cu limpezime. În *ultima* cuminecătură putea fi găsit un hohot de triumf. *Haec commixtio...*

Se simţi dintr-o dată foarte somnoros; faţa sfântului se pierdu în culoarea cenuşie, însă abatele continuă să surâdă.

Stareţul Gault îl găsi prăbuşit peste tăblia biroului cu puţin înainte de ora nouă. Printre dinţi avea urme de sânge. Tânărul preot se grăbi să vadă dacă mai avea puls. Dom Paulo se trezi pe dată, se îndreptă de spate şi, de parcă s-ar fi aflat în miezul vreunui vis, ridică vocea poruncitor:

— Îţi zic, totu-i nespus de ridicol! E absolut stupid! Nimic nu poate fi mai *absurd.*

— Ce-i absurd, Domne?

Abatele scutură din cap, clipi de câteva ori.

— *Ce?*

— Trimit după Fratele Andrew imediat.

— Da? *Asta-i absurd.* Vino înapoi. Ce doreai?

— Nimic, Părinte Abate. Mă întorc de îndată ce-l găsesc pe Fratele...

— O, lasă-l încolo pe medic! N-ai venit la mine fără motiv. Uşa era închisă. Închide-o la loc, stai jos şi spune ce vrei.

— Testul a reuşit. Lampa Fratelui Kornhoer, asta vroiam să spun.

— Foarte bine, să auzim. Stai jos, vorbeşte şi povesteşte-mi *toootul.* Îşi netezi rasa şi se şterse la gură cu o bucată de pânză. Încă se simţea ameţit, dar pumnul din stomac se descleştase. Nu-l interesa rezultatul testului nici cât negru sub unghie, dar se strădui din răsputeri să pară atent. Trebuie să-l ţin alături de mine până mă trezesc îndeajuns ca să gândesc. Nu-l pot lăsa să plece după medic, încă nu; vestea s-ar răspândi curând: *Bătrânul e pe ducă.* Trebuie să hotărăsc dacă e momentul potrivit să dau în primire.

Capitolul 15

În adâncul inimii, Hongan Os era un bărbat drept şi milostiv. Văzând un grup de războinici de-ai săi bătându-şi joc de prizonierii din Laredo, se opri o clipă să se uite; dar când aceştia legară trei laredani de glezne între cai şi le dădură bice să galopeze înspăimântaţi, Hongan Os socoti că era cazul să intervină. Porunci ca războinicii să fie pe dată biciuiţi, fiindcă Hongan Os – Ursul Turbat – era cunoscut drept căpetenie miloasă. N-ar fi maltratat nicicând un cal.

— Să ucizi prizonieri e treabă de muiere, mârâi el dispreţuitor către vinovaţi. Curăţaţi-vă să nu mai semănaţi cu nişte sălbatici şi plecaţi din tabără până la Luna Nouă, fiindcă veţi fi surghiuniţi douăsprezece zile. Apoi, ca răspuns la gemetele lor de protest, adăugă: Dacă se-ntâmpla ca vreunul dintre cai să târâie prizonierul prin tabără? Micile căpetenii ale mâncătorilor-de-ierburi sunt oaspeţii noştri şi e cunoscut că se înspăimântă uşor la vederea sângelui. Mai ales când văd sângele celor de-un neam cu ei. Luaţi aminte.

— Dar *aceştia* sunt Mâncători-de-ierburi din miazăzi, obiectă un războinic, făcând un semn către captivii mutilaţi. Oaspeţii noştri sunt din răsărit. Nu există o înţelegere între noi, bărbaţi adevăraţi, şi răsărit pentru a duce război împotriva celor din miazăzi?

— Dacă mai vorbeşti astfel, o să pun să ţi se taie limba care-o să fie dată hrană pentru câini! îl avertiză Ursul Turbat. Să uiţi c-ai auzit asemenea lucruri.

— O, Fiu al Celor Puternici, vor zăbovi mult printre noi aceşti oameni ai ierburilor?

— Cine poate şti ce pun la cale fermierii ăştia nevolnici? întrebă supărat Ursul Turbat. Ei nu gândesc la fel ca noi. Spun că unii dintre dânşii vor pleca de aici şi-şi vor continua drumul de-a curmezişul Tărâmurilor Uscate – către un loc unde trăiesc preoţi mâncători-de-iarbă, un loc al celor îmbrăcaţi în robe întunecate. Ceilalţi vor rămâne să discute

– dar *asta* nu-i pentru urechile tale. Iar acum pleacă, şi să porţi ruşinea vreme de douăsprezece zile.

Le întoarse spatele, pentru ca ei să se poată îndepărta cu capetele plecate, fără să se simtă urmăriţi de privirea lui tăioasă. În ultimul timp, disciplina lăsa de dorit. Clanurile nu-şi găseau liniştea. Ajunsese să fie cunoscut între oamenii Câmpiei că el, Hongan Os, strânsese mâna cu un trimis din Texarkana pe deasupra focului ce consfinţise un tratat şi că un şaman luase de la fiecare smocuri de păr şi bucăţi de unghii, să facă o păpuşă de bună credinţă ca semn de pază împotriva trădării de către vreuna din părţi. Era ştiut că se încheiase o înţelegere şi orice acord între oameni şi mâncători-de-iarbă era considerat de triburi drept motiv de ruşine. Ursul Turbat simţise dispreţul războinicilor mai tineri, dar nu avea cum să le explice înainte de a se ivi momentul potrivit.

Ursul Turbat era oricând gata să asculte un gând bun, chiar dacă acesta venea de la un câine. Ideile mâncătorilor-de-iarbă rareori se dovedeau bune, însă mesajele primite de la regele lor dinspre miazăzi îl impresionaseră, fiindcă îl lămuriseră asupra importanţei de a păstra secretul şi deplânseseră lăudăroşenia goală. Dacă laredanii prindeau de veste că triburile erau înarmate de Hannegan, planul avea să dea greş. Ursul Turbat chibzuise îndelung asupra acestei idei; îl scârbea – deoarece era mai desfătător şi mai bărbăteşte să-i declari vrăjmaşului ce ţi-ai pus în minte să izbândeşti înainte de a trece la fapte; şi, cu toate astea, cu cât cugeta mai adânc, cu atât descoperea înţelepciunea unei astfel de căi. Regele mâncător-de-iarbă era ori un laş demn de dispreţ ori la fel de înţelept ca un bărbat adevărat: Ursul Turbat nu ajunsese încă la o concluzie, dar socotea că ideea în sine era plină de înţelepciune. Păstrarea tainei era esenţială, chiar dacă pentru moment părea o treabă de muiere. Dacă oamenii săi ar fi ştiut că armele care soseau la ei erau daruri din partea lui Hannegan, iar nu prăzi ca rezultat al raidurilor de la graniţă, atunci ar exista riscul ca Laredo să afle planurile de la prizonierii prinşi în astfel de expediţii. Prin urmare, triburile trebuiau lăsate să

clevetească despre ruşinea de a duce tratative de pace cu fermierii din răsărit.

Dar discuţiile n-aveau legătură cu pacea. Ele erau utile şi promiţătoare de prăzi bogate.

Cu câteva săptămâni în urmă, Ursul Turbat condusese personal un „grup războinic” către răsărit şi se întorsese cu o sută de cai, patruzeci de puşti lungi, câteva butoaie de praf negru de puşcă, gloanţe din belşug şi un prizonier. Dar nici măcar războinicii care-l însoţiseră nu aveau habar că ascunzătoarea de arme fusese pusă în calea lor de către oamenii lui Hannegan, sau că prizonierul era de fapt un ofiţer de cavalerie din Texarkana care, pe viitor, îl va sfătui probabil pe Ursul Turbat privind tactica laredană în luptele ce vor urma. Orice idee a mâncătorilor-de-iarbă era neruşinată, însă mintea ofiţerului putea sonda şi ghici gândurile mâncătorilor-de-iarbă din miazăzi. Gândurile lui Hongan Os aveau să rămână necunoscute.

Ursul Turbat era mândru de sine ca negociator, şi nu chiar fără motiv. Nu promisese nimic altceva decât că se va abţine să poarte război împotriva Texarkanei şi că nu va mai fura vite de la graniţele răsăritene, iar asta atâta vreme cât Hannegan avea să-i pună la dispoziţie arme şi întăriri. Înţelegerea de a porni război împotriva celor din Laredo era o promisiune nerostită, dar se potrivea cu înclinaţiile lui naturale şi nu era nevoie de un acord oficial. Alianţa cu unul dintre inamicii săi îi va îngădui să se ocupe de duşmani pe rând, căci numai aşa va putea să-şi recapete terenurile de păşunat care-i fuseseră răpite şi colonizate de poporul de fermieri în cursul veacului precedent.

Noaptea căzuse deja la ora când căpetenia clanurilor ajunse călare în tabără, iar răcoarea căzuse asupra Câmpiilor. Oaspeţii săi din răsărit stăteau înfofoliţi în pături în jurul focului de sfat, alături de alţi trei bătrâni, în vreme ce grupuri de copii curioşi, adăpostiţi în beznă, căscau gura şi trăgeau cu ochiul pe sub pânza corturilor, vrând să-i vadă pe străini. Străinii erau în număr de doisprezece, însă se despărţiseră în două grupuri distincte care călătoriseră împreună, deşi se vădea că nu se sinchiseau prea mult unii

de ceilalţi. Conducătorul unuia dintre grupuri era, fără doar şi poate, nebun. Deşi Ursul Turbat nu avea nimic împotriva nebuniei (la mare preţ pentru şamanii săi, care-o considerau drept cel mai convingător dar supranatural), până acum nu ştiuse că şi fermierii o priveau ca pe o virtute importantă pentru un conducător. Numai că acesta îşi petrecuse jumătate din timp săpând pământul din preajma albiei secate, iar restul făcând notaţii enigmatice într-un carneţel. Sigur era vrăjitor şi probabil că nu trebuia să se încreadă în el.

Ursul Turbat se opri atât cât să-şi îmbrace roba ceremonială din blană de lup şi să pună un şaman să-i picteze semnul totemic pe frunte, după care se alătură grupului de lângă foc.

— *Temeţi-vă!* se tângui un bătrân războinic, potrivit ritualului, în clipa când căpetenia clanurilor apăru în lumina focului. Fie-vă teamă, căci Atotputernicul păşeşte printre copiii săi. Îngenuncheaţi, voi, Clanuri, fiindcă numele lui e *Ursul Turbat* – nume câştigat pe merit în tinereţe când a răpus cu mâinile goale un urs scos din minţi, strângându-l de gât, în Northlands, adevăr spun vouă...

Hongan Os nu luă în seamă laudele, în schimb acceptă o cană cu sânge oferită de bătrâna care slujea la focul sfatului. Sângele provenea de la o căprioară abia ucisă şi era cald încă. Goli cana şi abia după aceea se întoarse pentru a-i saluta tăcut pe răsăritenii care urmăriseră micul ospăţ însângerat cu vădită nelinişte.

— *Haah!* făcu căpetenia clanurilor.

— *Haa!* răspunseră cei trei bătrâni, întovărăşiţi de unul dintre mâncătorii-de-ierburi care îndrăznise să-i imite. Bărbaţii îl ţintuiră cu dispreţul lor pe mâncătorul-de-ierburi.

Cel cu minţile împrăştiate se strădui să salveze gafa comisă de tovarăşul său.

— Spune-mi, începu el, după ce căpetenia se aşeză. Cum se-ntâmplă că oamenii tăi nu beau apă? Nu vă îngăduie zeii?

— Cine poate şti ce beau zeii? tună Ursul Turbat. Se spune că apa e pentru vite şi fermieri, laptele pentru copii,

iar sângele pentru bărbaţi. Ar trebui să fie altfel?

Nebunul nu se simţi insultat. Îl privi cercetător cu ochi înneguraţi, apoi clătină din cap către unul din însoţitorii săi.

— „Apa pentru vite” explică totul, spuse el. Seceta permanentă din zonele astea... Un popor de păstori trebuie să păstreze apa, atâta cât e, pentru animale. Mă întrebam dacă obiceiul e susţinut de vreun tabu religios.

Însoţitorul său se strâmbă şi vorbi în limba din Texarkana.

— Apă? O zei, *noi* de ce nu putem bea apă, Thon Taddeo? Există ceva ce se numeşte conformism! Scuipă sec. Sânge! Puah! Ţi se opreşte în gât. De ce n-avem o gură de...

— Nici o picătură până plecăm de aici!

— Thon, dar...

— Nu, se răsti savantul. Apoi, observând că oamenii clanurilor se holbau la ei, i se adresă Ursului Turbat în limba Câmpiei. Tovarăşul meu vorbea de bărbăţia şi sănătatea oamenilor tăi, îl lămuri el. Pesemne că hrana îşi spune cuvântul.

— Ha-ha! lătră căpetenia, însă apoi strigă aproape amuzat către bătrână: Dă-i străinului o cană cu roşu.

Tovarăşul lui Thon Taddeo se înfioră, dar nu se împotrivi.

— O, Căpetenie, am a adresa o cerere către măria-ta, spuse savantul. Mâine ne vom continua drumul către apus. Am fi onoraţi dacă ne-ar însoţi câţiva dintre războinicii tăi.

— De ce?

Thon Taddeo rămase puţin pe gânduri.

— Păi, drept călăuze... Tăcu, apoi zâmbi pe neaşteptate. Bine, o să-ţi spun adevărul. Unii dintre oamenii tăi nu văd cu ochi buni prezenţa noastră pe aceste meleaguri. Deşi ospitalitatea ta a fost...

Hongan Os îşi dădu capul pe spate şi izbucni în hohote de râs.

— Le e frică de clanurile slabe, le spuse el bătrânilor, se tem să nu fie atacaţi după ce ies din corturile mele. Mănâncă iarbă şi-i înfricoşează lupta.

Savantul roşi uşor.

— N-ai a te teme, străinule! spuse căpetenia printre

hohote de râs. Te vor însoţi *bărbaţi adevăraţi.*

Thon Taddeo îşi lăsă capul în jos, mimând recunoştinţa.

— Spune-ne, reluă Ursul Turbat, ce căutaţi în Tărâmul Uscat dinspre apus? Locuri noi pentru recolte? Vă zic eu că nu veţi găsi aşa ceva. În afara zonelor de lângă câteva guri de apă, acolo nu creşte nimic în stoc să slujească drept hrană vitelor.

— Nu căutăm pământuri noi, răspunse vizitatorul. După cum ştii, nu toţi suntem fermieri. Vrem să căutăm... Se opri, neştiind cum să continue. În limbajul nomazilor nu existau cuvinte pentru a explica scopul călătoriei către abaţia Sfântului Leibowitz. ...meşteşugurile unei vrăjitorii de odinioară.

Unul dintre bătrâni, şaman, păru să ciulească urechile.

— O vrăjitorie antică în apus? Nu ştiu să existe magicieni acolo. Decât dacă vorbeşti de cei îmbrăcaţi în straie negre.

— Despre ei e vorba.

— *Ha-ha!* Ce vrăjitorii să ştie, încât să merite căutate atât de departe? Mesagerii lor pot fi luaţi prizonieri aşa de lesne încât orice distracţie dispare, deşi nu rezistă prea bine la torturi. Ce vrăjitorii poţi învăţa de la ei?

— Ei bine, în ce mă priveşte, sunt de acord cu tine, spuse Thon Taddeo. Dar se afirmă că scrierile, adică, *incantaţiile* pentru dobândirea unor puteri nemăsurate sunt păstrate într-unul dintre sălaşurile lor. Dacă este adevărat, atunci mi-e limpede că acei oameni înveşmântaţi în negru nu ştiu să le folosească, dar noi sperăm să intrăm în stăpânirea lor.

— Iar aceia vă vor îngădui să le cercetaţi secretele?

Thon Taddeo zâmbi.

— Aşa cred. Ei nu mai îndrăznesc să le ţină ascunse. Dacă am vrea, le putem smulge.

— Curajoase cuvinte, îl luă în râs Ursul Turbat. E vădit că fermierii sunt cei mai îndrăzneţi dintre neamurile lor, cu toate că apar destul de umili între bărbaţi *adevăraţi.*

Savantul, care înghiţise destule insulte din partea nomadului, îşi căută o scuză ca să se retragă devreme la cortul său.

Soldaţii rămaseră la sfat în jurul focului, să discute cu

Hongan Os războiul care avea să vină curând; însă, la urma-urmelor, războiul nu era treaba lui Thon Taddeo. Aspiraţiile politice ale ignorantului său văr nu-l interesau atât de mult precum reînvierea cunoaşterii într-o lume întunecată, decât atunci când patronajul monarhului se dovedea folositor, aşa cum se întâmplase cu alte prilejuri.

Capitolul 16

Bătrânul sihastru stătea la marginea podişului şi urmărea apropierea punctului învăluit în praf care traversa deşertul. Molfăi ceva, bolborosi în vânt câteva cuvinte şi chicoti. Blana scorojită pe care o purta pe spinare fusese decolorată de razele soarelui, ajungând să capete culoarea pielii vechi, iar barba stufoasă avea pete gălbui în zona bărbiei. Purta o pălărie stâlcită şi avea în jurul coapselor o cingătoare din lână netoarsă care semăna cu pânza de sac, singurele obiecte de îmbrăcăminte în afară de sandale şi de burduful din piele de capră, plin cu apă.

Urmări punctul de praf până trecu prin satul Sanly Bowitts, apoi apropiindu-se din nou pe drumul ce ducea prin dreptul podişului.

— Ah! pufni sihastrul, simţind că ochii încep să-l usture. Imperiul său se va întinde, iar pacea sa nu va cunoaşte sfârşit: *el* va domni asupra regatului *său.*

Deodată, porni să coboare panta ca o pisică având trei picioare, folosindu-şi toiagul, ţopăind din piatră-n piatră şi alunecând pe unele porţiuni ale drumului. Colbul stârnit de coborârea lui grăbită se ridică în vânt şi se îndepărtă în zbor.

Ajuns la poalele podişului, se mistui într-un desiş şi se aşeză în aşteptare. Curând îl auzi pe călător apropiindu-se la trap lenevos şi începu să se strecoare către drum pentru a privi mai de aproape printre ramuri. Poneiul apăru de după o cotitură, învăluit într-un văl subţire de praf. Pustnicul ţâşni în mijlocul drumului şi-şi azvârli braţele spre cer.

— *Olla allay!* Păcatul lor! strigă el; şi, imediat ce calul se opri, se repezi să prindă în mână hăţurile, încruntându-se neliniştit către bărbatul aflat în şa.

Ochii i se aprinseră vreme de o clipă.

— Căci Prunc s-a născut nouă, un Fiu s-a dat nouă... Apoi încruntarea încărcată de nelinişte se transformă în tristeţe. Nu-i *El,* bodogăni nervos către cer.

Călăreţul îşi dăduse gluga pe umeri şi râdea. Sihastrul îl

privi furios. În ochi se văzu licărul recunoaşterii.

— Of, mormăi el. Tu! Credeam c-ai murit deja. Ce cauţi prin locurile astea?

— Ţi-am adus înapoi fiul risipitor, Benjamin, spuse Dom Paulo. Trase de frânghie şi dinapoia poneiului apăru tropotind capra cu capul albăstrui. Când îl văzu pe sihastru începu să behăie şi să se zbată în laţ. Şi... m-am gândit să-ţi fac o vizită.

— Animalul e al Poetului, bombăni el. L-a câştigat *cinstit* la un joc al şanselor, deşi *m-a înşelat* în mod jalnic. Du-i-o înapoi şi dă-mi voie să te sfătuiesc să nu te mai amesteci în înşelătorii lumeşti care nu-s treaba ta. Zi bună. Se întoarse şi dădu să plece spre pârâiaşul din apropiere.

— Aşteaptă, Benjamin. Ia-ţi capra, altfel o dau vreunui ţăran. Nu vreau s-o văd umblând de colo-colo prin abaţie şi behăind în biserică.

— Nu-i capră, spuse îmbufnat sihastrul. E fiara pe care a văzut-o profetul vostru, şi a fost făcută pentru a fi călărită de o femeie. Te sfătuiesc s-o blestemi şi s-o alungi în deşert. Bagă de seamă, totuşi, că are copita despicată şi rumegă întruna. Dădu să se îndepărteze.

Zâmbetul pieri de faţa abatelui.

— Benjamin, chiar te întorci pe deal fără să adresezi un salut unui vechi prieten?

— Salut, spuse Bătrânul Evreu întorcând capul, dar continuând să păşească indignat. După câţiva paşi, se opri şi aruncă o privire peste umăr. Nu-i cazul să te simţi jignit. Au trecut cinci ani de când n-ai catadicsit să vii încoace, „bătrâne prieten”. Ha!

— Deci asta e! bolborosi abatele. Descălecă şi porni grăbit după bătrân. Benjamin, Benjamin, aş fi venit... N-am avut timp.

Sihastrul se opri.

— Bine, Paulo, dacă tot eşti aici...

Izbucniră amândoi în râs şi se îmbrăţişară.

— Acum e bine, bătrân ţâfnos ce eşti, spuse sihastrul.

— *Eu* ţâfnos?

— Păi, cred că şi eu am luat-o razna. Secolul ce-a trecut

m-a pus la grea încercare.

— Am auzit că arunci cu pietre în novicii care vin să postească în deşert. Oare o fi adevărat? Îl măsură pe sihastru cu prefăcut reproş.

— Doar cu pietricele.

— Bătrân trăsnit!

— Ei, lasă asta, Paulo. Unul dintre ei m-a luat demult drept o rudă îndepărtată de-a mea – pe nume Leibowitz. Şi-a închipuit că fusesem trimis să-i aduc un mesaj, ori vreunul dintre ceilalţi netrebnici a socotit aşa. N-aş vrea să mi se-ntâmple din nou, şi de asta dau cu pietre după ei. Ha-ha! Nu mă mai las luat drept rubedenia *aceea,* fiindcă n-are nici o legătură cu mine.

Preotul îl privi mirat.

— Te-a luat drept cine? Sfântul Leibowitz? Fii serios, Benjamin. Ai depăşit măsura.

Benjamin repetă cu glas tărăgănat şi ironic:

— M-a confundat cu o rudă îndepărtată de-a mea, pe nume Leibowitz, de aceea arunc cu pietre după ei.

Dom Paulo se uită la el cu totul descumpănit.

— Sfântul Leibowitz a murit de douăsprezece secole. Cum putea... Tăcu brusc şi-l măsură neîncrezător pe bătrânul sihastru. Te rog, Benjamin, să nu începem iar cu povestea asta. Doar n-ai trăit douăsprezece seco...

— Prostii! îl întrerupse Bătrânul Evreu. N-am spus că s-a-ntâmplat acum douăsprezece veacuri. Doar şase. Mult după moartea Sfântului vostru; de asta e absurd. Sigur, novicii voştri erau mai credincioşi pe vremea aceea şi mai creduli. Cred că pe novice îl chema Francis. Sărmanul! Eu l-am îngropat mai târziu. Le-am trimis vorbă celor de la Noua Romă de unde să-l dezgroape. Aşa ai primit trupul lui înapoi.

Abatele rămase cu ochii mari la bătrân şi păşi alături de el prin desişuri către baltă, trăgând după sine calul şi capra. *Francis?* se întrebă. Francis. Era vorba de Venerabilul Francis Gerard din Utah? – cel căruia un pelerin i-a arătat demult poziţia adăpostului din sat, aşa se spunea, dar asta s-a petrecut înainte de a apărea satul. Cu vreo şase secole

în urmă, da, şi… iar acum hodorogul ăsta pretindea că el fusese acel pelerin? Uneori se minuna de unde afla Benjamin atâtea lucruri despre istoria abaţiei, pentru ca după aceea să născocească asemenea poveşti. Pesemne că de la Poet.

— Asta a fost în timpul fostei mele cariere, bineînţeles, urmă Bătrânul Evreu, şi probabil că o astfel de greşeală e de înţeles.

— Fostei cariere?

— De rătăcitor.

— Şi-ţi închipui c-o să dau crezare unei asemenea prostii?

— Hmm-hnn! Poetul mă crede.

— Nici nu mă-ndoiesc! Poetul n-ar crede nicicând că Venerabilul Francis a întâlnit un sfânt*. Asta* da, superstiţie. Poetul ar crede mai curând că te-a întâlnit *pe tine,* acum şase secole. O explicaţie absolut normală, nu?

Benjamin chicoti. Paulo îl urmări coborând în puţ o cană spartă din coajă de copac, scoţând-o şi golind-o în desaga din piele, apoi coborând-o din nou. Apa era tulbure şi populată de tot soiul de vietăţi ciudate şi greu de numit, tot aşa cum era şi fluxul memoriei Bătrânului Evreu. Ori propria lui memorie îi juca feste? Se joacă cu noi toţi? se întrebă preotul. În afară de autoamăgirea c-ar fi mai bătrân decât Matusalem, bătrânul Benjamin Eleazar părea, în felul lui straniu, destul de întreg la minte.

— Bei? îl îmbie sihastrul, şi-i întinse cana.

Abatele îşi reţinu un fior, dar o acceptă ca să nu-l supere; înghiţi lichidul noroios dintr-o sorbitură.

— Nu prea-ţi place, aşa-i? spuse Benjamin măsurându-l cu ochi critici. Nici eu nu m-aş atinge de ea. Bătu cu palma în desaga din piele. Pentru animale.

Abatele simţi că i se întoarce stomacul pe dos.

— Te-ai schimbat, spuse Benjamin, încă privindu-l fix. Te-ai făcut palid ca brânza şi ai slăbit.

— Am fost bolnav.

— *Arăţi* bolnav. Vino până la bordeiul meu dacă urcuşul n-o să te dea gata.

— Nu păţesc nimic. Am avut un mic necaz zilele trecute şi doctorul nostru mi-a spus să mă odihnesc. Puah! Dacă n-ar trebui să vină curând un oaspete important, n-aş acorda nici o atenţie. Dar soseşte, aşa că mă odihnesc. E din cale-afară de obositor.

Benjamin se uită peste umăr la el şi continuă să urce pe firul pârâului. Clătină din cap.

— Să călăreşti zece mile prin deşert numeşti tu odihnă?

— Pentru mine e odihnă. Şi voiam să te văd, Benjamin.

— Ce vor spune sătenii? întrebă Bătrânul Evreu în batjocură. Or să creadă că ne-am împăcat, iar asta va ruina reputaţia amândurora.

— Şi-aşa reputaţia noastră n-a făcut niciodată multe parale, adevărat?

— Adevărat, recunoscu el, însă adăugă misterios: deocamdată.

— Tot mai aştepţi, Bătrâne Evreu?

— Bineînţeles! îl puse la punct sihastrul.

Urcuşul i se păru obositor abatelui. Se opriră în două rânduri să-şi tragă sufletul. Când ajunseră pe podiş, se simţi ameţit şi se sprijini de sihastrul numai piele şi os. În piept îi ardea mocnit un foc, prevenindu-l să nu mai facă eforturi, dar nu semăna cu nodul dureros care-l cuprinsese cu alte prilejuri.

La apropierea necunoscutului, un cârd de capre cu ţestele albăstrui, care se vedea că suferiseră mutaţii, se împrăştiară şi fugiră în tufişurile rare. Ciudat, podişul părea mai înverzit decât deşertul înconjurător, deşi nu se zărea nici o sursă de apă.

— Pe aici, Paulo. Spre conacul meu.

Bordeiul Bătrânului Evreu se dovedi a fi o singură cameră fără de ferestre, construită din blocuri de piatră, câţiva bolovani aruncaţi alandala drept gard, având crăpături largi prin care pătrundea vântul. Acoperişul era o însăilătură fragilă din pari, majoritatea strâmbi, deasupra cărora se găsea un morman de ierburi, paie şi piei de capră. Pe o piatră mare şi plată, aşezată pe un stâlp scund din dreptul uşii, se vedea ceva scris în ebraică:

פה מתקנין אוהלים

Dimensiunile pietrei şi aparenta încercare de a ieşi în evidenţă îl făcură pe abatele Paulo să întrebe:

— Ce înseamnă, Benjamin? Atrage mult negoţ până aici sus?

— Ha, ce să însemne? Zice: Reparăm corturi.

Preotul pufni neîncrezător.

— Cum vrei, îndoieşte-te de vorbele mele. Dar dacă nu crezi ce scrie acolo, n-o să crezi nici vorbele de pe *cealaltă* parte a pietrei.

— Şi stă cu faţa la perete?

— Sigur că da.

Stâlpul era aşezat aproape de prag, astfel că între placa din piatră şi perete era un spaţiu de câţiva centimetri. Paulo se aplecă şi se uită printre gene în spaţiul îngust. Îi trebui ceva timp până să distingă ceva, dar pe spatele pietrei erau scrise într-adevăr câteva cuvinte, cu semne mai mărunte:

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד [1]

— Întorci vreodată piatra pe partea cealaltă?

— S-o *întorc?* Crezi că-s *nebun?* Într-un secol ca *acesta!*

— Ce scrie pe ea?

— Hmm-hnn? îngână sihastrul, refuzând să răspundă. Dar pofteşte înăuntru, tu, cel care nu poţi citi ce-i scris pe dos.

— Zidul e cam strâmb.

— Dintotdeauna a fost aşa, nu?

Preotul oftă.

— Bine, Benjamin, ştiu ce ţi s-a poruncit să scrii „la intrare şi pe uşa” casei tale. Dar numai tu te-ai fi gândit s-o întorci cu faţa-n jos.

— Cu faţa spre *înăuntru,* îl corectă sihastrul. Atâta vreme cât în Israel există corturi de reparat... dar să nu începem a

---

[1] Israel va fi cu noi, va fi unul singur *(ebr.).*

ne sâcâi unul pe altul înainte de a-ţi veni în fire. O să-ţi aduc nişte lapte şi o să-mi povesteşti despre vizitatorul care te îngrijorează.

— Am nişte vin în desagă, dacă vrei, spuse abatele lăsându-se uşurat pe un morman de piei. Dar aş prefera să nu discut despre Thon Taddeo.

— *Aha? Acela.*

— Ai auzit de el? Spune-mi cum de reuşeşti mereu să ştii totul şi pe toată lumea fără să te clinteşti de pe dealul ăsta?

— Mai aud, mai văd, răspunse sihastrul enigmatic.

— Spune-mi ce părere ai despre el?

— Nu l-am văzut. Dar socot că va aduce durere. Precum cea a naşterii, totuşi durere.

— Dureri ale naşterii? Chiar crezi că vom trăi o nouă Renaştere, cum zic unii?

— Hmm-hnn.

— Nu mai surâde aşa de misterios, Bătrâne Evreu, şi împărtăşeşte-mi părerea ta. Trebuie să ai una. Întotdeauna ai avut. De ce mi-e atât de greu să-ţi câştig încrederea? Nu suntem prieteni?

— În unele privinţe, în unele. Avem şi neînţelegeri, eu şi tu.

— Ce legătură e între asta, Thon Taddeo şi Renaşterea pe care-am vrea s-o vedem amândoi? Thon Taddeo e un savant laic, şi departe de neînţelegerile noastre.

Benjamin ridică din umeri cu emfază.

— Neînţelegere, savanţi laici, repetă el, scuipând cuvintele de parcă ar fi fost sâmburi de măr. Şi pe mine m-au numit unii savant laic, iar uneori m-au tras în ţeapă, m-au bătut cu pietre şi m-au ars pentru asta.

— Păi, tu niciodată... Preotul se opri, încruntându-se brusc. Iar nebunia aceea. Benjamin se uita bănuitor la el printre gene şi-i văzu zâmbetul. Îi era îngheţat. *În clipa asta,* gândi abatele, mă priveşte de parcă aş fi unul dintre *Ei,* oricare ar fi acei necunoscuţi „Ei” care l-au alungat aici să trăiască în solitudine. Tras în ţeapă, bătut cu pietre şi ars? Ori acel „Eu” însemna „Noi”, ca în „Eu, poporul meu”?

— Benjamin, eu sunt Paulo. Torquemada a murit. Eu m-

am născut exact acum şaptezeci de ani şi curând voi muri. Te-am iubit, bătrâne şi, când te uiţi la mine, aş dori să vezi în mine pe Paulo din Pecos, nu vreun altul.

Benjamin ezită o clipă. Ochii i se umeziră.

— Uneori... uit şi eu.

— Iar alteori uiţi că Benjamin rămâne Benjamin, iar nu tot Israelul.

— Niciodată! răbufni sihastrul, iar ochii îi aruncară flăcări. Vreme de treizeci şi două de secole, eu... Amuţi şi închise gura strâns.

— De ce? întrebă abatele într-o şoaptă aproape îngrozită. De ce vrei să porţi singur întreaga povară a unui popor şi a trecutului său?

Ochii sihastrului îi aruncară un avertisment, apoi îşi înghiţi un sunet gutural şi-şi plecă faţa, luându-şi-o între palme.

— Pescuieşti în ape tulburi.

— Iartă-mă.

— Povara... mi-a fost dată de alţii. Ridică încet capul. Trebuia să refuz.

Preotul inspiră adânc. O vreme, în bordei nu se mai auzi nici un alt sunet în afara şuierului uşor al vântului. În această nebunie era o umbră de divinitate! gândi Dom Paulo. Comunitatea evreiască era răzleţită în astfel de vremuri. Benjamin le supravieţuise copiilor săi şi devenise probabil un paria. Un israelit atât de bătrân ar putea rătăci ani şi ani fără să întâlnească pe vreunul dintre ai săi. Pesemne că în singurătate ajunsese la convingerea că rămăsese *ultimul,* singurul, unicul. Şi, fiind ultimul, înceta să mai fie Benjamin, devenind Israel. În inima lui se statornicise istoria de cinci mii de ani, care nu mai părea îndepărtată, ci devenită istoria propriei sale vieţi. Acel „Eu” era opusul regescului „Noi”.

Dar şi eu sunt membru al unei unicităţi, gândi Dom Paulo, parte a unei congregaţii şi o continuitate. Şi pe-ai mei i-a dispreţuit lumea. Însă pentru mine distincţia dintre sine şi naţie e limpede. Pentru tine, prietene, ea a devenit destul de confuză. O povară dată ţie cu sila de către alţii?

Iar tu ai acceptat-o? Cât o fi cântărind? Cât m-ar apăsa pe mine? Îşi aşeză umerii sub ea şi se strădui s-o ridice, încercându-i masivitatea: eu sunt călugăr şi preot creştin şi, prin urmare răspund în faţa Domnului pentru acţiunile şi faptele fiecărui călugăr şi preot care a trăit şi călcat pe pământ de la Cristos încoace, aşa cum răspund şi de ale mele.

Se cutremură şi începu să clatine din cap.

Nu, nu. Povara asta frângea spinarea. Era prea grea pentru oricine, în afară doar de Cristos. A fi blestemat pentru credinţa ta reprezintă o povară suficientă. Era posibil să înduri blestemele, dar după aceea, să accepţi şi lipsa de logică ascunsă îndărătul blestemului, ilogicul care-l chema pe om să răspundă nu doar pentru sine, ci şi pentru fiecare membru al naţiei ori credinţei sale, pentru acţiunile lor la fel ca şi pentru ale sale? Să îngădui şi asta? Aşa cum încerca Benjamin?

Nu, nu.

Şi cu toate acestea, propria Credinţă a lui Dom Paulo îi spunea că povara exista, fiind prezentă încă de pe vremea lui Adam – şi era povara impusă de un diavol care striga plin de dispreţ către om: *Om!* – cerându-i fiecăruia să dea socoteală pentru faptele tuturor ce trăiseră de la începuturile vieţii; o povară ce apasă asupra fiecărei generaţii încă de la dezlegarea pântecului, povara vinovăţiei pentru păcatul originar. Să-şi bată capul nebunul cu asta. Acelaşi nebun care accepta încântat cealaltă moştenire, moştenirea gloriei ancestrale, virtuţii, triumfului şi demnităţii care-l făceau „curajos şi nobil în virtutea dreptului naşterii”, fără a protesta că el, personal, n-a făcut nimic pentru a merita acea moştenire decât că s-a născut din neamul Omului. Protestul era păstrat pentru povara moştenită care-l făcea „vinovat şi proscris în virtutea dreptului naşterii”, şi se chinui să-şi astupe urechile pentru a nu auzi acest verdict.

Povara era într-adevăr apăsătoare. Propria sa Credinţă îl asigura că ea îi fusese ridicată de pe umeri de către Acela a cărui imagine atârna de o cruce deasupra altarelor, deşi

semnul poverii era încă vizibil. Semnul era un jug mai uşor în comparaţie cu greutatea cumplită a blestemului originar. Nu reuşi să găsească tăria de a-i spune asta bătrânului, fiindcă el ştia şi era convins de asta. Benjamin căuta pe Un Altul. Iar ultimul evreu bătrân stătea singur pe vârful muntelui, făcând penitenţă pentru Israel şi aştepta un Mesia, şi aştepta, aştepta...

— Dumnezeu să te binecuvânteze, fiindcă eşti un nebun curajos. Chiar înţelept.

— Hmm-hnn! Nebun înţelept! îl maimuţări sihastrul. Întotdeauna te-ai întrecut pe tine însuţi în chestiuni de paradox şi mister, nu-i aşa, Paulo? Dacă un lucru nu intră în contradicţie cu el însuşi, atunci nici nu prezintă interes pentru tine, nu? Trebuie neapărat să descoperi Trinitatea în Unicitate, viaţa în moarte, înţelepciunea în nebunie. Altcumva ar suferi de prea mult bun simţ.

— Benjamin, înţelepciunea e să simţi răspunderea. A crede că o poţi duce de unul singur înseamnă prostie.

— Nu nebunie?

— Puţină, probabil. Dar o nebunie vecină cu bravura.

— Atunci să-ţi spun un mic secret. Am ştiut dintru început că n-o pot duce, chiar de când m-a chemat El înapoi. Dar oare vorbim amândoi despre acelaşi lucru?

Preotul ridică din umeri.

— Tu ai numi-o povara de a fi Ales. Eu i-aş spune povara Păcatului Originar. În fiecare dintre cazuri, răspunderea e aceeaşi, deşi s-ar putea ca noi să prezentăm versiuni diferite ale ei şi să ne certăm aprig *prin* vorbe despre ceva care nu trebuie exprimat nici măcar prin cuvinte, fiindcă e ceva care trebuie să rămână în tăcerea deplină a inimii.

Benjamin chicoti.

— Ei bine, mă bucur să aud că-n cele din urmă recunoşti, chiar dacă ceea ce laşi să se înţeleagă e că niciodată n-ai spus ceva cu adevărat.

— Nu mai lua totul în râs, ateule.

— Dar tu ai folosit mereu vorbe atât de complicate şi măiestrite în apărarea Trinităţii tale, deşi, înainte ca voi să mi-L răpiţi ca Unitate, El n-a avut niciodată nevoie de o

asemenea ocrotire. Ia spune?!

Preotul roşi, dar nu spuse nimic.

— *Uite!* exclamă Benjamin şi începu să ţopăie. Te-am făcut şi eu o dată să te cerţi! Ha-ha! Dar nu-i nimic. Şi eu apelez la cuvinte destule, însă nu-s niciodată sigur că El şi eu vrem să spunem acelaşi lucru. Presupun că *ţie* nu ţi se poate aduce vreo vină; trebui că e mult mai încurcat cu Trei în loc de Unu.

— Bătrân ţepos şi cârtitor! Voiam de fapt părerea ta despre Thon Taddeo şi despre ce se pune la cale.

— De ce cauţi sfatul unui sărman anahoret?

— Fiindcă, Benjamin Eleazar bar Joshua, dacă toţi aceşti ani petrecuţi aşteptându-l pe Cel-Care-Nu-Soseşte nu te-au înţelepţit, măcar te-au făcut mai şiret.

Bătrânul Evreu închise ochii, îşi ridică faţa spre tavan şi zâmbi viclean.

— Insultă-mă, spuse el pe un ton batjocoritor, înjură-mă, ademeneşte-mă, persecută-mă, dar ştii ce-o să-ţi spun?

— O să-mi spui *Hmm-hnn!*

— Ba nu. O să spun că El e deja aici. Odată, chiar L-am zărit.

— Poftim? Despre cine vorbeşti? De Thon Taddeo?

— *Nici gând!* Pe de altă parte, nu-mi place să fac profeţii, decât dacă-mi destăinui ce te roade cu adevărat, Paulo.

— Păi, totul a-nceput cu lampa Fratelui Kornhoer.

— Lampă? A, da, Poetul a adus vorba despre asta. El a profeţit că nu va funcţiona.

— Poetul s-a înşelat, ca de obicei. Aşa mi s-a povestit. Eu n-am asistat la încercarea asta.

— Deci a dat roade? Splendid. Şi asta la ce a dat naştere?

— Mirării mele. Cât de aproape suntem de acel moment? Sau cât de aproape de ţărm? Esenţe electrice în subsol. Îţi dai seama cât de mult s-au schimbat lucrurile în ultimele două veacuri?

Curând, preotul porni să vorbească neîngrădit despre temerile lui, în vreme ce sihastrul, cârpaci de corturi, îl

ascultă cu răbdare până când razele soarelui începură să se strecoare prin crăpăturile din zidul dinspre apus, desenând dungi strălucitoare în aerul încărcat de praf.

— De la moartea ultimei civilizaţii, Memorabilia a fost domeniul nostru aparte, Benjamin. Şi am păstrat-o. Dar acum? Presimt că ne aşteaptă soarta cizmarului care încearcă să vândă ghete într-un sat de cizmari.

Sihastrul zâmbi.

— Asta s-ar rezolva dacă omul face ghete speciale şi de calitate.

— Mi-e teamă că savanţii monastici încep deja să emită pretenţii la o astfel de metodă.

— Atunci lasă-te de meserie înainte de a da faliment.

— Asta-i o posibilitate, recunoscu abatele. Cu toate astea, e neplăcut să mă gândesc la ea. Vreme de douăsprezece secole noi am fost o insuliţă într-un ocean tare întunecat. Păstrarea Memorabiliei a fost o sarcină lipsită de satisfacţii dar, socotim noi, sfântă. Reprezintă doar misiunea noastră *lumească,* dar am fost mereu traficanţi de cărţi şi memorizatori şi-mi vine greu să mă împac cu gândul că meseria asta va dispărea curând – devenind inutilă. Nu ştiu de ce, dar nu pot crede asta.

— Şi-atunci încercaţi să-i bateţi pe ceilalţi „cizmari” construind maşinării ciudate în subsolul vostru?

— Trebuie să recunosc, aşa am impresia...

— Ce veţi face după aceea pentru a avea un avans faţă de laici? O să construiţi o maşină de zburat? O să reînviaţi *Machina analytica?* Ori treceţi peste capetele lor şi recurgeţi la metafizică?

— Bătrâne Evreu, mă ruşinezi. Ştii bine că întâi de toate suntem călugării lui Cristos, iar astfel de lucruri intră în grija altora.

— Nu voiam să te ruşinez. Nu văd nimic absurd în ideea ca un călugăr al lui Cristos să facă o maşină de zburat, deşi i-ar fi mai la îndemână să conceapă o maşină de spus rugăciuni.

— Ticălos bătrân! Fac un deserviciu Ordinului meu destăinuindu-ţi atâtea!

Benjamin surâse.

— N-am nici o milă faţă de tine. Cărţile pe care le-aţi tezaurizat s-ar putea să fie încărunţite de vreme, însă ele au fost scrise de copii ai lumii şi vă vor fi luate de alţi copii ai lumii, iar voi nu trebuia să vă băgaţi nasul în asemenea treburi.

— Aha, *acum* vrei să faci o profeţie!

— Nicidecum. „Curând are să apună soarele”, numeşti *asta* cumva profeţie? Nu, e o simplă afirmaţie de credinţă în curgerea constantă a evenimentelor. Copiii lumii sunt şi ei prinşi în această curgere, prin urmare, eu spun că vor stoarce fiecare picătură de cunoaştere pe care le-o veţi oferi, vă vor fura meseria, iar apoi vă vor denunţa drept bătrâni ramoliţi. În cele din urmă, vă vor ignora cu totul. Asta numai din vina voastră. Ar fi trebuit să vă ajungă doar Cartea pe care v-am încredinţat-o. Acum va trebui să suportaţi consecinţele fiindcă v-aţi amestecat.

Vorbise uşuratic, însă prevestirea lui părea să reflecte supărător de fidel temerile lui Dom Paulo. Chipul preotului se întristă.

— Nu mă lua în seamă, spuse sihastrul. Nu îndrăznesc să fac profeţii până nu văd şi eu maşinăria asta a voastră, ori nu arunc o privire la acest Thon Taddeo, care, fiindcă tot veni vorba, începe să mă intereseze. Aşteaptă până cercetez mai amănunţit măruntaiele noii ere, dacă aştepţi sfaturi din partea mea.

— Păi n-o să vezi lampa, fiindcă niciodată nu cobori până la abaţie.

— Asta din cauza mâncării groaznice pe care-o daţi oaspeţilor.

— Şi n-o să-l vezi nici pe Thon Taddeo, deoarece vine din cealaltă direcţie. Dacă aştepţi să cercetezi măruntaiele noii epoci abia după ce va apărea, va fi prea târziu să-i mai anunţi naşterea.

— Prostii. Dacă te apuci să cercetezi pântecul viitorului, poţi face rău copilului. O să aştept, şi-atunci o să anunţ că *s-a născut* şi că *nu e* ceea ce aşteptam eu.

— Ce perspectivă minunată! Dar tu *ce anume* aştepţi?

— Pe cineva care a ţipat cândva la mine.

— A ţipat?

— „Ieşi în întâmpinare!”

— Ce gugumănie!

— Hmm-hnn! Dacă vrei să ştii adevărul, nu prea am speranţe ca El să mai vină, dar mi s-a spus să aştept şi... – ridică din umeri – eu aştept. După o clipă, strânse pleoapele privindu-l pe abate printre gene şi, aplecându-se în faţă, spuse cu înflăcărare: Paul, adu-l pe acest Thon Taddeo pe la poalele podişului.

Abatele se cutremură, mimând groaza.

— Să acostezi pelerinii! Bătăuş de novici ce eşti! O să ţi-l trimit pe Poetul-puşlama! şi deie Domnul să-ţi rămână pe cap o veşnicie. Să-l aduc pe Thon prin dreptul bârlogului tău! Ce neruşinare!

Benjamin ridică din nou din umeri.

— Prea bine. Te rog să uiţi că ţi-am cerut-o. Dar să sperăm că de astă dată Thon va fi de partea noastră şi nu cu ceilalţi.

— *Ceilalţi,* Benjamin?

— Manase, Cirus, Nabucodonosor, Faraon, Cezar, Hannegan al II-lea, trebuie să continuu? Samuel ne-a avertizat cu privire la ei, apoi ne-a dat pe unul dintre ei. Când au câţiva înţelepţi înlănţuiţi pentru a le da sfat, aceştia devin mai primejdioşi decât îţi închipui. Acesta-i sfatul ce ţi-l dau.

— Bine, Benjamin, mi-ai oferit atâtea încât cred că n-o să mai vreau să te văd cel puţin cinci ani, prin urmare...

— Insultă-mă, înjură-mă, ademeneşte-mă...

— Termină. Plec, bătrâne. S-a făcut târziu.

— Chiar aşa? Şi cum se simte pântecul ecleziastic pentru călătoria ce-l aşteaptă?

— Stomacul? Dom Paulo se opri o clipă, descoperi că se simţea mai bine decât oricând în ultimele săptămâni. E dat peste cap, se plânse el. Cum ar putea fi altfel după ce-a trebuit să îndur atâtea din partea ta?

— Adevărat. *El Shaddai*[2] e milos, dar El este şi drept.

---

[2] Atotputernicul Dumnezeu *(ebr.).*

— Rămâi cu bine, bătrâne. După ce Fratele Kornhoer va reinventa maşina de zburat, o să trimit câţiva novici să arunce bolovani asupra ta.

Se îmbrăţişară cu dragoste. Bătrânul Evreu îl conduse până la marginea podişului. Benjamin rămase învăluit în şalul de rugăciune, ţesătura lui delicată contrastând ciudat cu pânza aspră de sac a legăturii petrecute în jurul coapselor, iar abatele coborî drumul şi porni călare către abaţie. Dom Paulo îl văzu stând acolo până la apusul soarelui, silueta lui slăbănoagă profilându-se pe cerul abia luminat de crepuscul, înclinându-se şi mormăind o rugăciune deasupra deşertului.

— *Memento, Domine, omnium famulorum tuorum,* şopti abatele drept răspuns, adăugând: Şi deie Domnul să câştigi ochiul de sticlă al Poetului la aruncarea cu briceagul la ţintă. Amin.

Capitolul 17

— Vă spun eu sigur: *Va fi* război, zise mesagerul de la Noua Romă. Toate forţele din Laredo s-au îndreptat către Câmpii. Ursul Turbat şi-a părăsit tabăra. Are loc o desfăşurare de forţe de cavalerie în stilul nomazilor, pe tot cuprinsul Câmpiei. Dar Statul Chihuahua ameninţă Laredo dinspre miazăzi. De aceea Hannegan se pregăteşte să trimită forţele din Texarkana către Rio Grande, pentru a „ajuta” la apărarea graniţei. Cu deplina aprobare a laredanilor, desigur.

— Regele Goraldi e un prost fără de leac! spuse Dom Paulo. N-a fost prevenit asupra ticăloşiei lui Hannegan?

Mesagerul zâmbi:

— Serviciul diplomatic al Vaticanului respectă întotdeauna secretele de stat dacă se întâmplă să le afle. Ca să nu fim acuzaţi de spionaj, întotdeauna avem grijă de...

— A fost *avertizat?* întrebă abatele autoritar.

— Desigur. Goraldi a afirmat că legatul papal l-a minţit; a acuzat Biserica de alimentarea disensiunilor între aliaţii Biciului Sfânt, încercând să impună puterea temporală a Papei. Idiotul i-a spus până şi lui Hannegan despre avertismentul transmis de legat.

Dom Paulo simţi un fior şi fluieră printre dinţi:

— Şi cum a procedat Hannegan?

Mesagerul ezită.

— Cred că vă pot spune: monsenior Apollo e în stare de arest. Hannegan a poruncit ca toate dosarele lui diplomatice să fie confiscate. La Noua Romă se discută acum posibilitatea de a pune întregul domeniu al Texarkanei sub interdict. Desigur, Hannegan a suferit deja *ipso facto* excomunicarea, însă asta nu pare să-i deranjeze pe mulţi din Texarkana. După cum desigur ştiţi, populaţia e compusă din aproximativ optzeci la sută cultici, iar catolicismul clasei stăpânitoare a fost dintotdeauna o pojghiţă subţire.

— Deci acum şi Marcus, murmură abatele întristat. Şi ce ştii de Thon Taddeo?

— Nu înţeleg cum speră să pornească de-a curmezişul câmpiei fără să se aleagă cu câteva bile de muschetă în spinare. Acum se vădeşte de ce n-a vrut să plece în această călătorie. Dar nu ştiu unde a ajuns, Părinte Abate.

Încruntarea lui Dom Paulo trădă o suferinţă neexprimată.

— Dacă refuzul nostru de a trimite materialul la universitate va duce la uciderea lui…

— Să nu vă mustre conştiinţa pentru asta, Părinte Abate. Hannegan se îngrijeşte de-ai săi. Nu ştiu cum, dar sunt încredinţat că Thon va ajunge aici.

— Lumea nu-şi poate îngădui să piardă pe unul ca el, din câte am auzit. Ei bine… Dar spune-mi, de ce-ai fost trimis să ne divulgi planurile lui Hannegan? Noi ne aflăm în imperiul Denver, şi nu văd cum ar putea fi lovită de război zona asta.

— O, dar nu v-am spus decât o parte din tot ce ştiu. Hannegan nădăjduieşte să unească întregul continent. După ce va îngenunchea definitiv Laredo, va reuşi să spargă cercul care l-a ţinut în frâu până acum. Apoi, următoarea mişcare o va face împotriva Denverului.

— Dar asta n-ar presupune linii de aprovizionare care să traverseze tărâmurile nomazilor? Mi se pare imposibil.

— E extrem de greu, şi tocmai asta face următoarea mişcare previzibilă. Câmpiile formează o barieră geografică naturală. Dacă ele ar fi depopulate, Hannegan şi-ar putea considera graniţa de apus sigură şi aşa cum e acum. Dar prezenţa nomazilor a obligat toate statele învecinate Câmpiilor să menţină forţe militare permanente în jurul teritoriului nomazilor pentru a-i împiedica să migreze. Singura cale de a supune Câmpiile e controlul asupra ambelor fâşii fertile, dinspre răsărit şi apus.

— Dar chiar şi aşa, se minună abatele, nomazii…

— Planul lui Hannegan în privinţa *lor* e de-a dreptul diavolesc. Războinicii Ursului Turbat pot face uşor faţă cavaleriei laredane, dar unei molimi printre vite nu i-ar rezista. Triburile din Câmpii nu ştiu încă, dar când au pornit

să-i pedepsească pentru prădăciunile de la graniţă, laredanii au mânat câteva sute de vite bolnave să se amestece cu turmele nomazilor. Asta a fost ideea lui Hannegan. Rezultatul va fi o foamete, iar atunci va fi mai uşor să asmută un trib împotriva altuia. Sigur, noi nu cunoaştem toate amănuntele, dar scopul este de a forma o legiune de nomazi sub o căpetenie de paie, înarmată de Texarkana, loială lui Hannegan, gata să pustiască totul la apus de munţi. Dacă se va întâmpla astfel, această regiune va suferi izbitura primelor valuri.

— Dar *de ce?* Sunt sigur că Hannegan nu se aşteaptă ca barbarii să alcătuiască trupe de încredere ori capabile să ţină un imperiu după ce desăvârşesc schilodirea lui!

— Nu, Sfinţia Ta. Dar triburile nomade vor fi dezbinate, Denver sfârtecat. Apoi Hannegan va putea culege crâmpeiele.

— Şi cu ele ce va face? N-ar fi un imperiu prea bogat.

— Aşa e, însă asigurat din toate părţile. Atunci ar avea o poziţie favorabilă pentru a lovi la miazăzi ori la nord-est. Desigur, s-ar putea ca planurile lui să se năruie înainte de a se ajunge la situaţia asta. Dar chiar de se alege praful de ele ori nu, această zonă va fi primejduită de năvăliri în viitorul nu prea depărtat. Trebuie luate măsuri pentru a apăra abaţia în următoarele luni. Am primit instrucţiuni să discut cu dumneavoastră problema păstrării în siguranţă a Memorabiliei.

Dom Paulo simţi bezna începând să se adune. După douăsprezece secole, în lume se născuse o rază de speranţă, iar apoi apăruse un prinţ analfabet, gata să calce totul în copitele cailor în fruntea unei hoarde de barbari şi...

Trânti cu pumnul în tăblia biroului.

— I-am ţinut dincolo de ziduri o mie de ani, mârâi el, şi-i mai putem alunga încă o mie. Abaţia asta a fost asediată de trei ori în timpul năvălirii bayring, şi altă dată în vremea schismei Vissarion. Vom păstra cărţile în siguranţă. Aşa cum am făcut-o întotdeauna.

— Dar în vremurile de acum există primejdii mai mari, Sfinţia Ta.

— Şi care să fie acestea?

— O rezervă îmbelşugată de praf de puşcă şi mitraliere.

Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului venise şi trecuse, dar încă nu se primise vreo veste despre grupul din Texarkana. Preoţii abaţiei începură să ţină slujbe suplimentare pentru pelerini şi călători. Dom Paulo renunţase până şi la dejunul uşor şi se şoptea că, ţinând seama de primejdiile care pândeau în Câmpii, făcea penitenţă pentru că-l invitase pe savant.

Turnurile de veghe rămaseră în stare de alertă permanentă. Până şi abatele urca deseori pe zid pentru a scruta orizontul spre răsărit.

La scurt timp înainte de vecernie în ziua sărbătorii Sfântului Bernard, un novice anunţă că zărise o dâră de praf în depărtare, dar, cum începuse să se întunece, nimeni nu reuşi să distingă ceva. Curând, se cântară ultima slujbă de seară şi *Salve Regina,* însă la porţi nu apăru nimeni.

— Poate erau cercetaşii lor, sugeră părintele Gault.

— Poate i s-o fi năzărit Fratelui paznic, îl puse la punct Dom Paulo.

— Dar dacă au făcut tabără la zece mile...

— Am vedea focurile din turn. Noaptea e senină.

— Şi totuşi, Domne, după răsăritul lunii am putea trimite un călăreţ...

— A, nu. Nici n-ai putea găsi o cale mai bună de a fi doborât din greşeală. Dacă sunt chiar ei, au stat cu degetele pe trăgaci mai tot drumul, îndeosebi noaptea. Mai putem aştepta până în zori.

Abia a doua zi dimineaţă, târziu, apăru dinspre răsărit şi grupul de călăreţi aşteptat. De pe coama zidului, Dom Paulo privi printre gene spre pământul uscat şi fierbinte, încercând să-şi concentreze ochii miopi pentru a vedea la distanţă. Colbul ridicat de copitele cailor era purtat de vânt către miazănoapte. Grupul se oprise pentru consultări.

— Am impresia că sunt douăzeci sau treizeci, se tângui abatele frecându-se iritat la ochi. Chiar aşa de mulţi să fie?

— Aproximativ, îi răspunse Gault.

— Cum o să ne îngrijim de toţi?

— Nu cred că va trebui să avem grijă şi de cei îmbrăcaţi în piei de lup, Sfinţia Voastră, spuse înţepat preotul mai tânăr.

— *Piei de lup?*

— Nomazi, Sfinţia Ta.

— Întăriţi paza pe ziduri! Zăvoriţi porţile! Coborâţi obloanele! Deschideţi...

— Staţi puţin, nu sunt *toţi* nomazi, Domne.

— Zău? Dom Paulo se întoarse să privească din nou. Sfatul era pe sfârşite. Oamenii dădeau din braţe; grupul se despărţi în două. Cel mai numeros se îndepărtă în galop spre răsărit. Restul călăreţilor priviră în urma lor, apoi îşi struniră caii întorcându-i spre abaţie şi porniră la trap.

— Şase ori şapte, unii în uniforme, murmură abatele când se mai apropiară.

— Thon şi însoţitorii săi, sunt sigur.

— Dar cu nomazii? Bine-am făcut că nu te-am lăsat să trimiţi pe cineva noaptea trecută. Ce treabă aveau cu nomazii?

— Se pare că au venit drept călăuze, spuse mohorât părintele Gault.

— Ce înduioşător să vezi leul cum şade alături de miel!

Călăreţii se apropiară de porţi. Dom Paulo îşi simţi gâtlejul uscat.

— Ei, am face bine să-i întâmpinăm, părinte, oftă el.

Până când preoţii coborâră de pe ziduri, călătorii îşi opriseră deja caii în faţa curţii. Un călăreţ se desprinse dintre ceilalţi, se apropie la trap mărunt, descălecă şi-şi prezentă documentele.

— Dom Paulo de Pecos, Abbas?

Abatele se înclină.

— *Tibi adsum.* Bun venit în numele Sfântului Leibowitz, Thon Taddeo. Bun venit în numele acestei abaţii, în numele a patruzeci de generaţii care ţi-au aşteptat sosirea. Simte-te ca acasă. Te vom sluji. Cuvintele porneau din inimă; fuseseră păstrate vreme de ani şi ani, aşteptând această clipă. Auzind un cuvânt monosilabic drept răspuns, Dom

Paulo înălţă încet capul.

Vreme de o clipă privirea lui o întâlni pe cea a savantului. Simţi căldura risipindu-se imediat. Ochii aceia îngheţaţi, reci, cercetători şi cenuşii, sceptici, flămânzi şi semeţi, îl studiau de parcă ar fi fost o curiozitate lipsită de viaţă.

Fie ca acest moment să devină o punte pe deasupra unei prăpăstii ce ţinuse douăsprezece secole, se rugase febril Dom Paulo, se rugase ca prin el, ultimul om de ştiinţă martir din veacurile de început să-şi strângă mâna cu ziua de mâine. Exista o prăpastie, adevărat; măcar atâta lucru era clar. Abatele simţi dintr-o dată că nu aparţinea acestui secol, că fusese abandonat undeva pe o limbă de nisip de-a lungul fluviului Timpului şi că, în realitate, nu existase niciodată vreo punte de legătură.

— Vino, spuse el cu blândeţe. Fratele Visclair are să se ocupe de cal.

După ce-i văzu pe oaspeţi instalaţi în camerele lor şi se retrase în intimitatea biroului său, zâmbetul de pe faţa sfântului de lemn îi reaminti, fără să-şi dea seama cum, de surâsul bătrânului Benjamin Eleazar, care-i spunea:

— Şi copiii acestei lumi sunt prinşi în această curgere.

Capitolul 18

„«Acum, chiar ca pe vremea lui Iov”, începu fratele lector aflat la pupitrul din refectoriu:

„Când fiii lui Dumnezeu au venit să şadă în faţa Domnului, Satana era şi el prezent printre dânşii.

Iar Domnul i-a zis: «De unde vii tu, Satana?»

Şi răspunzând, Satana a zis, ca-n vechime: «Am dat roată pământului şi am păşit pe el.»

Iar Domnul, răspunzându-i, i-a zis: «Te-ai gândit la acel prinţ simplu şi demn, servitorul meu *Nume,* care urăşte răul şi iubeşte pacea?»

Şi Satana i-a răspuns: *«Nume* se teme în van de Domnul? N-ai binecuvântat Tu acest pământ cu mare belşug şi n-ai făcut Tu naţiile puternice? Dar numai să întinzi mâna puţin şi să micşorezi ceea ce are şi îngăduie-i duşmanului său să prindă putere; atunci vedea-vei dacă nu Te va blestema pe faţă.»

Iar Domnul i-a spus lui Satan: «Vezi tu ce are şi scade-i avuţia. Te grijeşte de asta.»

Iar Satana s-a dus din faţa Domnului şi s-a întors în lume.

Acum, Prinţul *Nume* nu era precum Sfântul Iov, fiindcă atunci când a văzut că pământurile sunt pustiite de uscăciune, iar poporul său mai puţin îmbelşugat decât înainte, când a văzut pe duşmanii săi devenind mai puternici, începu a se teme şi nu se mai încrezu în Domnul, gândind către sine: Trebuie să lovesc înainte ca vrăjmaşul să mă copleşească, fără a apuca să-şi ia sabia în mână.

«Şi astfel a fost în acele zile»”, spuse fratele lector:

„că prinţii Pământului îşi împietriseră inimile împotriva Legii făcută de Dumnezeu, iar mândria lor nu cunoştea hotare. Şi fiecare dintre dânşii s-a gândit în sine că era mai bine să piară cu toţii decât voinţa altor prinţi să o dovedească pe a lui. Pentru că puternicii Pământului se întreceau între ei să aibă putere supremă asupra tuturor;

prin furtişag, trădare şi înşelătorie încercau ei să domnească, iar de război tare se temeau cu toţii şi tremurau; fiindcă Domnul îi îngăduise pe oamenii înţelepţi ai acelor vremuri să deprindă mijloacele prin care să poată fi distrusă însăşi lumea, iar în mâini li se pusese sabia Arhanghelului cu care Lucifer fusese alungat, astfel ca oamenii şi prinţii să se teamă de Dumnezeu şi să fie umili în faţa Prea Înaltului. Numai că ei nu au dovedit umilinţă.

Şi Satana i-a vorbit unuia dintre prinţi, spunându-i: «Nu te teme să foloseşti sabia, fiindcă oamenii înţelepţi te-au înşelat spunându-ţi că lumea fi-va distrusă prin ea. Nu-ţi pleca urechea la sfaturile nevolnicilor, fiindcă ei se tem nespus de tine, şi slujesc vrăjmaşului oprindu-ţi braţul să-i lovească pe ei. Loveşte, şi vei cunoaşte ce înseamnă să fii rege peste toate.»

Iar prinţul a dat ascultare sfatului Satanei şi a pus de-au fost chemaţi toţi înţelepţii din împărăţie şi le-a cerut sfat cum să-i poată nimici pe vrăjmaşii săi fără a aduce mânia asupra sa şi a poporului său. Dar aproape toţi înţelepţii au zis: «Stăpâne, nu se poate, fiindcă vrăjmaşii tăi au şi ei sabia pe care ţi-am dat-o ţie, iar focul ei este ca flacăra Iadului şi ca furia stelei-soare de la care a fost aprinsă.»

«Atunci îmi veţi face alta care să fie de şapte ori mai fierbinte chiar decât Iadul», a poruncit prinţul, a cărui trufie ajunsese de-o depăşea pe aceea a lui Faraon.

Iar mulţi dintre dânşii au spus: «Nu, Stăpâne, nu ne cere nouă asemenea lucruri; fiindcă până şi fumul unui astfel de foc, dacă va fi să-l aprindem pentru tine, va face pe mulţi să piară.» De astă dată prinţul s-a supărat din pricina răspunsului lor, şi i-a bănuit de trădare şi şi-a trimis spioni printre ei să-i ademenească şi să-i aţâţe; din care cauză înţelepţii au început a se teme. Unii dintre ei şi-au schimbat răspunsurile, pentru ca mânia lui să nu se abată asupra lor. De trei ori i-a întrebat şi de trei ori au răspuns ei: «Nu, Stăpâne, până şi poporul tău va pieri dacă faci acest lucru.» Dar unul dintre magi era asemenea lui Iuda Iscariotul, iar vorba lui era dulce şi, trădându-şi fraţii, i-a minţit pe toţi oamenii, sfătuindu-i să nu se teamă de demonul Cădere.

Prinţul i-a dat crezare acestui înţelept făţarnic, pe numele său Blackeneth, iar el i-a făcut pe spioni să-i învinuiască pe mulţi magi dinaintea poporului. Fiind temători, cei mai puţin înţelepţi dintre magi l-au sfătuit pe prinţ făcându-i acestuia pe plac, spunând: «Armele pot fi folosite, numai să nu depăşeşti o măsură aşa şi aşa, altfel vor pieri cu toţii.»

Şi prinţul a trăsnit oraşele vrăjmaşilor săi cu noul foc, şi vreme de trei zile şi trei nopţi catapultele lui mari şi păsările din metal şi-au vărsat mânia asupra lor. Deasupra fiecărui oraş a apărut câte un soare, şi era mai strălucitor decât soarele cerului, şi de îndată oraşul s-a chircit şi s-a topit precum ceara la flacără, iar oamenii de acolo s-au oprit pe străzi şi din pielea lor a ieşit fum şi au început să semene cu nişte viermi aruncaţi pe cărbuni încinşi. Şi când furia soarelui s-a domolit, oraşul era în flăcări; şi din cer a venit un tunet mare ca de berbece, ca să-l strivească deplin. Şi un fum otrăvitor a căzut asupra întregii împărăţii, iar pământul strălucea până şi noaptea de vâlvătăi şi de blestemul incendiilor care pricinuia o mătreaţă pe piele şi făcea părul să cadă, iar sângele să îngheţe în vine.

Şi o mare duhoare s-a ridicat de la Pământ către Ceruri. Iar Pământul şi ruinele de acolo se asemuiau celor de la Sodoma şi Gomora, chiar şi în împărăţia acelui prinţ, fiindcă vrăjmaşii lui s-au răzbunat neîntârziat, slobozind foc la rându-le, să-i cuprindă oraşele sale şi poporul său. Duhoarea măcelului era din cale-afară de neplăcută Domnului, Care i-a vorbit prinţului *Nume,* spunându-i: CE OFRANDĂ SĂ FIE ACEASTA PE CARE AI PREGĂTIT-O ÎN FAŢA MEA? CE ESTE ACEST MIROS CARE SE RIDICĂ DIN LOCUL HOLOCAUSTULUI? AI SACRIFICAT PENTRU MINE OI ORI CAPRE, ORI AI OFERIT UN VIŢEL DOMNULUI?

Însă prinţul nu i-a răspuns, şi atunci Domnul a spus: «TU I-AI SACRIFICAT PE FIII MEI.»

Şi Dumnezeu l-a ucis dimpreună cu Blakeneth, trădătorul, şi a fost molimă pe Pământ, iar omenirea, câtă a mai rămas cu viaţă, a fost cuprinsă de nebunie, ucigându-i cu pietre pe înţelepţi laolaltă.

Dar pe vremea aceea a existat un om pe numele său

Leibowitz care, în tinereţea lui, la fel ca şi sfântul Augustin, iubise înţelepciunea lumii mai mult decât înţelepciunea Domnului. Iar acum, văzând că marea cunoaştere, deşi era bună, nu adusese salvarea lumii, s-a întors în căinţă către Dumnezeu şi a strigat:”

Abatele bătu brusc în tăblia mesei şi călugărul care citea relatarea de odinioară amuţi numaidecât.

— Şi aceasta e singura relatare? întrebă Thon Taddeo, zâmbind crispat către abatele care stătea în faţa lui.

— A, există câteva versiuni. Se deosebesc doar prin detalii neînsemnate. Nimeni nu ştie sigur care dintre naţiuni a slobozit primul atac, iar asta oricum nu mai cântăreşte prea mult. Textul pe care l-a citit fratele lector a fost scris la câteva decenii după moartea Sfântului Leibowitz, fiind, probabil, una dintre primele consemnări, după ce scrisul nu a constituit o primejdie. Autorul a fost un tânăr călugăr care nu trăise în vremurile distrugerii; el a auzit relatarea de la urmaşii Sfântului Leibowitz, memorizatorii şi contrabandiştii de cărţi originali, şi a îndrăgit exprimarea care imita scrierile scripturale. Nu cred să existe undeva măcar o singură relatare *completă* despre Potopul Focului. De îndată ce s-a pornit, s-a dovedit prea imens pentru ca cineva să poată avea o imagine de ansamblu.

— În ce ţară au trăit acest prinţ căruia i se spunea *Nume* şi acest om, Blakeneth?

Abatele Paulo clătină din cap.

— Nici măcar autorul relatării nu a fost sigur. Noi am pus cap la cap destule lucruri de la data scrierii acesteia pentru a ne da seama că până şi stăpânitorii *mai neînsemnaţi* din vremea aceea puseseră mâna pe astfel de arme înainte să se declanşeze holocaustul. Probabil că existau nenumăraţi oameni care să se cheme Nume şi Blakeneth.

— Bineînţeles c-am auzit şi eu legende similare. Este evident că s-a petrecut ceva îngrozitor, afirmă thonul; apoi spuse pe neaşteptate: Dar când pot începe să cercetez, cum îi spuneţi?

— Memorabilia.

— Desigur. Oftă şi zâmbi absent către imaginea sfântului, aflată în colţul biroului. Mâine ar fi prea curând?

— Dacă doreşti, poţi începe deîndată. Simte-te liber să vii şi să pleci după cum ţi-e voia.

Bolţile erau luminate slab de lumânările pâlpâitoare şi pe lângă despărţituri trebăluiau doar câţiva călugări-erudiţi, îmbrăcaţi în rase negre. Fratele Armbruster căuta mohorât la documentele ţinute sub un con de lumină pe pupitrul din nişa lui, aflată la picioarele scării de piatră, şi o altă lampă ardea în firida destinată Teologiei Morale, unde o siluetă înveşmântată în robă stătea aplecată deasupra unui manuscris vechi. Era după utrenie, când mai toţi membrii comunităţii îşi împlineau îndatoririle pe lângă abaţie, în bucătărie, sală de clasă, grădină, grajd şi birouri, lăsând biblioteca aproape pustie până spre sfârşitul după-amiezii şi al momentului pentru *lectio devina.* În dimineaţa aceea însă, subsolul era destul de aglomerat.

Trei călugări stăteau fără treabă în umbrele din spatele noii maşinării. Îşi ţineau palmele vârâte în mâneci şi-l urmăreau pe un al patrulea care se găsea la poalele scării. Acesta din urmă privea răbdător către un al cincilea, aflat sus, şi ţinea sub observaţie intrarea către scară.

Fratele Kornhoer se învârtise în jurul aparatului său ca un părinte iubitor, însă când nu mai găsise nici un fir de aranjat şi nici vreun reglaj de făcut şi de desfăcut, se retrăsese în firida rezervată Teologiei Naturale, să aştepte citind. Îi era îngăduit să dea câteva instrucţiuni sumare de ultim moment echipei lui, dar preferă să păstreze tăcerea şi, chiar dacă, stând în aşteptare, inventatorului monahal îi trecu prin minte gândul că următoarele minute aveau să reprezinte un apogeu pentru sine, expresia de pe chipul lui rămase imperturbabilă. Întrucât nici abatele nu catadicsise să urmărească testul de funcţionare a maşinăriei, fratele Kornhoer nu trăda sentimentul că aştepta aplauze din partea cuiva, ba chiar reuşise să facă uitată predispoziţia de a se uita dojenitor la Dom Paulo.

Un ţistuit discret dinspre scări îi puse pe jeratec pe cei

din subsol, deşi până atunci mai avuseseră parte de alarme false. Evident, nimeni nu-l anunţase pe ilustrul Thon că va trebui să-şi spună părerea despre minunata invenţie care-l aştepta în subsol. Desigur, dacă i-ar fi ajuns la urechi o asemenea veste, invenţia şi-ar fi pierdut din strălucire. După cum era de bănuit, Părintele Abate avusese grijă ca ei să-şi mai piardă din entuziasmul de început. Acestea erau înţelesurile mute, schimbate doar din priviri de către călugări, câtă vreme aşteptaseră acest moment.

De astă dată, şuieratul de avertizare nu fusese zadarnic. Călugărul care stătuse de pază la capul scărilor se întoarse solemn şi se înclină către cel de-al cincilea călugăr de pe palierul de mai jos.

— *In principio Deus,* spuse el în şoaptă.

Cel de-al cincilea călugăr se răsuci şi făcu o plecăciune către al patrulea, de la picioarele scării.

— *Caelum et terram creavit,* murmură el la rându-i.

Cel de-al patrulea călugăr se întoarse către cei trei care aşteptau în spatele maşinăriei.

— *Vacuus autem erat mundus,* anunţă el.

— *Cum tenebris in superficie profundorum,* spuseră aceştia în cor.

— *Ortus est Dei Spiritus supra aquas,* rosti fratele Kornhoer, aşezând cartea pe raftul ei cu un zornăit de lanţuri.

— *Gratias Creatori Spiritui,* răspunse întreaga lui echipă.

— *Dixitque Deus: Fiat lux,* spuse inventatorul pe un ton poruncitor.

Cei care stătuseră de veghe pe scări coborâră să-şi ocupe locurile. Patru călugări trecură la roată. Cel de-al cincilea se aplecă deasupra dinamului. Al şaselea urcă scara folosită pentru rafturile de sus şi se aşeză pe treapta din vârf, lovindu-se uşor de partea superioară a arcadei. Îşi trase pe faţă o mască din pergament unsuros înnegrit la fum, pentru a-şi apăra ochii, apoi pipăi lampa improvizată şi şurubul de reglaj, timp în care fratele Kornhoer îl urmări de jos agitat.

— *Et lux ergo facta est,* spuse el după ce găsi butonul.

— *Lucem esse bonam Deus vidit,* strigă inventatorul către cel de-al cincilea călugăr.

Acesta se apleacă deasupra dinamului cu o luminare pentru a mai cerceta o dată contactele periilor.

— *Et secrevit lucem a tenebris,* spuse el în cele din urmă, continuând lecţia bine deprinsă.

— *Lucem apellavit „diem”,* îi ţinu isonul echipa de la roată, *et tenebras „noctes”.* După care puseră umerii la braţele crucii de barieră.

Axele scârţâiră şi gemură. Dinamul cu roţi de căruţă începu să se rotească, uruitul lui molcom devenind o tânguire, apoi un vaiet, pe măsură ce călugării se încordau şi suflau din greu la roată. Cel ce avea în pază dinamul se uită neliniştit cum spiţele se învălmăşesc din pricina vitezei, apoi devin o peliculă.

— *Vespere occaso,* începu el, apoi se opri să-şi umezească degetele cu limba şi le atinse de contacte. Se auzi pocnetul unei scântei.

— *Lucifer!* exclamă el şi se trase brusc înapoi, apoi încheie căit: *ortus est et primo die.*

— CONTACT! spuse fratele Kornhoer, în clipa când Dom Paulo, Thon Taddeo şi secretarul lui coborâră treptele.

Călugărul aflat pe scară conectă arcul. Se auzi un fâss! brusc, şi o lumină orbitoare inundă bolţile cu o strălucire care nu fusese cunoscută de douăsprezece secole.

Grupul se opri pe scări. Lui Thon Taddeo îi scăpă o înjurătură şoptită în limba maternă. Făcu un pas înapoi. Abatele, care nici nu asistase la încercarea maşinii şi nici nu dorea să-şi aroge pretenţii nemeritate, se albi la chip şi se opri cu vorba în gură. Secretarul îngheţă o clipă, se înspăimântă şi o luă la goană în sus, pe scări, urlând:

— Foc!

Abatele îşi făcu semnul crucii.

— N-am avut ştiinţă! şopti el.

După ce făcu faţă uimirii pricinuite de flacăra orbitoare, savantul privi cercetător prin subsol, observând roata şi călugării care se opinteau la braţele rotitoare. Ochii lui alunecară de-a lungul firelor înfăşurate, remarcară prezenţa

călugărului cocoţat pe scară, descoperiră rostul dinamului cu roţi de căruţă şi al călugărului care stătea în aşteptare la picioarele scării, cu capul plecat în pământ.

— De necrezut! spuse el dintr-o suflare.

Călugărul de la poalele scării se înclină recunoscător şi umil. Strălucirea orbitoare, de culoare alb-albăstruie, arunca umbre ascuţite în încăpere, iar flăcările lumânărilor deveniră crâmpeie şterse în oceanul de lumină.

— Strălucitor ca o mie de torţe, rosti uimit savantul. Trebuie să fie ceva antic… dar nu se poate! De neconceput!

Coborî treptele ca un om aflat în transă. Se opri alături de fratele Kornhoer şi-l măsură curios vreme de câteva clipe, apoi ajunse pe podeaua subsolului. Fără să atingă nimic, fără să întrebe, privind totul printre gene, păşi în jurul maşinăriei, cercetând dinamul, firele, chiar şi lampa.

— Mi se pare pur şi simplu imposibil, dar…

Abatele îşi veni în fire şi coborî scările.

— Vă scutesc de păstrarea tăcerii! şopti el către fratele Kornhoer. Vorbeşte-i. Eu sunt… puţin ameţit.

Călugărul se lumină la chip.

— Vă place, Sfinţia Voastră?

— E înfiorătoare! şuieră Dom Paulo.

Buna dispoziţie de pe faţa călugărului se risipi.

— Ciudat mod de a-ţi trata oaspetele! L-ai înspăimântat de moarte pe Thon. Sunt umilit peste măsură!

— Da, e prea orbitoare.

— E diavolească! Du-te de vorbeşte cu el, cât mă gândesc eu cum să ne cerem scuze.

Dar savantul ajunsese deja la o concluzie pe baza observaţiilor făcute, fiindcă păşi grăbit spre ei. Chipul îi părea crispat, iar purtarea reţinută.

— O lampă electrică, spuse el. Cum de-aţi reuşit s-o ţineţi ascunsă atâtea secole? După toţi aceşti ani în care am încercat să ajung la o teorie a… Se înecă o clipă, şi lăsă impresia că se străduie să-şi recapete stăpânirea de sine, de parcă s-ar fi simţit victimă a unei monstruoase glume proaste. *De ce* aţi tăinuit-o? Are vreo semnificaţie religioasă? Şi ce… Uimirea deplină îl împiedică să continue.

Clătină din cap şi privi în jur de parcă ar fi căutat o cale de salvare.

— Ne-ai înţeles greşit, spuse abatele moale, prinzându-l de braţ pe fratele Kornhoer. Pentru numele lui Dumnezeu, Frate, *explică!*

Dar nu exista vreun balsam care să tămăduiască afrontul adus mândriei profesionale, nici atunci, nici în oricare alt veac.

Capitolul 19

După nefericitul incident din subsol, abatele căută prin toate mijloacele să prezinte scuze. Thon Taddeo nu lăsă să se vadă nici un semn de ranchiună, ba chiar se scuză faţă de gazde pentru judecata pripită a întâmplării, mai ales după ce inventatorul dispozitivului îi oferise o relatare în detaliu privind proiectul alcătuit recent şi modul de realizare. Însă aceste rugăminţi să fie iertat nu reuşiră decât să-l convingă şi mai mult pe abate de gravitatea acelei gafe. Îl pusese pe Thon în situaţia alpinistului care s-a căţărat pe un pisc „de necucerit” doar ca să descopere iniţialele unui rival săpate în stânca din vârf, iar rivalul nici măcar nu l-a prevenit. Trebuie să fi fost o experienţă cutremurătoare pentru el, socoti Dom Paulo, dacă e să judec după reacţia lui.

Dacă Thon n-ar fi stăruit (cu o fermitate probabil născută din stânjeneală) că lumina era de calitate superioară, suficient de puternică chiar pentru cercetarea îndeaproape a documentelor fragile şi uzate de vreme, care tindeau să rămână indescifrabile la lumina lumânării, Dom Paulo ar fi scos imediat lampa din subsol. Dar Thon Taddeo susţinuse că-i plăcea, asta până constată că era necesar să păstreze cel puţin patru novici sau postulanţi care să se chinuie continuu pentru a învârti dinamul şi pentru a regla arcul electric; atunci ceru ca lampa să fie scoasă, dar de data asta veni rândul lui Dom Paulo să insiste pentru ca ea să rămână unde era.

Cam în felul acesta îşi începu savantul cercetările la abaţie, simţind prezenţa neîncetată a celor trei novici care trudeau să învârtă roata şi a celui de-al patrulea care risca să orbească din pricina strălucirii puternice îndurată în vârful scării pentru a ţine lampa şi a o regla, o situaţie care-l îndemnă pe Poet să scrie nişte versuri nemiloase despre demonul Stânjeneală şi necazurile pe care le aducea cu sine în numele căinţei şi împăciuirii.

Vreme de câteva zile, Thon Taddeo şi secretarul său

cercetară biblioteca în sine, fişele, documentele mănăstirii, altele decât Memorabilia, de parcă stabilind existenţa stridiei ar fi putut ghici prezenţa perlei. Fratele Kornhoer dădu peste secretar stând în genunchi la intrarea în refectoriu şi, pentru o clipă, îi trecu prin minte ideea că omul îşi manifesta vreo credinţă ieşită din comun în faţa imaginii Mariei de deasupra uşii, însă zăngănitul uneltelor lui puse capăt acestei iluzii. Secretarul-asistent aşeza o cumpănă de apă de-a curmezişul pragului de intrare şi măsura adâncitura concavă făcută în pietrele pardoselii de sandalele care călcaseră acolo vreme de sute de ani.

— Căutăm căi de a stabili datele, îi explică el lui Kornhoer când i se cerură lămuriri. Acesta pare locul potrivit pentru a determina rata de uzură, fiindcă e uşor de apreciat câte persoane calcă pe aici. Trei mese pentru fiecare om în fiecare zi, de când au fost aşezate pietrele.

Kornhoer rămase profund impresionat de minuţia acestor oameni; activitatea i se părea învăluită în mister.

— Documentele arhitecturale ale abaţiei sunt complete, spuse el. Ele vă pot lămuri cu exactitate asupra perioadei când a fost adăugată fiecare clădire sau aripă. De ce să mai pierdeţi timpul?

Omul ridică ochii nevinovaţi spre el.

— Stăpânul meu are o vorbă: „Nayol nu are grai şi de aceea nu minte niciodată”.

— Nayol?

— Unul dintre zeii Naturii la populaţia de pe Fluviul Roşu. Spune asta în mod figurat, desigur. Dovezile obiective reprezintă autoritatea de necontestat. Cei care întocmesc documentele mai pot să şi mintă, dar natura e incapabilă de aşa ceva. Nu-ţi spun minciuni ieftine. E vorba pur şi simplu de o doctrină a thonului care susţine că totul trebuie comparat cu realitatea.

— Fascinantă idee, murmură Kornhoer şi se aplecă să cerceteze schiţa făcută de om după concavitatea în plan transversal a pardoselii. Păi are o formă pe care fratele Majek ar numi-o curbă normală de distribuţie. Ce ciudat!

— Nu-i ciudat. Probabilitatea ca un pas să calce alături

de linia mediană tinde să urmeze funcţia naturală de eroare.

Kornhoer se simţi fascinat.

— O să-l chem pe Fratele Majek, spuse el.

Interesul abatelui faţă de cercetările făcute pretutindeni de către oaspeţi se dovedi mai puţin ezoteric.

— *De ce* fac schiţe amănunţite ale fortificaţiilor noastre? îi ceru el socoteală lui Gault.

Stareţul ridică din sprâncene a mirare.

— N-am auzit de-aşa ceva. Vrei să spui că Thon Taddeo...

— Nu. Ofiţerii care au venit cu el. Se ocupă de asta în mod sistematic.

— Cum de-ai aflat?

— Mi-a spus Poetul.

— Poetul?! Ha!

— Din nefericire, de data asta a spus adevărul. A şterpelit una dintre schiţe.

— O mai ai?

— Nu, i-am poruncit s-o înapoieze. Dar ideea nu-mi place. Mă înspăimântă.

— Presupun că Poetul a cerut să fie răsplătit pentru informaţia asta.

— Lucru ciudat, dar n-a făcut-o. Din capul locului nu l-a agreat pe Thon. De când a venit, Poetul umblă de colo-colo bolborosind singur.

— Poetul a bombănit dintotdeauna.

— Dar nu atât de serios ca acum.

— De ce crezi că fac schiţele?

Paulo strâmbă din buze.

— Până nu aflăm că-i vorba de altceva, vom presupune că interesul lor e profesional şi de neînţeles pentru noi. Ca citadelă fortificată, abaţia reprezintă o reuşită. N-a fost niciodată cucerită prin asalturi ori asedii şi probabil că asta le-a stârnit curiozitatea.

Părintele Gault privi meditativ peste deşert, către răsărit.

— Dacă mă gândesc mai bine, dacă o armată ar avea intenţia să lovească spre apus, în partea cealaltă a deşertului, ar trebui să întemeieze o garnizoană undeva în

această zonă înainte de a porni în marş spre Denver. Rămase tăcut câteva clipe, apoi începu să pară alarmat. Iar aici ar avea o fortăreaţă gata construită!

— Mă tem că tocmai asta le-a trecut prin cap.

— Crezi c-au fost trimişi ca spioni?

— Nu, nu! Am îndoieli că Hannegan a auzit vreodată de noi. Însă cum se găsesc aici, şi sunt ofiţeri, le e imposibil să nu vadă realitatea şi să le vină idei. Iar acum, e foarte probabil că Hannegan va afla de existenţa noastră.

— Şi ce-ai de gând să faci?

— Încă nu ştiu.

— De ce nu vorbeşti cu Thon Taddeo?

— Ofiţerii nu sunt servitorii lui. Au fost trimişi doar ca escortă care să-l apere. El ce poate face?

— E ruda lui Hannegan şi are puterea de a hotărî.

Abatele încuviinţă din cap.

— O să mă gândesc la o modalitate de a discuta asta cu el. O vreme însă, vom fi cu ochii în patru să vedem ce se mai întâmplă.

În zilele care urmară, Thon Taddeo termină de studiat stridia şi, convins fără putinţă de tăgadă că nu era o scoică oarecare, îşi îndreptă atenţia asupra perlei. Sarcina nu era tocmai uşoară.

Cercetă maldăre de còpii. Lanţurile zăngăneau şi scoteau clinchete pe măsură ce cărţile mai preţioase erau coborâte din rafturi. În cazul originalelor parţial deteriorate ori degradate, părea lipsit de înţelepciune să se încreadă în vederea ori interpretarea copistului. Apoi scoaseră la lumină manuscrisele originale existente încă de pe vremea lui Leibowitz şi care stătuseră închise în recipiente închise ermetic şi încuiate în locuri speciale de depozitare pentru a fi păstrate pe o perioadă oricât de îndelungată.

Asistentul adună câteva kilograme de notiţe. După cea de-a cincea zi, ritmul de lucru al lui Thon Taddeo se iuţi, iar purtarea lui dădea de gol agerimea unui câine de vânătoare flămând care a mirosit urma unui vânat grozav.

— Minunat! Oscila între entuziasm şi circumspecţie uşor amuzată. Fragmente din lucrarea unui fizician din secolul

douăzeci! Ecuaţiile sunt cu adevărat fără lacune.

Kornhoer se uită peste umărul lui.

— L-am văzut, spuse el pe nerăsuflate. N-am priceput nici o iotă din el. Problema tratată e importantă?

— Încă nu-s sigur. Partea de matematică e frumoasă, *frumoasă!* Priveşte aici – expresia asta – bagă de seamă forma extrem de concentrată. Valoarea asta, de sub radical, pare a fi produsul a două derivate, dar în realitate reprezintă un întreg *grup* de derivate.

— Cum asta?

— Indicii se permutează într-o expresie desfăşurată; altfel n-ar avea cum să reprezinte o integrare liniară, aşa cum susţine autorul. Încântător. Şi uite dincoace, această expresie aparent simplă. Simplitatea e înşelătoare. Evident că reprezintă nu o ecuaţie, ci un întreg sistem de ecuaţii, într-o formă foarte concentrată. Mi-au trebuit câteva zile până să-mi dau seama că autorul s-a gândit la relaţii – nu doar dintre unele cantităţi şi altele – ci la sisteme întregi faţă de alte sisteme. Încă nu pricep toate cantităţile fizice presupuse, dar complexitatea părţii de matematică e pur şi simplu, superb de discretă! Dacă e vorba de o farsă, trebuie să-i recunosc genialitatea! Dacă e autentică, s-ar putea să fi avut un noroc nesperat. În orice caz, e minunat. Trebuie să văd copia cea mai timpurie a lucrării.

Fratele bibliotecar gemu şi mai scoase un recipient sigilat cu plumb, pe care îl rostogoli din depozit pentru a fi desigilat. Armbruster nu se lăsa impresionat de faptul că savantul laic, în doar două zile, descâlcise o chestiune încurcată, o adevărată enigmă, care zăcuse necercetată vreme de peste zece secole. Pentru custodele Memorabiliei, fiecare desigilare a vreunui recipient reprezenta o nouă scurtare a vieţii documentelor şi nu făcu nici o încercare de a-şi ascunde dezaprobarea faţă de asemenea dezmăţ. Pentru fratele bibliotecar, a cărui întreagă viaţă fusese dedicată conservării cărţilor, principalul motiv pentru care cărţile existau era păstrarea lor o eternitate. Utilizarea lor venea ca o chestiune secundară şi de evitat, dacă ea periclita longevitatea.

Pe măsură ce timpul trecea, entuziasmul lui Thon Taddeo faţă de această sarcină crescu tot mai mult, iar abatele respiră uşurat când văzu că scepticismul de la început se risipea după fiecare nouă lectură a vreunui text fragmentar din perioada de dinaintea Potopului. Savantul nu spusese cu exactitate care era rostul acestei cercetări; la început, poate, scopul fusese vag precizat, însă acum îşi vedea de lucru cu precizia încordată a celui care urmăreşte o anumită idee. Simţind zorii unei mari descoperiri, Dom Paulo hotărî să ofere lui Thon Taddeo prilejul de a se lăuda în caz că acesta simţea imboldul de a anunţa vreun eveniment epocal.

— Comunitatea şi-a exprimat curiozitatea în legătura cu munca ta, îi spuse el savantului. Dacă nu te deranjează să discuţi despre ea, am dori să aflăm câteva lucruri. Sigur c-am auzit despre lucrările teoretice de la colegiul vostru, dar nu toţi pricepem chestiunile tehnice. Ai putea să ne dai câteva explicaţii... ăă, în termeni generali, astfel încât să înţeleagă şi un nespecialist? Călugării s-au cam supărat pe mine fiindcă nu te-am invitat să ne faci o prezentare; dar am socotit că mai întâi ai prefera să te obişnuieşti cu locul. Desigur, dacă eşti de altă părere...

Thon Taddeo îl privi pe abate de parcă ar fi fost gata să pună mâna pe un şubler pentru a-i lua dimensiunile exacte ale cutiei craniene. Zâmbi neîncrezător.

— Aţi vrea să explic munca noastră în cel mai simplu limbaj posibil?

— Cam aşa ceva, dacă se poate.

— Tocmai aici e problema. Râse. Omul nepregătit citeşte o lucrare de ştiinţe naturale şi gândeşte: „Oare n-ar fi putut explica asta şi-ntr-un limbaj mai simplu?” El nu înţelege că ceea ce a încercat să citească e cel mai simplu limbaj posibil, pentru respectivul subiect. În realitate, o bună parte a filozofiei naturale reprezintă pur şi simplu un proces de simplificare lingvistică, un efort de a inventa limbaje în care jumătate de pagină de ecuaţii poate exprima o idee care n-ar putea fi transpusă în mai puţin de o mie de pagini de limbaj aşa-zis „simplu.” Am lămurit cât de cât lucrurile?

— Cred că da. Şi pentru că te-ai făcut înţeles, poate ne vorbeşti despre acest aspect. Doar dacă nu cumva rugămintea o ia înaintea faptelor, în măsura în care ai făcut progrese în cercetarea Memorabiliei.

— Ei bine, nu. Acum ne-am făcut o idee destul de limpede încotro ne îndreptăm atenţia şi ce avem în faţa noastră. Vom avea nevoie de mult timp să terminăm, asta e limpede. Fragmentele găsite trebuie puse cap la cap, căci ele nu aparţin aceluiaşi domeniu. Încă nu avem posibilitatea de a anticipa ce *putem* culege din ea, dar ne e deja clar ce *nu putem.* Îmi face plăcere să afirm că Memorabilia pare promiţătoare. N-am nimic împotrivă să explic scopul general, dar... Îşi întări spusele cu o ridicare din umeri.

— Ce te deranjează?

Thon Taddeo păru uşor stânjenit.

— Doar o anumită nesiguranţă în legătură cu cei care mă vor asculta. N-aş dori să lezez sentimentele religioase ale cuiva.

— Dar cum ai putea-o face? Nu-i vorba de-o problemă de filozofie a naturii? De fizică?

— Desigur. Dar ideile multora despre lume au o coloratură religioasă, cu alte cuvinte...

— Dar dacă preocuparea ta este lumea fizică, în ce fel ai putea leza pe cineva? Mai ales această comunitate. Noi aşteptăm de multă vreme să vedem lumea începând să se preocupe din nou de sine. Cu riscul de a părea lăudăros, aş putea arăta că avem câţiva câţiva călugări iubitori de ştiinţe ale naturii. Fratele Majek, de exemplu, sau Fratele Kornhoer...

— Kornhoer! Thon Taddeo ridică ochii precaut spre lampa cu arc şi, clipind, îşi mută privirea de la ea. Nu înţeleg!

— *Lampa?* Dar mi-e limpede că...

— Nu, nu-i vorba de lampă. Lampa e simplă de îndată ce depăşeşti momentul de uimire când o vezi funcţionând. *Ar trebui* să funcţioneze. Pe hârtie, presupunând câteva elemente nedeterminabile şi ghicind unele date pe care nu le ai la dispoziţie. Dar saltul impetuos şi fără probleme de la o ipoteză confuză la un model funcţional... Thon tuşi iritat.

Eu nu-l înţeleg pe Kornhoer. Maşinăria asta – făcu un semn cu degetul către dinam – reprezintă un salt care cuprinde în sine aproximativ douăzeci de ani de experimentări preliminare, începând cu înţelegerea principiilor. Kornhoer a sărit peste etapele preliminare. Credeţi în existenţa miracolelor? Eu unul, nu, însă în cazul de faţă aveţi în faţă un exemplu *elocvent.* Roţi de căruţă! Pufni în râs. Ce-ar fi în stare să facă dacă ar avea un atelier bine echipat? Nu înţeleg de ce un om ca el stă închis într-o mănăstire.

— Probabil că Fratele Kornhoer e acela care să-ţi explice *asta,* spuse Dom Paulo, încercând să alunge băţoşenia din glas.

— Da, înţeleg... Thon Taddeo reîncepu să-l măsoare cu atenţie pe bătrânul preot. Dacă aveţi convingerea că nimeni nu se va simţi ofensat ascultând idei prea puţin tradiţionale, aş fi încântat să discutăm despre preocupările noastre. Dar unele dintre ele ar putea intra în conflict cu preju... ăă... părerile deja formate.

— Prea bine! Cred că va fi fascinant.

Stabiliră momentul discuţiei şi Dom Paulo se simţi uşurat. Prăpastia greu de definit între călugărul creştin şi cercetătorul mirean al Naturii se va îngusta printr-un schimb liber de idei, era aproape convins de asta. Kornhoer făcuse deja primul pas, nu? O comunicare mai apropiată era probabil cea mai indicată terapie pentru aplanarea tensiunilor. Iar vălul confuz al îndoielii şi ezitarea încărcată de neîncredere se vor risipi, adevărat? de îndată ce thonul va constata că gazdele sale nu erau chiar reacţionari intelectuali, aşa cum crezuse la venire. Paulo se simţi întrucâtva ruşinat de bănuielile lui de la început. Ai răbdare, Doamne, cu un nătâng bine intenţionat, se rugă el.

— Dar nu cumva să uiţi de ofiţeri şi de schiţele făcute de ei, îi reaminti Gault.

Capitolul 20

Aflat la pupitrul din refectoriu, lectorul tocmai intona anunţurile zilei. Lumina gălbuie a lumânărilor alunga orice culoare de pe chipurile celor care, îmbrăcaţi în rasă, stăteau nemişcaţi în picioare, lângă scaunele simple, aşteptând servirea mesei de seară. Vocea lectorului căpătă o sonoritate stranie, reflectată fiind de bolţile înalte din sala al cărei tavan se pierdea în umbrele ce atârnau parcă ameninţătoare deasupra insuliţelor de lumină presărate pe mesele de lemn.

— Sfântul Părinte Abate mi-a poruncit să vă anunţ că regula abstinenţei este ridicată la această masă, rosti lectorul. După cum probabil aţi aflat, vom avea oaspeţi. Toţi credincioşii pot lua parte la banchetul dat astă-seară în onoarea lui Thon Taddeo şi a grupului său; aveţi voie să mâncaţi carne. Conversaţia – dacă o veţi purta în surdină – va fi îngăduită în timpul mesei.

Din rândurile novicilor se auzi un zvon de voci timide, nu mult diferit de nişte ovaţii reţinute. Mesele erau aranjate. Mâncarea încă nu fusese adusă, însă în locul obişnuitelor castroane pentru terci apăruseră tăvi întinse, care stârniseră pofta de mâncare a tuturor, sugerând un adevărat dezmăţ culinar. Binecunoscutele căni pentru lapte rămăseseră în bucătărie, ele fiind înlocuite de cele mai alese cupe pentru vin. Pe tăbliile din lemn ale meselor erau presăraţi trandafiri.

Abatele se opri pe coridor, aşteptând ca lectorul să termine de citit anunţul. Căută din priviri masa aranjată pentru sine, părintele Gault, onoratul oaspete şi oamenii săi. Iar au greşit socotelile cei de la bucătărie, gândi el. Fuseseră pregătite opt locuri. Trei ofiţeri, Thon şi asistentul lui, plus cei doi preoţi, în total şapte locuri, doar dacă nu cumva, lucru cu totul improbabil, părintele Gault îl invitase pe fratele Kornhoer să stea la masă cu ei. Lectorul încheie anunţurile şi Dom Paulo intră în sala de mese.

— *Flectamus genua,* se auzi vocea lectorului.

Credincioşii se lăsară în genunchi cu o precizie militărească, iar abatele îşi binecuvântă turma.

— *Levate.*

Se ridicară cu toţii. Dom Paulo îşi ocupă locul la masa special aranjată şi aruncă o privire spre uşă. Gault trebuia să sosească împreună cu invitaţii. Până acum, acestora li se servise masa în casa de oaspeţi, nu în refectoriu, pentru a nu-i supune la austeritatea hranei sărăcăcioase a călugărilor.

Când apărură şi oaspeţii, privi în jur, căutându-l pe fratele Kornhoer, dar călugărul nu era cu ei.

— De ce s-au pus opt tacâmuri? murmură el către părintele Gault după ce se aşezară cu toţii.

Gault îl privi nelămurit şi ridică din umeri.

Savantul se aşeză în dreapta abatelui, iar ceilalţi se înşirară către capătul mesei, lăsând gol locul din stânga lui. Se întoarse pentru a-i face semn lui Kornhoer să li se alăture, însă lectorul începu să intoneze prefaţa înainte de a reuşi să surprindă privirea călugărului.

— *Oremus,* răspunse abatele şi călugării făcură o plecăciune.

În timpul binecuvântării, cineva se strecură discret pe locul din stânga abatelui. Acesta se încruntă nemulţumit, dar nu ridică privirea pentru a-l identifica pe vinovat în timpul rugăciunii.

— *...et Spiritus Sancti, Amen.*

— *Sedete,* rosti lectorul, şi călugării începură să ia loc.

Abatele se uită furios la cel din stânga sa.

— Poetule!

Crinul jignit făcu o plecăciune mai adâncă decât s-ar fi cuvenit şi zâmbi.

— Bună seara, Sfinţiile Voastre, Thon şi distinse gazde, glăsui el. Ce vom servi astă-seară? Peşte prăjit şi faguri de miere, în onoarea reînvierii temporale care-a pogorât printre noi? Ori Sfinţia Sa a reuşit în sfârşit să pună mâna pe gâsca cea grasă a primarului din sat?

— Aş prefera să pun mâna pe un...

— Oho! zise Poetul, şi se întoarse bine dispus către

savant. Thon Taddeo, în acest loc vă puteţi delecta cu cele mai alese reţete culinare! Ar trebui să veniţi mai des alături de noi. Presupun că în casa de oaspeţi nu vi se oferă decât friptură de fazan şi carne de vită gătită fără nici o imaginaţie. Mare păcat! Cei de faţă trăiesc mult mai bine. Sper că fratele bucătar nu şi-a pierdut strălucirea, flacăra interioară sau fermecata măiestrie. Ooo... Poetul îşi frecă mâinile si surâse înfometat. Pesemne că ne vom bucura de Imitaţie de Porc cu Porumb Fiert à la Călugărul John, ce ziceţi?

— Sună apetisant, spuse savantul. Ce e de fapt?

— Porc tatu plin de grăsime, cu porumb uscat, fiert în lapte de măgăriţă. Masa specială de duminică.

— Poetule! răbufni abatele; apoi se adresă lui Thon Taddeo: Îmi cer scuze pentru prezenţa lui. N-a fost invitat la masa noastră.

Savantul îl măsură pe Poet cu o privire amuzată.

— Stăpânul meu, Hannegan, ţine câţiva măscărici la curtea lui, îi spuse el lui Dom Paulo. Sunt obişnuit cu felul lor de a fi. Nu trebuie să vă cereţi scuze pentru purtarea lui.

Poetul sări de pe scaun şi făcu o plecăciune până la pământ în faţa thonului.

— Sire, permiteţi-mi, în schimb, să cer scuze în numele abatelui, strigă el, trăind intens fiecare vorbă.

Rămase o clipă înclinat. Mesenii aşteptară să-şi termine clovneria. Însă el ridică brusc din umeri, se aşeză şi înfipse furculiţa într-o pasăre aburindă de pe platoul pe care un novice îl depusese în faţa lui. Rupse un copan şi muşcă din el cu multă poftă. Ceilalţi îl priviră fără grai.

— Presupun că ai dreptate să nu-mi accepţi scuzele prezentate în numele lui, i se adresă el în cele din urmă lui Thon Taddeo.

Savantul roşi imperceptibil.

— Vierme ce eşti, înainte de a te zvârli afară, să vedem motivele mai profunde ale acestei fărădelegi, spuse Gault.

Poetul mişcă din cap încoace şi încolo şi continuă să mestece gânditor.

— Chiar că-s foarte adânci, recunoscu el.

Într-o bună zi, Gault are să te spânzure de picioare, cugetă Dom Paulo.

Însă preotul mai tânăr era vizibil deranjat şi se străduia să agraveze incidentul *ad absurdum* pentru a găsi motive întemeiate de a-l strivi pe nesăbuit.

— Cere-ţi scuze cum se cuvine în numele gazdei tale, spuse el poruncitor. Şi, înainte de a pleca, să ne explici şi nouă ce te-a apucat.

— Dă-i pace, părinte, dă-i pace, se grăbi Dom Paulo să-l liniştească.

Poetul zâmbi recunoscător către abate.

— Nu-i nimic, Sfinţia Ta, spuse el. Nu mă deranjează deloc să-mi cer scuze în numele tău. Tu ceri scuze în numele meu, eu într-al tău; nu-i aşa că reprezintă un exerciţiu comod de milostenie şi bunăvoinţă? Nimeni nu mai e silit să se scuze pentru propriile fapte, lucru ce umileşte întotdeauna. Folosind sistemul meu, fiecare este iertat şi nimeni nu mai trebuie să se scuze personal.

Doar ofiţerii păreau să aprecieze remarcile Poetului drept amuzante. După câte se vedea, simpla anticipare a umorului era suficientă pentru a crea iluzia de umor, iar comicul putea stârni râsul prin gesturi şi expresii, indiferent ce-ar fi spus. Thon Taddeo rămăsese cu un zâmbet uscat întipărit pe chip, însă expresia lui amintea de aceea a omului care priveşte evoluţia stângace a unui animal dresat.

— Sfinţia Ta, în felul ăsta, continuă Poetul, dacă-i îngădui umilului tău servitor să te ajute, n-ar mai trebui să-ţi torni cenuşă-n cap. Ca Avocat Apărător al tău, de pildă, m-ai putea delega să prezint scuze faţă de oaspeţi importanţi pentru existenţa păduchilor. Iar păduchilor, pentru neaşteptare schimbare de meniu.

Abatele îl fulgeră cu privirea şi îşi reţinu în frâu dorinţa de a strivi degetul mare al Poetului sub călcâiul sandalei. Îl lovi în schimb peste gleznă, însă nebunul nu se potoli.

— Aş lua asupra mea toate păcatele tale, desigur, spuse el, clefăind carnea copanului. E un sistem grozav, pe care mă pregăteam să ţi-l pun la dispoziţie, Prea Distinse Savant.

Sunt convins că l-ai fi găsit convenabil. Mi s-a dat de înţeles că sistemele logicii şi metodologiei trebuie create şi puse la punct înainte ca ştiinţa să progreseze. Iar sistemul meu de scuze negociabile şi transferabile ţi-ar fi fost deosebit de util, Thon Taddeo.

— Ar fi fost?

— Da. Mare păcat. Cineva mi-a furat capra cu creştetul albăstrui.

— Capră cu creştetul albăstrui?

— Era cheală ca şi Hannegan, Luminăţia-Ta, şi albastră ca nasul fratelui Armbruster. Vroiam să-ţi dăruiesc animalul acela, dar nu ştiu ce ticălos mi l-a şterpelit înainte de sosirea ta.

Abatele strânse din dinţi şi-şi ţinu călcâiul gata să lovească în piciorul desculţ al Poetului. Thon Taddeo se încruntă uşor, dar părea hotărât să descâlcească înţelesul obscur al spuselor Poetului.

— Avem nevoie de-o capră cu creştetul albastru? îl întrebă pe asistentul său.

— Nu înţeleg la ce ne-ar trebui aşa ceva, domnule, răspunse acesta.

— Dar nevoia e evidentă, reluă Poetul. Se spune că scrieţi ecuaţii care într-o bună zi vor reface lumea. Am auzit că sosesc zorii unei noi lumi. Dacă e să se facă lumină, atunci cineva trebuie să poarte toată vina pentru bezna trecutului.

— Aha, şi de-aceea ţapul! Thon Taddeo aruncă o privire către abate. Ce glumă proastă! De ceva mai bun nu e-n stare?

— Te rog să reţii că nu l-a angajat nimeni să facă asemenea glume. Mai bine discutăm ceva mai inteli...

— A, nu, nu! se opuse Poetul. M-ai înţeles greşit, Luminăţia-ta. Capra trebuie pusă în altar şi onorată, nu învinovăţită! Puneţi-i pe cap coroana pe care v-a trimis-o Sfântul Leibowitz şi mulţumiţi-i pentru lumina care apare. Apoi puneţi-l pe Leibowitz să ispăşească şi *goniţi-l* în deşert. În felul acesta, nu va fi silit să poarte şi-a doua coroană. Cea cu spini. Răspundere, parcă aşa se cheamă.

Ostilitatea Poetului răbufnise la suprafaţă şi de-acum nici nu mai încerca să lase impresia că glumeşte. Thon Taddeo îl privi cu ochi îngheţaţi. Călcâiul abatelui pluti din nou pe deasupra degetului Poetului şi iar, parcă împotriva voinţei sale, i se făcu milă.

— Şi când armata patronului tău va veni să pune mâna pe această abaţie, spuse Poetul, capra poate fi dusă în curte şi învăţată să behăie: „Nimeni n-a fost aici, nimeni, în afară de mine”, ori de câte ori apare câte-un străin.

Cu un mârâit furios, unul dintre ofiţeri dădu să se ridice de pe scaun şi mâna îi alunecă instinctiv către sabie. Dezlipi mânerul de teacă şi câţiva centimetri de oţel sticliră ameninţător către Poet. Thon îl prinse de încheietură şi încercă să împingă sabia înapoi în teacă, dar simţi o împotrivire, de parcă ar fi tras de braţul unei statui din marmură.

— A, spadasin şi, pe deasupra, proiectant! îl provocă Poetul, arătând că nu-i e frică de moarte. Schiţele tale privind sistemul de apărare al abaţiei dovedesc o evoluţie artistică...

Ofiţerul lăsă să-i scape o sudalmă şi scoase sabia cu totul din teacă. Tovarăşii săi îl reţinură înainte de a apuca să atace. Din rândurile congregaţiei se auzi un vaier de uimire când călugării speriaţi săriră în picioare. Poetul continua să zâmbească netemător.

— ...promiţătoare, urmă el. Simt că-ntr-o bună zi desenul făcut după tunelurile ce trec pe sub ziduri va fi atârnat într-o expoziţie de arte fru...

De sub masă se auzi un trosc surd. Poetul se opri brusc din mestecat, coborî osul iadeş de la gură şi începu să pălească. Mestecă, înghiţi şi continuă să se albească la faţă. Privi în gol spre tavan.

— Mi-l striveşti, bolborosi el din colţul gurii.

— Doar vorbind? întrebă abatele şi continuă să apese.

— Cred că mi-a rămas un os în gât, recunoscu Poetul.

— Vrei să te retragi?

— Mă tem că trebuie.

— Mare păcat. O să ne lipseşti. Paulo mai apăsă o dată

pe deget spre ţinere de minte. Atunci poţi să pleci.

Poetul respiră adânc, se şterse la gură şi se ridică. Îşi goli cupa de vin şi o puse cu gura în jos pe centrul tăvii. Ceva anume din comportarea lui îi silea să-l urmărească. Îşi trase pleoapa cu degetul mare, îşi lăsă capul în jos deasupra palmei desfăcute şi apăsă. Globul ocular îi căzu în palmă, făcându-i pe cei din Texarkana, care nu aveau cunoştinţă de existenţa ochiului artificial, să scoată o exclamaţie de mirare.

— Urmăreşte-l cu băgare de seamă, spuse el către ochiul de sticlă, şi apoi îl depuse pe fundul cupei de vin, de unde acesta îl fixă cu tristeţe pe Thon Taddeo. Noapte bună, domnilor, spuse el bine dispus către meseni şi se îndepărtă cu paşi hotărâţi.

Furios, ofiţerul bolborosi o înjurătură şi se zbătu să scape din strânsoarea tovarăşilor săi.

— Duceţi-l în camera lui şi rămâneţi cu el până se potoleşte, le spuse Thon. Şi aveţi grijă să nu-i oferiţi prilejul de a-l ataca pe nebun. Apoi, în timp ce ofiţerul livid la chip era dus de braţe, se adresă abatelui:

— Sunt consternat. Nu sunt servitorii mei şi nu le pot da ordine. Dar vă promit că se va căi pentru ieşirea asta. Iar dacă refuză să-şi ceară iertare şi să plece de îndată, va trebui să încrucişeze spada aceea pripită cu mine până mâine la amiază.

— Nu vrem vărsare de sânge! se rugă preotul. N-a fost atât de grav. Mai bine să facem totul uitat. Mâinile îi tremurau, iar chipul i se înnegurase.

— Îşi va cere iertare şi va pleca, nu se dădu bătut Thon Taddeo, ori mă voi oferi să-l ucid. Nu vă îngrijoraţi, nu va îndrăzni să mă înfrunte fiindcă, dacă ar câştiga, Hannegan l-ar trage în ţeapă în văzul lumii şi i-ar sili nevasta să... dar să lăsăm asta. Se va căi şi va pleca. Cu toate acestea, mă simt umilit că s-a putut întâmpla aşa ceva.

— Ar fi trebuit să-l azvârl afară pe Poet de îndată ce-a apărut. El a provocat incidentul, iar eu n-am reuşit să-l împiedic. Provocarea a fost evidentă.

— Provocare? Minciuna scornită de un nebun vagabond?

Josard a reacţionat ca şi cum acuzaţiile Poetului ar fi fost reale.

— Deci nu ştii că ofiţerii pregătesc *într-adevăr* un raport complet privind valoarea militară a abaţiei noastre ca fortăreaţă?

Savantul rămase cu gura căscată. Evident neîncrezător, privi de la un preot la celălalt.

— Chiar e adevărat? întrebă el după o îndelungată tăcere.

Abatele dădu afirmativ din cap.

— Şi ne-aţi permis să rămânem în continuare.

— N-avem nimic de ascuns. Însoţitori tăi sunt liberi să facă un asemenea studiu, dacă doresc. N-o să merg atât de departe să întreb *de ce* au nevoie de informaţiile acestea. Concluzia trasă de Poet a fost, desigur, o simplă ipoteză.

— Bineînţeles, spuse Thon Taddeo moale, fără s-o privească pe gazda sa.

— Sper că prinţul vostru nu are ambiţii agresive în această regiune, aşa cum a făcut aluzie Poetul.

— Sigur nu.

— Şi chiar de-ar fi adevărat, socot că ar avea înţelepciunea – ori cel puţin consilieri înţelepţi care să-l îndrume – pentru a înţelege că valoarea abaţiei noastre ca depozitară de cunoaştere antică e cu mult mai mare decât aceea de citadelă.

Lui Thon Taddeo nu-i scăpă implorarea subînţeleasă de a i se da ajutor, timbrul rugător din vocea preotului şi păru să cântărească totul, jucându-se delicat cu mâncarea din farfurie şi rămânând tăcut o vreme.

— Vom discuta această problemă înainte de a mă întoarce la colegiu, promise el cu voce scăzută.

Asupra banchetului coborî un aer mohorât care începu să se risipească doar după masă, când trecură în curtea abaţiei şi cântară în cor şi dispăru cu totul când veni momentul ca savantul să ţină o prelegere în Sala Mare. Stânjeneala părea să fi fost uitată, iar între membrii grupului se restabili o cordialitate de suprafaţă.

Dom Paulo îl conduse pe Thon către pupitru; Gault şi asistentul îi urmară, alăturându-li-se pe podium. După ce abatele îl prezentă pe Thon Taddeo, urmară aplauze pornite din inimă; tăcerea care se lăsă amintea de muţenia publicului dintr-un tribunal, aşteptând pronunţarea sentinţei. Savantul nu era un orator desăvârşit, dar verdictul se arătă satisfăcător pentru mulţimea formată din călugări.

— Am rămas uimit de ceea ce-am descoperit aici, le spuse el. Cu câteva săptămâni în urmă n-aş fi crezut, nici nu am crezut, de fapt, că documentele de genul celor pe care le aveţi în cadrul Memorabiliei puteau supravieţui după prăbuşirea ultimei civilizaţii. Încă-mi vine greu să cred, dar realitatea ne obligă să îmbrăţişăm ipoteza că documentele sunt autentice. Existenţa lor este incredibilă; dar *pentru mine,* mai ieşit din comun e faptul că în cursul *acestui* secol ele au trecut nebăgate în seamă. În ultima vreme au apărut oameni capabili să aprecieze valoarea lor potenţială, şi nu-i vorba doar de mine. Câte n-ar fi putut face Thon Kashler cu ele cât a fost în viaţă, chiar şi în urmă cu şaptezeci de ani?!

La auzul unei reacţii atât de favorabile din partea unui om înzestrat precum Thon Taddeo, călugării se luminară la chip şi zâmbiră. Paulo se întrebă de ce nimeni nu detecta în glasul vorbitorului o nuanţă vagă de reproş subînţeles, ori era vorba de suspiciune?

— Dacă în urmă cu zece ani aş fi ştiut de existenţa acestor surse, spuse el, n-ar mai fi fost nevoie să depun atâtea eforturi pentru definitivarea studiilor mele din domeniul opticii. *Aha!* gândi abatele, *deci despre asta era vorba.* Sau măcar în parte. Constată că unele dintre descoperirile lui sunt doar redescoperiri, iar asta îi lasă un gust amar. Dar sigur trebuie să fie conştient că, atâta vreme cât va trăi, nu va putea depăşi stadiul de redescoperitor al unor lucrări pierdute; oricât de genial ar fi, nu va reuşi să realizeze decât ceea ce alţii au făcut de mult. Şi, în mod inevitabil, situaţia va rămâne neschimbată până când lumea nu va ajunge la fel de dezvoltată ca înainte de Potopul Focului.

Cu toate acestea, se vedea clar că Thon Taddeo rămăsese impresionat.

— Şederea mea aici se apropie de sfârşit, continuă el. Din cele văzute, cred că ar fi nevoie de douăzeci de specialişti care să lucreze câteva decenii pentru a termina de căutat informaţii inteligibile în întreaga Memorabilia. Fizica progresează prin raţionamente inductive validate de experimente; dar aici, această misiune presupune deducţia. Din câteva fragmente disparate de principii generale, trebuie să încercăm a înţelege cazuri particulare. Uneori, încercarea se poate dovedi imposibilă. De pildă – făcu o pauză de o clipă şi scoase un teanc de notiţe pe care le răsfoi repede. Iată aici un citat pe care l-am găsit îngropat în subsol. Face parte dintr-un fragment de patru pagini aparţinând unei cărţi care pare să fi fost de fizică superioară. Pesemne că unii dintre voi l-aţi şi văzut.

„...iar dacă termenii aparţinând spaţiului predomină în expresia pentru intervalul dintre punctele-eveniment, se spune că intervalul este de tip spaţiu, întrucât în acest caz e posibil să alegem un sistem de coordonate – aparţinând unui observator cu o viteză admisibilă – în care evenimentele au loc simultan şi, prin urmare, despărţite doar din punct de vedere spaţial. Dacă, totuşi, intervalul este de tip temporal, evenimentele nu pot fi simultane în nici un sistem de coordonate, însă există un sistem de coordonate în care termenii spaţiali vor dispărea cu totul, astfel încât distanţa dintre evenimente va fi pur şi simplu temporală, *id est,* petrecându-se în acelaşi loc, dar în momente diferite. Acum, examinând extremele intervalului real...” Ridică ochii şi zâmbi enigmatic. A dat cineva peste fragmentul acesta în ultima vreme?

Marea de chipuri rămase neclintită.

— Nu-şi aminteşte nimeni să-l fi consultat?

Kornhoer şi alţi doi călugări ridicară mâinile cu fereală.

— Ştie cineva ce înseamnă?

Mâinile coborâră imediat.

Thon Taddeo chicoti.

— E urmat de o pagină şi jumătate de matematică pe

care nu voi încerca să o citesc, dar ea tratează câteva dintre conceptele noastre fundamentale de parcă acestea n-ar fi deloc esenţiale, ci apariţii evanescente care se transformă în funcţie de punctul nostru de vedere. Ultimul cuvânt este *deci,* dar restul paginii a ars laolaltă cu concluzia. Raţionamentul este totuşi impecabil, iar partea de matematică deosebit de elegantă, astfel că pot scrie şi eu concluzia. Ea pare să aparţină unui nebun. Însă el a pornit de la nişte premise care păreau la fel de nebuneşti. Să fie o farsă? Dacă nu, care-i este locul în schema generală a ştiinţei anticilor? Ce o precede ca premisă a înţelegerii? Ce urmează şi cum putem efectua o testare? Sunt întrebări la care nu pot răspunde. Aceasta este *doar una* dintre numeroasele enigme ridicate de aceste documente pe care le-aţi păstrat atâta vreme. Raţionamentele care nu ating realitatea experienţei *nicăieri* ţin de preocupările angelologiştilor şi teologilor, nu ale oamenilor de ştiinţă din domeniul fizicii. Şi totuşi, documente ca acesta descriu sisteme care nu ating *nicăieri* experienţa noastră. Oare ele puteau fi realizate experimental de către antici? Anumite elemente tind să indice tocmai aşa ceva. Una dintre lucrări se referă la transmutarea elementelor – despre care noi am stabilit recent că este imposibilă din punct de vedere teoretic – şi apoi afirmă: „experienţele o dovedesc”. Dar *cum?* Probabil că abia generaţiile următoare vor evalua şi înţelege unele dintre aceste lucruri. E păcat că ele trebuie să rămână aici, în acest loc inaccesibil, fiindcă va fi nevoie de efortul concentrat a nenumăraţi savanţi pentru a le da de rost. Vă daţi seama, desigur, că facilităţile existente sunt inadecvate, ca să nu mai spun că rămân „inaccesibile” pentru restul lumii.

Aşezat pe podium, în spatele vorbitorului, abatele începu să se încrunte, aşteptând afirmaţii şi mai grave. Thon Taddeo preferă totuşi să nu facă propuneri. Însă remarcile sale continuară să evidenţieze sentimentul că asemenea relicve trebuiau încredinţate unor persoane mai competente decât acelea aparţinând Ordinului Albertian al

Sfântului Leibowitz şi că situaţia actuală era absurdă. Simţind pesemne neliniştea crescândă din sală, curând schimbă subiectul, vorbind despre studiile lui imediate, care presupuneau o cercetare mai amănunţită asupra naturii luminii decât se realizase până atunci. Unele dintre comorile abaţiei se dovedeau a-i fi de mare ajutor şi spera să găsească un mijloc experimental de a-şi testa teoriile. După ce discută pe scurt despre fenomenul refracţiei, tăcu o clipă, apoi se scuză:

— Sper că afirmaţiile mele nu lezează credinţele religioase ale cuiva. Văzând că feţele celor prezenţi rămaseră curioase şi calme, continuă o vreme, apoi pofti publicul să-i adreseze întrebări.

— Te deranjează o întrebare pusă de pe podium? întrebă abatele.

— Nicidecum, răspunse savantul, privindu-l destul de bănuitor, de parcă ar fi gândit: *Et tu, Brute?*

— Mă întrebam ce latură a refractabilităţii luminii socoţi c-ar putea aduce atingere religiei?

— Vedeţi dumneavoastră... Thon Taddeo se opri stânjenit. Monsenior Apollo, pe care îl cunoaşteţi, s-a înfierbântat discutând pe această temă. El susţinea că lumina nu putea fi refrangibilă înainte de Potop, întrucât curcubeul era considerat...

Călugării izbucniră în hohote răsunătoare de râs, acoperind restul remarcii. Până când abatele reuşi să-i reducă pe călugări la tăcere cu un semn din mână, Thon Taddeo se făcu roşu ca racul, iar lui Dom Paulo îi veni greu să-şi păstreze aerul solemn.

— Monsenior Apollo e un om de treabă, un preot bun, dar uneori oricui i se poate întâmpla să apară într-o postură incredibil de ridicolă, mai ales când e scos din domeniul lui. Îmi pare rău c-am pus această întrebare.

— Răspunsul mă scuteşte de alte comentarii, spuse savantul. Nu caut gâlceavă.

Nimeni nu-i mai adresă întrebări, aşa că Thon trecu la cea de-a doua problemă pe care voia să o prezinte: activitatea prezentă şi de perspectivă a colegiului său.

După cum o descrise el, situaţia părea încurajatoare. Colegiul era asaltat de candidaţi care doreau să studieze la institut. Colegiul îşi asuma o funcţie educativă, dar şi una de cercetare. Interesul faţă de filozofia naturii şi ştiinţe creştea în rândul laicilor ştiutori de carte. Institutul beneficia de înzestrări costisitoare. Semne de revigorare şi renaştere.

— Aş mai putea menţiona câteva dintre cercetările şi studiile efectuate în prezent de oamenii noştri, continuă el. Ca urmare a lucrării lui Bret privind comportarea gazelor, Thon Viche Mortoin studiază posibilitatea producerii pe cale artificială a gheţii. Thon Fruder Halb caută mijlocul practic de a transmite mesaje prin intermediul variaţiilor electrice dintr-un conductor... Lista era lungă, iar călugării păreau impresionaţi. Se desfăşurau studii în multe domenii: medicină, astronomie, geologie, matematică, mecanică. Unele păreau irealizabile şi rău concepute, însă majoritatea promiteau să răsplătească eforturile prin cunoaştere şi aplicaţii practice. Începând cu căutarea unui Nostrum Universal de către Jejene şi terminând cu asaltul îndărătnic al lui Bodalk asupra geometriei tradiţionale, activităţile colegiului dovedeau o dorinţă sănătoasă de a descifra secretele ascunse ale naturii, rămase inaccesibile de când omenirea îşi pârjolise memoria instituţională şi se condamnase la o amnezie culturală care ţinuse mai bine de-un mileniu.

Pe lângă aceste studii, Thon Maho Mahh conduce un proiect menit să descopere noi elemente despre originea speciei umane. Întrucât cercetarea este în principal arheologică, el m-a rugat să caut în biblioteca dumneavoastră orice material pe această temă, după ce-mi voi încheia propriul studiu. Consider totuşi că nu e cazul să stărui prea mult asupra acestei probleme, întrucât ea poate da naştere la controverse cu teologii. Dar dacă aveţi întrebări…

Un tânăr călugăr care studia pentru a deveni preot se ridică în picioare şi Thon Taddeo îl recunoscu neîntârziat.

— Domnule, mă întrebam dacă vă sunt cunoscute

sugestiile Sfântului Augustin în această problemă.

— Nu.

— Episcop şi filozof din secolul al patrulea, Augustin a sugerat că, la început, Dumnezeu a creat toate lucrurile în cauzele lor germinative, inclusiv fiziologia omului, iar cauzele germinative însămânţează, ca să spunem aşa, materia fără de formă, care mai apoi *se dezvoltă* treptat, transformându-se în forme complexe şi, evident, în Om. A fost luată în calcul această ipoteză?

Thon Taddeo zâmbi îngăduitor, deşi nu califică propunerea ca fiind de-a dreptul copilărească.

— Mă tem că nu, dar mă voi interesa, răspunse el pe un ton care arăta clar că n-o va face.

— Mulţumesc, spuse călugărul şi se aşeză cu sfiiciune.

— Probabil că cea mai îndrăzneaţă cercetare este totuşi desfăşurată de prietenul meu, Thon Esser Shon, continuă înţeleptul. Reprezintă o încercare de a sintetiza materia vie. Thon Esser speră să creeze protoplasmă vie folosind doar şase elemente de bază. Această lucrare ar putea conduce la – poftim? Aveţi o întrebare?

Un călugăr din rândul al treilea se ridicase şi tocmai se înclina către vorbitor. Abatele întinse capul în faţă, îşi miji ochii să vadă mai bine şi, spre groaza lui, îl recunoscu pe fratele Armbruster, bibliotecarul.

— Vă rog să-i faceţi un hatâr unui bătrân, hârâi călugărul, rostind cuvintele greoi, cu o intonaţie monotonă. Acest Thon Esser Shon, care se mărgineşte la doar şase elemente, e foarte interesant. Mă întrebam dacă... i se îngăduie să-şi folosească ambele mâini?

— Păi, eu... Thon Taddeo făcu o pauză şi se încruntă.

— Şi aş mai vrea să ştiu, urmă Armbruster cu glas egal şi domol, dacă această minunată faptă trebuie realizată din poziţie şezând, stând în picioare ori culcat. Ori poate călare pe cal, suflând în acelaşi timp în două trompete?!

Novicii nu-şi putură reţine chicotelile. Abatele se ridică grăbit.

— Frate Armbruster, ai fost prevenit. Până nu-ţi ceri scuze, vei fi excomunicat de la masa comună. Poţi aştepta

în Capela Sfintei Fecioare.

Bibliotecarul făcu o nouă plecăciune şi se strecură tăcut afară din sală, păşind cu umilinţă, dar având o licărire de triumf în ochi. Abatele se scuză în şoaptă faţă de savant, dar privirea acestuia deveni dintr-o dată glacială.

— În concluzie, spuse el, v-am prezentat pe scurt speranţele pe care, după părerea mea, şi le pune lumea în revoluţia intelectuală ce abia a început. Cu ochi febrili, privi roată la membrii asistenţei şi vocea trecu de la tonul laconic la ritmuri înflăcărate. Stăpâna noastră de până acum a fost Ignoranţa. De la moartea imperiului, ea a rămas netulburată pe tronul destinat Omului. Dinastia ei e veche de când lumea. Dreptul ei de a domni e considerat legitim. Aşa au afirmat şi înţelepţii din vechime.

Ziua de mâine însă va întrona un alt prinţ. Înţelepţi şi oameni de ştiinţă îl vor susţine pe domnitor, iar universul va ajunge să-i cunoască puterea. Numele său e Adevărul. Imperiul său va cuprinde întregul Pământ. Iar stăpânirea Omului asupra Pământului se va reînnoi. Peste un secol, oamenii vor zbura prin aer cu păsări mecanice. Vehicule din metal vor alerga pe drumuri din piatră făcută de om. Vor exista clădiri de treizeci de etaje, nave care vor coborî în adâncul mării, maşini care să facă toată munca.

Şi cum se va petrece asta? Făcu o pauză şi-şi coborî vocea. Din nefericire, la fel cum apar toate schimbările. Şi-mi pare rău că va fi aşa. Prin violenţă şi revoltă, prin foc şi furie dezlănţuită, fiindcă nici o transformare a lumii nu are loc în mod paşnic.

Aruncă o privire în jur, întrucât între călugări se iscase un murmur uşor.

— Aşa *va fi.* Noi *nu dorim* asta.

— *Dar de ce?*

— Ignoranţa e atotputernică. Mulţi nu vor avea de câştigat din detronarea ei. Sunt nenumăraţi aceia care se îmbogăţesc graţie domniei ei întunecate. Curtea îi este alcătuită dintre aceştia, iar în numele său unii guvernează şi înşeală, se îmbogăţesc şi-şi trec puterea din tată-n fiu. Se tem până şi de ştiinţa de carte, întrucât cuvântul scris

reprezintă un alt canal de comunicare ce i-ar putea ajuta pe duşmanii lor să devină uniţi. Armele lor sunt bine ascuţite şi le folosesc cu pricepere. Aceştia vor aduce războaiele pe lume atunci când interesele lor vor fi primejduite, iar violenţa ce va urma are să dăinuie până când structura societăţii, aşa cum există ea în prezent, se va transforma în ruine şi se va naşte o societatea nouă. Îmi pare rău. Dar astfel văd eu lucrurile.

Vorbele lui aduseră o nouă tăcere mohorâtă în sală. Dom Paulo simţi cum i se năruie speranţele, fiindcă profeţia exprima părerile probate de cunoaştere ale savantului. Thon Taddeo avea cunoştinţă de planurile militare ale monarhului său. Putea alege: să le aprobe, să le respingă sau să le considere drept fenomene impersonale pe care, asemenea inundaţiilor, foametei sau furtunilor, nu le putea influenţa în nici un fel.

Era evident, prin urmare, că le accepta drept inevitabile, pentru a se feri de a emite o judecată morală. *Să fie sânge, arme şi plânsete...*

Cum de putea un asemenea om să-şi calce în picioare conştiinţa şi să abdice de la răspunderea ce-o avea?, şi încă atât de uşor! Gândul îl făcu pe abate să se cutremure.

Dar apoi îşi reaminti cuvintele: *Fiindcă în vremurile acelea Dumnezeu îi îngăduise pe înţelepţi să cunoască mijloacele prin care însăşi lumea să poată fi distrusă...*

Tot El le îngăduise să ştie şi cum ar putea fi salvată şi, ca întotdeauna, le permisese să aleagă singuri. Pesemne că toţi aleseseră la fel ca Thon Taddeo acum. Să se spele pe mâini în faţa mulţimilor. Îngrijiţi-vă singuri. Ca nu cumva să fie ei înşişi crucificaţi.

Dar fuseseră oricum crucificaţi. Lipsiţi de orice demnitate. Întotdeauna e cineva bătut în cuie pe ea şi lăsat să atârne, iar dacă alunecă, i se bat din nou...

Se lăsă o tăcere profundă. Savantul terminase de vorbit.

Abatele privi prin sală. Jumătate dintre călugări căutau din ochi către intrare. La început nu reuşi să distingă nimic.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă în şoaptă pe Gault.

— A sosit un bătrân bărbos şi purtând un şal, sâsâi Gault.

Seamănă cu... Nu, nu-i adevărat...

Dom Paulo se ridică şi păşi către partea din faţă a podiumului pentru a privi la silueta neclară, învăluită în umbre. Apoi ridică puţin glasul:

— Benjamin?

Silueta făcu o mişcare. Îşi înfăşură mai strâns şalul în jurul umerilor schilozi şi păşi şontâcăit spre lumină. Se opri iar, bolborosind ceva în barbă şi se uită roată; apoi privirea lui căzu pe savantul aflat la tribună.

Rezemându-se într-un toiag strâmb, bătrânul slăbănog păşi chinuit către tribună, fără să-şi dezlipească ochii de la bărbatul care stătea dinapoia ei. Thon Taddeo îl privi la început cu o uimire amuzată, însă când văzu că nimeni nu se clinteşte şi nu vorbeşte, pe măsură ce bătrânul se apropia de el, începu să pălească. Chipul bărbos radia ferocitatea plină de speranţă a unei dorinţe fierbinţi şi atotputernice care ardea cu mai multă forţă în el decât principiul vieţii care ar fi trebuit să se ridice de mult la ceruri.

Bătrânul se dădu aproape de tribună, se opri. Ochii îl măsurară pe vorbitorul tulburat. Buzele îi tresăriră. Zâmbi. Întinse o mână tremurândă către savant. Thonul se trase înapoi, pufnind dispreţuitor.

Pustnicul se dovedi agil. Urcă dintr-un salt pe podium, ocoli tribuna şi-l apucă pe savant de braţ.

— Ce-i nebunia...?

Benjamin îi frământă braţul, privind în acelaşi timp în ochii savantului.

Chipul i se înnegură. Strălucirea păli. Lăsă braţul să cadă. Pe măsură ce speranţa i se stingea, din plămânii bătrâni şi uscaţi se auzi un oftat lung şi îndurerat. Pe faţă îi reveni surâsul etern cunoscător al Bătrânului Evreu de pe Munte. Se întoarse către adunare, îşi azvârli braţele în lături şi ridică grăitor din umeri.

— Nici acesta nu este El, le spuse cu dezamăgire în glas, apoi ieşi şchiopătând.

După aceea, ceremonia îşi pierdu orice solemnitate.

Capitolul 21

Mesagerul sosi cu veşti întunecate în cea de-a zecea săptămână a şederii lui Thon Taddeo la abaţie. Capul dinastiei de Laredo poruncise ca trupele Texarkanei să fie evacuate neîntârziat din regatul său. În aceeaşi noapte, regele muri otrăvit şi între Laredo şi Texarkana se declară stare de beligeranţă. Războiul nu avea să dureze mult. Se putea presupune cu oarecare certitudine că războiul se încheiase la o zi după ce începuse şi că Hannegan stăpânea acum toate pământurile şi popoarele de la Fluviul Roşu până la Rio Grande.

Situaţia aceasta fusese anticipată, dar nu şi alte veşti.

Hannegan al II-lea, prin Voinţa Domnului, Primar, Viceregе al Texarkanei, Apărător al Credinţei şi Păstor Suprem al Câmpiilor, după ce-l găsise pe monseniorul Marcus Apollo, nunţiu papal, vinovat de „trădare” şi spionaj, poruncise ca el să fie spânzurat, iar apoi, înainte de a-şi da duhul, să fie dat jos din ştreang, tras pe roată, sfârtecat în patru şi jupuit, drept pildă pentru cei care ar mai încerca să submineze statul Primarului. Îmbucătăţit, trupul preotului fusese azvârlit la câini.

Nici nu mai era nevoie ca mesagerul să adauge că Texarkana fusese pusă sub interdict absolut printr-un decret papal care cuprindea şi câteva aluzii confuze, dar ameninţătoare la *Regnans in Excelsis,* o bulă emisă în secolul al şaisprezecelea, care poruncea detronarea unui monarh. Deocamdată nu existau ştiri despre contramăsurile întreprinse de Hannegan.

În Câmpii, forţele laredane vor trebui acum să poarte lupte cu triburile nomade pentru a se întoarce acasă, iar odată ajunşi la propriile graniţe, se vor vedea siliţi să depună armele, fiindcă naţiunea şi neamul lor erau ostatece.

— Tragică poveste! constată Thon Taddeo, cu o sinceritate aproape evidentă. Ţinând seama de naţionalitatea mea, mă ofer să plec imediat.

— De ce? întrebă Dom Paulo. Doar nu aprobi acţiunile lui Hannegan, sau mă înşel?

Savantul ezită, apoi clătină din cap. Privi în jur să se asigure că nu trăgea nimeni cu urechea la discuţia lor.

— Personal, le condamn. Dar în public... Ridică din umeri. Trebuie să mă gândesc la colegiu. Dacă s-ar pune doar problema *propriei* mele vieţi, atunci...

— Înţeleg.

— Pot să îndrăznesc a-mi spune părerea în secret?

— Desigur.

— Atunci cineva ar trebui să avertizeze Noua Romă să nu mai lanseze ameninţări fără acoperire. Hannegan e în stare să crucifice câteva zeci de Marcus Apollo.

— În acest caz, noii martiri vor ajunge în Ceruri; Noua Romă nu lansează ameninţări fără acoperire.

Thon Taddeo oftă.

— Mi-am închipuit că aşa veţi privi lucrurile, însă eu îmi reînnoiesc oferta de a pleca.

Semnele rupturii apăruseră. După aceea, savantul preferă să rămână mai mult singur, discutând arareori cu călugării. Relaţia lui cu fratele Kornhoer deveni vădit rece, deşi inventatorul îşi petrecea o oră-două în fiecare zi pentru întreţinerea şi verificarea dinamului şi lămpii şi pentru a se ţine la curent cu progresele înregistrate de Thon în munca lui, care se desfăşura acum cu o grabă neobişnuită. Ofiţerii se aventurau arareori afară din casa de oaspeţi.

Apărură şi semne ale exodului din regiune. Dinspre Câmpii veneau mereu zvonuri tulburătoare. Oamenii din satul Sanly Bowitts îşi găsiră motive pentru a pleca pe neaşteptate în pelerinaje ori în vizite spre alte meleaguri. Până şi vagabonzii şi cerşetorii părăseau localitatea. Ca întotdeauna, neguţătorii şi meşteşugarii se văzură siliţi să aleagă între a-şi lăsa bunurile la îndemâna tâlharilor şi hoţilor sau a rămâne locului ca să şi le vadă prădate.

Un comitet cetăţenesc, în frunte cu primarul satului, veni în vizită la abaţie pentru a solicita adăpost pentru localnici în eventualitatea unei invazii.

— Sfatul meu hotărât, le spuse abatele după câteva ore

de tratative, este următorul: vom primi toate femeile, copiii, invalizii şi bătrânii fără a ne opune. Dar în ce-i priveşte pe bărbaţii în stare să ia arma în mână, vom judeca fiecare caz în parte şi pesemne că pe unii îi vom izgoni.

— *De ce?* întrebă primarul.

— Ar trebui să-ţi fie limpede de ce, mai cu seamă ţie! spuse Dom Paulo tăios. S-ar putea să fim şi noi atacaţi, dar dacă nu suntem asaltaţi direct, noi vrem să rămânem deoparte. Nu voi îngădui ca acest loc să fie folosit drept garnizoană de unde să se lanseze un contraatac, chiar dacă singurul atac este îndreptat împotriva satului. Deci, în cazul bărbaţilor capabili să ia arma în mână, va trebui să insistăm asupra unui legământ, să apere abaţia sub comanda *noastră.* Şi vom hotărî noi înşine dacă un legământ poate fi crezut ori nu.

— Nu mi se pare cinstit! urlă un membru al comitetului. Veţi face discriminări...

— Doar împotriva acelora în care nu ne putem încrede. Ce s-a întâmplat? Speraţi să ţineţi ascunsă o forţă de rezervă aici? Ei bine, nu voi permite aşa ceva. N-o să vă instalaţi o parte a miliţiei oraşului tocmai aici. Acestea sunt ultimele mele cuvinte.

Aşa stând lucrurile, comitetul nu putu să refuze ajutorul ce li se oferea. Nimeni nu se mai opuse. Dom Paulo era dispus să-i primească pe toţi dacă se ajungea la o asemenea situaţie, dar pentru moment voia să zădărnicească planurile prin care sătenii aveau de gând să amestece abaţia în strategii militare. Mai târziu vor apărea şi ofiţeri din Denver, cu rugăminţi similare; pe ei i-ar interesa mai degrabă să salveze regimul politic decât vieţi umane. Era hotărât să le dea acelaşi răspuns.

Deşertul începu să colcăie de rătăcitori veniţi dinspre răsărit. Neguţători, vânători şi păstori, mergând spre apus, aduceau veşti de la Câmpie. Molima bântuia printre turmele nomazilor ca un foc dezlănţuit în preerie; foametea părea inevitabilă. După prăbuşirea dinastiei laredane, trupele se spărseseră în două, ca urmare a unei revolte. O parte dintre soldaţi se întorceau acasă, aşa cum li se poruncise, în

vreme ce alţii se puseseră sub un cumplit jurământ să mărşăluiască împotriva Texarkanei şi să nu se oprească decât după ce-i luau capul lui Hannegan ori piereau în această încercare. Slăbiţi de schismă, laredanii erau treptat decimaţi de raidurile de hărţuială ale războinicilor Ursului Turbat, însetaţi să se răzbune împotriva celor ce le aduseseră molima. Se zvonea că, în generozitatea sa, Hannegan se oferise să transforme neamurile Ursului Turbat în dependenţi supuşi, dar numai dacă jură credinţă faţă de legile „civilizate”, îi acceptă consilierii în sfaturile lor şi îmbrăţişează religia creştină. „Supuneţi-vă ori muriţi de foame” era soarta pe care destinul şi Hannegan o ofereau popoarelor de păstori. Multe vor prefera să piară de foame decât să se plece în faţa unui stat agrar-neguţătoresc. Se spunea că Hongan Os îşi urla sfidarea spre miazăzi, miazănoapte şi spre ceruri; pe ultima dintre acestea o împlinea arzând câte un şaman pe zi pentru a-i pedepsi pe zeii tribali care-l trădaseră. Ameninţa că va deveni creştin doar dacă zeii creştini îl vor ajuta să-şi măcelărească vrăjmaşii.

Poetul dispăru de la abaţie în timpul scurtei vizite a unui grup de păstori. Thon Taddeo observă primul absenţa Poetului din casa de oaspeţi şi se interesă de soarta versificatorului călător.

Dom Paulo se încruntă surprins.

— Eşti sigur că a plecat? întrebă el. De multe ori îşi petrece zilele prin sat sau se duce pe podiş să se ia la harţă cu Benjamin.

— Lipsesc lucrurile, spuse thonul. A dispărut totul din camera lui.

Abatele se strâmbă.

— E semn rău când pleacă Poetul. Fiindcă veni vorba, dacă lipseşte cu adevărat, atunci te-aş sfătui să-ţi faci imediat inventarul *propriilor* lucruri.

Thon Taddeo privi gânditor în zare.

— Deci asta-i calea pe care au luat-o ghetele mele...

— Neîndoielnic.

— Le-am trimis să fie lustruite. Nu mi-au fost înapoiate.

S-a întâmplat în ziua când voia să-mi dărâme uşa.

— Să-ţi dărâme... cine, *Poetul!*

Thon Taddeo chicoti.

— Regret, dacă i-am făcut o glumă. Am luat ochiul de sticlă. Vă amintiţi seara în care l-a lăsat pe masa din refectoriu?

— Da.

— Eu l-am luat.

Îşi desfăcu băierile pungii, cotrobăi prin ea o clipă, apoi aşeză globul ocular al Poetului pe biroul abatelui.

— Ştia că eu i l-am luat, dar am negat mereu. De atunci încoace am glumit cu el, născocind chiar zvonul că în realitate era vorba de ochiul de mult dispărut al idolului Bayring şi că ar trebui înapoiat muzeului. După o vreme, a devenit tare nestăpânit. Sigur că aveam de gând să i-l dau înapoi, înainte de a pleca spre casă. Credeţi că se va întoarce după plecarea noastră?

— Mă îndoiesc, spuse abatele cuprins de un vag fior, când ochii îi căzură pe globul de sticlă. Dar, dacă vrei, îl voi păstra. Deşi e la fel de probabil să apară tocmai în Texarkana, căutându-l acolo. Susţine că-i un talisman cu puteri deosebite.

— Cum asta?

Dom Paulo zâmbi.

— Spune că vede mult mai bine când îl poartă.

— Ce prostie! Thon Taddeo tăcu o clipă; evident, oricând dispus să ia în consideraţie vreo idee, indiferent cât de stranie ar fi fost ea, se gândi, apoi adăugă: Nu-i absurd? Decât dacă umplerea orbitei goale influenţează cumva muşchii *ambilor* ochi. Aşa pretinde el?

— Jură că nu poate vedea la fel de bine fără el. Afirmă că trebuie să-l poarte pentru a percepe „înţelesurile adevărate”, deşi îi provoacă dureri cumplite de cap când îl ţine mult. Dar nimeni nu ştie vreodată când spune adevăruri, născociri ori alegorii. Dacă născocirile sunt îndeajuns de meşteşugite, mă îndoiesc că Poetul va recunoaşte existenţa vreunei deosebiri între ele şi realitate.

Thon Taddeo surâse enigmatic.

— Când era ieri în faţa uşii mele, a urlat că *eu* am mai multă nevoie de ochi decât el. Asta-mi pare a sugera că-l socoteşte a fi, în sine, un fetiş cu puteri mari, bun pentru oricine. Mă-ntreb de ce.

— A spus că *tu* ai nevoie de el? Ha-ha!

— Ce vă amuză?

— Iartă-mă. Probabil c-a vrut să te insulte. Prefer să nu fac efortul de a-ţi explica insulta Poetului; m-ar putea face părtaş la ea.

— Nicidecum. Sunt curios să aflu.

Abatele aruncă o privire către imaginea Sfântului Leibowitz, aflată în colţul încăperii.

— Poetul folosea ochiul de sticlă drept etern subiect de glumă. Când voia să ia o hotărâre, sau să cugete la ceva, sau să analizeze o părere, obişnuia să şi-l aşeze în orbită. Şi-l scotea din nou când vedea ceva ce-l nemulţumea, când se prefăcea că trece vreo întâmplare cu vederea ori când vroia să facă pe prostul. Când îl purta, îşi schimba şi firea. Fraţii începuseră să-i spună „conştiinţa Poetului”, iar el accepta gluma asta. Uneori ţinea lecţii şi demonstraţii despre avantajele unei conştiinţe de circumstanţă. Pretindea că era posedat de o obligaţie frenetică – ceva banal, de obicei, cum ar fi îndemnul de a bea o sticlă de vin.

Purtând ochiul, mângâia sticla de vin, îşi lingea buzele, gemea şi gâfâia, apoi îşi retrăgea mâna ca ars. În cele din urmă, dorinţa îl stăpânea din nou. Înşfăca sticla, îşi turna un degetar într-o cupă şi se desfăta pe lângă el vreme de o secundă. Iar atunci conştiinţa revenea şi el arunca vinul cât colo. Curând după aceea se uita cu jind la vin, începea să geamă şi să saliveze, dar încă se lupta cu dorinţa – abatele pufni în râs fără să vrea – şi era înfiorător să-l urmăreşti. Când, în cele din urmă, era istovit, îşi scotea ochiul de sticlă. De îndată ce nu-l mai avea, se calma ca din senin. Constrângerea înceta să mai fie obligatorie. Redevenit rece şi arogant, îşi lua sticla, privea în jur şi râdea.

„Oricum o s-o fac”, obişnuia să spună. Apoi, deşi toată lumea se aştepta s-o bea, el arbora un zâmbet senin şi-şi

turna vinul din sticlă în cap. Avantajul unei conştiinţe detaşabile, înţelegi?

— Deci el îşi închipuie că mi-e mai necesar decât lui.

Dom Paulo ridică din umeri.

— E doar Poetul-puşlama!

Savantul pufni amuzat. Împunse cu degetul sferoidul din sticlă şi-l rostogoli de-a latul biroului. Deodată izbucni în râs.

— Mărturisesc că-mi place. Cred că ştiu cui i-ar fi de mai mult folos decât Poetului. Probabil că-l voi păstra. Îl luă între degete, îl aruncă în sus şi-l prinse, apoi privi pe furiş către abate.

Paulo se mulţumi să ridice din nou din umeri.

Thon Taddeo lăsă ochiul să cadă în pungă.

— I-l înapoiez dacă va veni să mi-l ceară. Şi apropo de asta, vroiam să vă spun: munca mea aici e aproape terminată. Peste câteva zile vom pleca.

— Nu te sperie luptele ce se dau pe Câmpii?

Thon Taddeo se încruntă spre perete.

— Urmează să facem tabără la un munte izolat, situat la vreo săptămână de mers călare de aici. Un grup de, ăă... escorta noastră ne va întâmpina acolo.

— Sper *din inimă* că de când ai încheiat aranjamentele şi până în prezent, spuse abatele gustând izul politicos de ferocitate al gândului, grupul de escortă nu şi-a schimbat orientarea politică. În asemenea vremuri, e din ce în ce mai greu să deosebeşti vrăjmaşii de prieteni.

Thon Taddeo roşi.

— Mai ales dacă ei vin din Texarkana, vreţi să spuneţi?

— N-am spus asta.

— Părinte, să fim cinstiţi unul faţă de celălalt. Nu pot lupta împotriva prinţului care face posibilă munca mea, indiferent ce cred eu despre orientările sau politica lui. Las impresia că-l sprijin, de formă, ori că nu-l bag în seamă, de dragul colegiului. Dacă-şi va întinde stăpânirea, colegiul ar putea să profite de asta. Dacă şi colegiul prosperă, omenirea va scoate un profit de pe urma eforturilor noastre.

— Cei ce vor supravieţui, probabil.

— Adevărat, dar acest lucru rămâne valabil în orice caz.

— Ba nu, nu... Acum douăsprezece secole nici măcar supravieţuitorii n-au tras vreun profit. Trebuie s-o luăm mereu de la capăt?

Thon Taddeo făcu un gest de neputinţă.

— Şi eu ce pot face? întrebă el iritat. Hannegan e prinţul, nu eu.

— Dar tu promiţi să restitui Omului puterea de a controla natura. Cine va hotărî modul de folosire a puterii pentru a controla stihiile naturale? Cine va folosi forţa? În ce scop? Cum o veţi ţine în frâu? Asemenea hotărâri pot fi încă luate. Dar dacă tu şi grupul tău nu le luaţi acum, curând le vor lua alţii în locul vostru. Spui că omenirea va profita. Cine va plăti prin suferinţă? Un oarecare prinţ care-şi semnează scrisorile cu X? Sau chiar crezi că universitatea se poate ridica deasupra ambiţiilor lui, atunci când îşi va da seama că reprezentaţi o valoare pentru el?

Dom Paulo nu se aşteptase să-l convingă. Dar, cu tristeţe apăsătoare în suflet, observă răbdarea infinită cu care Thon îl ascultă până termină ce avea de spus; era toleranţa unui om ce ascultă o argumentare pe care, spre propria-i mulţumire, a respins-o de mult.

— Sugerezi, de fapt, să mai aşteptăm puţin, spuse savantul. Adică să dizolvăm colegiul ori să-l mutăm în deşert şi, într-un fel sau altul – lipsiţi de aur şi argint care să ne slujească – să reînviem o ştiinţă teoretică şi experimentală încet şi dureros, fără a spune-o nimănui. Adică s-o păstrăm pentru ziua în care Omul va deveni bun, pur, sfânt şi înţelept.

— Nu exact asta am vrut...

— N-ai vrut să *spui* exact acest lucru, dar aşa am înţeles eu din cuvintele dumitale. Ascundeţi ştiinţa cât mai departe, nu încercaţi s-o aplicaţi, nu încercaţi să faceţi nimic până când omul nu va deveni sfânt. Ei bine, nu vom reuşi. Aţi făcut-o voi înşivă aici, în această abaţie, generaţii întregi.

— Noi n-am ascuns nimic.

— N-aţi ascuns, dar aţi trecut ştiinţa sub tăcere şi nimeni

n-a ştiut că ea există; n-aţi făcut nimic cu ea.

Un val de furie aprinse ochii preotului.

— Cred că a sosit clipa să-l cunoşti pe fondatorul nostru, mormăi el şi arătă cu degetul spre sculptura în lemn din colţ. Înainte ca lumea să înnebunească, a fost om de ştiinţă ca şi tine şi a fugit să-şi caute scăparea. El a întemeiat acest Ordin pentru a salva ce se mai putea din documentele fostei civilizaţii. „Salvate” din faţa a ce şi pentru ce? Uite-l unde stă, vezi licărirea focului? Cărţile? Aşa de puţin dorea lumea ştiinţa pe vremea aceea şi secole de-a rândul mai apoi... Prin urmare, a murit pentru noi. Legenda spune că atunci când l-au stropit cu motorină, el le-a cerut o cană din ea. Oamenii şi-au închipuit că o ia drept apă şi-au râs, dar i-au dat. El a binecuvântat-o – unii spun că motorina s-a preschimbat în vin când a făcut semnul crucii – iar apoi a rostit: *Hic est enim calix Sanguinis Mei* şi a băut-o înainte să fie spânzurat şi ars. Să-ţi citesc o listă a martirilor noştri? Să numesc toate bătăliile pe care le-am purtat pentru a păstra intacte aceste documente? Pe toţi călugării care au orbit în camera copiştilor? Pentru tine? Şi totuşi afirmi că n-am făcut nimic cu ştiinţa, am trecut-o sub tăcere.

— Nu cu intenţie, se scuză savantul, dar de fapt asta aţi făcut şi tocmai din motivele care, după părerea dumneavoastră, ar trebui să mă anime şi pe mine. Părinte, dacă încercaţi să păstraţi cunoaşterea până când oamenii vor deveni mai înţelepţi, lumea n-o va avea niciodată.

— Constat că neînţelegerea e fundamentală! spuse îmbufnat abatele. A-l sluji mai întâi pe Dumnezeu sau pe Hannegan, asta-i alegerea pe care trebuie s-o faci.

— Atunci, nu prea am de ales, răspunse Thon Taddeo. Aţi voi să lucrez pentru Biserică? Dispreţul din vocea lui era de netăgăduit.

Capitolul 22

Era joia din Octava Tuturor Sfinţilor. Pregătindu-se de plecare, Thon şi oamenii săi se găseau în subsol, sortându-şi notiţele şi hârtiile. În jurul lor se strânsese un mic grup de călugări şi, pe măsură ce momentul despărţirii se apropia, spiritul de amiciţie creştea. Deasupra capetelor, lampa cu arc încă mai sfârâia, umplând biblioteca cu strălucirea ei alb-albăstruie şi orbitoare, iar echipa de novici ostenise învârtind dinamul acţionat manual. Lipsa de experienţă a novicelui care stătea în capul scării pentru a regla mereu arcul electric făcea ca lumina să pâlpâie nebuneşte; el îl înlocuise pe operatorul priceput care era ţintuit acum în infirmerie cu comprese reci pe ochi.

Thon Taddeo răspundea la întrebările privitoare la lucrarea sa cu mai puţină reţinere decât de obicei, făcând uitată teama de subiecte controversate, precum refractibilitatea luminii ori ambiţiile lui Thon Esser Shon.

— Acum, spuse el, dacă această ipoteză nu este lipsită de sens, există posibilitatea de a afla o confirmare prin metoda observării. Mi-am stabilit ipoteza cu ajutorul câtorva formule matematice noi, sau mai curând foarte vechi, sugerate de studierea Memorabiliei voastre. Ipoteza pare să ofere o explicaţie mai simplă asupra fenomenelor optice, dar, cinstit să fiu, la început n-am găsit modalitatea de a o testa. Fratele Kornhoer s-a dovedit de mare ajutor în această privinţă. Dădu din cap spre inventator şi-i zâmbi, apoi desfăcu o schiţă a dispozitivului de testare propus.

— Ce reprezintă? întrebă cineva după câteva momente de mirare.

— Ei bine, acesta e un grup de plăci din sticlă. Un fascicul de raze care loveşte grupul va fi parţial reflectat şi parţial transmis mai departe. Partea reflectată va fi polarizată. Acum reglăm aranjamentul pentru a reflecta lumina prin acest lucru, născut dintr-o idee a Fratelui Kornhoer, şi permitem luminii să cadă pe acest al doilea strat de plăci din sticlă. El este aşezat exact la unghi drept

pentru a reflecta tot fasciculul polarizat şi nu transmite aproape nici o rază. Privind prin sticlă, abia dacă vedem lumina. Toate acestea au mai fost încercate. Acum însă, dacă ipoteza mea e corectă, închiderea acestui comutator la înfăşurarea de câmp a Fratelui Kornhoer va provoca o intensificare bruscă a luminii transmise. Dacă nu se verifică – ridică din umeri – atunci renunţăm la ipoteză.

— Mai curând aţi putea renunţa la înfăşurare, sugeră cu modestie fratele Kornhoer. Nu sunt sigur că va produce un câmp îndeajuns de puternic.

— Eu sunt sigur. Ai un simţ deosebit pentru astfel de lucruri. Mi se pare mai uşor să dezvolt o teorie abstractă decât să concep o modalitate practică de a o testa. Însă tu posezi darul remarcabil de a vedea totul în funcţie de şuruburi, sârme şi lentile, pe când eu rămân încă sclavul simbolurilor abstracte.

— Thon Taddeo, în primul rând mie nu mi-ar trece nicicând prin minte abstracţiuni.

— Frate, am alcătui o echipă bună împreună. Tare mult aş vrea să te alături colegiului nostru, măcar pentru o vreme. Crezi că abatele îţi va îngădui să pleci?

— Nici nu îndrăznesc să mă gândesc, murmură inventatorul, simţindu-se brusc stânjenit.

Thon Taddeo se întoarse către ceilalţi.

— Am auzit vorbindu-se de „fraţi în concediu”. Nu-i adevărat că unii membri ai comunităţii voastre lucrează temporar în alte părţi?

— Doar foarte puţini, Thon Taddeo, spuse un tânăr preot. Înainte, Ordinul punea funcţionari, scribi şi secretari la dispoziţia clerului, dar şi a curţilor regale sau ecleziastice. Dar asta s-a întâmplat pe vremea celor mai cumplite necazuri şi lipsuri de la abaţie. Fraţii care au lucrat astfel ne-au ajutat uneori să nu pierim de foame. Dar acum nu mai e nevoie şi a devenit un obicei rar folosit. Desigur, avem câţiva fraţi care studiază la Noua Romă, dar...

— *Asta e!* spuse Thon brusc entuziasmat. O bursă la colegiu pentru tine, Frate. Am discutat cu abatele vostru şi...

— Da? întrebă tânărul preot.

— Ei, deşi nu suntem de acord asupra unor lucruri, îi înţeleg unele puncte de vedere. Mă gândeam că un schimb de burse ar putea îmbunătăţi relaţiile. Se va prevedea o plată, desigur, şi sunt sigur că abatele ar putea folosi banii pentru o cauză bună.

Fratele Kornhoer îşi lăsă capul în pământ şi nu spuse nimic.

— Asta-i bună! Savantul începu să râdă. Nu pari prea încântat de invitaţie, Frate.

— Mă simt flatat, bineînţeles. Dar nu eu hotărăsc în astfel de chestiuni.

— Da, înţeleg asta. Dar n-aş îndrăzni să-i propun aşa ceva abatelui dacă ideea nu-ţi face plăcere.

Fratele Kornhoer ezită.

— Eu m-am dedicat religiei, recunoscu el în cele din urmă, adică unei vieţi de rugăciune. Noi socotim şi munca un fel de rugăciune. Dar obiectul de colo – şi făcu un gest către dinam – pentru mine e mai mult o joacă. Cu toate acestea, dacă Dom Paulo ar fi să mă trimită...

— Ai pleca cu inima îndoită, încheie savantul cu tristeţe în glas. Sunt sigur că aş putea convinge colegiul să-i trimită abatelui vostru cel puţin o sută de hannegani de aur pe an, cât te-ai afla printre noi. Eu... Tăcu şi privi în jur la expresiile de pe chipurile lor. Iertaţi-mă, am spus ceva rău?

Ajuns la jumătatea scării, abatele se opri o clipă şi privi cercetător la grupul din subsol. Câţiva călugări întoarseră capetele spre el. După câteva secunde, Thon Taddeo observă prezenţa abatelui şi o salută cu o înclinare din cap.

— Tocmai vorbeam despre dumneavoastră, Părinte, spuse el. Dacă aţi auzit cumva, aş dori să vă explic mai...

Dom Paulo clătină din cap.

— Nu-i nevoie.

— Dar aş vrea să...

— Nu poate aştepta? În clipa asta sunt grăbit.

— Desigur, spuse savantul.

— Mă întorc imediat. Urcă din nou scările. Părintele Gault

îl aştepta în curte.

— Domne, au aflat deja? întrebă stareţul sumbru.

— N-am întrebat, dar sunt sigur că nu, răspunse abatele. Discută tot soiul de nimicuri. Ceva despre intenţia lor de a-l lua cu ei în Texarkana pe Fratele K.

— Atunci n-au auzit, asta-i sigur.

— Da. Unde-i acum?

— În casa de oaspeţi, Domne. Medicul e cu el. Delirează.

— Câţi dintre fraţi ştiu că-i aici?

— Vreo patru. Cântam Nona când a apărut la poartă.

— Spune-le celor patru să nu discute cu nimeni. Apoi alătură-te oaspeţilor noştri în subsol. Poartă-te frumos şi ai grijă să *nu afle.*

— Dar, Domne, n-ar trebui să-i anunţăm înainte de plecare?

— Ba da. Dar lasă-i întâi să-şi termine pregătirile. Ştii că asta nu-i va împiedica să se întoarcă. Dar, pentru a evita situaţiile stânjenitoare, să aşteptăm până în ultima clipă pentru a le spune. Ai la tine hârtia aceea?

— Nu, am lăsat-o împreună cu celelalte, în casa de oaspeţi.

— Mă duc să-l văd. Avertizează-i pe ceilalţi şi vezi de oaspeţi.

— Da, Domne.

Abatele porni spre casă. Când să intre, fratele farmacist tocmai ieşea din camera fugarului.

— Are să trăiască, Frate?

— Nu ştiu, Domne. Maltratări, înfometare, arsuri, febră, dacă vrea Domnul... Ridică din umeri a neputinţă.

— Pot să-i vorbesc?

— Sunt sigur că mai rău n-o să-i facă. Numai că vorbeşte incoerent.

Abatele intră în cameră şi închise uşa cu fereală.

— Frate Claret?

— Nu mai vreau, gâfâi bărbatul aflat pe pat. Pentru numele lui Dumnezeu, nu... V-am spus tot ce ştiu. L-am trădat. Acum daţi-mi pace.

Dom Paulo privi plin de milă la secretarul defunctului

Marcus Apollo. Ochii îi căzu pe mâinile scribului. În locul unghiilor erau răni infectate.

Abatele se cutremură şi se întoarse spre măsuţa de lângă pat. În grămăjoara de hârtii şi lucruri personale găsi documentul tipărit grosolan, pe care fugarul îl adusese cu sine dinspre răsărit:

HANNEGAN PRIMARUL, prin Voia lui Dumnezeu: Suveran al Texarkanei, Împărat al statului Laredo, Apărător al Credinţei, Doctor în Drept, Căpetenie de Clanuri Nomade şi Păstor Suprem al Câmpiilor, către TOŢI EPISCOPII, PREOŢII ŞI PRELAŢII Bisericii de pe întreg cuprinsul Tărâmurilor Noastre legiuite, Salutări şi AVEŢI GRIJĂ, întrucât aceasta reprezintă LEGEA, cu alte cuvinte, spre ştiinţă:

(1) Deoarece un anumit prinţ străin, un anume Benedict al XXII-lea, Episcop al Noii Rome, considerând că-şi poate asuma o autoritate care de drept şi de fapt nu-i aparţine, asupra clerului acestei naţiuni, a îndrăznit, în primul rând, să pună Biserica din Texarkana sub sentinţa de interdict şi apoi să suspende această sentinţă, creând astfel mare confuzie şi neglijarea spirituală în rândurile credincioşilor, Noi, unicul domnitor legitim al acestui tărâm, acţionând în bună înţelegere cu un conciliu de episcopi şi de clerici, prin prezenta îl declarăm pe susnumitul prinţ şi episcop, Benedict al XXII-lea, drept eretic, simoniac, ucigaş, sodomit şi ateu, nedemn de recunoaştere de către Sfânta Biserică în ţările regatului Nostru, imperiu sau protectorat. Cel care îl slujeşte nu ne slujeşte pe Noi

(2) Dăm de ştire, prin urmare, că atât decretul de interdict, cât şi decretul de suspendare sunt considerate prin prezentul act ABOLITE, ANULATE, DECLARATE NULE ŞI FĂRĂ RELEVANŢĂ, fiindcă ele au fost lipsite de valabilitate dintru început...

Dom Paulo abia dacă-şi aruncă ochii pe restul textului. Nici nu avea nevoie să citească mai departe. Acel AVEŢI GRIJĂ poruncea legitimarea clerului din Texarkana, făcea din administrarea Cuminecăturii de către persoane

neautorizate o crimă în faţa legii şi făcea din jurământul de credinţă supremă faţă de Primărie o condiţie pentru împuternicire şi recunoaştere. Actul era semnat nu numai cu semnul Primarului, dar şi de mâna câtorva „episcopi” ale căror nume erau necunoscute abatelui.

Azvârli documentul înapoi pe măsuţă şi se aşeză pe jos, alături de pat. Fugarul ţinea ochii deschişi, se holba doar la tavan şi respira gâfâit.

— Frate Claret?! întrebă abatele blând. Frate...

În subsol, ochii savantului se aprinseseră de exuberanţa necugetată a specialistului care dă năvală în domeniul altuia, doar de dragul de a răspândi neclarităţile peste tot.

— În realitate, *da!* spuse el ca răspuns la întrebarea unui novice. Chiar am găsit aici o sursă care, cred eu, ar trebui să prezinte interes pentru Thon Maho. Desigur, eu nu sunt istoric, dar...

— Thon Maho? E cel care, hm, încearcă să corecteze Geneza? întrebă părintele Gault, strâmbându-se.

— Da, el e... începu savantul, se întrerupse şi tresări când îl văzu pe Gault.

— Nu-i nimic, spuse preotul şi chicoti. Mulţi dintre noi considerăm Geneza mai mult sau mai puţin alegorică. Ce-ai descoperit?

— Am găsit un fragment dinainte de Potop care sugerează un concept *foarte* revoluţionar, după părerea mea. Dacă am interpretat corect cele citite acolo, Omul nu a fost creat decât cu puţin timp înainte de prăbuşirea ultimei civilizaţii.

— Poof-tiim? Şi-atunci care e originea civilizaţiei?

— În nici un caz umanitatea. A fost creată de o rasă care a dispărut în timpul Potopului Focului.

— Dar Sfânta Scriptură vorbeşte despre evenimente petrecute cu mii de ani înaintea Potopului!

Thon Taddeo păstră o tăcere semnificativă.

— Susţii că *noi* nu suntem coborâtori din Adam? întrebă îngrozit Gault. Nu suntem înrudiţi cu umanitatea istorică?

— Staţi puţin! Eu fac doar o supoziţie, conform căreia

rasa dinaintea Potopului, care-şi spunea Om, a reuşit să creeze viaţă. Cu puţin înainte de prăbuşirea civilizaţiei lor, ei au reuşit să creeze strămoşii actualei civilizaţii – „după chipul şi asemănarea lor” – ca specie de servitori.

— Dar chiar dacă respingi complet Apocalipsa, bunul simţ îţi sugerează că te complici în mod inutil! se plânse Gault.

Abatele coborâse tăcut scările. Se opri pe ultimul palier şi ascultă, incapabil să-şi creadă urechilor.

— Aşa s-ar părea, susţinu Thon Taddeo, până-ţi dai seama câte lucruri se explică astfel. Cunoaşteţi legendele Simplificării. Toate ar deveni mai inteligibile, asta-i părerea mea, dacă am considera Simplificarea drept o răscoală a speciei de servitori, cea creată, împotriva speciei originale, aşa cum sugerează documentele fragmentare. Aşa s-ar explica de ce umanitatea din zilele noastre pare atât de nepregătită în comparaţie cu anticii, de ce strămoşii noştri au decăzut, ajungând barbari atunci când stăpânii lor au dispărut, de ce...

— Milostiveşte-te, Doamne, de casa aceasta! strigă Dom Paulo, păşind către firidă. Iartă-ne, Doamne, că nu ştim ce-am făcut.

— Trebuia să-mi dau seama, bolborosi savantul mai mult către sine.

Bătrânul preot se apropie de oaspetele său ca o furie răzbunătoare.

— Deci suntem doar creaturi făcute de alte creaturi, Domnule Filozof? Făcuţi de zei mai mărunţi decât Dumnezeu şi, prin urmare, nu tocmai perfecţi, bineînţeles. deşi asta nu-i vina noastră?

— E doar o supoziţie, însă ea ar lămuri multe, spuse Thon înţepat, nedorind să se dea bătut.

— Şi ar ierta multe păcate, nu-i aşa? Şi atunci, revolta omului împotriva creatorilor săi a fost, neîndoielnic, un tiranicid îndreptăţit împotriva fiilor din cale-afară de ticăloşi ai lui Adam!

— N-am spus...

— *Arată-mi şi mie,* Domnule Filozof, acest document

uimitor!

Thon Taddeo îşi răsfoi precipitat notiţele. Lumina începu să pâlpâie din ce în ce mai des, întrucât novicii de la roată se încordau înfriguraţi să tragă cu urechea. Puţin numerosul public strâns în jurul savantului rămăsese împietrit, însă intrarea furtunoasă a abatelui îi trezise din starea de uimire mută. Călugării îşi vorbiră în şoaptă, iar unul dintre ei îşi îngădui chiar să râdă.

— Am găsit, anunţă Thon Taddeo, întinzându-i lui Dom Paulo câteva pagini de notiţe.

Abatele le cercetă încruntat şi începu să citească. Tăcerea deveni stânjenitoare.

— Cred c-ai găsit asta în secţiunea cu documente „Nesecrete”, am dreptate? întrebă el după câteva clipe.

— Da, dar...

Abatele continuă să citească.

— Hmm, eu zic să termin de împachetat, mormăi savantul şi se apucă din nou de sortat hârtii. Călugării se foiră neliniştiţi, de parcă ar fi vrut să se strecoare în tăcere din locul acela. Kornhoer rămase pe gânduri.

Lămurit după câteva minute de lectură, cu o mişcare bruscă, Dom Paulo îi înmână stareţului cele câteva foi.

— *Lege!* porunci el pe un ton aspru.

— Dar ce...?

— Un fragment dintr-o piesă ori dialog, după câte se pare. Ceva despre nişte oameni care creează pe cale artificială fiinţe pentru a le folosi ca sclavi. Iar sclavii se revoltă împotriva creatorilor lor. Dacă Thon Taddeo ar fi citit lucrarea Venerabilului Boedullus, *De Inanibus,* ar fi găsit acest fragment clasificat drept „probabil fabulă ori alegorie”. Dar pesemne că lui Thon Taddeo puţin îi pasă de aprecierea făcută de Venerabilul Boedullus când poate să-şi dea singur cu părerea.

— Dar ce fel de...?

— *Lege!*

Cu foile în mână, Gault se dădu la o parte. Paulo se întoarse către savant şi-i vorbi politicos, apăsat şi rar:

— „După chipul lui, Dumnezeu i-a făcut; a făcut bărbatul

şi femeia.”

— Remarcile mele au fost simple supoziţii, spuse Thon Taddeo. Libertatea de a face speculaţii este esenţială...

— „Şi a luat Domnul Dumnezeu pe omul pe care-l făcuse şi l-a pus în grădina cea din Eden, ca s-o lucreze şi s-o păzească. Şi...”

— ... pentru progresul ştiinţei. Dacă vreţi să ne tăiaţi aripile prin credinţă oarbă, dogmă absurdă, atunci înseamnă că preferaţi...

— „A dat apoi Domnul Dumnezeu lui Adam poruncă şi a zis: Din toţi pomii din rai poţi să mănânci; iar din pomul cunoştinţei binelui şi răului să...”

— ... să lăsaţi lumea în aceeaşi neagră ignoranţă şi superstiţie împotriva cărora afirmaţi că Ordinul vostru a luptat...

— „...nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreşit.”

— ...mereu. Şi nici noi nu vom putea birui foametea, bolile, naşterile de monştri sau să facem lumea mai bună decât a fost...

— „Atunci şarpele a zis către femeie: Dar Dumnezeu ştie că în ziua în care veţi mânca din el vi se vor deschide ochii şi veţi fi ca Dumnezeu, cunoscând binele şi răul?”

— ...vreme de douăsprezece secole, dacă orice drum deschis speculaţiilor este blocat şi orice nouă idee denunţată...

— „Şi *n-a fost* niciodată mai bine, şi nici nu va fi, vor exista doar mai bogaţi ori mai săraci, mai trişti, dar nu mai înţelepţiţi, până în chiar ultima zi.”

Savantul ridică din umeri neajutorat.

— Vedeţi? Ştiam că o să vă supăraţi, dar mi-aţi spus… O, la ce bun? Aveţi propria relatare.

— „Relatarea” pe care am citat-o, Domnule Filozof, nu a fost referitoare la modul în care s-a desfăşurat facerea, ci a felului în care a apărut ispitirea care a dus la Cădere. Tocmai asta ţi-a scăpat? „Şi şarpele i-a zis femeii…”

— Da, dar libertatea de a gândi este esenţială…

— Nimeni n-a încercat să te lipsească de ea. Şi nici nu m-

am supărat. Dar amăgirea intelectului doar din mândrie, trufie ori fuga de răspundere sunt fructe ale aceluiaşi copac.

— Vă îndoiţi de curăţenia motivelor mele? întrebă Thon Taddeo, întunecându-se la chip.

— Uneori mă îndoiesc chiar şi de propria mea curăţenie. Nu te acuz de nimic. Dar pune-ţi următoarea întrebare: Ce plăcere găseşti când sari să îmbrăţişezi orbeşte o ipoteză folosind o trambulină atât de fragilă? De ce vrei să discreditezi trecutul, mergând chiar până acolo încât să dezumanizezi civilizaţia dispărută? Ca să nu tragi nici o învăţătură din greşelile ei? Ori fiindcă nu suporţi să fii doar un „redescoperitor”, şi trebuie neapărat să te simţi şi „creator”?

Thon Taddeo şuieră o sudalmă.

— Documentele acestea trebuie înmânate unor oameni competenţi, spuse el furios. Ce ironie!

Lumina pâlpâi şi se stinse. Pana nu era de natură mecanică. Novicii încetaseră să mai învârtă roata.

— Aduceţi lumânări! strigă abatele.

Fură aduse.

— Coboară de acolo, îi spuse Dom Paulo novicelui căţărat pe scară. Şi adu şi obiectul acela. Frate Kornhoer? Frate Korn...

— A intrat adineauri în magazie, Domne.

— Hai, chemaţi-l aici. Dom Paulo se întoarse din nou către savant, înmânându-i documentul ce fusese găsit printre lucrurile Fratelui Claret. Citeşte-l, dacă poţi distinge ceva la lumina lumânărilor, Domnule Filozof.

— Un edict al primarului?

— Citeşte-l şi bucură-te de mult iubita-ţi libertate.

Fratele Kornhoer se furişă în încăpere. Purta crucifixul masiv care fusese mutat din arcadă pentru a face loc noii lămpi. Îi întinse crucea lui Dom Paulo.

— Cum de ţi-ai dat seama că-l voiam?

— M-am gândit că a sosit vremea, Domne. Făcu un gest din umeri.

Bătrânul se urcă pe scară şi agăţă crucea de cârligul din

fier. În lumina lumânării, corpul sclipea ca aurul. Abatele se întoarse puţin şi strigă de sus spre călugări.

— Cine va mai citi în firida asta, de azi înainte s-o facă *ad Lumina Christi!*

Când Dom Paulo coborî scara, Thon Taddeo îşi îndesa ultimele notiţe într-o cutie pentru a le sorta cu altă ocazie. Îl privi precaut pe preot, dar nu scoase o vorbă.

— Ai citit edictul?

Savantul dădu din cap.

— Dacă, din întâmplare, doreşti azil politic la noi...

Savantul refuză cu o mişcare hotărâtă din cap.

— Atunci te-aş ruga să mă lămureşti şi pe mine ce-ai vrut să spui cu încredinţarea documentelor unora mai competenţi.

Thon Taddeo lăsă ochii în pământ.

— Am zis-o în iureşul discuţiei, Părinte. Retrag cele spuse.

— Dar ai rămas la aceeaşi părere. Tot timpul aşa ai socotit.

Thon Taddeo nu respinse acuzaţia.

— Atunci ar fi inutil să repet rugămintea de a face demersuri în numele nostru când ofiţerii îi vor povesti vărului tău ce garnizoană minunată ar putea deveni această abaţie. Dar, spre binele lui, aminteşte-i că atunci când altarele Memorabiliei noastre au fost ameninţate, predecesorii noştri n-au ezitat să le apere cu sabia. Tăcu o clipă. Pleci azi sau mâine?

— Cred că astăzi ar fi mai bine, spuse moale Thon Taddeo.

— Voi porunci să vi se pregătească provizii. Abatele se întoarse să plece, dar se opri şi adăugă: Dar când ajungi acasă, transmite-le un mesaj colegilor tăi.

— Desigur. L-aţi scris?

— Nu. Spune-le că aceia care doresc să studieze aici sunt bineveniţi, în ciuda iluminatului care lasă de dorit. Mai ales lui Thon Maho. Sau lui Thon Esser Shon cu cele şase elemente. Atâta vreme cât nu se agaţă cu disperare de erori doar fiindcă au un gust mai plăcut, socot că oamenii

trebuie să bâjbâie printre ele pentru a ajunge la adevăr. Mai spune-le, fiule, că atunci când va sosi momentul, şi va sosi într-o bună zi, nu numai preoţii, ci şi filozofii vor avea nevoie de un sanctuar, anunţă-i că zidurile noastre sunt rezistente.

Făcu semn din cap novicilor că erau liberi să meargă la treburile lor, apoi urcă greoi scările să meargă şi să rămână singur în biroul său. Iar asta fiindcă furia se dezlănţuise din nou în pântecul lui şi ştia că urmau momentele de tortură.

Nunc dimittis servum tuum, Domine... Quia viderunt oculi mei salutare...

Poate că durerea sfredelitoare se va elibera de astă dată, îi veni în minte un gând dătător de speranţă. Vru să-l cheme pe părintele Gault să-i asculte confesiunea, dar socoti că era mai bine să aştepte până după plecarea oaspeţilor. Privi din nou, lung, la edict.

O ciocănitură în uşă îi întrerupse chinurile.

— Nu poţi veni mai târziu?

— Regret, dar mai târziu n-o să mai fiu aici, îi răspunse o voce slabă din coridor.

— A, Thon Taddeo, atunci intră. Dom Paulo se îndreptă de spate; îşi stăpâni durerea, încercând nu s-o facă uitată cu totul, ci doar controlând-o, aşa cum ar fi făcut cu un servitor năbădăios.

Savantul intră şi aşeză pe birou un maldăr de hârtii.

— M-am gândit că se cuvine să vă las astea, spuse el.

— Ce avem aici?

— Schiţele fortificaţiilor. Cele pe care le-au făcut ofiţerii. Vă sugerez să le ardeţi neîntârziat.

— De ce-ai făcut gestul acesta? întrebă Dom Paulo printre crampe. După schimbul de cuvinte pe care l-am avut jos...

— Să nu mă-nţelegeţi greşit, îl întrerupse Thon Taddeo. Vi le-aş fi înapoiat oricum, era o chestiune de onoare să nu-i las să batjocorească ospitalitatea dumneavoastră pentru... dar să nu mai vorbim despre asta. Dacă vi le-aş fi dat mai devreme, ofiţerii ar fi avut destul timp să facă încă un set.

Abatele se ridică încet şi-i întinse mâna savantului.

Thon Taddeo ezită.

— Nu vă promit mari eforturi în ce vă priveşte...

— Ştiu.

— ...deoarece socot că ceea ce aveţi aici trebuie să rămână deschis în faţa lumii.

— Este, a fost şi va fi întotdeauna.

Îşi strânseră mâinile cu însufleţire, dar Dom Paulo ştia că asta nu era un semn de armistiţiu, ci doar de respect reciproc între duşmani. Probabil că nici nu avea să fie vreodată altfel.

Dar de ce trebuie ca totul să se petreacă la fel?

Avea răspunsul în faţă; şarpele cu şoaptele lui: „Dar Dumnezeu ştie că în ziua în care veţi mânca din el vi se vor deschide ochii şi veţi fi ca Dumnezeu”. Bătrânul ţesător de minciuni se pricepea să spună jumătăţi de adevăr. Cum să „ştii” binele şi răul decât dacă ai gustat puţin din el? Gustaţi şi veţi fi ca Dumnezeu. Însă nici puterea infinită şi nici înţelepciunea infinită nu pot aduce oamenilor dumnezeirea. Pentru asta ar trebui să existe şi dragoste infinită.

Dom Paulo îl chemă pe tânărul preot. Era vremea plecării. Iar curând avea să sosească un an nou.

Anul acela a adus un torent nemaiîntâlnit de ploaie asupra deşertului, făcând seminţe de mult uscate să izbucnească în floare.

Anul acela a fost martor al pătrunderii unor vestigii de civilizaţie în rândul triburilor nomade din Câmpii, şi până şi poporul din Laredo începu să murmure, socotind că poate aşa era mai bine. Roma nu a fost de acord.

În anul acela s-a făcut şi desfăcut un acord temporar între statele Denver şi Texarkana. A fost anul în care Bătrânul Evreu a răspuns din nou vechii lui chemări de Vraci şi Rătăcitor, anul în care călugării Ordinului Albertian al lui Leibowitz au îngropat un abate şi s-au înclinat în faţa altuia nou. Răsăreau speranţe în ziua de mâine.

A fost anul în care un rege a venit călare dinspre răsărit pentru a supune pământul şi a-i deveni stăpân. Acela a fost un an al Omului.

Capitolul 23

Lângă drumul oropsit de soare care ocolea coasta împădurită a dealului era groaznic de cald, iar arşiţa adâncea şi mai mult setea de care suferea Poetul. După o vreme, ameţit, îşi înălţă capul de la pământ şi încercă să privească în jur. Îmbulzeala se risipise: totul era nemişcat acum, în afară de ofiţerul de cavalerie. Vulturii pluteau mereu mai jos, gata să coboare.

Văzu câţiva refugiaţi zăcând morţi, un cal mort şi ofiţerul muribund, prins sub propriul cal. Când şi când, cavaleristul se trezea şi striga fără vlagă. Ba striga după mama, ba după un preot. Uneori, îşi revenea şi cerea un cal. Ţipetele lui nelinişteau vulturii şi-l râcâia şi mai mult pe suflet pe Poet, care se simţea oricum prost dispus. Era un Poet tare deprimat. Niciodată nu se aşteptase ca lumea să se poarte curtenitor, cuviincios ori măcar cu bun simţ, iar ea rareori îl tratase astfel; adesea se simţise încurajat de consecvenţa grosolăniei şi a prostiei ei. Dar până acum lumea nu-l împuşcase niciodată pe Poet cu muscheta, în abdomen. Găsea că asta nu avea deloc menirea de a-l îmbărbăta.

Ba, şi mai grav, acum nici măcar nu putea învinovăţi lumea de prostie, fiindcă era vorba doar de propria-i nechibzuinţă. El însuşi dăduse dovadă de prostie. Când văzuse grupul de refugiaţi venind dinspre răsărit şi galopând către deal, urmăriţi îndeaproape de o trupă de cavalerişti, îşi văzuse de ale lui şi nu supărase pe nimeni. Pentru a fugi din calea măcelului, se ascunsese după un tufiş care creştea pe marginea taluzului de lângă drum, un punct strategic din care ar fi putut urmări întregul spectacol fără a fi zărit. Nu era bătălia lui. Nu dădea o ceapă degerată pe credinţele politice sau religioase ale refugiaţilor ori ale cavaleriştilor. Dacă soarta hotărâse că trebuia să aibă loc un măcel, ea nici c-ar fi putut găsi un martor mai dezinteresat decât Poetul. Şi atunci, de unde o asemenea pornire oarbă?

Acea pornire îl făcuse să sară de pe taluz şi să-l agaţe pe

ofiţerul de cavalerie din şa, să-l înjunghie de trei ori cu cuţitul pe care-l purta la brâu, după care se prăbuşiseră amândoi la pământ. Nu pricepea nicicum de ce-o făcuse. Nu realizase nimic. Oamenii ofiţerului îl împuşcaseră înainte de a apuca să se ridice în picioare. Măcelărirea refugiaţilor continuase. Apoi restul soldaţilor fugiseră mai departe în urmărirea altor refugiaţi, lăsându-şi morţii acolo.

Îşi auzi abdomenul bolborosind. Vai, ce zădărnicie să încerci a digera o bilă de muschetă. Socoti în cele din urmă că săvârşise fapta inutilă din pricina spadei boante. Dacă ofiţerul ar fi retezat-o în două pe femeia aflată în şa cu o lovitură sigură şi ar fi călărit mai departe, Poetul ar fi trecut cu vederea peste toate. Dar să continue a o hăcui cu spada într-aşa un hal...

Refuză să se mai gândească la asta. Gândul îi era doar la apă.

— O, Doamne... O, Doamne... se tângui ofiţerul.

— Data viitoare să-ţi ascuţi tacâmurile, şuieră Poetul. Dar nu va mai fi nici o dată viitoare.

Poetul nu-şi amintea să se fi temut de moarte, dar bănuise dintotdeauna că Providenţa îi va rezerva tot ce era mai rău pe lume când va fi să-şi dea duhul. Se aştepta să putrezească de viu. Încetul cu încetul şi nu tocmai plăcut. Un anume simţ poetic îl avertizase că sigur va muri ca un lepros, cu trupul umflat şi ros de boală, recunoscându-se învins de căinţă, dar nepocăit. Niciodată nu anticipase ceva atât de brusc şi definitiv ca un glonţ în stomac şi lipsit până şi de cel mai mic auditoriu care să-i asculte ultimele zeflemele usturătoare. Cel din urmă lucru pe care îl auziseră soldaţii de la el în clipa când îl împuşcaseră fusese: Oof! – singurul său testament pentru posteritate. Oof! – ceva memorabil pentru tine, Domnissime.

— Părinte? Părinte? gemu ofiţerul.

După un timp, Poetul îşi adună puterile şi-şi ridică din nou capul, clipi des să alunge praful din ochi şi-l privi cercetător pe ofiţer. Se convinse că era acelaşi pe care-l agăţase, cu toate că faţa omului căpătase deja o paloare verzuie. Berfăiala lui după un preot începu să-l scoată din

sărite pe Poet. Printre refugiaţii care zăceau morţi se aflau cel puţin trei clerici şi, cu toate astea, ofiţerul nu mai era acum atât de năzuros să specifice de ce credinţă trebuia să fie cel care să-l spovedească. Poate-i slujesc eu ca preot, gândi Poetul.

Începu să se târâie încet către cavalerist. Acesta îl văzu venind şi pipăi cu mâna, căutându-şi pistolul. Poetul se opri. Nu se aştepta să fie recunoscut. Se pregăti să se rostogolească spre un loc ferit. Ţeava pistolului tremura în direcţia lui. Îi urmări ezitarea pentru o clipă, apoi hotărî să-şi continue înaintarea. Ofiţerul apăsă pe trăgaci. Mare ghinion, glonţul trecu la câţiva metri de Poet.

Ofiţerul tocmai încerca să-şi reîncarce pistolul când Poetul, ajuns lângă el, i-l luă din mână. Părea să delireze, fiindcă îşi făcea mereu cruce.

— Continuă, îl îndemnă Poetul cu o mormăială, şi găsi cuţitul.

— Binecuvântează-mă Părinte, fiindcă am păcătuit...

— *Ego te absolvo,* fiule, spuse Poetul şi înfipse cuţitul în gâtlejul lui.

După aceea, găsi bidonul ofiţerului şi sorbi o înghiţitură. Apa se înfierbântase din pricina soarelui, dar avea un gust delicios. Rămase întins cu capul sprijinit de calul ofiţerului şi aşteptă ca umbra costişei să coboare asupra drumului. Isuse, ce tare îl durea! Ultima mea aventură va fi cam greu de explicat, gândi el; şi mai sunt şi fără ochiul de sticlă. Dacă va mai fi ceva de explicat! Privi către cavaleristul mort.

— Al dracului de cald aici, nu? şopti gâfâit.

Cavaleristul nu părea deloc vorbăreţ. Poetul mai luă o gură de apă din bidon, apoi încă una. Deodată simţi o săgetare foarte dureroasă în pântec. O clipă sau două, se simţi tare nefericit.

Vulturii păşiră ţanţoşi, îşi curăţară penele şi se puseră pe harţă din cauza cinei; încă nu era suficient de moale. Aşteptară lupii câteva zile. Era de ajuns pentru toţi. În cele din urmă, îl mâncară pe Poet.

Ca întotdeauna, gunoierii negri ai cerurilor îşi depuseră oule la vremea potrivită şi, iubitori, îşi hrăniră puii. Plutiră sus, pe deasupra preeriilor, munţilor şi câmpiilor, căutând să împlinească rolul pe care li-l destinase viaţa, potrivit planului mai cuprinzător al naturii. Filozofii lor demonstrară doar prin propria raţiune că supremul *Cathartes aura regnans* crease lumea special pentru vulturi. Îl preaslăviră pe autor cu pofta lor de mâncare, vreme de secole.

Mai apoi, după generaţiile întunericului veniră generaţiile luminii. Iar oamenii numiră acel an, Anul Domnului Nostru 3781 – un an al păcii Sale, adresară ei rugi către cer.

Fiat voluntas tua

Capitolul 24

În secolul acela existau din nou nave spaţiale, iar ele erau conduse de absurdităţi ameţite care păşeau pe două picioare şi aveau smocuri de păr în cele mai nepotrivite zone anatomice. Formau un neam vorbăreţ-certăreţ. Aparţineau unei rase capabile să-şi admire propria imagine într-o oglindă şi la fel de capabile să-şi taie propriile gâtlejuri în faţa altarului unui zeu tribal precum acela numit Bărbieritul Zilnic. Alcătuiau o adunătură care se considera în primul rând rasă de producători de unelte posedaţi de inspiraţie divină; orice formă inteligentă din Arcturus i-ar fi perceput în primul rând drept o rasă împătimită să ţină cuvântări, după o masă îmbelşugată.

Era inevitabil, era destinul de netăgăduit, aşa simţeau ei (şi asta nu se întâmpla pentru prima oară) ca această rasă să pornească în cucerirea stelelor. La o adică, dacă era nevoie, aveau să le cucerească de câteva ori, iar după aceea să ţină câte-o cuvântare, desigur. Dar era de asemenea inevitabil ca această specie să cadă iarăşi pradă vechilor boli ale noilor lumi, la fel cum făcuseră şi pe Pământ mai înainte, împlinind litania vieţii şi în special liturghia Omului: Versuleţe de Adam, corul interpretat de Cei Crucificaţi.

Noi suntem secolele.
Noi suntem dinţii care macină şi macaronarii daţi dracu'
şi în curând vom discuta cum să-ţi amputăm capul.
Noi, Doamnă şi Domnule, vă suntem gunoierii cântăreţi
şi mărşăluim cadenţat în spatele vostru, scandând rime care unora li se par stranii.
Un doi treei patru
Stâng!
Stângul!
Avea o soaţă buuună, însă el
A plecat!
Stâng!

Stângul!
Dreptul!
Stângul!

Şi cum se zice-n vechea patrie, *Wir marschieren weiter wenn alles in Scherben fällt.*

Avem eoliţii şi mezoliţii şi neoliţii tăi. Avem Babiloanele tale şi Pompeii, şi Cezarii şi artefactele tale cromate (impregnate cu ingrediente vitale).

Avem securile tale însângerate, şi Hiroshimele tale. Mărşăluim ‘nainte sfidând Iadul, zău că da...

Atropie, entropie şi *Proteus vulgaris,*

spunând glume porcoase despre-o ţărăncuţă pe nume Eva

şi despre-un comis-voiajor numit Lucifer.

Noi vă-ngropăm morţii-mpreună cu reputaţia lor.

Noi vă-ngropăm. Noi suntem secolele.

Naşteţi-vă, deci, vânaţi vânt, scânciţi la palma calmantă a chirurgului, căutaţi-vă bărbăţia, gustaţi puţină dumnezeire, pipăiţi durerea, naşteţi, zbăteţi-vă niţel, daţi-vă duhul:

(După ce muriţi, ieşiţi discret pe uşa din dos, vă rugăm.)

Generare, regenerare, iar şi iar, ca-ntr-un ritual, cu straie mânjite de sânge şi unghii smulse din carne, copii ai lui Merlin, vânători de sclipiri. Copii ai Evei, construind etern Edenuri – şi făcându-le praf şi pulbere într-o furie nebună fiindcă, nu se ştie de ce, nu seamănă cu originalul. (AUU! AUU! AUU! – îşi zbiară un cretin chinurile demente în mijlocul ruinelor. Dar degrabă! acoperiţi-i glasul cu zvon de cor, cântând Aleluia la decibeli nouăzeci.)

Ascultaţi, prin urmare, ultimul Imn de Slavă al Fraţilor Ordinului Leibowitz, aşa cum fost-a el cântat de secolul ce i-a înghiţit numele:

Lucifer a căzut.
R) *:Kyrie eleison.*
Lucifer a căzut.
R) *:Kyrie eleison.*
Lucifer a căzut.

R) *:Kyrie eleison, eleison imas!*

LUCIFER A CĂZUT; cuvintele codului, transmise prin pâlpâiri electrice de-a lungul şi de-a latul continentului, s-au şoptit în săli de conferinţe, au circulat în forma unor rapoarte scorţoase, purtând ştampila *SUPREME SECRETISSIMO,* au fost puse la adăpost de ochii şi urechile presei. Cuvintele s-au înălţat într-un val ameninţător, în spatele unui baraj de discreţie oficială. În baraj au apărut fisuri, însă ele au fost astupate cu bravură de birocraţi sinucigaşi ale căror degete arătătoare s-au umflat peste măsură, deoarece au trebuit să se ferească de gloanţele verbale azvârlite de presă.

PRIMUL JURNALIST: Ce ne poate spune Domnia Voastră în legătură cu declaraţia lui Sir Rische Thon Berker, potrivit căruia nivelul radiaţiilor de pe Coasta de nord-vest e de zece ori peste cota normală?

MINISTRUL APĂRĂRII: Nu am citit această declaraţie.

PRIMUL JURNALIST: Presupunând că declaraţia ar reflecta adevărul, cine ar trebui să răspundă pentru o asemenea creştere?

MINISTRUL APĂRĂRII: Întrebarea porneşte de la o presupunere. Pesemne că Sir Rische a descoperit vreun zăcământ bogat în uraniu. Nu, tăiaţi asta. N-am nimic de declarat.

AL DOILEA JURNALIST: Domnia Voastră îl consideră pe Sir Rische drept om de ştiinţă competent şi responsabil?

MINISTRUL APĂRĂRII: N-a fost niciodată angajatul ministerului meu.

AL DOILEA JURNALIST: Acesta nu e un răspuns care să ne satisfacă.

MINISTRUL APĂRĂRII: Trebuie să vă satisfacă. Întrucât n-a fost niciodată angajatul ministerului meu, nu pot fi la curent cu competenţa şi responsabilitatea sa. Eu nu sunt om de ştiinţă.

O JURNALISTĂ: Este adevărat că recent a avut loc o explozie nucleară, undeva, dincolo de Pacific?

MINISTRUL APĂRĂRII: Doamnă, după cum bine ştiţi, în conformitate cu actualele legi internaţionale, testarea armelor atomice de orice tip reprezintă o gravă încălcare a cutumelor şi un act de război. Nu suntem în stare de război. Răspunsul meu vă satisface?

JURNALISTA: Nu, Domnia Voastră, nu mă satisface. Eu nu v-am întrebat dacă a avut loc un test nuclear. Eu v-am întrebat dacă s-a produs o explozie nucleară.

MINISTRUL APĂRĂRII: Noi nu am efectuat nici o asemenea explozie. Dacă alţii au făcut-o, credeţi că acest guvern nu ar fi fost informat?

(Râsete politicoase.)

JURNALISTA: Răspunsul *nu* lămureş...

PRIMUL JURNALIST: Domnia Voastră, delegatul jerulian a acuzat Coaliţia Asiatică de asamblarea de bombe cu hidrogen în spaţiu şi, tot potrivit declaraţiei lui, Consiliul Executiv din ţara noastră nu cunoaşte nimic despre această problemă. Este adevărat?

MINISTRUL APĂRĂRII: Cred că este adevărat că *Tribuna Opoziţiei* a lansat nişte acuzaţii ridicole, asta da.

PRIMUL JURNALIST: De ce sunt acuzaţiile ridicole? Pentru că ei *nu* produc rachete spaţiu-pământ în spaţiu? Ori pentru că facem *noi* aşa ceva?

MINISTRUL APĂRĂRII: Oricum ar fi, rămân ridicole. Aş dori să declar, totuşi, că producerea de arme nucleare a fost interzisă prin tratate încă de la redescoperirea lor. Interzise pretutindeni: în spaţiu şi pe Pământ.

AL DOILEA JURNALIST: Dar nu există un tratat care să interzică transportul de materiale fisionabile în spaţiu, am dreptate?

MINISTRUL APĂRĂRII: Sigur că nu există. Vehiculele care circulă în spaţiu au acţionare nucleară. Trebuie să fie alimentate.

AL DOILEA JURNALIST: Şi nu există nici un tratat care să interzică transportarea pe orbită a altor materiale din care ar putea fi produse arme nucleare?

MINISTRUL APĂRĂRII *(agitat):* Din câte ştiu, existenţa materiei în afara atmosferei noastre nu a fost scoasă în

afara legii de nici un tratat sau act al parlamentului. Înţeleg că spaţiul este sufocat de obiecte precum Luna sau asteroizii, care *nu* sunt alcătuiţi din caş.

JURNALISTA: Sugerează Domnia Voastră că armele nucleare ar putea fi produse fără materii prime de pe Pământ?

MINISTRUL APĂRĂRII: Nu sugeram asta, nu. Desigur, teoretic este posibil. Spuneam că nici un tratat sau lege nu interzice transportul pe orbită al materiilor prime speciale – ci numai al armelor nucleare.

JURNALISTA: Dacă recent a fost efectuat un test în Orient, ce consideraţi mai probabil: o explozie subterană care a produs fisuri în scoarţă, ori o rachetă spaţiu-pământ cu un focos defect?

MINISTRUL APĂRĂRII: Doamnă, întrebarea dumneavoastră este atât de prezumţioasă încât mă siliţi să răspund: „N-am nimic de declarat."

JURNALISTA: Nu am făcut decât să repet cele declarate de Sir Rische şi delegatul jerulian.

MINISTRUL APĂRĂRII: Ei au toată libertatea să facă speculaţii fără acoperire. Eu nu.

AL DOILEA JURNALIST: Cu riscul de a părea bizar... Care este părerea Domniei Voastre despre vreme?

MINISTRUL APĂRĂRII: Foarte cald în Texarkana, nu? Înţeleg că s-au înregistrat câteva furtuni de praf destul de puternice în Sud-Vest. S-ar putea ca asemenea fenomene să se manifeste şi la noi.

JURNALISTA: Vă pronunţaţi în favoarea Maternităţii, Lord Ragelle?

MINISTRUL APĂRĂRII: Mă opun cu toată hotărârea. Exercită o influenţă nefastă asupra tineretului, îndeosebi asupra tinerilor recruţi. Serviciile militare ar avea soldaţi mai bine pregătiţi dacă luptătorii noştri nu s-ar fi lăsat corupţi de Maternitate.

JURNALISTA: Putem folosi această declaraţie?

MINISTRUL APĂRĂRII: Desigur, doamnă, dar numai în necrologul meu, nu mai curând.

JURNALISTA: Vă mulţumesc. Îl voi pregăti cu mult înainte.

La fel ca şi alţi abaţi dinaintea lui, Dom Jethrah Zerchi nu era din fire un bărbat deosebit de contemplativ, deşi, ca stăpân spiritual al comunităţii sale, depusese jurământ să se îngrijească de odrăslirea anumitor aspecte ale vieţii spirituale la membrii turmei sale şi, călugăr fiind, să încerce a cultiva o dispoziţie contemplativă în propria sa persoană. Dom Zerchi nu se prea pricepea la nici una dintre acestea. Firea îl îndemna spre acţiune chiar şi în gândire; mintea lui refuza încremenirea necesară contemplaţiei. Îl caracteriza o nelinişte care îl adusese în fruntea turmei sale şi-l ajutase să fie un conducător mai îndrăzneţ şi, uneori, mai plin de succese decât unii dintre predecesorii săi, însă aceeaşi nelinişte putea oricând să devină o a doua natură, dacă nu chiar viciu.

Zerchi îşi dădea seama vag, aproape tot timpul, de predispoziţia ce-o avea spre acţiunea pripită ori impulsivă, atunci când se trezea faţă în faţă cu balauri de neucis. Însă acum înţelegerea nu era vagă, ci de-a dreptul acută. Sentimentul funcţiona într-o retrospectivă nefericită. Balaurul îl muşcase deja pe Sfântul Gheorghe.

Balaurul era un Dezgustător Autoscrib, iar mârşăvia lui răuvoitoare, de natură electronică, umplea spaţiul câtorva dulapuri pătrăţoase de-a lungul peretelui şi o treime din volumul biroului său. Ca de obicei, aparatul era pe drojdie. Punea majuscule unde nu era nevoie, plasa semne de punctuaţie anapoda şi amesteca diferite cuvinte. Nu mai departe de o clipă în urmă comisese o *lese majeste* electrică asupra persoanei suveranului abate, care, după ce chemase un depanator de computere şi aşteptase trei zile apariţia acestuia, hotărâse să repare singur scârboşenia stenografică. Podeaua din biroul său era împânzită de peticele încercărilor de tipărire după dictare. Elocventă printre acestea era una care conţinea următoarele:

tEstare tesTare testARe? TEStare tesTare? afuRiseniE? dE ce majusCULEle asteA cretiNE? # acum Este mOmenTul Ca tOţi memoRIzatoriI bunI să BatJocoREască duRErea

TrafiCanţilOr de CărŢI? La naIBa; TE desCUrci maI binE în laTiNă # aCum trAdu; nECCesse Est episULam sacri coLLegio mIttendAm esse statim dictem Ce s-a deFECtat La MAşina asTA blesTEMată#

Zerchi rămase pe podea în mijlocul peticelor de hârtie şi încercă să-şi controleze tremurul involuntar din antebraţul care fusese curentat recent, în timp ce explorase zonele intestinale ale Autoscribului. Zvâcnirea musculară îi aminti de reacţia galvanică a piciorului secţionat al unei broaşte. Întrucât fusese prudent şi nu uitase să decupleze aparatul de la reţea înainte de a se ocupa de el, putea presupune doar că diavolul care-l inventase îl prevăzuse şi cu dispozitive de electrocutare a clienţilor chiar şi fără a fi alimentat. În vreme ce sucea şi trăgea de legăturile electrice, în căutarea vreunul fir dezlipit, fusese atacat de un condensator de filtrare de înaltă tensiune, care profitase de prilej pentru a se descărca la pământ prin mijlocirea persoanei Prea Cucernicului Părinte Abate, când cotul acestuia atinsese şasiul. Dar Zerchi nu avea cum să ştie dacă fusese o victimă a legii naturii condensatoarelor de filtrare sau a unei capcane iscusit plasată de fabricant, cu scopul de a descuraja depanarea de către amatori. Oricum ar fi fost, căzuse la podea. Ajunsese involuntar în poziţia în care stătea acum. Singura situaţie în care se putea lăuda că-şi dovedise competenţa în depanarea dispozitivelor de transcriere polilingvistică era aceea în care extrăsese un şoarece mort din compartimentul circuitelor de stocare a informaţiilor, corectând în felul acesta o înclinaţie misterioasă a aparatului de a scrie silabe duble (sisilalabebe dudubleble). Cum de data asta nu descoperise nici un şoarece mort, avusese ideea de a pipăi în căutarea unor fire dezlipite şi sperase că Cerul îl înzestrase cu darul de a tămădui produse electronice. Dar nu se întâmplase tocmai cum gândise.

— Frate Patrick! strigă el către biroul alăturat şi se ridică greoi în picioare. Hei, Frate Pat! strigă din nou.

Uşa se deschise imediat şi secretarul său păşi cu mers

legănat în încăpere, aruncă o privire la fişetele deschise de-a lungul peretelui şi la labirintul ameţitor de circuite, trecu în revistă podeaua înţesată de hârtii, apoi studie cu precauţie expresia de pe chipul stăpânului său.

— Să mai chem o dată serviciul de depanări, Părinte Abate?

— De ce să te mai deranjezi? mormăi Zerchi. I-ai chemat deja de trei ori. Au promis tot de atâtea ori. I-am aşteptat trei zile. Am nevoie de un stenograf. Acum! De preferat să fie creştin. Obiectul *acela*... – făcu un gest către Dezgustătorul Autoscrib – e un necredincios blestemat sau poate mai rău. Scapă-mă de el. Vreau să dispară de aici.

— De APLAC[3] e vorba?

— Exact. Vinde-l unui ateu. Nu, ăsta n-ar fi un act creştinesc. Vinde-l ca piese de schimb. M-am săturat de el. De ce, pentru numele lui Dumnezeu, a cumpărat abatele Boumous, binecuvântat fie-i sufletul, un asemenea aparat stupid?

— Domne, se spune că predecesorul dumneavoastră ţinea la invenţii şi *este* folositor când trebuie scrise misive în limbi pe care noi înşine nu le stăpânim.

— Aşa să fie? Poate vrei să zici *ar fi util.* Minunea asta – ascultă Frate, se afirmă că gândeşte. La început n-am crezut. Gândirea presupune principii raţionale, presupune suflet. Poate oare principiul unei „maşini gânditoare” – făcută de om – să fie un suflet raţional? Puah! La început mi s-a părut o idee cu desăvârşire păgână. Dar ştii ceva?

— Da, Părinte?

— Nimic n-ar putea fi mai pervers decât dacă premeditează! Aşa că *sigur* gândeşte! Deosebeşte binele de rău, te asigur, şi-l alege pe cel din urmă. Nu te mai hlizi atât, ai înţeles? Nu văd nimic de haz. Ideea nici măcar nu-i păgână. Omul a făcut aparatul, dar nu el i-a creat şi principiul. Se vorbeşte despre principiul vegetativ considerat suflet, adevărat? Un suflet vegetal? Şi unul animal? Atunci sufletul uman e raţional, iar asta-i tot ce

---

3 Aprox. Automatic Personal Linguistic Autoscribe Computer (n. tr.)

cuprinde lista în materie de principii animatoare incarnate, îngerii fiind lipsiţi de trup. Dar de unde ştim noi că lista e completă? Vegetativ, animal, raţional – iar apoi, ce altceva? *Ăsta-i acel altceva,* chiar în faţa ta. Lucrul acesta. Şi a *căzut.* Scoate-l de aici... dar mai întâi trebuie să transmit o radiogramă la Roma.

— Să-mi aduc bloc-notesul, Prea Cucernice Părinte?

— Vorbeşti limba aleghenianӑ?

— Nu.

— Nici eu, iar Cardinalul Hoffstraff nu cunoaşte limba din Sud-Vest.

— Atunci de ce nu scriem în latină?

— Care dintre ele? Vulgară ori modernă? Eu n-am încredere în propriile mele cunoştinţe de anglo-latină şi, chiar dac-aş avea, pesemne că el nu se încrede în ale lui. Privi încruntat către masivul stenograf robotizat.

Fratele Patrick se încruntă la fel ca şi stăpânul său, apoi se apropie de fişete şi începu să cerceteze din ochi învălmăşeala de componente şi circuite miniaturale.

— Nu-i nici un şoarece, îl asigură abatele.

— Ce-i cu butonaşele astea?

— *Nu le atinge!* strigă abatele Zerchi la secretarul său care pipăia curios câteva dintre zecile de reglaje cu cursor de sub şasiu. Aceste reglaje erau fixate în forma unui pătrat cochet, aşezat într-o cutie al cărei capac, scos de abate, purta irezistibilul avertisment: REGLAJE EFECTUATE EXCLUSIV DE PRODUCĂTOR.

— Nu l-ai mişcat, aşa e? întrebă el poruncitor, oprindu-se lângă Patrick.

— Poate l-am atins puţin, dar cred că a rămas cum era.

Zerchi îi arătă inscripţia de pe capacul cutiei.

— Oo! făcu Pat şi rămaseră amândoi cu ochii la capac.

— E vorba de punctuaţie, Cucernice Părinte?

— Exact, şi de majuscule, care apar alandala, şi de unele cuvinte deformate.

Se uitară îndelung, într-o tăcere uimită, la buclişoare, înflorituri, chiţibuşuri, drăcii, chestii şi altele asemenea.

— Ai auzit vreodată de Cucernicul Francis din Utah?

întrebă abatele într-un târziu.

— Nu-mi amintesc de numele ăsta, Domne. De ce?

— Speram să aibă posibilitatea de a se ruga pentru noi chiar acum, deşi cred că deocamdată n-a fost canonizat. Uite, să încercăm să răsturnăm chestia de aici pe-o parte.

— Fratele Joshua se mai pricepea la chestii inginereşti. Am uitat la ce anume. A fost şi în spaţiu. Unii ca el trebuie să ştie o groază de lucruri despre computere.

— L-am chemat deja. Se teme să atingă ceva. Uite, poate aici trebuie...

Patrick se trase deoparte.

— Vă rog să mă iertaţi, Sfinţia Voastră, dar eu...

Zerchi îi aruncă o privire scribului care încerca să se facă mic.

— Vai vouă, necredincioşilor! spuse el, corectând încă unul dintre acele REGLAJE EFECTUATE EXCLUSIV DE PRODUCĂTOR.

— Mi s-a părut că aud pe cineva la uşă.

— Înainte de cântatul cocoşilor, dar înainte de asta, ai atins primul buton, aşa e?

Patrick se crispă.

— Dar era scos capacul şi...

— *Hinc igitur effuge.* Ieşi, ieşi odată, până nu-ţi trec ţie greşeala în cont.

Rămas din nou singur, Zerchi introduse ştecherul în priza din perete, se aşeză la birou şi, după ce înălţă în surdină o rugăciune către Sfântul Leibowitz (care, în secolele din urmă îşi câştigase o mai mare popularitate ca patron al specialiştilor în electricitate decât ca fondator al Ordinului Albertian al Sfântului Leibowitz), apăsă pe comutator. Trase cu urechea la eventuale sfârâituri ori şuierături, dar nu auzi nimic. Auzi doar declicul delicat al releelor de temporizare şi torsul binecunoscut al motoarelor de aliniere care, încet-încet, căpătau viteza de lucru. Amuşină. Nu detectă nici miros de fum, nici de ozon. Până şi luminiţele indicatoare ale panoului central de control ardeau ca de obicei. Într-adevăr, REGLAJE EFECTUATE EXCLUSIV DE PRODUCĂTOR!

Oarecum calmat, comută selectorul de format pe RADIOGRAMĂ, răsuci selectorul de prelucrare pe poziţia DICTARE-ÎNREGISTRARE, unitatea de traducere simultană pe INTRARE SUD-VEST şi IEŞIRE ALEGHENIANĂ, se asigură că fixase comutatorul de transcriere pe poziţia ÎNCHIS, apăsă pe butonul de activare a microfonului şi începu să dicteze:

„Urgenţă Prioritară: Către Înalt Preasfinţia Sa Eminenţă, Sir Eric Cardinal Hoffstraff, Numit Vicar Apostolic, Vicar Provizoriu Extraterrestris, Sacra Adunare a Propagandei, Vatican, Noua Romă...

Eminenţa Voastră: Ţinând seama de recenta reînnoire a tensiunilor pe plan mondial, de semnele unei noi crize internaţionale şi chiar de ştirile privind declanşarea unei curse clandestine a înarmărilor, am fi deosebit de onoraţi dacă Eminenţa-Voastră ar considera nimerit să ne sfătuiască în legătură cu situaţia actuală a anumitor planuri ţinute deocamdată în stare de aşteptare. Fac referire la problemele definite în *Motu proprio* de Papa Celestine al VIII-lea, fericită fie-i amintirea, emis de Sărbătoarea Neprihănitei Zămisliri a Sfintei Fecioare, *Anno Domini 3735,* care începe cu cuvintele... – făcu o pauză pentru a le căuta printre hârtiile de pe birou – *«Ab hac planeta nativitas aliquos filios Ecclesiae usque ad planetas solium alienorum iam abisse et numquam redituros esse intelligi-mus.»* Mă refer de asemenea la documentul de confirmare din Anno Domini 3749, *Quo peregrinatur grex, pastor secum,* autorizând cumpărarea unei insule, ăă... a unor vehicule. În cele din urmă, fac referire la *Casu belii nunc remoto* al fostului Papă Paul, Anno Domini 3756, şi la corespondenţa ce a urmat între Sfântul Părinte şi predecesorul meu, culminând cu un ordin prin care ni se transferă sarcina de a menţine planul *Quo peregrinatur* într-o stare de... ăăă... suspensie, însă numai atâta vreme cât aprobă Eminenţa Voastră. Noi suntem pregătiţi cu privire la *Quo peregrinatur,* şi dacă se consideră recomandabil să punem planul în aplicare, am avea nevoie probabil de un preaviz de şase

săptămâni...”

În timp ce abatele dicta, Dezgustătorul Autoscrib nu făcu altceva decât să-i înregistreze vocea şi să traducă vorbele într-un cod fonemic pe bandă. După ce termină de vorbit, comută selectorul de proces pe poziţia ANALIZEAZĂ şi apăsă un buton notat PRELUCRARE TEXT. Becul indicator se stinse. Maşina începuse prelucrarea.

În acest răstimp, Zerchi studie documentele aflate în faţa sa.

Se auzi un clinchet. Lampa care arăta că maşina e pregătită se aprinse. Aparatul rămase tăcut. Aruncând o privire încordată către cutia pe care scria REGLAJE EFECTUATE EXCLUSIV DE PRODUCĂTOR, abatele închise ochii şi apăsă butonul SCRIERE.

Scriptorul automat porni să bârâie: *zbârr-zum-zzzt-clanţa-clanţ-durr-bârr-pac-hrr-ţiuu,* efectuând ceea ce abatele spera să fie textul radiogramei. Primul *zbârr zum-zzt-clanţa-clanţ* sunase foarte autoritar. Încercă să distingă vorbirea alegheniană în ritmul tipăririi şi după o vreme socoti că în zdrăngănitul componentelor exista o oarece cadenţă care aducea cu exprimarea de acolo. Deschise ochii. De cealaltă parte a încăperii, stenograful robotizat lucra de zor. Se ridică de la masă şi se apropie să-l vadă funcţionând. Cu o precizie extremă, Dezgustătorul Autoscrib tipărea în alegheniană echivalentul următoarelor fraze:

RADIOGRAMĂ –URGENŢĂ PRIORITARĂ

CĂTRE: Înalt Prea Sfinţia-Sa Eminenţă, Sir Eric Cardinal Hoffstraff, Numit Vicar Apostolic, Vicar Provizoriu Extraterestris, Sacra Adunare a Propagandei, Vatican, Noua Roma

DIN PARTEA: Cucernicului Jetrah Zerchi, Abaţia Leibowitz
Abaţia Sfântul Leibowitz
Sanly Bowitts, Teritoriul de S-V

SUBIECT: Quo Peregrinatur Grex

Eminenţa-Voastră:
Ţinând seama de recenta reînnoire a tensiunilor pe plan mondial, de semnele unei noi crize internaţionale şi chiar de ştirile privind declanşarea unei curse clandestine a înarmărilor, am fi...

— Hei, frate Pat!

Degustat, închise maşina. Sfinte Leibowitz! Pentru *atâta lucru* ne-am canonit? Ar fi ieşit mult mai bine folosind o pană de gâscă atent ascuţită şi o călimară de cerneală purpurie făcută din dude.

— *Hei, Pat!*

Nu primi răspuns imediat din biroul alăturat, însă după câteva secunde un călugăr cu barbă roşcovană deschise uşa şi, după ce aruncă o privire la uşile deschise ale cabinetelor şi la expresia de pe chipul abatelui, avu îndrăzneala să zâmbească.

— Ce s-a întâmplat, Magister meus? Nu vă place tehnologia noastră modernă?

— Nu în mod deosebit, nu! se răsti Zerchi. Hei, *Pat!*

— A plecat, Sfinţia-Ta.

— Frate Joshua, nu poţi repara maşina asta? Vorbesc serios.

— Serios? Nu, nu-s în stare.

— Trebuie să trimit o radiogramă.

— Mare păcat, Părinte Abate. Nici asta nu pot. Tocmai ne-au luat cristalul şi au pus lacăt la staţie.

— Au pus...?

— Departamentul Zonal de Apărare. S-a interzis accesul în eter al tuturor emiţătoarelor particulare.

Zerchi se îndreptă nesigur către fotoliu şi se prăbuşi pe el.

— O alarmă de apărare. De ce?

Joshua ridică din umeri.

— Se vorbeşte de-un ultimatum. În afară de ce-mi spune ţiuitul contoarelor de radiaţii, altceva nu mai ştiu.

— Tot în creştere?

— Tot.

— Cheamă-l pe Spokane.

Pe la mijlocul după-amiezii se iscă vântul aducător de praf. Veni măturând platoul şi orăşelul Sanly Bowitts. Cuprinse peisajul înconjurător, fâşâind puternic prin porumbul de pe tarlalele irigate, smulgând ghirlande de nisip învălmăşit din straturile superficiale şi sterile. Gemu în jurul zidurilor de piatră ale vechii abaţii şi al clădirilor din aluminiu şi sticlă ce fuseseră adăugate abaţiei. Pângări cu praful pământului soarele roşiatic şi trimise vârtejuri de colb să gonească pe pavajul autostrăzii cu şase benzi de circulaţie care despărţea abaţia antică de anexele ei moderne.

Pe drumul secundar, care pe o porţiune mergea paralel cu autostrada ducând de la mănăstire, printr-o suburbie, către oraş, un bătrân cerşetor înveşmântat în haine din pânză de sac se opri o clipă şi ascultă şuieratul aerului. Vântul aduse cu el bubuitul unor explozii dinspre sud. De la un poligon situat departe, dincolo de deşert, erau lansate

rachete interceptoare sol-spaţiu împotriva unor ţinte situate pe orbită. Stând proptit în cârjă, bătrânul se uită lung la discul roşu-palid al soarelui şi apoi bolborosi către sine ori către soare:

— Semne rele, semne...

În curtea năpădită de bălării a unei case părăginite se jucau câţiva copii, iar jocul lor se desfăşura sub supravegherea mută, dar atotvăzătoare, a unei negrese uscăţive care fuma dintr-o pipă umplută cu ierburi şi, stând pe prispă, le adresa cuvinte de mângâiere sau de dojană copiilor care veneau smiorcăindu-se la ea să reclame ba una, ba alta, iar ea, ca un tribunal părintesc, rezolva toate plângerile.

Curând, unul dintre copii îl observă pe bătrânul vagabond care se oprise pe cealaltă parte a drumului şi răcni imediat:

— Uite la el! Uite! Îi bătrânul Lazăr! Mătuşa zice că-i bătrânul Lazăr, acelaşi care l-a ridicat pe Domnul nostru Isuus! Uite-l! Lazăr! Lazăr!

Copii se buluciră la gardul dărăpănat. Vagabondul îi privi îmbufnat vreme de o clipă, apoi îşi continuă drumul. O piatră sări pe pământ la picioarele lui.

— Hei, Lazăr...!

— Mătuşica zice, dacă apare Domnul Isuus, asta e! Uitaţi-vă la dânsul! Hei! Încă-l caută pe Domnul să-l ridice la cer. Mătuşica spune...

Încă o piatră lovi pământul lângă bătrân, dar el nu privi peste umăr. Bătrâna picotea. Copiii se întoarseră la joaca lor. Furtuna de praf se înteţea.

Dincolo de autostradă, faţă în faţă cu abaţia antică, urcat pe acoperişul unei clădiri din aluminiu şi sticlă, un călugăr lua mostre de aer. Făcea acest lucru cu ajutorul unui dispozitiv de aspirare care înghiţea aerul nisipos şi-l filtra, trimiţându-l către un compresor de aer plasat la etajul inferior. Călugărul nu mai era tânăr, dar nu ajunsese încă în floarea vârstei. Bărbuţa roşcovană părea să se fi electrizat, fiindcă de ea se agăţaseră serpentine şi firicele de nisip; şi-o scărpina nervos din când în când şi, la un moment dat, îşi

apropie bărbia de furtunul aspirant; rezultatul îl făcu să bolborosească dezlănţuit şi să-şi facă apoi cruce.

Motorul compresorului tuşi o dată şi încremeni. Călugărul opri dispozitivul aspirator, decuplă furtunul suflantei, târî totul către lift şi urcă în cabină. În colţurile cabinei se strânsese nisip. Închise uşa şi apăsă butonul de coborâre.

Ajuns în laboratorul de la ultimul etaj, aruncă o privire la cadranul indicator al compresorului – arăta MAX NORMAL – închise uşa, îşi scoase rasa, scutură praful din ea, o agăţă într-un cui şi trecu peste ea cu dispozitivul de aspirare. Apoi, mergând până la chiuveta adâncă din tablă de oţel situată la celălalt capăt al mesei de lucru din laborator, dădu drumul apei reci şi o lăsă până atinse semnul marcat cu 200. Vârându-şi capul în apă, îşi spălă noroiul format în barbă şi păr. Apa era rece şi îl învioră plăcut. Cu lichidul şiroindu-i pe faţă şi pufnind, se uită spre uşă. Îşi scoase lenjeria, se urcă în cuvă şi se lăsă pe spate oftând şi tremurând uşor.

Uşa se deschise brusc. În cameră intră sora Helene aducând o tavă cu sticlărie de laborator recent scoasă dintr-o cutie. Surprins, călugărul se ridică pe neaşteptate în picioare.

— Frate Joshua! ţipă ascuţit sora. Câteva pahare de sticlă se sfărâmară de podea.

Călugărul se aşeză cu un pleoscăit care împrăştie apă pe pardoseală. Sora Helena spumegă, fumegă, răcni, aruncă tava pe masa de lucru şi o zbughi afară. Joshua sări din cuvă şi-şi puse rasa fără a se mai deranja să se şteargă ori să îmbrace lenjeria. Când ajunse la uşă, sora Helene dispăruse deja de pe coridor, pesemne că ieşise şi din clădire, alergând către capela surorilor de lângă autostradă. Îngrozit, se grăbi să-şi încheie munca.

Goli conţinutul dispozitivului de aspirare şi colectă o mostră de praf într-o eprubetă. Duse eprubeta la masa de laborator şi, după ce conectă căştile, o ţinu la o distanţă precis măsurată de elementul detector al contorului de radiaţii, în vreme ce-şi consultă ceasul şi ascultă.

Compresorul avea un contor încorporat. Apăsă butonul

pe care scria: INIŢIALIZARE. Registratorul zecimal reveni curând la zero şi începu să numere încă o dată. După un minut îl opri şi scrise rezultatul pe dosul palmei. Era în principal aer curat, filtrat şi comprimat; dar mai avea o urmă de altceva.

Închise laboratorul, nemaiavând ce face aici în restul după-amiezii. Coborî în biroul de la etajul imediat inferior, notă numărul pe o diagramă agăţată pe perete, constată creşterea uimitoare, apoi se aşeză la masa de lucru şi deschise videofonul. Formă numărul mai mult pe pipăite, fiindcă ochii îi rămăseseră pironiţi la diagrama elocventă. Ecranul clipi, telefonul scoase un bip şi imaginea apăru, tremurătoare la început, apoi se concentră asupra spătarului unui fotoliu gol. După câteva secunde, pe fotoliu se aşeză un bărbat care se uită printre gene spre cameră.

— Abatele Zerchi, mormăi el. Aha, fratele Joshua. Tocmai mă pregăteam să te sun. Ai făcut baie?

— Da, Sfinte Abate.

— Ai putea măcar să roşeşti.

— Asta şi fac.

— Pe ecranul ăsta nu se prea vede. Ascultă. Pe partea *asta* a autostrăzii se găseşte un semn chiar în faţa porţilor. Sunt sigur că l-ai observat. Zice: „În atenţia femeilor. Nu intraţi decât...” şi aşa mai departe. L-ai văzut vreodată?

— Sigur, Sfinţia Voastră.

— Să faci baie numai pe partea *asta* a semnului.

— Am înţeles.

— Să te smereşti pentru c-ai adus atentat la pudoarea Surorii. Constat cu acest prilej că tu nu ai aşa ceva. Ascultă, am impresia că nu eşti în stare să treci pe lângă cuva aceea fără să te azvârli în ea, în pielea goală, ca să te bălăceşti precum un copil.

— Cine v-a spus asta, Sfinţia Voastră? Vreau să zic... eu doar am intrat...

— Zăău? În fine, să lăsăm asta. De ce m-ai chemat?

— Mi-aţi spus să-l caut pe Spokane.

— A, da. Ai făcut-o?

— Da. Călugărul îşi prinse între dinţi o bucăţică de pieliţă

uscată din colţul buzelor crăpate de vânt şi tăcu neliniştit. Am vorbit cu părintele Leone. Şi ei au băgat de seamă.

— Creşterea nivelului radiaţiilor?

— Nu-i numai atât. Ezită din nou. Nu-i făcea plăcere s-o spună. Comunicarea unei asemenea veşti părea să-i dea acesteia caracter de existenţă de netăgăduit.

— Hai, zi.

— E în legătură cu fenomenele seismice înregistrate acum câteva zile. E ceva purtat de curenţii de aer de înălţime din direcţia aceea. Dacă ţinem seama de toate elementele, se pare că ar fi vorba de o cădere radioactivă provocată de o explozie la joasă altitudine, de capacitatea unei megatone.

— Doamne! Zerchi oftă şi-şi acoperi ochii cu o mână. *Luciferum ruisse mihi dicis?*

— Da, Domne, regret, dar a fost o armă.

— N-ar putea fi un accident industrial?

— Nu.

— Dar dac-ar fi război, am şti şi noi. Vreun test neautorizat? Dar nici asta nu merge. Dacă voiau să facă un test, se duceau pe partea nevăzută a Lunii sau, mai degrabă, pe Marte şi nu i-ar fi prins nimeni.

Joshua încuviinţă.

— Deci, ce altceva ar putea fi? O demonstraţie de forţă? O ameninţare? O lovitură de avertisment trasă la întâmplare?

— Doar la asta mă gândesc.

— Deci aşa se explică alarma de apărare. Cu toate astea, la emisiunile de ştiri n-au fost decât zvonuri şi refuzuri de a face comentarii. Şi tăcere deplină din partea Asiei.

— Dar lovitura *trebuie* să fi fost detectată de pe unii dintre sateliţii de observare. Decât dacă... n-aş vrea să sugerez aşa ceva, dar... s-a descoperit modalitatea de a lansa proiectile spaţiu-sol pe lângă sateliţi, cu posibilitatea de detecţie doar când e deasupra ţintei.

— E posibil?

— S-a discutat despre asta, Părinte Abate.

— Guvernul ştie. Cei din guvern *trebuie* să fie la curent.

Măcar unii dintre ei. Şi totuşi, nouă nu ne spun nimic. Suntem puşi la adăpost, să nu se declanşeze isteria. Nu aşa se cheamă? Maniacii! În ultimii cincizeci de ani, lumea a trăit într-o *permanentă* stare de criză. Dar ce spun eu? *Cincizeci?* E în situaţia asta de la început, numai că de cincizeci de ani încoace, ea a devenit insuportabilă. Şi *de ce,* pentru numele lui Dumnezeu? Care-i cauza principală a iritării, care-i esenţa încordării? Filozofiile politice? Problemele economice? Suprapopularea? Diferenţele culturale şi de credinţă? Întreabă zece experţi şi vei primi tot atâtea răspunsuri. Acum iar a apărut Lucifer. Oare specia noastră e nebună congenital, Frate? Dacă suntem ţicniţi din naştere, atunci unde e speranţa să ajungem la Ceruri? Doar prin Credinţă? Ori nu-i nici o scăpare? Doamne iartă-mă, n-am vrut să spun asta. Ascultă, Joshua...

— Da, Sfinţia-Voastră.

— Imediat ce închizi laboratorul, vino aici. Radiograma aceea, a trebuit să-l trimit pe fratele Pat în oraş cu ea să fie tradusă şi transmisă telegrafic. Vreau să fii alături de mine când primesc răspunsul. Ştii despre ce e vorba?

Fratele Joshua clătină din cap a negaţie.

— *Quo peregrinatur grex.*

Călugărul păli treptat.

— Va intra în vigoare, Domne?

— Încerc doar să aflu stadiul la care a ajuns proiectul. Să nu spui nimănui de treaba asta. Sigur, te va afecta. După ce termini, te aştept la mine.

— Desigur.

— *Chris'tecum.*

— *Cum spiri'tuo.*

Închiseră, ecranul se stinse. În cameră era cald, dar Joshua începu să tremure. Privi pierdut pe fereastră la crepusculul căzut ceva mai devreme şi împâclit de praf. Nu reuşi să pătrundă cu privirea mai departe de gardul protector de lângă autostradă, unde farurile aprinse ale unui convoi de camioane în viteză dăduseră naştere unor aureole mişcătoare prin ceaţa prăfoasă. După o vreme, îşi dădu seama de prezenţa cuiva care stătea lângă poarta

unde începea drumul de acces spre autostradă. Silueta abia se zărea ca o umbră, ori de câte ori aurorele farurilor treceau prin spatele ei. Joshua simţi un nou fior.

Silueta inconfundabilă a doamnei Grales. Într-o asemenea lumină n-ar fi recunoscut pe nimeni altcineva, însă forma umflăturii acoperită de glugă, aflată pe umărul ei stâng şi felul în care îşi ţinea capul înclinat spre dreapta, făcea ca silueta să fie exclusiv a bătrânei madam Grales. Călugărul trase perdelele şi aprinse lumina. Diformitatea bătrânei nu-l scârbea; lumea devenise cu totul nepăsătoare faţă de asemenea malformaţii genetice şi glume ale naturii. Până şi mâna lui stângă purta încă semnele unei cicatrici în locul din care, pe când era mic, îi fusese excizat cel de-al şaselea deget. Însă moştenirea de după *Diluvium Ignis* era ceva ce se cuvenea uitat deocamdată, iar doamna Grales era una dintre moştenitoarele mai remarcabile.

Îşi făcu de lucru cu globul lumii aflat pe birou. Îl roti astfel încât prin faţa ochilor îi trecu Oceanul Pacific şi Asia de Est. Unde? Unde, mai exact? Răsuci globul mai repede, lovindu-l uşor cu palma, mereu şi mereu, până când acesta ajunse să se rotească asemenea unei roţi a norocului, mai iute, tot mai iute, până când oceanele şi continentele deveniră o pată nedesluşită cu culori schimbătoare. Faceţi jocurile, Domnilor şi Doamnelor: Unde? Opri brusc globul cu un deget. Banco: India câştigă. Vă rog să vă ridicaţi câştigul, Doamnă. Ghicitul era o nebunie. Îl roti din nou până când tija de fixare începu să zăngăne; „zilele” defilau prin dreptul ochilor ca tot atâtea clipe... În sens invers, observă el, brusc surprins. Dacă Mama Gaia ar face piruete în acelaşi sens, soarele şi celelalte astre ar răsări dinspre vest şi ar apune în est. Oare s-ar răsturna şi timpul prin mişcarea asta? Spuse tizul omonimului meu: *Nu te mişca, Tu Soare, către Gabaon, nici tu, Lună, către vale...* un truc simplu, cum să nu, şi, în asemenea vremuri, util. *Întoarce-te Soare, şi tu, Lună, recedite in orbitas reversas...* Continuă să învârtă globul în sens invers, de parcă ar fi sperat că simulacrul acesta îl va cuprinde şi pe Cronos, pentru a descâlci timpul la loc. O treime de milion de rotiri ar fi de ajuns pentru a aduce

Pământul înapoi la zilele de *Diluvium Ignis.* Mai bine să foloseşti un motor şi să-l învârţi până ajungi la originile Omului. Îl opri din nou cu degetul; încă o dată, ghicitul dădea un rezultat înspăimântător.

Cu toate astea mai zăbovi în birou, îngrozindu-l gândul de a se întoarce iar „acasă". „Acasă" era doar dincolo de autostradă, în sălile bântuite de amintiri ale clădirilor antice, ale căror ziduri erau alcătuite din dărâmăturile unei civilizaţii moarte de optsprezece secole. Traversarea şoselei către vechea abaţie era sinonimă cu traversarea unui eon de timp. Aici, în clădirea nouă din aluminiu şi sticlă, era tehnician la masa de lucru într-un laborator, unde evenimentele existau doar spre a fi observate şi studiate pentru a răspunde la întrebarea *Cum?,* nu pentru a le încolţi cu *De* ce-uri. Pe partea aceasta a drumului, căderea lui Lucifer era numai o concluzie derivată de aritmetica rece din cârâitul contoarelor de radiaţii, din jocul brusc al unei peniţe de seismograf. Dar în vechea abaţie înceta să mai fie tehnician; acolo era călugăr al lui Cristos, contrabandist de cărţi şi memorizator în comunitatea lui Leibowitz. Dincolo, întrebarea va fi: „De ce, Doamne?" Întrebarea se pusese deja, iar abatele spusese: „Vino la mine."

Joshua întinse mâna după bocceluţă şi plecă pentru a răspunde poruncii stăpânului său. Pentru a evita s-o întâlnească pe doamna Grales, folosi pasajul pietonal care trecea pe sub autostradă; nu era momentul conversaţiilor de plăcere cu bătrâna bicefală care vindea roşii.

Capitolul 25

Barajul de discreţie oficială se spărsese. Câţiva birocraţi neînfricaţi, dar sinucigaşi se treziră măturaţi de valul ce răbufnise cu furie; valul îi azvârli afară din Texarkana, la reşedinţele lor de la ţară, unde deveniră indisponibili pentru a face declaraţii. Alţii rămaseră la posturile lor şi încercară cu încăpăţânare să astupe alte găuri. Dar căderea anumitor izotopi aduşi de vânt dădu naştere unei noi parole, rostită la colţuri de stradă şi răcnită de titlurile de pe primele pagini ale publicaţiilor: LUCIFER A CĂZUT.

Ministrul Apărării, cu uniforma imaculată, cu machiajul impecabil, şi cu stăpânirea sa de sine inconfundabilă, dădu din nou piept cu fraternitatea jurnaliştilor; de data asta, conferinţa de presă era televizată pe întreg cuprinsul Coaliţiei Creştine.

JURNALISTA: Domnia Voastră pare foarte calmă în faţa faptelor. Recent s-au înregistrat două încălcări ale legilor internaţionale, ambele definite de tratate drept acte de război. Acest lucru nu creează deloc îngrijorare la Ministerul de Război?

MINISTRUL APĂRĂRII: Doamnă, după cum prea bine ştiţi, noi nu avem în ţară un Minister *de Război;* avem un Minister al *Apărării.* Şi, din câte ştiu eu, s-a produs doar *o încălcare* a legilor internaţionale. Vreţi să mă informaţi în legătură cu natura celeilalte?

JURNALISTA: De care *nu* aveţi cunoştinţă, de dezastrul din Itu Wan, ori de lovitura de avertisment din Sudul Pacificului?

MINISTRUL APĂRĂRII: *(dintr-o dată foarte ferm)* Sunt sigur că doamna nu are intenţia de a chema la revoltă, însă întrebarea dumneavoastră ia în serios, dacă nu chiar acordă credibilitate, acuzaţiilor cu totul false din partea Asiei care susţin că aşa-zisul dezastru din Itu Wan a fost rezultatul unor teste cu arme atomice efectuate de noi, iar nu de către ei!

JURNALISTA: Dacă este aşa, vă invit să mă azvârliţi în închisoare. Întrebarea mea s-a bazat pe o relatare a unui reporter neutru din Orientul Apropiat, care a afirmat că dezastrul din Itu Wan a fost rezultatul unui test nuclear subteran scăpat de sub control, efectuat de Asia. Aceeaşi relatare susţine că testul din Itu Wan a fost observat de către sateliţii noştri şi i s-a răspuns imediat cu o lovitură de avertisment spaţiu-sol la sud-est de Noua Zeelandă. Dar dacă tot aţi sugerat-o, dezastrul din Itu Wan *a fost* rezultatul vreunui test nuclear efectuat de către noi?

MINISTRUL APĂRĂRII: *(silindu-se să rămână calm)* Eu recunosc regulile obiectivităţii jurnalistice. Dar a sugera că guvernul Supremaţiei Sale ar viola în mod deliberat...

JURNALISTA: Supremaţia Sa este un copil de unsprezece ani, iar a-l numi guvernul *său* mi se pare o încercare, nu numai arhaică, ci şi deosebit de dezonorantă – chiar ieftină! – de a pasa răspunderea respingerii hotărâte din partea dumneavoastră pentru unele...

MODERATORUL: Doamnă! Vă rog să vă păstraţi firea...

MINISTRUL APĂRĂRII: Să trecem peste asta, să trecem mai departe! Doamnă, neg categoric, dacă trebuie neapărat să onoraţi acuzaţiile dumneavoastră cu totul nefondate. Aşa-zisul dezastru din Itu Wan nu a fost rezultatul vreunui test efectuat de către noi. Şi nici nu am fost încunoştinţat de altă explozie nucleară recentă.

JURNALISTA: Vă mulţumesc.

MODERATORUL: Cred că editorul ziarului *Texarkana Star-Insight* încearcă să spună ceva.

EDITORUL: Mulţumesc. Aş dori să vă întreb, Domnia Voastră: Ce s-a întâmplat în Itu Wan?

MINISTRUL APĂRĂRII: Nu avem conaţionali în acea zonă; de la ruperea relaţiilor diplomatice din timpul ultimei crize mondiale, nu avem observatori acolo. Prin urmare, mă pot baza doar pe probe indirecte şi pe unele relatări neutre care, în bună măsură, se contrazic.

EDITORUL: Acest lucru este lesne de înţeles.

MINISTRUL APĂRĂRII: Foarte bine, atunci înţeleg că a fost efectuată o experienţă nucleară sub scoarţă – aproximativ

de domeniul unei megatone – şi aceasta a scăpat de sub control. Evident că a fost un test, nu se ştie în ce scop. Fie că a fost vorba de o armă sau, aşa cum susţin unii „neutri” din apropierea zonei asiatice, o încercare de a schimba cursul unui fluviu subteran, explozia reprezintă o ilegalitate, iar ţările învecinate pregătesc un protest pe lângă Tribunalul Mondial.

EDITORUL: Există riscul declanşării unui război?

MINISTRUL APĂRĂRII: Nu anticipez aşa ceva. Dar, după cum ştiţi, există anumite detaşamente ale forţelor noastre armate care efectuează serviciul militar obligatoriu pe lângă Tribunalul Mondial pentru aplicarea deciziilor acestuia, în caz de necesitate. Nu anticipez necesitatea folosirii lor, dar nu pot face declaraţii în numele Tribunalului.

PRIMUL REPORTER: Dar Coaliţia Asiatică a ameninţat cu o lovitură totală împotriva instalaţiilor noastre din spaţiu dacă tribunalul nu ia măsuri *împotriva noastră.* Ce se va întâmpla dacă tribunalul va întârzia să-şi intre în atribuţiuni?

MINISTRUL APĂRĂRII: Nu ne-a fost înmânat nici un ultimatum. Ameninţarea a fost făcută publică pentru domolirea spiritelor din Asia, după cum văd eu lucrurile; pentru a masca gafa din Itu Wan.

JURNALISTA: Cum mai staţi cu credinţa dumneavoastră în Maternitate, Lord Ragelle?

MINISTRUL APĂRĂRII: Sper că Maternitatea crede în mine tot atât de mult pe cât cred eu în Maternitate.

JURNALISTA: Sunt sigură că măcar atâta lucru meritaţi şi dumneavoastră.

Conferinţa de presă, transmisă de sateliţii de translaţie aflaţi la douăzeci şi două de mii de mile de Pământ, învălui aproape toată emisfera occidentală în licărul semnalului VHF care purta astfel de informaţii către ecranele luminiscente, mari cât pereţii, ale mulţimilor de spectatori. Unul dintre aceşti spectatori, abatele Dom Zerchi, închise aparatul.

Păşi agitat o vreme, aşteptându-l pe Joshua, încercând să

nu gândească. Dar „a nu gândi” i se părea cel puţin imposibil.

Ascultă, suntem chiar neajutoraţi? Suntem sortiţi s-o facem iar şi iar şi iar? Nu găsim altă cale decât să ne jucăm de-a Pasărea Phoenix într-o serie nesfârşită de căderi şi ridicări? Asiria, Babilonul, Egiptul, Grecia, Cartagina, Roma, imperiile lui Carol cel Mare şi al turcilor. Măcinate până s-au făcut praf şi au fost arate şi s-a pus sare deasupra pământului. Spania, Franţa, Marea Britanie, America – arse spre uitarea veacurilor. Şi iarăşi, iarăşi, iarăşi...

Suntem pedepsiţi astfel, Doamne, înlănţuiţi de pendula propriului nostru ceas nebun, incapabili să-i oprim balansul?

De data asta ne va legăna până ne va arunca în uitare, gândi el.

Sentimentul de disperare îi trecu brusc în clipa când fratele Pat îi aduse cea de-a doua telegramă. Abatele o desfăcu grăbit, o citi dintr-o privire şi chicoti.

— N-a venit Fratele Joshua?

— Aşteaptă afară, Cucernice Părinte.

— Trimite-l înăuntru.

— A, Frate, închide uşa şi dă drumul la atenuatorul de zgomote. După aceea citeşte asta.

Joshua îşi aruncă ochii pe prima telegramă.

— Un răspuns de la Noua Romă?

— A venit azi dimineaţă. Dar întâi activează atenuatorul. Avem de discutat o serie de lucruri.

Joshua închise uşa şi activă un comutator de perete. Difuzoarele ascunse scoaseră un ţiuit în semn de protest. După ce ţiuitul încetă, calităţile acustice ale încăperii părură să se modifice brusc.

Dom Zerchi îi făcu semn să se aşeze pe un scaun şi citi prima telegramă în linişte.

— ...absolut nici o acţiune nu va fi luată de către dumneavoastră în legătură cu *Quo peregrinatur grex,* spuse el cu voce tare.

— Cu aparatul acela în funcţiune va trebui să strigi, spuse abatele arătând spre atenuator. Poftim?

— Citeam. Deci planul e anulat?

— Nu mai respira uşurat. *Aceea* a venit dimineaţă. *Aceasta* a sosit după amiază. Abatele îi aruncă a doua telegramă:

IGNORAŢI CONŢINUTUL MESAJULUI ANTERIOR CE POARTĂ ACEEAŞI DATĂ. *QUO PEREGRINATUR* VA FI REACTIVAT IMEDIAT LA CEREREA SFÂNTULUI PĂRINTE. PREGĂTIŢI OAMENI PENTRU PLECARE ÎN TERMEN DE TREI ZILE. AŞTEPTAŢI TELEGRAMA DE CONFIRMARE ÎNAINTE DE A PLECA. ANUNŢAŢI ORICE LOCURI VACANTE ÎN ORGANIZAREA DE CADRE. ÎNCEPEŢI APLICAREA CONDIŢIONALĂ A PLANULUI. ERIC CARDINAL HOFFSTRAFF, VICAR APOSTOLIC, EXTRATERR. PROVINCIAE.

Călugărul se albi la faţă. Puse telegrama pe birou şi se rezemă de spătar, ţinându-şi buzele strânse.

— Ştii ce reprezintă *Quo peregrinatur?*

— *Ştiu* ce e, Domne, dar nu în detaliu.

— Păi, a început ca un plan de a trimite câţiva preoţi împreună cu un grup de colonişti care se îndreptau spre Alpha Centauri. Dar nu s-a materializat, fiindcă pentru a hirotonisi preoţi era nevoie de episcopi şi după prima generaţie de colonişti trebuiau trimişi alţi preoţi şi aşa mai departe. Chestiunea s-a limitat la o discuţie în care s-a pus întrebarea dacă aceste colonii vor dăinui şi, în caz că răspunsul era afirmativ, dacă trebuiau prevăzute unele reglementări pentru a se asigura succesiunea apostolică fără a se mai apela la autoritatea de pe Pământ. Îţi dai seama ce ar fi însemnat asta.

— Să se trimită cel puţin trei episcopi, bănuiesc.

— Exact, şi asta părea puţin ridicol. Grupurile de colonişti erau foarte mici. Dar în timpul ultimei crize mondiale, *Quo peregrinatur* a devenit un plan de urgenţă pentru perpetuarea Bisericii pe planetele-colonii, dacă se ajungea la o catastrofă pe Pământ. Avem şi o navă.

— O navă *stelară?*

— Nici mai mult, nici mai puţin. Şi avem şi un echipaj capabil să o conducă.

— Unde?

— Echipajul e chiar aici.

— Aici, la abaţie? Dar cine...? Joshua amuţi. Faţa îi deveni şi mai pământie. Dar, Domne, experienţa mea în spaţiu se limitează la vehicule orbitale, la nave stelare nu mă pricep nici pe departe! Înainte de moartea lui Nancy şi de plecarea mea către Cisterc...

— Ştiu totul despre asta. Mai sunt şi alţii cu un trecut asemănător. Ştii cine sunt. Există chiar şi glume despre numărul de foşti călători prin spaţiu care par să-şi fi găsit vocaţia în rândurile Ordinului nostru. Nu e vorba de o întâmplare, desigur. Şi-ţi aminteşti că pe vremea când erai postulant ai dat un test privind experienţa ta spaţială?

Joshua dădu aprobator din cap.

— Atunci sigur îţi aduci aminte c-ai fost întrebat dacă mai doreşti să ieşi în spaţiu, în caz că Ordinul ţi-o va cere.

— Da.

— Prin urmare, nu eşti cu totul în necunoştinţă de cauză că te-am inclus în planul *Quo peregrinatur,* dacă va fi vreodată pus în practică?

— Cred... cred că m-am temut de asta, Sfinţia Voastră.

— Temut?

— Mai curând, *am bănuit.* M-am şi temut puţin, fiindcă am sperat mereu să-mi petrec restul vieţii în cadrul Ordinului.

— Ca preot?

— Şi asta, dar încă nu m-am hotărât.

— *Quo peregrinatur* nu presupune că te scutim de jurăminte şi nici nu înseamnă abandonarea Ordinului.

— Merge *şi* Ordinul?

Zerchi zâmbi.

— Şi Memorabilia cu el.

— Chiar totul şi... A, vreţi să spuneţi, pe microfilm. Încotro?

— Colonia Centaurus.

— Cât vom fi plecaţi, Domne?

— Dacă vei pleca, nu te vei întoarce niciodată.

Călugărul respiră adânc şi rămase cu privirea asupra

celei de-a doua telegrame, părând că n-o vede. Se scărpină în barbă şi lăsă impresia că e năucit.

— Trei întrebări, reluă abatele. Nu-i nevoie să-mi răspunzi pe loc, dar să te gândeşti la ele, şi foarte adânc. În primul rând, vrei să pleci? În al doilea, simţi că ai o vocaţie pentru preoţie? Şi, în ultimul rând, eşti dispus să conduci grupul? Iar prin *dispus* nu mă refer la „dispus pentru că trebuie să te supui"; mă refer la entuziasm sau la dorinţa de a atinge această stare. Gândeşte-te bine; ai trei zile la dispoziţie – poate chiar mai puţin.

Schimbările moderne nu atinseseră decât în trecere clădirile şi terenurile mănăstirii de odinioară. Pentru a apăra clădirile vechi de îngrădirile unei arhitecturi mai nerăbdătoare, se făcuseră anexe dincolo de ziduri şi chiar dincolo de autostradă, uneori cu preţul comodităţii. Vechiul refectoriu fusese condamnat din pricina acoperişului care se prăbuşise şi era necesară traversarea autostrăzii pentru a ajunge la refectoriul cel nou. Deranjul era oarecum îndulcit de pasajul subteran prin care fraţii mărşăluiau zi de zi să ia masa.

Veche de secole, dar recent lărgită, autostrada era aceeaşi care slujise armatelor păgâne, pelerinilor, ţăranilor, căruţelor trase de măgari, nomazilor, călăreţilor sălbatici din răsărit, artileriei, tancurilor şi camioanelor de zece tone. Traficul pe ea devenise sufocant sau sporadic sau se rărise cu totul, în funcţie de epoci şi anotimpuri. Odată, cu mult timp în urmă, existaseră şase benzi de circulaţie şi trafic robotizat. Apoi circulaţia se oprise, pavajul crăpase şi, după câte-o ploaie întâmplătoare, apăruseră şi fire răzleţe de iarbă. Apoi o acoperise nisipul. Locuitorii deşertului smulseseră bucăţile rupte de beton pentru a construi bordeie şi baricade. Eroziunea o transformase într-un drum oarecare de deşert, care traversa pustietatea. Acum însă existau iarăşi şase benzi şi trafic robotizat, la fel ca înainte.

— Traficul e mai redus în seara asta, remarcă abatele când ieşiră pe poarta principală. Să traversăm pe deasupra. Tunelul acela trebuie să fie inundat de nisip după furtună.

Sau nu ai chef să te fereşti de autobuze?

— Să mergem, îl aprobă Joshua.

Camioane cu garda joasă şi faruri slabe (utile doar în scop de avertizare) goneau dement pe lângă ei, în timp ce pneurile fâşâiau şi turbinele gemeau. Supravegheau drumul cu ajutorul antenelor parabolice, iar cu ajutorul senzorilor magnetici urmau dungile de ghidare din oţel, încastrate în pavaj, năpustindu-se de-a lungul fluviului rozaliu şi fluorescent, de beton mânjit de ulei. Corpusculi economici din arterele Omului, namilele acestea treceau vuind nebuneşte pe lângă cei doi călugări care se fereau de ele, trecând de pe o bandă de circulaţie pe alta. De obicei, cel doborât de un camion putea fi călcat de un vehicul după altul, până când o patrulă de securitate a traficului să descopere amprenta unui om strivit pe pavaj şi să oprească circulaţia pentru a-l curăţa. Dispozitivele autopilot erau mai bune la detectarea obiectelor metalice decât a celor alcătuite din carne şi sânge.

— Mare greşeală am făcut, spuse Joshua când ajunseră pe refugiul din centrul autostrăzii să-şi tragă sufletul. Uitaţi-vă cine stă colo.

Abatele miji ochii o clipă, apoi se lovi peste frunte.

— Doamna Grales! Am uitat cu desăvârşire: e noaptea în care nu mă lasă să respir. Şi-a vândut toate roşiile refectoriului surorilor, iar acum n-o să-mi mai dea pace.

— Dumneavoastră? A stat acolo şi seara trecută şi acum două seri. Credeam că aşteaptă să oprească cineva s-o ia. Ce vrea de la dumneavoastră?

— Aproape nimic. Le-a pungăşit pe surori cu preţul roşiilor de le-au mers fulgii, iar acum o să-mi doneze mie profitul suplimentar pentru a-l pune în cutia milelor. Totul nu-i decât un ritual. Ritualul în sine nu mă deranjează. Abia ceea ce urmează e tragic. O să te convingi imediat.

— Să ne întoarcem?

— Şi să-i rănim sentimentele? Ar fi o prostie. Ne-a văzut deja. Hai, curaj.

Se aventurară din nou prin şuvoiul rarefiat de camioane.

Însoţită de căţeaua cu şase picioare, femeia cu două

capete aştepta lângă poarta cea nouă, ţinându-şi pe braţ coşul gol. Femeia vorbi împăciuitor spre căţea, încercând s-o domolească. Patru dintre picioarele ei erau sănătoase, însă perechea suplimentară se bălăngănea inutil pe crupă. În ce-o priveşte pe femeie, cel de-al doilea cap era la fel de nefolositor ca şi picioarele suplimentare ale câinelui. Era un cap de dimensiuni mici, ca de heruvim, care nu deschidea niciodată ochii. Nu lăsa nicicum impresia că respiră o dată cu femeia ori că înţelege ceva alături de ea. Se bălăbănea degeaba pe un umăr, orb, surd, mut şi viu doar din punct de vedere vegetativ. Pesemne că-i lipsea şi creierul, fiindcă nu dădea nici un semn de conştiinţă independentă sau de personalitate. Cealaltă faţă îmbătrânise, se umpluse de riduri, însă capul de prisos îşi păstra trăsăturile infantile, deşi pielea i se asprise şi se bronzase în vântul şi soarele deşertului.

La apropierea lor, femeia făcu o reverenţă, iar căţeaua se trase înapoi cu un rânjet ameninţător.

— ’Seara, Părinte Zerchi, bălmăji ea, o seară plăcută-ţi doresc şi ţie, ăă… Frate.

— A, bună seara, doamnă Grales.

Căţeaua lătră, se zbârli, începu un dans turbat şi, rânjindu-şi colţii gata să muşte, se azvârli spre gleznele abatelui. Doamna Grales o pocni imediat cu coşul de roşii. Colţii căţelei se înfipseră în coş, sfârtecându-l, apoi se repezi la stăpâna ei. Doamna Grales o ţinu la respect cu ajutorul coşului; după ce primi câteva lovituri straşnice peste bot, căţeaua se retrase către poartă, unde se aşeză jos mârâind.

— Ce năbădăioasă-i Priscilla în seara asta, remarcă Zerchi fără să se arate supărat. Iar o să aibă pui?

— Cer iertăciune, onoarea voastră, spuse doamna Grales, da’ nu dân cauza asta-i aşa botoasă, bătu-o-ar diavolul!, ci din cauza lui bărbatu-meu. I-a solomonit puiul, asta a făcut, doar de dragul de-a o chinui, şi acum se teme de-orice. Să iertaţi dumneavoastră pentru răutatea ei.

— Nu-i nimic. Ei, noapte bună, doamnă Grales.

Dar n-aveau să scape atât de uşor. Femeia se agăţă de

mâneca abatelui şi zâmbi irezistibil, arătându-şi gingiile ştirbe.

— O clipită, Părinte, doar o clipită, dac-aveţi să-i acordaţi femeii cu roşii.

— Dar bineînţeles. Sunt încântat să...

Joshua surâse din colţul gurii către abate şi se duse către căţea, încercând să vadă dacă poate trece pe lângă ea. Priscilla îl urmări cu un dispreţ total.

— Uite colea, Părinte, spuse doamna Grales. Ia ceva pentru cutia milelor. Uite, ia... Monedele începură să zornăie, iar Zerchi să protesteze. Nu, uite, ia de-aici, ia, insistă ea. O, ştiu ce spui mereu, păi zău aşa, da' n-oi fi eu aşa săracă cum credeţi dumneavoastră. Iar dumneavoastră faceţi o treabă bună. Dacă nu primiţi, bărbatu-meu o să-i ia pe toţi şi-i face praf. Uite, mi-am vândut roşile, mi-am scos banul sau cam aşa ceva, mi-am luat mâncare pe-o săptămână, ba chiar ş-o jucărie pentru Rachel. Vreau să iei şi tu o parte. Poftim.

— Sunteţi foarte amabilă...

— *Mârrr!* se auzi un lătrat autoritar dinspre poartă. Mrrr! Ham! Ham! Ham! Mârrr!! urmat de o serie rapidă de lătrături, scheunături şi de urletul Priscillei care bătea în retragere.

Joshua reveni cu paşi rari şi ţinându-şi mâinile vârâte în mânecile rasei.

— Ai păţit ceva?

— Mârr! făcu Joshua.

— Ce Dumnezeu i-ai făcut?

— Mârr! repetă fratele Joshua. Ham! Ham! Mrrr!, apoi explică: Priscilla crede în vârcolaci. Ea scheuna aşa tare. De-acum putem trece fără grijă pe lângă poartă.

Căţeaua se făcuse nevăzută; dar doamna Grales îl trase din nou de mânecă pe abate.

— Numa' o clipă, Părinte, nu te ţin mai mult. Vroiam să te văd pentru micuţa Rachel. Trebue să mă gândesc şi la botezul ei, şi vroiam să te rog să-mi faci onoarea şi s-o...

— Doamnă Grales, o întrerupse el delicat, mergi şi vorbeşte cu preotul din parohia dumitale. El trebuie să se

ocupe de astfel de probleme, nu eu. Eu nu am parohie, ci numai abaţia. Discută cu părintele Selo de la biserica Sfântul Mihai. Biserica noastră nici măcar nu are cristelniţă. Femeilor nu li se permite accesul decât în tribună...

— Dar capela surorilor are cristelniţă, şi femeile pot să...

— Asta-i treaba părintelui Selo, nu a mea. Trebuie înregistrat în parohia dumitale. Numai în cazuri de urgenţă pot...

— Da, da, asta ştiu şi io, dar am vorbit deja cu Părintele Selo. Am dus-o pe Rachel la biserica lui şi nebunul ăla nici n-a vrut s-o atingă.

— A refuzat s-o boteze pe Rachel?

— Aşa cum spui, mare netrebnic de om.

— Doamnă Grales, nu vorbi aşa despre un preot, şi nici nu-i netrebnic, doar îl cunosc bine. Trebuie c-o fi având motive dacă refuză. Dacă nu eşti de acord cu argumentele lui, atunci mergi şi vorbeşte cu altcineva, dar nu cu un preot din mănăstire. Discută cu pastorul de la Sfânta Maisie, poate el...

— Vai, dar şi p-asta am făcut-o... Se porni într-o tiradă care promitea să devină o relatare exhaustivă a zbaterilor ei în numele nebotezatei Rachel. La început, călugării ascultară răbdători dar, în vremea ce-o privea concentrat, Joshua îl prinse pe abate de braţ, puţin deasupra cotului; treptat, degetele se înfipseră în carne atât de strâns, încât Zerchi se strâmbă de durere şi, cu mâna rămasă liberă, descleştă degetele lui Joshua.

— *Ce faci?* întrebă el în şoaptă, dar apoi observă expresia călugărului. Ochii lui Joshua o fixau pe bătrână de parcă aceasta ar fi fost vreo insectă ciudată. Zerchi îi urmă privirea, dar nu remarcă nimic ieşit din comun; capul suplimentar era pe jumătate ascuns de un soi de văl, dar fratele Joshua sigur mai văzuse *asta* de nenumărate ori.

— Îmi pare rău, doamnă Grales, o întrerupse Zerchi imediat ce simţi că femeia trebuie să-şi tragă sufletul o clipă. Acum trebuie să plec. Să-ţi spun ceva: O să vorbesc cu părintele Selo în numele dumitale, dar mai mult de-atât nu pot face. Ne mai vedem noi, sunt sigur.

— Mulţumesc din inimă, şi vă rog iertaţi că v-am reţinut atâta.

— Noapte bună, doamnă Grales.

Intrară pe poartă şi se îndreptară spre refectoriu. Joshua se lovi cu podul palmei în tâmplă de câteva ori, de parcă ar fi încercat să pună ceva la locul său.

— De ce te holbai aşa la ea? îl întrebă autoritar abatele. Mi s-a părut o impoliteţe.

— N-aţi băgat de seamă?

— Ce anume?

— Înseamnă că *n-aţi observat.* În fine, să lăsăm asta. Dar cine-i Rachel? De ce nu vor s-o boteze? E vorba de fiica femeii?

Abatele zâmbi amar.

— Tocmai de asta se zbate ea atât. Numai că se pune întrebarea dacă Rachel e fiica ei, sora, ori doar o excrescenţă care-i creşte pe umăr.

— Rachel, *celălalt cap?*

— Nu mai striga. Încă ne poate auzi.

— Şi vrea să-l boteze?

— Şi încă în regim de urgenţă, ce părere ai? Pare să fie o obsesie.

Joshua făcu un gest de nedumerire cu braţele.

— Cum se rezolvă asemenea lucruri?

— Nu ştiu, şi nici nu vreau să aflu. Slavă Cerului că nu eu sunt acela care trebuie să hotărască. Dacă ar fi un caz simplu de siameze, lucrurile s-ar simplifica. Dar nu e. Bătrânii susţin că Rachel nu era pe umărul doamnei Grales la naştere.

— Poveşti de adormit copii!

— Tot ce se poate. Dar unii sunt gata să declare asta sub prestare de jurământ. Câte suflete are o bătrână cu un cap suplimentar – unul care „a crescut”. Astfel de evenimente provoacă mari dureri ierarhiei noastre, fiule. Ei, dar ce-ai observat? De ce te holbai la ea şi încercai să smulgi carnea de pe mine?

Călugărul întârzie cu răspunsul.

— Mi-a zâmbit, spuse el în cele din urmă.

— Cine ţi-a zâmbit?

— Capul supli... ăă, Rachel. A surâs. Mi s-a părut că vrea să se trezească.

Abatele îl opri la intrarea în refectoriu şi-l privi cercetător.

— A zâmbit, repetă călugărul cu convingere.

— Ţi s-a năzărit.

— Da, Sfinţia Ta.

— Atunci *să văd pe faţa ta* că ţi s-a năzărit.

Fratele Joshua se strădui.

— Nu pot, recunoscu el.

Abatele dădu drumul monedelor primite de la bătrână în cutia milelor şi spuse resemnat:

— Să mergem.

Noul refectoriu era funcţional, având toate instalaţiile sanitare din crom, acustica dimensionată cu grijă, iluminarea antiseptică. Dispăruseră cu desăvârşire pietrele afumate de fum, lămpile cu seu de oaie, castroanele din lemn şi brânza mucezită. În afară de aranjarea meselor în formă de cruce şi a unui şir de imagini de-a lungul peretelui, acest loc semăna cu orice sală de mese a unei întreprinderi. Atmosfera ei se schimbase, la fel ca şi aceea a întregii abaţii. După secole de strădanii pentru a conserva rămăşiţele de cultură ale unei civilizaţii defuncte, călugării asistaseră la ridicarea alteia noi, mai puternice. Îndatoririle din vechime fuseseră împlinite; acum apăruseră altele. Trecutul era venerat şi expus în casete de sticlă, dar nu mai reprezenta prezentul. Ordinul se conforma vremurilor, epocii uraniului, oţelului şi rachetelor, înconjurat de geamătul industriei grele şi de scheunatul sfredelitor al convertoarelor de acţionare a navelor stelare. Ordinul se supunea – cel puţin în aspectele de suprafaţă.

— *Accedite ad eum,* intona lectorul.

Cât dură lectura, călugării înveşmântaţi în rase stătură în picioare, negăsindu-şi liniştea. Mâncarea încă nu apăruse. Mesele erau lipsite de farfurii şi tacâmuri. Servirea mesei de seară era întârziată. Comunitatea organică ale cărei celule erau oameni, a cărei viaţă mersese înainte de-a lungul a

şaptezeci de generaţii, părea încordată în seara asta, părea să detecteze o notă acum falsă, părea să simtă, graţie unei comuniuni naturale a membrilor ei, ceea ce ştiau doar câţiva. Organismul trăia ca un trup, venera şi funcţiona ca un trup indivizibil şi uneori părea vag conştientă, ca o minte care îi anima pe toţi membrii şi-şi şoptea sieşi, dar şi Altuia, în *lingua prima,* limbajul primar al speciei. Probabil că încordarea crescuse atât din pricina mârâiturilor şi icnetelor slabe ale exploziilor ce răzbăteau dinspre baza de rachete antirachetă aflată undeva, departe, dar şi din cauza neaşteptatei amânări a servirii mesei.

Abatele bătu în tăblia mesei, cerând linişte, apoi făcu un semn către stareţ, părintele Lehy, să meargă la tribună. Vreme de o clipă, înainte de a spune ceva, stareţul păru îndurerat.

— Regretăm cu toţii obligaţia ce ne revine, începu el în cele din urmă, de a tulbura uneori liniştea vieţii noastre de contemplaţie cu veşti din lumea de afară. Dar trebuie să ţinem minte că suntem aici ca să ne rugăm pentru lume şi mântuirea ei, ca şi pentru mântuirea noastră. Mai ales acum, lumea are mare nevoie de rugăciuni. Făcu o pauză şi privi spre Zerchi.

Abatele încuviinţă din cap.

— Lucifer a căzut, spuse preotul şi tăcu. Rămase nemişcat, cu privirea spre pupitru de parcă ar fi amuţit brusc.

Zerchi se ridică.

— Fiindcă veni vorba, aceasta este concluzia fratelui Joshua, interveni el. Consiliul de Regenţă al Confederaţiei Atlantice nu a dat nici o declaraţie demnă de a fi citată. Dinastia nu a emis nici un act. Ştim doar cu puţin mai mult decât ieri, cu excepţia că Tribunalul Mondial se întruneşte într-o sesiune de urgenţă şi că funcţionarii de la Departamentul Zonal de Apărare acţionează cu rapiditate. S-a declanşat o alarmă de apărare, iar asta ne va afecta şi pe noi, dar nu vă neliniştiţi. Părinte...?

— Vă mulţumesc, Domne, spuse stareţul, care dădu de înţeles că-şi recăpătase glasul. Abatele se aşază. Prea

Cucernicul Părinte Abate mi-a cerut să fac următoarele anunţuri:

Unu, în următoarele trei zile vom cânta Slujba Mică a Sfintei Fecioare înainte de utrenie, solicitându-i intervenţia divină în favoarea păcii.

Doi, instrucţiunile generale privind apărarea locală în eventualitatea declanşării alarmei în cazul unui atac cu rachete sau a unei lovituri din spaţiu pot fi găsite pe masa de lângă intrare. Fiecare să ia o broşură. Dacă aţi citit-o deja, o mai citiţi o dată.

Trei, în cazul că se declanşează alarma sonoră anunţând un atac, următorii fraţi se vor prezenta neîntârziat în curtea Abaţiei Vechi pentru a primi instrucţiuni speciale. Dacă nu se va declanşa alarma, aceiaşi fraţi se vor prezenta poimâine dimineaţă imediat după utrenie şi slujba de dimineaţă. Numele lor: Fraţii Joshua, Christopher, Augustin, James, Samuel...

Călugării ascultară într-o încordare reţinută, netrădându-şi vreo emoţie. Erau douăzeci şi şapte de nume în total, dar printre ei nu se numărau novici. Unii erau savanţi eminenţi, dar şi un îngrijitor şi un bucătar. La prima vedere, se putea crede că numele fuseseră extrase la întâmplare. Până când părintele Lehy termină lectura listei, unii dintre fraţi începură să se privească miraţi unul pe altul.

— Şi acelaşi grup se va prezenta la dispensar pentru un examen medical complet, mâine dimineaţă după utrenie, încheie stareţul. Se întoarse şi-l privi întrebător pe Dom Zerchi. Domne?

— Da, doar câteva lucruri, spuse abatele apropiindu-se de pupitru. Fraţi, să *nu* tragem concluzia că va avea loc un război. Să ne reamintim că Lucifer se află printre noi de aproape două secole. Şi a fost aruncat doar de două ori, de mărimi sub o megatonă. Ştim cu toţii ce *s-ar putea* întâmpla dacă vom avea război. Cumplitele modificări genetice există printre noi încă de ultima oară când Omul a încercat să-şi şteargă existenţa de pe faţa pământului. Atunci, demult, pe vremea Sfântului Leibowitz, poate că oamenii nu ştiau ce se va întâmpla. Ori pesemne ştiau, dar

nu puteau crede decât dacă puneau armele la încercare – asemeni unor copii care au idee de ce este în stare un pistol încărcat, dar n-au apăsat niciodată pe trăgaci. Încă nu văzuseră un miliard de cadavre. Încă nu văzuseră pe cei născuţi morţi, monştrii, dezumanizaţii, orbii. Nu avuseseră în faţă nebunia şi ştergerea raţiunii. Şi atunci au făcut-o şi au aflat.

Acum însă, *acum,* prinţii, preşedinţii, prezidiile ştiu, cu o certitudine absolută. Îşi dau seama după copiii pe care i-au zămislit şi apoi i-au încredinţat azilurilor pentru handicapaţi. O ştiu, şi de aceea au păstrat pacea. Nu pacea lui Cristos, desigur, dar pace, asta până în ultimul timp – înregistrându-se doar două incidente aproape războinice în tot atâtea secole. De această dată, ei cunosc amarul adevăr. Fiii mei, n-o vor face din nou. Doar o rasă de descreieraţi ar putea să repete aşa ceva...

Se opri. Cineva zâmbea. Era doar un surâs, dar în mijlocul unei mări de chipuri grave, el sărea în ochi precum o muscă moartă într-un castron cu smântână. Dom Zerchi se încruntă. Bătrânul continuă să surâdă strâmb. Stătea la „masa cerşetorilor”, alături de alţi trei vagabonzi în trecere pe la abaţie – un bătrân cu o barbă stufoasă, pătată în galben în zona bărbiei. Drept haină purta un sac în care făcuse trei găuri pentru a-şi trece prin ele capul şi braţele. Continua să zâmbească spre Zerchi. Arăta ca un stei ros de ploi, şi părea un candidat potrivit pentru spălarea picioarelor în Joia Mare. Zerchi se întrebă dacă nu cumva avea să se ridice în picioare să adreseze o vestire către gazdele lui – sau să sune din corn, poate? –, dar aceasta era doar o nălucire produsă de zâmbet. Alungă imediat sentimentul că-l mai văzuse pe bătrân cândva, altundeva. Îşi încheie constatările.

În drum spre locul său se opri. Cerşetorul dădu din cap binevoitor spre gazda sa. Zerchi se apropie de el.

— Cine eşti, dacă-mi dai voie să te întreb. Te-am mai văzut vreodată undeva?

— *Latzar shemi.*

— Poftim?

— *Latzar shemi,* repetă cerşetorul.
— Nu prea în...
— Spune-mi Lazăr, atunci, zise bătrânul şi chicoti.
Dom Zerchi clătină din cap nelămurit şi se duse la loc. *Lazăr?* Prin ţinut circula o poveste de demult potrivit căreia... dar ce *mit* de duzină mai era şi acesta? Crescut de Cristos, dar încă necreştinat, se spunea. Şi totuşi nu reuşi să alunge senzaţia că-l mai văzuse pe bătrân undeva.
— Aduceţi pâinea pentru binecuvântare, strigă el şi tărăgănarea servirii mesei se sfârşi.
După intonarea rugăciunilor, abatele îşi aruncă din nou ochii către masa cerşetorilor. Bătrânul îşi făcea vânt cu o pălărie spartă. Zerchi îşi mută privirea în altă parte şi ridică din umeri, iar masa începu într-o tăcere solemnă.

Complina, rugăciunea de noapte a Bisericii, păru deosebit de profundă în noaptea aceea.
După care, Joshua dormi prost. În vis o întâlni din nou pe doamna Grales. Mai apăruse şi un chirurg care-şi ascuţea cuţitul, spunând: „Diformitatea asta trebuie extirpată înainte de a deveni malignă.” Şi Rachel deschisese ochii şi încercase să i se adreseze lui Joshua, însă el nu reuşise s-o audă decât foarte slab şi nici nu-i înţelesese vorbele.
— Imaculată sunt eu, excepţia, păruse să spună ea, eu măsor înşelăciunea. Sunt.
Nu fusese în stare să priceapă nimic, dar încercase să întindă mâinile pentru a o salva. În cale i se pusese un zid elastic din sticlă. Se oprise şi se străduise să-i citească pe buze.
— Eu sunt Neprihănita Zămislire, venise şoapta din vis.
Căutase să treacă prin sticla elastică pentru a o salva de cuţit, dar prea târziu, şi după aceea văzuse mult sânge. Se trezise din visul păcătos tremurând şi, o vreme, se rugase; dar imediat ce adormise la loc, doamna Grales îi apăruse din nou în vis.
Fusese o noapte de zbucium, o noapte ce aparţinuse lui Lucifer. Fusese noaptea în care se desfăşurase asaltul împotriva instalaţiilor spaţiale ale Asiei.

Ca măsură punitivă de răspuns, un oraş antic pierise.

Capitolul 26

— „Transmite Reţeaua de Avertizare a Pericolelor”, anunţa crainicul în clipa în care Joshua intră în biroul abatelui după slujba de dimineaţă, „pentru a vă prezenta ultimele veşti referitoare la situaţia căderilor de pulbere după atacul inamic cu rachete asupra Texarkanei...”

— Aţi trimis după mine, Domne?

Zerchi îi făcu semn să tacă şi-l îndemnă să ia loc. Chipul preotului era crispat şi palid, o mască cenuşiu-oţelie de autocontrol glacial. Lui Joshua i se păru că faţa lui Dom Zerchi se chircise şi îmbătrânise peste noapte. Ascultară mohorâţi vocea care se stingea şi revenea slabă, la intervale de câte patru secunde, întrucât staţiile de retransmisie erau pornite şi oprite pentru a împiedica localizarea lor de către echipamentele duşmane:

— „...dar mai întâi, un anunţ transmis de Comanda Supremă. Familia regală este în siguranţă. Repetăm: suntem anunţaţi că familia regală este în siguranţă. După unele surse, Consiliul de Regenţă nu era prezent în oraş când acesta a fost lovit de inamic. În afara zonei de dezastru, nu s-au înregistrat tulburări civile şi nici nu sunt de aşteptat asemenea evenimente.

Tribunalul Mondial al Naţiunilor a emis un ordin de încetare a focului, cu o condamnare suspendată, ce presupune pedeapsa cu moartea împotriva şefilor de guverne ai ambelor naţiuni care se fac vinovate de cele întâmplate. Fiind suspendată, sentinţa devine aplicabilă numai dacă decretul nu va fi respectat. Ambele guverne au trimis telegrame către tribunal pentru a confirma primirea ordinului şi, prin urmare, există aproape certitudinea că această confruntare s-a încheiat, la câteva ore după ce s-a declanşat ca un asalt de descurajare împotriva anumitor instalaţii ilegal amplasate în spaţiu. În cursul unui atac-surpriză, forţele spaţiale ale Confederaţiei Atlantice au lovit noaptea trecută trei silozuri secrete asiatice, amplasate pe partea întunecată a Lunii şi au distrus complet o staţie

spaţială a inamicului, despre care se cunoştea că face parte din sistemul de ghidare al rachetelor spaţiu-sol. Era de aşteptat ca inamicul să răspundă împotriva forţelor noastre din spaţiu, însă atacul barbar asupra oraşului-capitală a reprezentat un act disperat pe care nimeni nu l-a putut anticipa.

— *Buletin special:* Guvernul nostru tocmai şi-a anunţat intenţia de a onora ordinul de încetare a focului pe o perioadă de zece zile, dacă inamicul aprobă o întrunire de urgenţă a miniştrilor de externe şi a comandanţilor militari pe insula Guam. Se anticipează că inamicul va accepta propunerea."

— Zece zile, gemu abatele. Asta nu ne dă prea mult timp.

— „Cu toate acestea, posturile de radio din Asia, susţin insistent că recentul dezastru nuclear din Itu Wan, care a provocat circa optzeci de mii de victime, s-a datorat unei rachete a Confederaţiei Atlantice scăpată de sub control, iar distrugerea oraşului Texarkana a fost, prin urmare, o măsură represivă de acelaşi fel..."

Iritat, abatele închise aparatul.

— Unde-i adevărul? întrebă el cu glas scăzut. Ce să mai credem? Sau are vreo importanţă? Când crimelor în masă li s-a răspuns cu crime în masă, violului prin viol, urii prin ură, nu mai are nici un rost să întrebi a cui secure e mai mânjită de sânge. Rău peste rău, deasupra altui rău. Acţiunea noastră „poliţienească" din spaţiu a avut vreo justificare? *Cum* putem afla? Bineînţeles că nu se poate găsi nici o justificare pentru ceea ce-au comis *ei,* sau există vreuna?

Ştim doar ce ne comunică obiectul *acela,* iar *el* este prizonier. Staţiile de radio asiatice trebuie să afirme ceea ce indispune cel mai puţin guvernul lor; *ale noastre* sunt obligate să susţină ceea ce deranjează cel mai puţin frumoasele noastre păreri patriotice, iar asta înseamnă, întâmplător, exact ce doreşte guvernul, prin urmare, ce diferenţă există? Doamne Dumnezeule, trebuie să fie jumătate de milion de morţi dacă au lovit Texarkana cu arme adevărate. Mă simt îndemnat să rostesc vorbe pe

care nici măcar nu le-am auzit vreodată. Căcărează de broască râioasă. Puroi de târfă. Cangrenă a sufletului. Putreziciune eternă a creierului. Mă înţelegi, Frate? Iar Cristos a respirat acelaşi aer de împuţiciune alături de noi; cât de măreaţă e umilinţa Atotputernicului nostru Dumnezeu! Ce Simţ Infinit al Umorului – pentru ca El să devină unul dintre noi! – Rege al Universului, ţintuit pe cruce ca un Sehlemiel ebraic de către unii de teapa noastră. Se spune că Lucifer a fost zvârlit din cer pentru că a refuzat să adore Cuvântul Încarnat; Cel Rău trebuie să fie cu desăvârşire lipsit de simţul umorului! Dumnezeu al lui Iacob, Dumnezeu chiar al lui *Cain!* De ce o fac din nou?

Iartă-mă, am luat-o razna, adăugă el, adresându-se mai degrabă vechii sculpturi dintr-un colţ al biroului, înfăţişîndu-l pe Sfântul Leibowitz, decât lui Joshua. Se oprise o clipă din mers pentru a arunca o privire la chipul sculptat. Imaginea era veche, foarte veche. Unul dintre stăpânii abaţiei poruncise să fie cărat în magazia de la subsol, unde rămăsese în praf şi întuneric până când lemnul fusese atacat de putregai care mâncase nervurile crescute primăvară, lăsându-le pe acelea de toamnă, astfel că acum chipul avea riduri adânci. Sfântul avea pe chip un zâmbet vag satiric. Zerchi îl salvase de uitare din pricina zâmbetului.

— L-ai văzut pe cerşetorul acela bătrân din refectoriu, seara trecută? întrebă el, oarecum fără nici o legătură cu cele discutate până acum şi privind printre gene la zâmbetul statuii.

— Nu l-am observat, Domne. De ce?

— Aşa, cred că mi s-a năzărit. Îşi trecu degetele peste maldărul de vreascuri care se aflau sub statuia de lemn a martirului. *În aceeaşi situaţie ne găsim cu toţii în clipa asta,* gândi el. Pe vreascurile, gata să fie aprinse, ale păcatelor noastre trecute. Iar unele dintre ele îmi aparţin. Ale mele, ale lui Adam, ale lui Irod, ale lui Iuda, ale lui Hannegan, ale mele. Ale tuturor. Care culminează întotdeauna în colosul numit Stat şi, într-un fel sau altul, înveşmântându-se cu mantia dumnezeirii, fiind doborât de mânia Cerului. De ce?

Am strigat îndeajuns de tare – Dumnezeu trebuie ascultat atât de naţii cât şi de oameni. Cezar trebuie să fie poliţistul lui Dumnezeu, nu succesorul Lui plenipotenţiar, nu moştenitorul Său. Către toate veacurile, către toate popoarele – „Acela care proslăveşte o rasă, ori un Stat al unei forme sectare de Stat, ori pe reprezentanţii puterii... acela care ridică aceste noţiuni deasupra valorii lor adevărate şi le divinizează idolatru, sminteşte şi perverteşte ordinea lumii aşa cum a fost ea plănuită şi creată de către Dumnezeu...” Ale cui erau vorbele *acestea?* Pius al XI-lea – îşi aminti el, fără a fi sigur – a spus-o cu optsprezece secole în urmă. Dar atunci când Cezar a avut la îndemână mijloacele de a distruge lumea, nu era el oare deja divinizat? Doar cu consimţământul poporului – aceeaşi mulţime proastă care strigase: *Non habemus regent nisi caesarem,* când s-a aflat faţă în faţă cu El – Dumnezeul Încarnat, batjocorit şi scuipat. Aceeaşi gloată care-l martirizase pe Leibowitz...

— Divinitatea lui Cezar ni se arată din nou.

— Poftiţi, Domne?

— Fă-te că n-ai auzit. Mai sunt Fraţii în curte?

— Când am trecut pe-acolo, jumătate dintre ei aşteptau. Să mă duc să văd?

— Te rog. Apoi întoarce-te. Vreau să-ţi spun ceva înainte de a ne alătura lor.

Până la întoarcerea lui Joshua, abatele scoase documentele *Quo peregrinatur* dintr-un seif aflat în perete.

— Citeşte rezumatul, îi spuse călugărului. Aruncă o privire la modul de organizare, citeşte problemele procedurale. Va trebui să studiezi restul în detaliu, dar mai târziu.

În timp ce Joshua citea, aparatul de comunicaţii scoase un bâzâit puternic.

— Cu Cucernicul Părinte Jethrah Zerchi, Abbas, vă rog, se auzi vocea monotonă a unui operator-robot.

— La aparat.

— Telegramă extrem de urgentă din partea lui Sir Eric Cardinal Hoffstraff, Noua Romă. La această oră nu există

serviciu de curierat. Să citesc mesajul?

— Da, citeşte textul. Voi trimite pe cineva după aceea pentru a ridica o copie.

— Textul este următorul: *Grex peregrinus erit. Quam primum est factum suscipiendum vobis, jussu Sactae Sedis. Suscipite ergo operis partem ordini vestro propriam...*

— Poţi citi încă o dată în traducere pentru Sud-Vest? întrebă abatele.

Operatorul dădu curs cererii, dar mesajul nu părea să conţină nimic neaşteptat în nici una dintre forme. Era o confirmare a planului şi o cerere de a fi dus la îndeplinire cât mai curând.

— Confirmăm primirea, spuse el în cele din urmă.

— Aveţi vreun răspuns?

— Răspunsul este următorul: *Eminentissimo Domino Eric Cardinali Hoffstraff obsequitur Jethra Zerchius, Abaţia Leibowitz, Abbas. Ad has res disputandas iam coegi discessuros fratres ut hodie parati dimitti Roman prima aerisnave possint.* Sfârşit de text.

— Repet: *Eminentissimo,..*

— Exact, asta-i tot. Terminat.

Joshua încheiase lectura rezumatului. Închise dosarul şi ridică privirea încet.

— Eşti pregătit să te laşi ţintuit? întrebă Zerchi.

— Nu sunt sigur dacă am înţeles exact.

Obrajii călugărului îşi pierdură din culoare.

— Ieri ţi-am pus trei întrebări. Am nevoie de răspunsuri acum.

— Sunt gata să plec.

— Mai rămân două întrebări.

— Nu sunt sigur în privinţa preoţiei, Domne.

— Ascultă, va trebui să te hotărăşti. Ai mai puţină experienţă în ceea ce priveşte navele stelare decât ceilalţi. Nici unul nu este hirotonisit. Cineva trebuie să fie scutit parţial de îndatoririle tehnice, pentru a se ocupa de treburile pastorale şi administrative. Ţi-am spus că asta nu înseamnă abandonarea Ordinului. Nici vorbă de aşa ceva, însă grupul tău va deveni o fiică independentă a Ordinului,

supunându-se unor reguli modificate. Superiorul va fi ales prin votul secret al celor ce au depus jurământul de călugărie, desigur – iar tu eşti aproape singurul candidat, mai ales dacă ai chemare spre preoţie. Ai sau nu? Asta-i inchiziţia ta, iar răspunsul trebuie să-l dai acum, şi acest acum e tare scurt.

— Dar, Prea Cucernice Părinte, încă n-am terminat studiile...

— N-are importanţă. În afară de echipajul format din douăzeci şi şapte de oameni – toţi fraţi de-ai noştri – mai merg şi alţii: şase surori şi douăzeci de copii de la şcoala Sfântul Iosif, câţiva oameni de ştiinţă şi trei episcopi, doi dintre ei proaspăt unşi. Ei pot hirotonisi şi întrucât unul dintre ei este delegatul Sfântului Părinte, ei vor avea chiar împuternicirea să ungă episcopi. Ei te pot hirotonisi când vei socoti că a sosit momentul. Te vei afla în spaţiu ani de zile. Dar noi vrem să ştim dacă simţi această vocaţie, şi vrem s-o ştim chiar acum.

Fratele Joshua se bâlbâi o clipă, apoi scutură din cap:

— Nu ştiu.

— Ai nevoie de jumătate de oră? Vrei un pahar cu apă? Te-ai făcut cenuşiu la faţă. Îţi spun, fiule, dacă va fi să conduci turma, va trebui să hotărăşti multe lucruri pe loc. Tot astfel şi *acum.* Hai zi, poţi vorbi?

— Domne, nu sunt... sigur...

— Dar oricum *poţi scoate o vorbă,* nu? Eşti gata să te supui jugului, fiule? Sau încă nu te-ai obişnuit cu gândul ăsta? Ţi se va cere să fii măgarul pe care El va intra în Ierusalim, dar povara e grea, şi-ţi va frânge spinarea, fiindcă El poartă toate păcatele lumii.

— Nu cred că sunt capabil.

— Geme şi gâfâie atunci. Dar poţi să şi *mârâi,* iar asta e bine pentru căpetenia haitei. Ascultă, nimeni dintre noi nu a fost cu adevărat în stare. Dar ne-am străduit şi am fost puşi la încercare. Te solicită până la distrugere, dar pentru asta te afli aici. Acest Ordin a avut abaţi de aur, abaţi din oţel dur şi rece, abaţi din plumb corodat, şi nici unul dintre ei n-a fost capabil, chiar dacă unii au fost mai capabili decât

alţii, unii fiind chiar sfinţi. Aurul a fost strivit, oţelul a devenit casant şi s-a frânt, iar plumbul corodat a fost transformat în cenuşă de către Ceruri. Eu unul, am avut suficient noroc să fiu făcut din argint viu; mă împrăştii dar, într-un fel sau altul, mereu mă adun laolaltă. Simt o nouă dispersare care vine peste mine, Frate, şi cred că de data asta e pe vecie. Tu din ce eşti făcut, Frate? Cum să te pun la încercare?

— Sunt făcut din cozi de căţel. Sunt din carne, şi mi-e frică, Cucernice Părinte.

— Oţelul geme când este lucrat, gâfâie când este stins în apă. Scârţâie când e pus sub poveri. Cred că şi oţelului îi este frică, fiule. Îţi este de ajuns o oră să te mai gândeşti? O gură de apă? O gură de vânt? Clatină-te o vreme. Dacă ţi se face greaţă, atunci fă bine şi vomită. Dacă te îngrozeşte, atunci urlă. Dacă te face să simţi orice altceva, *roagă-te.* Dar vino în biserică înainte de Liturghie şi spune-ne din ce e făcut un călugăr. Ordinul se fisionează, iar aceia dintre noi care pleacă în spaţiu o fac pentru totdeauna. Eşti chemat să le fii păstor, sau nu? Mergi şi hotărăşte-te.

— Cred că n-am de ales.

— Ba *sigur* că ai. Trebuie doar să spui: „Nu am chemarea pentru asta.” Şi atunci va fi ales altcineva, asta-i tot. Dar du-te, calmează-te şi după aceea vino la noi în biserică cu un da sau un nu. Căci acolo mă duc acum. Abatele se ridică şi îi făcu semn din cap că e liber.

Întunericul din curte era aproape deplin. Doar o dâră subţire de lumină se strecura pe sub uşile bisericii. Luminozitatea palidă a stelelor era estompată de o pânză de praf. Dinspre răsărit nu venea încă nici un semn prevestitor al zorilor. Fratele Joshua umblă fără ţintă în tăcerea nopţii. În cele din urmă, se aşeză pe o bordură care înconjura câteva tufe de trandafiri. Îşi prinse bărbia între palme şi, cu piciorul, rostogoli de colo-colo o pietricică. Clădirile abaţiei erau umbre întunecate şi adormite. O felie delicată de lună galbenă ca un pepene atârna jos, spre sud.

Murmurul cântărilor din biserică ajunse până la el: *Excita,*

Domine, potentiam tuam, et veni, ut salvos – Arată-ţi puterea, Tu Doamne, şi vino să ne salvezi... Pasajul acesta de rugăciune va fi spus mereu, cu fiecare respiraţie, atâta vreme cât va mai exista aer care să fie tras în piept. Chiar dacă fraţii ştiu că este zadarnică truda...

Dar ei nu puteau şti că e zadarnic. Ori ştiu deja? Dacă Roma ar mai avea vreo speranţă, de ce ar mai trimite nava? De ce, dacă mai credea că rugăciunile pentru pace îşi vor afla răspuns? Oare nava era un act disperat? *Retrahe me, Satanus, et discede!* gândi el. Nava stelară e un act de speranţă. Speranţă pentru Om altundeva, pace undeva, dacă nu aici şi acum, atunci în altă parte: planeta din Alpha Centauri, Beta Hydri ori vreuna dintre coloniile nevolnice şi risipite, de pe planeta cum i-o fi zicând din Scorpius.

Speranţa, iar nu zădărnicia trimite nava, să ştii, Amăgitorule. E o speranţă istovită şi ajunsă la capătul puterilor, poate, o speranţă care spune: Scutură-ţi colbul de pe încălţări şi mergi să predici Sodoma la Gomora. Dar este o speranţă, altfel n-ar zice nicidecum: *mergi.* Nu e speranţa pentru Pământ, ci speranţa pentru sufletul şi esenţa Omului în altă parte. Acum, când Lucifer atârnă deasupra capului, a *nu* trimite nava ar fi un act de trufie, aşa cum tu, cel mai mârşav dintre toţi, l-ai ademenit pe Domnul Nostru: dacă tu eşti Fiul Domnului, azvârle-te de pe înălţimi. Pentru că îngerii te vor purta în zbor înapoi.

Prea multe speranţe pentru Pământ îi determinase pe oameni să încerce a-l transforma în Paradis, iar asta i-ar putea face să cadă pradă disperării până când va veni momentul ca lumea să ardă în...

Cineva deschisese uşile abaţiei. Călugării plecau tăcuţi spre chiliile lor. Dinspre uşă se revărsa în curte doar o lumină firavă. Lumina era scăzută şi în biserică, Joshua văzu numai câteva lumânări şi ochiul roşu şi discret al lămpii din sanctuar. Cei douăzeci şi şase de fraţi ai săi se vedeau acolo unde rămăseseră îngenuncheaţi, în aşteptare. Cineva închise uşile din nou, dar nu de tot, fiindcă prin crăpătură mai putea vedea punctul roşiatic al lămpii din sanctuar. Foc aprins în semn de veneraţie, arzând ca laudă, arzând blând

în adoraţie, acolo, în receptaculul roşu. Focul, cel mai îndrăgit dintre elementele lumii şi, de asemenea, un element al Iadului. În vreme ce arsese ca semn de adoraţie în inima Templului, tot el pârjolise şi distrusese viaţa unui oraş, în această noapte, şi-şi scuipase veninul asupra pământului. Ce lucru ciudat ca Dumnezeu să vorbească dintr-un tufiş cuprins de flăcări, iar Omul să facă dintr-un simbol al Raiului unul al Iadului!

Privi printre gene la stelele prăfoase ale dimineţii. Ei bine, acolo nu vor găsi Edenuri, li se spusese. Şi cu toate acestea, existau oameni care contemplau sori ciudaţi în ceruri şi mai ciudate, respirau un aer străin, lucrau un pământ străin. Pe lumi cu tundre ecuatoriale îngheţate, îndeajuns de asemănătoare cu ale Pământului, astfel ca Omul să poată supravieţui prin aceeaşi sudoare a frunţii sale. Nu erau decât o mână aceşti colonişti cereşti de *Homo loquax nonnumquam sapiens,* câteva colonii chinuite, insule de umanitate care până acum avuseseră prea puţin ajutor din partea Pământului; iar de aici înainte nu se vor mai putea aştepta să primească nici un sprijin, acolo în noile lor non-Paradisuri, chiar mai puţin asemănătoare Paradisului decât fusese Pământul. O şansă pentru ei, probabil. Cu cât oamenii ajung mai aproape de împlinirea unui paradis pentru ei înşişi, cu atât mai nemulţumiţi se arată faţă de el şi de ei înşişi. Au construit o grădină a plăcerilor şi, pe măsură ce ea a crescut în bogăţie şi forţă şi frumuseţe ei au devenit tot mai nenorociţi; pentru că atunci, probabil, le era mai uşor să bage de seamă că din ea lipsea ceva, vreun copac ori vreo tufă care nu vroia să crească acolo. Atunci când lumea era întunecată şi nenorocită, omul putea crede în grădină, tânjind s-o realizeze. Dar când lumea a început să sclipească de raţiune şi bogăţii, omul a simţit îngustimea ochiului de ac, iar asta aducea venin unei lumi care nu mai vroia să creadă ori să tânjească după ceva. Ei bine, oamenii aveau să distrugă din nou acest Pământ-grădină, civilizat şi atotcunoscător, aveau să-l sfârtece pentru ca Omul, aflat din nou într-o beznă demnă de milă, să poată spera.

Şi cu toate astea, Memorabilia avea să meargă împreună cu nava! Să fie un blestem? *...Discede, Seductor informis!* Această cunoaştere nu era un blestem, decât dacă era pervertită de Om, aşa cum şi focul fusese pervertit acum...

De ce trebuie să plec, Doamne? se întrebă el. Trebuie să merg? Şi ce încerc să hotărăsc: să plec, sau să refuz a pleca? Dar asta s-a hotărât deja; am depus cândva un jurământ. *Egrediamur tellure* deci, fiindcă a fost poruncit în urma unui jurământ pe care l-am făcut. Deci voi pleca. Dar să mă ating şi să-mi spun preot, să-mi spun chiar *abbas,* să fiu silit să grijesc de sufletele fraţilor mei? Trebuie ca Prea Cucernicul Părinte să insiste asupra acestui aspect? Dar el nu insistă; el vrea doar să ştie dacă Dumnezeu vrea acelaşi lucru. Numai că e într-o grabă cumplită. E chiar atât de sigur de mine? Dacă mi-a aruncat povara asta în spate, trebuie că e mai sigur de mine decât sunt eu însumi.

Vorbeşte-mi, destin, vorbeşte! Destinul pare întotdeauna la decenii depărtare, iar dintr-o dată se arată că nu e aşa de departe; e chiar *acum.* Dar poate că el este întotdeauna *acum,* chiar aici, poate chiar în această clipă.

Nu-i de ajuns că *el* e sigur de mine? Nu, nu e deloc de ajuns. Eu însumi trebuie să fiu sigur. Peste jumătate de oră. Adică în mai puţin de atât. *Audi me, Domine* – te rog, Doamne – sunt doar una dintre viperele acestei generaţii, cerşindu-ţi ceva, cerşind să ştiu, milogindu-mă pentru un semn, un semn, o dovadă, un însemn. N-am timp destul pentru a hotărî.

Tresări brusc. Ceva – *târându-se?*

Îl auzi ca un foşnet slab între frunzele uscate de sub tufele de trandafiri din spatele lui. Încetă, foşni iar şi se târî. Oare un semn din Cer s-ar târî şerpeşte? Vreun semn rău ar putea. Tot astfel ar putea şi *negotium perambulans in tenebris* al Psalmistului. Un şarpe cu clopoţei, de exemplu.

Sau un greiere. Era doar un foşnet. Fratele Hegan ucisese odată un şarpe cu clopoţei în curte, dar... Acum se agita din nou! ca un târâş lent prin frunze. Oare ar fi un semn potrivit dacă s-ar strecura târâş şi l-ar muşca de spate?

Zvonul rugăciunilor se auzi din nou dinspre biserică: *Reminiscentur et convertentur ad Dominum universi fines terrae. Et adorabunt in conspectu universae familiae gentiunu Quoniam Domini est regnum; et ipse dominabitur...* Stranii cuvinte pentru astă-seară: toate capetele Pământului îşi vor aduce aminte şi se vor întoarce către Domnul...

Târâşul încetă brusc. Era chiar în spatele lui? Adevărat, Doamne, semnul nu-i absolut necesar. Adevărat, eu...

Ceva îl atinse pe încheietura mâinii. Sări în sus cu un ţipăt slab şi, cu un salt, se îndepărtă de tufa de trandafiri. Ridică o piatră desprinsă de undeva şi o aruncă în tufiş. Lovitura se auzi mai tare decât se aşteptase. Se scărpină în barbă şi se simţi ruşinat. Aşteptă. Din verdeaţă nu ieşi nimic. Nimic să se târâie. Aruncă o pietricică. Se rostogoli şi ea supărător în întuneric. Mai stătu puţin, dar din tufiş nu se clinti nimic. Cere un semn, apoi loveşte-l cu pietre când ţi se arată – *de essentia hominum.*

Limba rozalie a zorilor începu să şteargă stelele de pe cer. Curând va trebui să meargă să-i spună abatelui. Ce să-i spună?

Fratele Joshua alungă o gâză din barbă şi porni spre biserică, fiindcă cineva deschisese uşa şi privise afară – căutându-l pe el?

Unuspanis, et unum corpus multi sumus, veni murmurul dinspre biserică, *omnes qui de uno...* O pâine şi un trup, deşi multe, suntem, şi dintr-o pâine şi un potir ne-am împărtăşit...

Se opri în uşă să privească spre tufişurile de trandafiri. Era o capcană, nu? se gândi. Ai trimite-o, ştiind că aş azvârli cu pietre, aşa e?

O clipă mai târziu se strecură înăuntru şi merse să îngenuncheze laolaltă cu ceilalţi. Vocea lui se alătură celorlalte în implorare; o vreme, în tovărăşia viitorilor călători monahali prin spaţiu adunaţi acolo, încetă să mai gândească. *Annuntiabitur Domino generatio ventura...* Şi se va dărui Domnului o generaţie ce va să vină; iar cerurile vor arăta dreptatea Lui. Unui popor ce se va naşte, pe care

Domnul l-a făcut...

Când îşi adună din nou gândurile, îl văzu pe abate făcându-i semn. Fratele Joshua merse şi îngenunche alături de el.

— *Hoc officium, Fili – tibine imponemus oneri?* şopti el.

— Dacă mă vor voi, răspunse călugărul încet, *honorem accipiam.*

Abatele zâmbi.

— M-ai înţeles greşit. Am zis „povară”, nu „onoare”. *Crucis autem onus si audisti ut honorem, nihilo errasti auribus.*

— *Accipiam,* repetă călugărul.

— Eşti sigur?

— Dacă ei mă vor alege, voi fi sigur.

— Destul de bine.

Şi aşa rămase. În vreme ce soarele răsărea, un păstor era ales să conducă turma.

După aceea, urmă Liturghia mănăstirească pentru Pelerini şi Călători.

Nu fusese uşor să se închirieze un avion pentru un zbor spre Noua Romă, dar mai anevoioasă se dovedise obţinerea aprobărilor pentru zbor după închirierea avionului. Toate aparatele civile de zbor intraseră sub jurisdicţia militarilor pe întreaga durată a stării de urgenţă şi era nevoie de o asemenea aprobare. Departamentul Zonal de Apărare refuzase. Dacă abatele Zerchi nu şi-ar fi dat seama de faptul că un anume mareşal al forţelor aeriene era prieten cu un anumit arhiepiscop cardinal, probabil că pelerinajul a douăzeci şi şapte de traficanţi de cărţi cu bocceluţe, mărturisit a se face către Noua Romă, s-ar fi desfăşurat pe crupa iepelor, iar asta din cauză că le-ar fi lipsit aprobarea de a folosi un mijloc rapid de deplasare pe calea aerului. înainte de sfârşitul după-amiezii, totuşi, aprobarea fusese dată. Abatele Zerchi urcă la bordul avionului înainte de decolare, pentru a-şi lua rămas bun.

— Voi reprezentaţi continuitatea Ordinului, începu el. Cu voi pleacă şi Memorabilia. Tot cu voi merge şi succesiunea

apostolică şi, probabil, Tronul lui Petru.

— Nu, nu, adăugă Dom Zerchi drept răspuns la murmurul de uimire al călugărilor. Nu Sfinţia Sa. Nu v-am mai spus-o până acum, dar dacă pe Pământ se întâmplă o catastrofă, Colegiul Cardinalilor, ori ce va mai rămâne din el, se va întruni. Colonia Centaurus ar putea fi declarată în acest caz un patriarhat separat, iar jurisdicţia patriarhală deplină va fi preluată de cardinalul care vă însoţeşte. Dacă asupra noastră va cădea biciul lui Dumnezeu, atunci lui îi va reveni Moştenirea lui Petru. Pentru că, deşi s-ar putea ca viaţa de pe Pământ să fie distrusă, Doamne păzeşte, atâta vreme cât Omul trăieşte altundeva, moştenirea lui Petru nu poate să piară. Există mulţi care cred că dacă asupra Pământului pică blestemul, papalitatea îi va fi trecută lui, graţie principiului *Epikeia,* dacă aici nu vor mai exista supravieţuitori. Dar nu asta este grija voastră de căpetenie, fraţi şi fii, deşi veţi fi supuşi patriarhului vostru în virtutea unor jurăminte speciale ca şi acelea care îi leagă pe iezuiţi de Papă.

Veţi petrece în spaţiu ani şi ani. Nava are să fie mănăstirea voastră. După ce scaunul patriarhal se va stabili în Colonia Centaurus, veţi întemeia acolo o mănăstire-mamă a Călugărilor Vizitatori ai Ordinului Sfântului Leibowitz de Tycho. Iar nava va rămâne în mâinile voastre, la fel şi Memorabilia. Dacă civilizaţia ori vestigii ale ei se pot păstra pe Centaurus, veţi trimite misiuni către alte lumi-colonii şi, probabil, către coloniile coloniilor lor. Oriunde va merge Omul, veţi merge şi voi şi succesorii voştri, purtând documentele şi amintirile a patru mii de ani şi mai bine. Unii dintre voi, sau cei ce vă vor urma, vor fi călugări-cerşetori şi rătăcitori, propovăduind cronicile Pământului şi imnurile de slavă ale Celui ţintuit pe cruce către oamenii şi culturile care s-ar putea dezvolta din grupurile de colonii. Pentru că unii ar putea să uite. Poate că unii s-au rătăcit de credinţă. Învăţaţi-i şi primiţi-i în rândurile Ordinului pe aceia care au găsit chemarea. Asiguraţi prin ei continuitatea. Fiţi pentru Om memoria Pământului şi a Originii sale. Nu uitaţi acest Pământ. Nu-l uitaţi niciodată, dar – *să nu vă întoarceţi*

nicicând. Vocea lui Zerchi deveni răguşită şi obosită. Dacă vă veţi întoarce, s-ar putea să-l întâlniţi pe Arhanghel la capătul răsăritean al Pământului, păzindu-i trecătorile cu o sabie de foc. O simt. Spaţiul e casa voastră pentru vecie. E un deşert mai pustiu decât al nostru. Dumnezeu să vă binecuvânteze şi să vă rugaţi pentru noi.

Înainte de a coborî din avion, trecu încet pe culoarul dintre scaune, oprindu-se la fiecare pentru o binecuvântare şi o îmbrăţişare. Avionul rulă pe pistă şi se ridică cu un vuiet mare. Îl urmări până dispăru în cerul serii. După aceea se întoarse cu maşina la abaţie şi la restul turmei sale. Cât se aflase la bordul avionului, vorbise de parcă destinul fratelui Joshua era la fel de limpede ca şi rugăciunile prescrise pentru slujba din ziua următoare; dar atât el, cât şi ei ştiau că nu făcuse altceva decât să citească în palma unui plan, descrisese o speranţă, şi nu o certitudine. Pentru că grupul fratelui Joshua abia începuse prima etapă a unei călătorii lungi şi presărate de greutăţi, o nouă Fugă din Egipt sub auspiciile unui Dumnezeu care sigur se săturase de Om.

Cei care rămăseseră aveau misiunea cea mai uşoară. Îndatorirea lor era doar să aştepte sfârşitul şi să se roage ca el să nu vină.

Capitolul 27

— „Zona afectată de căderile locale rămâne relativ staţionară,” spunea crainicul, „iar pericolul de extindere a ei din cauza vântului aproape că a dispărut...”

— Bine măcar că nu s-a întâmplat nimic *mai grav,* remarcă oaspetele aflat în biroul abatelui. Până acum, aici am fost feriţi de căderi. S-ar părea că vom rămâne în viaţă, asta dacă nu cumva conferinţa va fi un eşec.

— Oare aşa să fie? mormăi Zerchi. Dar să mai ascultăm puţin.

— „Ultimele bilanţuri”, continuă crainicul, „în această a noua zi după distrugerea capitalei apreciază numărul celor ce şi-au pierdut viaţa la două milioane opt sute douăzeci de mii. Mai mult de jumătate dintre aceştia reprezintă populaţia oraşului. Restul reprezintă o estimare care se bazează pe procentajul populaţiei aflate la marginea zonelor de căderi radioactive despre care se cunoaşte că au fost afectate de doze mari ale radiaţiilor. Experţii consideră că numărul victimelor va creşte, întrucât se înregistrează numeroase alte cazuri de infectare radioactivă. Prin lege, acest post de radio este obligat să transmită următorul anunţ de două ori pe zi pe întreaga durată a stării de urgenţă: «Prevederile Legii Publice 10-WR-3E nu împuternicesc *sub nici o formă* pe cetăţeni să asigure eutanasie victimelor bolii de radiaţie. Victimele care au fost expuse, sau consideră că au fost expuse la radiaţii care depăşesc cu mult doza critică, trebuie să se prezinte la cel mai apropiat Post de Ajutor Steaua Verde, unde un magistrat este împuternicit să emită un document de *Mori Vult* oricărei persoane care poate dovedi că este un caz disperat, dacă suferindul doreşte eutanasie. Orice victimă a bolii de radiaţie care îşi ia singur viaţa în alt mod decât cel prevăzut de lege va fi considerată sinucigaşă şi va pune în pericol dreptul moştenitorilor săi şi al dependenţilor de a solicita plata asigurărilor şi a altor beneficii cuvenite potrivit legii. De asemenea, orice cetăţean care se oferă să sprijine

o astfel de sinucidere poate fi acuzat de crimă. Legea Dezastrelor Provocate de Radiaţii autorizează eutanasia *numai* după respectarea prevederilor legale. Cazurile grave de boală de radiaţie trebuie să se prezinte la un Post de Ajutor Steaua...»”

Brusc, şi cu o asemenea forţă încât smulse şi butonul din soclul lui, Zerchi închise aparatul de recepţie. Se ridică precipitat de pe scaun şi se duse la fereastră, de unde se uită în curtea în care o mulţime de refugiaţi se îmbulzeau în jurul unor mese din lemn, încropite în grabă. Abaţia, atât partea veche cât şi cea nouă, era năpădită de oameni de toate vârstele şi poziţiile sociale, ale căror cămine se aflaseră în regiunile lovite. Abatele reconsiderase zonele „exclusive” ale abaţiei pentru a le putea oferi refugiaţilor acces la aproape tot, în afară de locurile de dormit ale călugărilor. Tăbliţa din faţa vechii porţi fusese scoasă, întrucât acum trebuiau hrăniţi, îmbrăcaţi şi adăpostiţi copii şi femei.

Urmări doi novici care aduceau din bucătăria de urgenţă un cazan aburind. Îl ridicară pe o masă şi începură să distribuie supa.

Oaspetele îşi drese glasul şi se foi neliniştit pe scaun. Abatele se întoarse.

— Respectarea prevederilor, aşa i se spune? mârâi el. Respectarea prevederilor legale privind sinuciderile în masă sponsorizate de stat. Cu binecuvântările cuvenite din partea societăţii.

— Păi, începu vizitatorul, mai bine aşa decât să-i lăsăm să moară în chinuri groaznice, încetul cu încetul.

— Aşa? Mai bine pentru cine? Pentru măturătorii de stradă? Mai bine să aveţi voi cadavre vii care să ajungă la un post central de reciclare cât sunt încă în stare să păşească? Mai puţin spectacol public? Mai puţină groază în jur? Mai puţină dezordine? Câteva milioane de cadavre care ar zace pe străzi ar declanşa o revoltă împotriva celor răspunzători. Asta înţelegeţi voi şi guvernul prin mai bine, aşa e?

— Nu ştiu ce înţelege guvernul, spuse vizitatorul cu o

umbră de iritare în glas. Când am zis *mai bine,* m-am gândit la „mai multă milă”. N-am intenţia de a dezbate probleme de teologie morală cu dumneavoastră. Dacă socotiţi că aveţi un suflet pe care Dumnezeu l-ar trimite în Iad în cazul că aţi prefera să muriţi fără dureri în loc să treceţi prin dureri groaznice, atunci faceţi cum vă îndeamnă cugetul. Dar să ştiţi că sunteţi în minoritate. Eu unul, nu sunt de acord, însă nu văd în asta un motiv de neînţelegere.

— Iartă-mă, spuse abatele Zerchi. Nu mă pregătisem să discut teologie morală cu dumneata. Mă refeream doar la spectacolul acesta al eutanasiei în masă din punctul de vedere al motivaţiei umane. Însăşi *existenţa* Legii Dezastrelor Provocate de Radiaţii şi a unor legi similare din alte ţări, reprezintă dovada cea mai elocventă că guvernele au fost *pe deplin* conştiente de consecinţele unui alt război, dar, în loc să încerce eliminarea oricărei posibilităţi de comitere a unui asemenea act demenţial, s-au străduit să prevadă măsuri pentru consecinţele unor asemenea gesturi criminale. Implicaţiile acestui fapt nu-ţi spun nimic, doctore?

— Sigur că nu, părinte. Eu sunt un pacifist. Dar deocamdată trăim în lumea asta, şi alta mai bună nu avem, iar dacă guvernele nu s-au pus de acord asupra unei modalităţi de a face imposibil orice act războinic, atunci e mai bine să avem *unele* prevederi pentru a face faţă consecinţelor decât să nu avem *nimic.*

— Şi da, şi nu. Da, dacă legea se face anticipând crimele comise de alţii. Nu, dacă îţi prevezi propriile fărădelegi. Şi îndeosebi *nu,* dacă prevederile menite a micşora consecinţele sunt şi ele criminale.

Vizitatorul făcu un gest de neputinţă.

— Cum ar fi eutanasia? Iertaţi-mă, părinte, eu consider că legile făcute de societate stabilesc ce este crimă şi ce nu. Înţeleg că dumneavoastră nu aprobaţi asta. Adevărat, pot exista legi proaste sau rău gândite. Dar în cazul de faţă, socot că avem o lege bună. Dacă aş crede că posed ceva numit suflet şi că ar exista un Dumnezeu răzbunător în Ceruri, poate aş fi de acord cu dumneavoastră.

Abatele Zerchi zâmbi dispreţuitor.

— Nu *ai* suflet, doctore. *Eşti* un suflet. Temporar, *ai* un trup.

Vizitatorul râse politicos.

— O confuzie semantică.

— Adevărat. Dar care dintre noi e confuz? Dumneata eşti sigur?

— Părinte, să nu ne certăm. Eu nu fac parte din Cadrele Carităţii. Eu lucrez în Echipa de Stabilire a Expunerii la Radiaţii. Nu ucidem pe nimeni.

Abatele Zerchi îl măsură tăcut câteva clipe. Vizitatorul era un bărbat musculos, având un chip cu trăsături rotunjite şi atrăgătoare şi un început de chelie ars de soare şi pistruiat. Purta o uniformă verde din serj şi o beretă cu însemnele Stelei Verzi pe care şi-o ţinea în poală.

Chiar, de ce să se certe? Omul era cadru medical, nu un călău. Activitatea de ajutorare depusă de Steaua Verde era demnă de toată admiraţia. Uneori se dovedea de-a dreptul eroică. Faptul că în unele cazuri, după părerea lui Zerchi, făptuia răul, nu constituia un motiv să considere faptele *bune* drept întinate. Majoritatea societăţii o aprecia, iar lucrătorii ei erau de bună credinţă. Doctorul încercase să fie prietenos. Nici nu ceruse mare lucru, nici nu se arătase autoritar sau supărător de serviabil. Cu toate acestea, abatele simţea o reţinere în a spune da.

— Activitatea pe care vrei s-o desfăşori aici… va dura mult?

Doctorul clătină din cap.

— Cel mult două zile, aşa cred. Avem două unităţi mobile. Le putem aduce în curte, legăm cele două trailere unul de celălalt şi ne începem treaba. Vom prelua în primul rând cazurile evidente de boală de radiaţie şi răniţii. Misiunea noastră e să facem testele clinice. Cei bolnavi vor primi tratament la spitalul de campanie.

— Iar cei grav bolnavi primesc altceva la spitalul de caritate?

Doctorul se încruntă.

— Doar dacă vor. Nimeni nu-i sileşte să meargă acolo.

— Dar dumneata scrii autorizarea care le permite.

— Da, am dat câteva bilete roşii. S-ar putea s-o mai fac. Uitaţi-vă... Se scotoci în buzunarul jachetei şi scoase un formular din carton roşu, ceva semănând cu un document de expediţie prevăzut cu un fir de sârmă pentru a fi agăţat de un nasture ori de centură. O puse pe birou. Un formular în alb de „doză critică”. Priviţi. Citiţi-l. Spune că omul e contaminat, grav contaminat. Iar aici, uitaţi-vă, e un bilet verde. Îl asigură că e sănătos şi că nu are de ce să-şi facă probleme. Uitaţi-vă bine la cel roşu! „Expunere exprimată în unităţi de radiaţie.” „Analiza sângelui.” „Analiza urinei.” Pe o parte, e la fel ca şi cea verde. Pe dos, cel verde nu are nimic scris, dar vedeţi ce scrie pe cel roşu. Literele mici – citat direct din Legea Publică 10-WR-3E. Trebuie să fie acolo. Aşa cere legea. Trebuie să i se citească acest paragraf. Trebuie să i se comunice drepturile. Ce face persoana în cauză, e treaba ei. Acum, dacă preferaţi să parcăm unităţile mobile pe autostradă, putem...

— Doar îi citeşti textul? Nimic altceva?

Doctorul rămase o clipă mut, apoi explică:

— Trebuie să i se explice, în caz că nu înţelege. Tăcu din nou, devenind tot mai nervos. Doamne Dumnezeule, părinte, când îi spui cuiva că nu mai are nici o şansă, cum să te exprimi? Îi citeşti câteva prevederi ale legii, îi arăţi uşa şi zici: „Următorul, vă rog?” „Matale ai să mori, aşa că, la revedere?” *Sigur* că nu-i citeşti asta şi gata, n-o faci, dacă ai vreun sentiment uman!

— Asta o înţeleg. Vreau însă să ştiu altceva. Dumneata, ca doctor, recomanzi cazurilor fără speranţă să meargă la spitalul de caritate?

— Eu... Medicul se opri şi închise ochii. Îşi rezemă fruntea în palmă. Se cutremură o clipă. Sigur că da, spuse el într-un târziu. Dacă aţi fi asistat la unele scene, aţi fi făcut-o şi dumneavoastră. Bineînţeles că da.

— Aici n-ai să faci aşa ceva!

— Atunci vom... Doctorul îşi stăpâni o izbucnire de furie. Se ridică, dădu să-şi pună bereta pe cap, apoi se răzgândi. Azvârli bereta pe scaun şi se duse la fereastră. Privi

mohorât în curte, apoi spre autostradă. Arătă cu degetul. Ar fi parcarea de pe marginea drumului. Putem instala totul acolo. Dar e la două mile depărtare. Majoritatea vor trebui să meargă pe jos. Aruncă o privire către abatele Zerchi, apoi se uită din nou, îngândurat, spre curte. Uitaţi-vă la ei! Sunt bolnavi, răniţi, înspăimântaţi, au fracturi. Copiii, la fel. Obosiţi, abia se târâie, se simt îngrozitor. I-aţi lăsa să fie mânaţi ca o turmă pe autostradă ca să stea în praf şi soare şi…?

— Eu nu vreau aşa ceva, îl lămuri abatele. Uite… dumneata îmi spuneai adineauri că o lege făcută de oameni te obligă să-i citeşti şi să-i explici unui iradiat în stare critică ce cuprinde *textul.* Eu nu m-am opus acestei proceduri în sine. Să dăm Cezarului ce-i al Cezarului, în privinţa asta, pentru că aşa îţi cere legea. Nu poţi înţelege că *eu* mă supun altei legi, care îmi interzice să-ţi îngădui dumitale, sau oricui calcă pe această proprietate, aflată sub stăpânirea mea, ca prin sfaturi să-i îndemni pe oameni la fapte pe care Biserica le numeşte păcătoase?

— O, mi-e destul de clar.

— Prea bine. Trebuie doar să-mi promiţi ceva şi vei avea acces în curte.

— Ce să promit?

— Pur şi simplu că nu vei sfătui pe nimeni să meargă la un „spital de caritate”. Mulţumeşte-te să stabileşti diagnosticul. Dacă descoperi cazuri disperate, spune-le ce prevede legea, consolează-i cât poţi, dar nu le spune să meargă să se sinucidă.

Doctorul ezită.

— Cred c-ar fi nimerit să fac o asemenea promisiune cu privire la pacienţii care ţin de Credinţa dumneavoastră.

Abatele Zerchi îşi plecă ochii în pământ.

— Regret, dar nu-i de ajuns, spuse el după o vreme.

— *De ce?* Alţii nu cred în principiile dumneavoastră. Dacă cineva nu aparţine religiei dumneavoastră, de ce să-i refuzaţi dreptul…? Se înecă de furie.

— *Chiar vrei* o explicaţie?

— Da.

— Pentru că dacă omul nu ştie că ceva este greşit şi acţionează din neştiinţă, el nu poate fi învinovăţit, în condiţiile în care judecata lui naturală nu a fost de ajuns pentru a-i arăta unde greşeşte. Dar, deşi neştiinţa poate scuza omul, ea nu poate scuza *actul,* care e rău în sine. Dacă aş îngădui *actul* pur şi simplu, fiindcă *omul* nu-şi dă seama că el este rău, atunci atrag asupra mea vinovăţia, fiindcă eu *ştiu* că actul este rău. E dureros de simplu.

— Ascultaţi-mă, părinte. Stau acolo şi se uită la mine. Unii urlă. Alţii plâng. Unii rămân muţi. Dar toţi mă întreabă: „Doctore, ce să fac?” Eu ce să le răspund? Să tac? Sau să le zic: „Puteţi muri, asta-i tot.” Dumneavoastră ce le-aţi zice?

— „Rugaţi-vă.”

— Da, aşa aţi face, nu? Uitaţi, durerea e singurul rău pe care-l cunosc. E singurul rău împotriva căruia pot lupta.

— Atunci să te ajute Dumnezeu.

— Antibioticele mă ajută mai mult.

Abatele se gândi la o replică tăioasă, o găsi, dar la fel de repede o făcu uitată. Căută o foaie albă de hârtie şi un stilou şi le împinse spre doctor.

— Scrie atât: „Nu voi recomanda eutanasia nici unui pacient, câtă vreme sunt găzduit de această abaţie” şi semnează. După aceea te poţi instala în curte.

— Şi dacă refuz?

— Atunci presupun că vor trebui să se târâie două mile pe şosea.

— Dintre toate relele...

— Dimpotrivă. Ţi-am oferit o şansă să-ţi desfăşori activitatea aşa cum îţi cere legea pe care o recunoşti, fără a încălca legea pe care o recunosc eu. Depinde de dumneata dacă te duci pe autostradă sau nu.

Doctorul privi lung la foaia de hârtie.

— Ce putere are consfinţirea promisiunii pe hârtie?

— O prefer astfel.

Se aplecă tăcut şi scrise. Reciti ce scrisese, apoi se semnă cu o mişcare abruptă dedesubt şi se îndreptă de spate.

— Poftiţi, aveţi promisiunea dorită. Credeţi că valorează

mai mult decât cuvântul meu?

— Nu. Sigur nu. Abatele împături hârtia şi o băgă în buzunar. Dar e aici, la mine, şi mă pot uita la ea din când în când, atâta tot. Apropo, doctore Cors, îţi *respecţi* promisiunile?

Medicul îl privi fix o clipă.

— Mi-o voi respecta. Îşi drese glasul, apoi, întorcându-se pe călcâie, ieşi din încăpere.

— Frate Pat! strigă slab abatele Zerchi. Frate Pat, eşti acolo?

Secretarul veni şi se opri în cadrul uşii.

— Da, Cucernice Părinte?

— Ai auzit?

— O parte. Uşa era deschisă, aşa că, vrând-nevrând, am auzit. N-aţi dat drumul la atenuator...

— L-ai auzit? „Durerea e singurul rău pe care-l cunosc." Ai auzit asta?

Călugărul dădu din cap cu solemnitate.

— Şi că societatea este singura care stabileşte dacă o faptă e bună ori rea? Şi asta?

— Da.

— Doamne Dumnezeule, după atâta timp, cum de-au pătruns din nou aceste două erezii în lume? Iadul n-are multă imaginaţie. „Şarpele m-a amăgit şi eu am mâncat." Frate Pat, fă bine şi ieşi, altfel încep să-mi iau câmpii.

— Domne, eu...

— Ce mai e? Ce-ai în mână, o scrisoare? Bine, dă-o-ncoace.

Călugărul i-o înmână şi ieşi. Zerchi o lăsă nedeschisă şi-şi aruncă din nou ochii la legământul doctorului. Fără nici o valoare, probabil. Cu toate acestea, omul era sincer. Şi dăruit muncii lui. Trebuia să fie aşa, de vreme ce lucra atât de greu pentru un salariu ca acela plătit de Steaua Verde. I se păruse nedormit şi extenuat. Pesemne că trăia cu benzedrină şi brioşe încă de când fusese distrus oraşul. Văzuse pretutindeni nenorocire şi o detesta, fiind sincer

În dorinţa lui de a face ceva. Sincer, tocmai aici era necazul. Văzuţi de departe, adversarii ţi se par monştri, dar

de aproape descoperi sinceritatea care e la fel de necuprinsă ca şi a ta. Probabil că Satana e cel mai sincer dintre toţi.

Desfăcu scrisoarea şi o citi. Îl informa că fratele Joshua şi ceilalţi plecaseră de la Noua Romă către o destinaţie neprecizată din Vest. În acelaşi timp, scrisoarea îl avertiza că unele informaţii privind *Quo peregrinatur* ajunseseră la urechile celor de la Departamentul de Apărare Zonală, care trimiseseră oameni la Vatican să se intereseze dacă zvonurile privind lansarea unei nave neautorizate... Evident, nava nu ajunsese încă în spaţiu.

Vor afla destul de curând despre *Quo peregrinatur* dar, cu ajutorul Cerului, asta se va întâmpla prea târziu. Şi după aceea? se întrebă.

Situaţia legală era încurcată. Legea interzicea plecarea navelor fără aprobarea Comisiei. Aprobările se obţineau greu şi cu tărăgănări. Zerchi era sigur că Departamentul de Apărare Zonală şi Comisia vor considera că Biserica încalcă legea. Dar de un secol şi jumătate exista un concordat Stat-Biserică; prin acesta, Biserica era scutită de licenţierea procedurilor şi i se garanta dreptul de a trimite misiuni către „orice instalaţii spaţiale şi/sau staţii planetare care nu au fost declarate de către susnumita Comisie drept periculoase din punct de vedere ecologic sau interzise pentru acţiuni neaprobate.” La vremea când se încheiase concordatul, toate instalaţiile din sistemul solar erau „periculoase din punct de vedere ecologic” sau „închise”, însă actul legaliza, în continuare, dreptul Bisericii să „posede nave spaţiale şi să călătorească fără restricţii către instalaţii şi staţii *deschise”.* Concordatul era foarte vechi. Fusese semnat în zilele când acţionarea Berkstrun era doar un vis în imaginaţia câtorva care credeau că voiajele interstelare vor deschide universul în faţa unui exod neîngrădit al populaţiei.

Lucrurile se dovediseră a fi cu totul altfel. Când prima navă s-a născut ca proiect ingineresc, s-a văzut limpede că, în afară de guvern, nici o instituţie nu avea mijloacele financiare s-o construiască; că din transportarea coloniştilor

către planetele exterioare sistemului solar, din motive de „mercantilism interstelar”, nu putea fi obţinut nici un profit. Cu toate acestea, stăpânitorii asiatici trimiseseră prima navă cu colonişti. Imediat după aceea, în Occident s-au auzit strigăte: „Vom îngădui raselor *inferioare* să cucerească stelele?” Urmase o activitate febrilă de lansare a unor nave stelare, şi oameni negri, cafenii, albi şi galbeni fuseseră azvârliţi spre Centauri, în numele rasismului. După aceea, geneticienii demonstraseră cu un zâmbet crispat că, dat fiind numărul redus de membri al fiecărui grup rasial, dacă descendenţii lor nu încheiau căsătorii mixte, vor suferi cu toţii degenerări genetice datorită endogamiei de pe planeta-colonie, prin urmare, rasiştii înşişi făcuseră din împerecherea încrucişată un element necesar supravieţuirii.

Spaţiul prezenta interes pentru Biserică doar în măsura în care coloniştii erau fiii ei, aflaţi la distanţe interstelare de restul turmei. Şi, cu toate acestea, nu profitase de prevederea din concordat care permitea trimiterea de misiuni. Existau anumite contradicţii între concordat şi legile Statului care împuternicea Comisia, cel puţin în măsura în care aceasta din urmă putea avea, teoretic, o influenţă serioasă în trimiterea de misiuni. Contradicţiile nu fuseseră niciodată soluţionate de tribunale, întrucât nu existaseră motive de judecată. Acum însă, dacă Departamentul de Apărare Zonală intercepta grupul lui Joshua în acţiunea de lansare a unei nave fără aprobarea Comisiei, avea să se declanşeze procesul. Zerchi se rugă pentru ca grupul să plece fără a mai trebui să apară în tribunal, lucru care putea dura săptămâni sau chiar luni. Desigur, după aceea va izbucni un scandal. Se va afirma atunci că Biserica nu încălcase doar hotărârile Comisiei, ci şi regulile carităţii, trimiţând demnitari ecleziaşti şi un grup de călugări ticăloşi, când ar fi putut folosi nava ca loc de refugiu pentru colonişti săraci, care tânjeau după terenuri. Conflictul între Marta şi Maria reapărea mereu.

Abatele Zerchi îşi dădu brusc seama că ţinta gândurilor lui se schimbase în ultimele patruzeci şi opt de ore. Cu câteva zile în urmă, toată lumea se aştepta să crape cerul.

Trecuseră însă nouă zile de când Lucifer învinsese în spaţiu şi pârjolise un oraş, ştergându-l de pe faţa pământului. În ciuda morţilor, schilodiţilor şi muribunzilor, avuseseră parte de nouă zile de linişte. Întrucât mânia fusese împiedicată să se reverse până acum, pesemne că răul cel mare putea fi evitat. Se trezise gândindu-se la lucrurile care s-ar putea întâmpla săptămâna sau luna următoare, ca şi cum, la urma-urmelor, ar putea exista o săptămână sau lună viitoare. Şi de ce nu? Cercetându-şi conştiinţa, descoperi că nu abandonase cu totul virtutea speranţei.

În după-amiaza aceea, un călugăr trimis în oraş cu treburi aduse vestea că în parcul aflat la două mile depărtare de abaţie se ridicase o tabără pentru refugiaţi.

— Cred că-i finanţată de Steaua Verde, Domne, adăugă el.

— Foarte bine! se bucură abatele. Noi suntem sufocaţi aici, şi a trebuit deja să refuz trei transporturi.

Refugiaţii făceau mult zgomot în curte, iar hărmălaia îi punea nervii la grea încercare. Tăcerea tradiţională din abaţie era tulburată de sunete ciudate: hohotele nestăvilite de râs ale bărbaţilor care spuneau glume, ţipătul unui copil, zăngănitul cratiţelor şi al oalelor, suspine isterice, câte-un medic de la Steaua Verde care striga: „Hei, Raff, du-te şi adu-mi un furtun pentru o clismă.” În câteva rânduri, abatele îşi pusese frâu dorinţei de a merge la fereastră şi a striga la ei să facă linişte.

După ce suportă cât putu, îşi luă un binoclu, o carte veche şi un rozariu şi urcă într-unul dintre turnurile de veghe de odinioară, acolo unde zidul gros atenua majoritatea zgomotelor ce veneau din curte. Era un volum subţirel de versuri anonime, dar atribuite de legendă unui sfânt mitic a cărui „canonizare” se făcuse doar în fabulele şi folclorul din Câmpii, nu printr-un act al Sfântului Scaun. Nimeni nu găsise vreo dovadă că persoana devenită Sfântul Poet al Ochiului Miraculos trăise în realitate: legenda îşi avea originea în povestea potrivit căreia unul dintre primii Hannegani primise un ochi de sticlă de la un fizician eminent care era protejatul său – Zerchi nu-şi mai amintea

dacă omul de ştiinţă fusese Esser Shon sau Pfardentrott – şi care îi spusese prinţului că aparţinuse unui poet care murise pentru Credinţă. Nu precizase pentru care credinţă îşi dăduse viaţa poetul – cea a lui Petru ori cea a schismaticilor din Texarkana – dar se văzuse desluşit că Hannegan ţinuse la ochiul de sticlă, fiindcă pusese să fie prins între degetele unei mâini din aur care era încă etalată cu ocazia unor ceremonii de stat de către prinţii Dinastiei Harq-Hannegan. Primise diverse nume, între care *Orbis Judicans Conscientias* sau *Oculus Poetae Judicis,* iar în rândurile celor din Schisma Texarkana era încă venerat ca relicvă. Cu câţiva ani în urmă, cineva avansase ipoteza, cam neroadă, că Sfântul Poet era una şi aceeaşi persoană cu „versificatorul neruşinat” menţionat o dată în Jurnalele Cuviosului Abate Jerome, dar singura „probă” în sprijinul acestei versiuni era că Pfardentrott – ori era vorba de Esser Shon? – vizitase abaţia pe vremea Cuviosului Jerome, cam la aceeaşi dată la care apărea şi „versificatorul neruşinat” în Jurnal, şi că oferirea ochiului în dar către Hannegan avusese loc într-un moment ce putea fi plasat după acea vizită la abaţie. Zerchi bănuia că versurile fuseseră aşternute pe hârtie de vreunul dintre oamenii de ştiinţă laici care vizitaseră abaţia pentru a studia Memorabilia în respectiva perioadă şi că unul dintre ei putea fi identificat drept „versificatorul neruşinat” şi, probabil, cu Sfântul Poet din folclor şi legende. Versurile anonime erau cam prea îndrăzneţe, socoti Zerchi, ca să fi fost scrise de un călugăr al Ordinului.

Cartea era un dialog satiric în versuri între doi agnostici care încercau să stabilească doar prin raţiune naturală că existenţa lui Dumnezeu nu putea fi dovedită exclusiv pe calea raţiunii naturale. Ei nu reuşeau decât să demonstreze că limita matematică a unei serii infinite de „puneri sub semnul întrebării a certitudinii cu care ceva pus sub semnul îndoielii este cunoscut ca incognoscibil atunci când «acel ceva pus sub semnul îndoielii» rămâne o formulare precedentă privind «incognoscibilitatea» acelui ceva pus sub semnul îndoială”, că limita acestui proces dus la infinit

nu poate fi decât echivalentul unei formulări de *certitudine absolută,* chiar dacă este exprimată ca o serie infinită de negaţii ale certitudinii. Textul păstra reminiscenţe din calculul teologic al Sfântului Leslie şi, chiar ca dialog dintre un agnostic identificat doar ca „Poetul" şi celălalt doar ca „Thon", el părea să sugereze o dovadă a existenţei lui Dumnezeu printr-o metodă epistemologică, însă versificatorul fusese un satirist; nici poetul, nici stăpânul nu-şi abandonau premisele agnostice după ce se ajungea la concluzia certitudinii absolute, în schimb încheiau prin: *Non cogitamus, ergo nihil sumus.*

Abatele Zerchi renunţă curând să mai stabilească dacă versurile reprezentau o comedie de un intelectualism ieşit din comun ori o bufonerie epigramatică. Din turn vedea autostrada şi oraşul până la podişul de dincolo de ele. Îşi îndreptă binoclul către podiş şi urmări o vreme instalaţiile radar, dar acolo nu părea să se întâmple ceva deosebit. Coborî obiectivul încet, până ajunse să urmărească noua tabără Steaua Verde, aflată în parcul de lângă autostradă. Zona fusese împrejmuită cu frânghie. Câţiva oameni înălţau corturi. Echipe de instalatori lucrau la conectarea liniilor electrice şi a conductelor de gaz. Alţii erau prinşi cu ridicarea unui panou la intrarea în parc, numai că îl ţineau întors într-o parte şi nu putea citi ce scria pe el. Într-un fel, activitatea febrilă îi amintea de un circ ambulant care sosise în oraş. Era şi un soi de locomotivă de culoare roşie. Părea să aibă un focar şi ceva amintind de un cazan, dar la început nu reuşi să ghicească la ce putea sluji. Câţiva bărbaţi purtând uniforma Stelei Verzi ridicau ceva aducând cu un carusel. Pe marginea drumului erau parcate cel puţin zece-douăsprezece camioane. Unele erau încărcate cu buşteni, altele cu corturi şi paturi pliante. Unul lăsa impresia că e plin cu cărămizi refractare, iar altul burduşit cu obiecte de ceramică învelite în paie.

Ceramică?

Studie mai atent încărcătura ultimului camion. Pe frunte îi apăru o cută. Era vorba de urne sau vase, toate identice, împachetate laolaltă cu baloturi de paie. Mai văzuse undeva

vase la fel, dar nu-şi putea aminti locul.

Un alt camion nu avea în el altceva decât o statuie mare din „piatră” – făcută probabil din material plastic dur – şi o lespede rectangulară pe care avea să fie montată statuia, evident. Deocamdată era aşezată pe spate, sprijinindu-se pe un cadru din lemn şi pe un pat de material protector. Îi văzu picioarele şi o mână întinsă în lături, care ieşea din paie. Statuia era mai lungă decât bena camionului; picioarele desculţe treceau dincolo de oblonul care era lăsat în jos. Cineva legase un steag roşu de unul dintre degetele mari. Zerchi rămase nelămurit. De ce atâta cheltuială cu transportul unei statui când probabil că mai folositor ar fi fost un camion cu alimente?

Îi urmări pe oamenii care ridicau panoul. În cele din urmă, unul dintre ei lăsă în jos capătul de care ţinea pentru a aranja cei câţiva suporţi de deasupra capului. Având un capăt pe sol, panoul se înclină şi Zerchi, uitându-se cu capul aplecat într-o parte, reuşi să citească ce scria pe el:

TABĂRA DE CARITATE NUMĂRUL 18
PROIECT-CADRU PENTRU CAZURI DE DEZASTRU
STEAUA VERDE

Precipitat, mai privi o dată la camioane. Vasele din ceramică! îşi aminti imediat. Trecuse demult pe lângă un crematoriu şi văzuse nişte muncitori descărcând urne la fel dintr-un camion care purta aceeaşi siglă de firmă. Răsuci binoclul din nou, în căutarea camionului încărcat cu cărămizi refractare. Fusese mutat din loc. În cele din urmă îl reperă, de data asta parcat înăuntrul zonei împrejmuite. Cărămizile erau descărcate lângă locomotiva mare de culoare roşie. Ceea ce la început i se păruse un cazan arăta acum ca un cuptor sau furnal.

— *Evenit diabolus!* mârâi abatele şi porni spre scări.

Îl găsi pe doctorul Cors în unitatea mobilă din curte. Lega cu sârmă un bilet verde pe reverul hainei unui bătrân, spunându-i în acelaşi timp că trebuie să meargă la o tabără de odihnă pentru o vreme şi să asculte de surori, dar că se

va însănătoşi dacă se va îngriji.

Zerchi rămase cu mâinile încrucişate, muşcându-şi colţurile buzelor şi urmărindu-l cu ochi reci pe doctor. Cors ridică privirea precaut.

— Da? Remarcă binoclul şi privi mai atent la expresia de pe faţa abatelui. Of, mormăi el. Ei bine, eu n-am nimic de-a face cu ceilalţi, absolut nimic.

Abatele îl ţintui cu privirea câteva secunde, apoi se întoarse şi plecă. Se duse în biroul său şi-l puse pe fratele Patrick să telefoneze celui mai important funcţionar de la Steaua Verde.

— Cer ca instalaţia să fie luată din vecinătatea abaţiei.

— Regret, dar răspunsul e un nu hotărât.

— Frate Pat, telefonează la atelier şi cheamă-l aici pe Fratele Lufter.

— Nu-i acolo, Domne.

— Atunci să-mi trimită un dulgher şi un vopsitor. Pe oricine.

Două minute mai târziu, apărură doi călugări.

— Vreau să-mi faceţi imediat cinci pancarte uşoare, le spuse. Să aibă beţe solide şi lungi. Destul de mari pentru a fi văzute de la distanţă, dar uşoare, să nu-i extenueze pe cei care le vor purta câteva ore. Poţi face asta?

— Desigur, Sfinţia Voastră. Ce să scriem pe ele?

Abatele Zerchi îi scrise textele.

— Să le faceţi mari şi în culori vii. Să sară în ochi.

După ce plecară, îl chemă din nou pe fratele Patrick.

— Frate Pat, mergi şi găseşte-mi cinci novici solizi, tineri şi buni, de preferat cu complexe de martiri. Spune-le că s-ar putea să treacă prin aceleaşi chinuri ca şi Sfântul Ştefan.

Iar eu s-ar putea s-o păţesc şi mai rău, se gândi, când cei de la Noua Romă vor afla ce-am făcut.

Capitolul 28

Ultima slujbă de seară se încheiase, dar abatele rămase în biserică, îngenuncheat în întunericul înserării.

Domine, mundorum omnium Factor, parsurus esto imprimis eis filiis aviantibus ad sideria caeli quorum victus dificilior...

Se rugă pentru grupul lui Joshua, pentru oamenii care plecaseră să se îmbarce pe nava stelară pentru a urca la ceruri, într-o incertitudine mai nesfârşită decât oricare nesiguranţă de care Omul era pândit pe Pământ. Au nevoie de multe rugăciuni; mai cumplit decât călătorul nu-i nimeni mai expus la relele care lovesc spiritul, torturând credinţa şi punând la încercare speranţa, făcând mintea să se frământe sub povara îndoielilor. Acasă, pe Pământ, conştiinţa îşi află îndrumători şi supraveghetori, dar acolo în ceruri, rămâne singură, sfâşiată între Dumnezeu şi Cel Viclean. Fă-i să fie incoruptibili, se rugă el, fă-i să ţină drept calea Ordinului.

Doctorul Cors îl găsi în biserică la miezul nopţii şi-i făcu semn discret să vină afară. Doctorul arăta tras la faţă şi la capătul puterilor.

— Tocmai mi-am călcat promisiunea, afirmă el provocator.

Abatele rămase tăcut.

— Şi eşti mândru de asta? întrebă într-un târziu.

— Nu în mod deosebit.

Păşiră către unitatea mobilă şi se opriră în conul de lumină albăstruie care se revărsa pe uşă. Halatul de laborator al medicului era îmbibat de sudoare şi bărbatul îşi şterse fruntea cu mâneca. Zerchi îl urmări cu mila pe care oamenii o resimt de obicei faţă de cei rătăciţi.

— Vom pleca imediat, bineînţeles, spuse Cors. M-am gândit că e mai bine să ştiţi. Se întoarse pentru a intra în unitatea mobilă.

— Aşteaptă puţin, zise preotul. Vreau să-mi spui şi restul.

— Eu? Tonul provocator se făcu simţit din nou. De ce? Ca

să mă ameninţaţi cu focul veşnic? Femeia e foarte bolnavă, şi copilul la fel. N-o să vă spun nimic altceva.

— Ai făcut-o deja. Ştiu de cine vorbeşti. Şi copilul, presupun?

Cors ezită.

— Boală de radiaţie. Arsuri provocate de explozie. Femeia are fractură de şold. Tatăl a murit. Plombele din dinţii ei sunt radioactive. Copilul aproape că emite lumină pe întuneric. Stări de vomă imediat după explozie. Greţuri, anemie, foliculele distruse. Oarbă de un ochi. Copilul plânge continuu din cauza arsurilor. Mi-e greu să înţeleg cum de-au supravieţuit undei de şoc. Nu pot face nimic altceva pentru ele decât să le trimit echipei de eugenie-cremare.

— Le-am văzut.

— Atunci ştiţi de ce mi-am călcat cuvântul. Trebuie să trăiesc cu *mine însumi* după aceea, domnule! Nu vreau să mă consider torţionarul acestei femei şi al copilului ei.

— E mai plăcut să trăieşti ca ucigaş al lor?

— Cu dumneavoastră nu se poate discuta logic.

— Ce i-ai spus?

— „Dacă-ţi iubeşti copila, scuteşte-o de chinuri. Mergi să dormi caritabil, cât de repede poţi." Asta-i tot. Noi vom pleca imediat. Am terminat cu cazurile şi cu cei care erau mai grav. Restul n-o să păţească nimic dacă o să meargă pe jos câteva mile. Nu mai sunt cazuri de persoane cu doze critice.

Zerchi se îndepărtă, apoi se întoarse şi strigă cu voce răguşită:

— Termină. Termină şi pleacă. Dacă mai dau cu ochii de dumneata... nu ştiu ce-o să-ţi fac.

Cors scuipă.

— Aşa cum dumneavoastră nu mă mai suportaţi, nici mie nu-mi place să mă aflu aici. O să plecăm acum, mulţumesc.

Găsi femeia culcată pe un pat de campanie, împreună cu fetiţa, pe coridorul supraaglomerat al casei de oaspeţi. Stăteau ghemuite alături, acoperite cu o pătură şi amândouă plângeau. Întreaga clădire mirosea a moarte şi a

antiseptice. Femeia ridică ochii spre silueta neclară inundată de lumină.

— Părinte? Avea o voce speriată.

— Da.

— S-a zis cu noi. Vezi? Vezi ce mi-au dat?

Nu văzu nimic, dar auzi foşnind între degetele ei colţul unei hârtii. Biletul roşu. Glasul îi pieri când vru să-i vorbească. Se apropie şi rămase aplecat deasupra patului. Băgă mâna în buzunar şi scoase un şirag de mătănii. Ea auzi clinchetul mărgelelor şi ridică mâna.

— Ştii ce e?

— Sigur, părinte.

— Atunci păstrează-l. Foloseşte-l.

— Mulţumesc.

— Poartă-l şi roagă-te.

— Ştiu ce am de făcut.

— Nu deveni complice. Pentru numele lui Dumnezeu, copila mea, nu...

— Doctorul a zis...

Tăcu brusc. El o aşteptă să termine ce avea de spus; ea rămase mută.

— Să nu fii complice.

Ea tot nu-i răspunse. Le binecuvântă şi plecă grăbit. Femeia pipăise mărgelele de parcă le-ar fi cunoscut; nu-i putea spune lucruri pe care ea să nu le ştie deja.

„Conferinţa din Guam a miniştrilor de externe s-a încheiat cu puţin timp în urmă. Nu a fost dată publicităţii nici o declaraţie comună privind calea de urmat; miniştrii se întorc în capitalele lor. Importanţa acestei conferinţe şi încordarea cu care lumea aşteaptă rezultatele ei, îl determină pe comentatorul care vi se adresează să creadă că ea nu s-a încheiat încă, ci a fost doar amânată astfel ca miniştrii de externe să se consulte cu guvernele lor, vreme de câteva zile. Ştirea anunţată cu câtva timp în urmă, potrivit căreia conferinţa s-a încheiat într-o atmosferă în care s-au adresat invective, a fost dezminţită de miniştri. Primul ministru Rekol a declarat presei doar atât: «Mă voi

întoarce pentru a discuta cu Consiliul de Regenţă. Dar vremea a fost plăcută aici; s-ar putea să revin curând la pescuit.»

Perioada de expectativă de zece zile se încheie astăzi, dar se afirmă în general că acordul de încetare a focului va fi în continuare respectat. Alternativa este distrugerea reciprocă. Au pierit două oraşe, dar nici una dintre părţi nu a răspuns cu un atac total. Conducătorii asiatici susţin că s-a plătit ochi pentru ochi. Guvernul nostru susţine că explozia din Itu Wan nu s-a datorat unei rachete din Atlantic. Deocamdată, ambele capitale păstrează o discreţie ciudată şi ameninţătoare. Nici una dintre părţi nu a încercat să agite spiritele, puţine voci s-au pronunţat în favoarea răzbunării până la capăt. A predominat un fel de furie mută pentru crimele comise, pentru că nebunia pare stăpână, însă nici una dintre părţi nu doreşte război total. Apărarea rămâne în alarmă de luptă. Statul Major General a dat un comunicat, aproape un apel disperat, în care se spune că noi nu vom apela la forţă dacă şi Asia se va abţine. Dar comunicatul spune în continuare: «Dacă vor folosi arma nucleară, vom răspunde cu aceeaşi monedă şi cu o asemenea forţă încât nici o fiinţă nu va mai putea trăi în Asia vreme de o mie de ani.»

În mod ciudat, tonul cel mai disperat nu vine din Guam, ci din partea Vaticanului, de la Noua Romă. După ce conferinţa din Guam s-a încheiat, s-a anunţat că Papa Gregory a încetat să se mai roage pentru pacea lumii. Au fost cântate două liturghii speciale în basilică: *Exsurge quare abdormis,* Misa Împotriva Păgânilor şi *Reminiscere,* Misa la Vreme de Război; se afirmă că Sfinţia Sa s-a retras în munţi să mediteze şi să se roage pentru dreptate. Iar acum o veste de la...”

— Închide-l! gemu Zerchi.

Tânărul preot care era cu el închise repede aparatul şi-l privi pe abate cu ochi dilataţi de uimire.

— Nu pot crede!

— Ce? Despre Papă? Nici eu. Dar am auzit asta şi ceva mai devreme, iar dacă nu era adevărat, Noua Romă avea

vreme să dea o dezminţire. Nu au scos nici o vorbă.

— Ce înseamnă asta?

— Nu ţi-e clar? Serviciul diplomatic al Vaticanului ştie totul. Evident că s-a transmis un raport privind conferinţa din Guam. Sfântul Părinte este îngrozit.

— Ce avertisment! Ce gest!

— A fost mai mult decât un gest, Părinte. Sfinţia Sa nu cântă Mise pentru Bătălie pentru a obţine un efect dramatic. Pe de altă parte, majoritatea oamenilor vor socoti că Misa „împotriva păgânilor” se adresează celor de peste ocean, iar cea „pentru dreptate” nouă. Dacă ar înţelege mai bine, s-ar vedea pe ei înşişi. Îşi îngropă faţa în palme şi se frecă la ochi. Somn. Ce e somnul, Părinte Lehy? Îţi aminteşti? Eu unul, de zece zile n-am văzut pe cineva care să nu aibă cearcăne. Din cauza plânsetelor din casa de oaspeţi, abia dac-am dormit vreo câteva ore pe apucate, noaptea trecută.

— Lucifer nu-i Moş Ene, asta-i adevărat.

— La ce te tot uiţi pe fereastră? întrebă Zerchi, autoritar. Ăsta-i alt lucru care mă scoate din sărite. Toată lumea se uită tot timpul la cer, fără ţintă, şi-şi pune întrebări. Dacă va cădea, nici n-o s-apuci s-o vezi decât atunci când explodează şi decât să te lovească lumina în ochi, mai bine lipsă. Încetează. Nu-ţi ajută la nimic.

Părintele Lehy se îndepărtă de fereastră.

— Ai dreptate, Cuvioase Părinte. Numai că nu după asta mă uitam. Urmăream vulturii.

— Vulturii?

— Sunt o mulţime, toată ziua i-am văzut. Zeci şi zeci, dând roată.

— Unde?

— Deasupra taberei Steaua Verde de lângă autostradă.

— Atunci nu-i un semn. E vorba de pofta lor sănătoasă de mâncare. Uff! Mă duc să iau puţin aer.

În curte o întâlni pe doamna Grales. Ducea pe braţ un coş cu roşii pe care, văzându-l pe abate că se apropie, îl puse jos.

— V-am adus oareşce, părinte Zerchi, îi spuse ea. Am

văzut c-aţi dat jos semnul cela, apoi o fată dincolo de poartă şi ce m-am gândit eu: n-o să vă supăraţi de vizita bătrânei care vinde roşii. V-am adus câteva şi dumneavoastră, vedeţi?

— Mulţumesc, doamnă Grales. Am scos semnul din cauza refugiaţilor, dar nu-i nici o supărare. Pentru roşii, însă, va trebui să mergi la Fratele Elton. El se ocupă de aprovizionare bucătăriei.

— Da' nu-s de vânzare, părinte. He-he! Ţi le-am adus pe degeaba. Ai atâtea guri de hrănit, dac-ai primit atâţia sărăntoci. De aia-s pe gratis. Unde să le pun?

— Bucătăria de campanie e în... ba nu, lasă-le acolo. O să pun eu pe cineva să le ducă în casa de oaspeţi.

— Le duc io. Dacă tot le-am cărat atâta drum... Îşi puse din nou coşul pe braţ.

— Mulţumesc, doamnă Grales. Se întoarse să plece.

— Părinte, aşteaptă niţel, strigă ea. O clipită, sfinţia ta, doar o clipită...

Abatele îşi stăpâni cu greu un oftat.

— Iartă-mă, doamnă Grales, dar rămâne cum ţi-am mai spus... Se opri şi ochii îi căzură pe faţa lui Rachel. Vreme de un moment, i se păruse... Oare fratele Joshua avusese dreptate? Sigur nu. E... e o chestiune pe care trebuie s-o rezolve parohia şi dioceza dumitale, iar eu nu pot...

— Nu, părinte, nu-i vorba de asta! îl linişti ea. Altceva vroiam eu să te rog. (Ia te uită! *Zâmbise!* Era sigur că nu i se păruse!) Vrei să-mi asculţi mărturisirea, părinte? Cer iertăciune că te năcăjesc, dar regret relele făcute şi-aş vrea ca dumneata să mă împărtăşeşti.

Zerchi ezită.

— De ce nu Părintele Selo?

— Să-ţi spun drept, sfinţia ta, când îl văd pe omul acela, îmi vine să intru la păcat. Eu mă duc cu gând curat la el, dar când îl văd, uit de mine şi de tot. Să-l iubească Dumnezeu, dar eu nu pot nicicum.

— Dacă te-a supărat cu ceva, iartă-l.

— L-am şi iertat, ce să fac? Dar de la distanţă. Mă sileşte să intru în păcat, îţi zic eu, fiindcă îmi ies din fire de cum

dau cu ochii de el.

Zerchi chicoti.

— Bine, doamnă Grales. O să-ţi ascult confesiunea, dar mai întâi am de rezolvat ceva. Vino la Capela Sfintei Fecioare peste vreo jumătate de oră. E bine aşa?

— Daa, fii binecuvântat, Părinte. Dădu din cap recunoscătoare. Abatele ar fi putut să jure că şi Rachel dăduse din cap, imitând mişcarea femeii.

Alungă acest gând şi se îndreptă spre garaj. Un postulant îi aduse automobilul. Sui în el, formă destinaţia şi se rezemă de spătarul scaunului în vreme ce dispozitivul automat de control băgă în viteză şi porni automobilul spre poartă. Când să iasă, abatele o văzu pe fată stând pe marginea drumului. Avea copilul cu ea. Apăsă grăbit pe butonul ANULAREA COMENZII. Automobilul se opri. „Aştept” se auzi vocea robotului.

Fata purta un aparat gipsat care-i prindea şoldurile de la brâu până la genunchiul piciorului stâng. Se sprijinea într-o pereche de cârje şi gâfâia, ţinându-şi capul în pământ. Reuşise cumva să iasă din casa de oaspeţi şi să treacă de poartă, dar se vedea limpede că nu putea ajunge mai departe. Copilul se ţinea de una din cârje şi privea cu ochi mari la traficul de pe autostradă.

Zerchi deschise portiera şi coborî încet. Ea ridică ochii din pământ şi-l văzu, apoi îşi mută privirea în altă parte.

— De ce te-ai dat jos din pat, copila mea? întrebă el blând. N-ar trebui să umbli, mai ales cu fractura aceea de şold. Unde crezi c-o să ajungi aşa?

Ea îşi mută greutatea de pe un picior pe altul şi pe chip îi apăru un rictus de durere.

— În oraş, răspunse ea. Trebuie să plec. E urgent.

— Nu poate fi atât de urgent să n-o poată face altcineva în locul tău. O să-l chem pe Fratele...

— Nu, părinte, nu! Nimeni n-o poate face în locul meu. Trebuie să ajung în oraş.

Minţea. Era sigur că minţea.

— Bine, atunci. Te duc eu în oraş. Tot merg într-acolo.

— Nu! Merg pe jos! Sunt... Făcu un pas şi icni. Zerchi o

prinse să nu cadă.

— Nici măcar dacă ţi-ar ţine Sfântul Cristofor cârjele şi tot n-ai putea merge pe jos până în oraş, copilă. Hai, uşurel, să te ducem înapoi în pat.

— Trebuie să merg acolo, serios! strigă ea, furioasă.

Speriat de explozia de furie a mamei, copilul începu să plângă monoton. Ea încercă să-l liniştească, apoi se înmuie.

— Bine, părinte. Mă duci până în oraş?

— N-ai ce căuta acolo.

— Dacă-ţi spun că trebuie să ajung acolo!?

— Bine, bine. Să te ajut să urci… copilul… acum tu.

Copilul urlă dezlănţuit când preotul îl ridică şi îl puse în automobil, alături de mamă. Se agăţă disperat de ea şi continuă să scâncească monoton. Din cauza pansamentelor largi şi umede şi a părului pârlit, abatelui Zerchi îi veni greu să stabilească sexul copilului dintr-o privire, dar bănui că era fetiţă.

Formă din nou destinaţia. Automobilul aşteptă până apăru o breşă în trafic, apoi intră pe autostradă şi se înscrise pe banda de viteză medie. Două minute mai târziu, apropiindu-se de tabăra Steaua Verde, dădu comanda de trecere pe banda de viteză minimă. Îmbrăcaţi cu rase şi cu glugile pe cap, cei cinci călugări mărşăluiau cu paşi rari şi solemni, formând un şir în faţa cortului. Se deplasau încoace şi încolo sub panoul anunţând că acolo se afla Tabăra de Caritate, dar atenţi să nu treacă dincolo de el. Pe pancartele cu vopseaua încă umedă scria:

ABANDONAŢI ORICE SPERANŢĂ
VOI
CARE INTRAŢI AICI.

Zerchi avusese de gând să oprească şi să discute cu ei, dar, având fata în automobil, se mulţumi să-i privească atent când trecu pe alături. Cu glugile raselor pe cap şi mergând ca într-o procesiune lentă şi funerară, novicii creau, într-adevăr, efectul dorit. Era puţin probabil că funcţionarii de la Steaua Verde se vor ruşina şi vor muta

tabăra mai departe de mănăstire, mai ales că un grup zgomotos de zurbagii, lucru de care ştia încă de când pornise de la abaţie, apăruse ceva mai devreme, proferând insulte şi aruncând cu pietre în pancartele purtate de pichetul format din călugări. Pe marginea autostrăzii erau parcate două maşini de poliţie, iar câţiva poliţişti stăteau în apropiere, urmărind totul cu chipuri impasibile. Întrucât grupul de zurbagii apăruse ca din senin, iar maşinile de poliţie sosiseră imediat după aceea, exact la vreme pentru a împiedica pe unul dintre ei să smulgă o pancartă din mâinile unui novice, şi întrucât un funcţionar de la Steaua Verde plecase valvârtej să obţină un ordin judecătoresc, abatele bănuia că acţiunea de şicanare fusese plănuită tot atât de atent ca şi demonstraţia de protest, tocmai pentru a permite funcţionarului să facă rost de actul oficial. Probabil că acesta va fi emis, dar, până când urma să fie pus în aplicare, abatele Zerchi nu intenţiona să-i retragă pe novici.

Aruncă o privire la statuia pe care muncitorii taberei o înălţaseră lângă poartă. Îl făcu să se cutremure. O recunoscu drept una dintre imaginile umane alcătuite din elemente disparate, derivate din teste psihologice pe eşantioane mari, în care subiecţilor li se dădeau desene şi fotografii ale unor persoane necunoscute şi li se puneau întrebări de genul: „Pe care aţi dori să-l cunoaşteţi?” sau „Care credeţi că ar fi părintele cel mai bun?” sau „Pe care l-aţi ocoli?” sau „Care credeţi că e criminal?” Din fotografiile alese ca fiind cele mai „iubite” sau cele mai „detestate”, în funcţie de întrebări, computerul formula, în urma rezultatelor testului de masă, o serie de „chipuri agreate” de oricine, fiecare capabile să evoce o judecată la prima vedere a personalităţii respective.

Zerchi observă cu groază că această statuie semăna în mod vădit cu unele dintre cele mai efeminate imagini prin care artişti mediocri ori submediocri deformaseră în mod tradiţional personalitatea lui Cristos. Chipul dulce-bolnăvicios, ochii goi de expresie, buzele trădând nemulţumirea şi braţele răsfirate în lături închipuind un gest de îmbrăţişare. Şoldurile îi erau late ca ale unei femei, iar

forma pieptului sugera existenţa sânilor, doar dacă nu era vorba cumva de faldurile veşmântului. Sfinte Dumnezeu al Golgotei, suspină abatele Zerchi, aşa Te vede gloata?

Doar făcând un mare efort îşi putea imagina statuia spunând: „Lăsaţi copiii să vină la mine”, văzând-o mai curând rostind: „Dispăreţi de lângă mine în focul etern, blestemaţilor”, ori biciuind zarafii şi alungându-i din Templu.

Ce întrebare li se pusese subiecţilor, pentru ca în mintea lor să se nască acest chip care să satisfacă sentimentele gloatei? Era un *christus* anonim. Explicaţia de pe soclul statuii spunea: ALINARE. Fără îndoială că funcţionarii de la Steaua Verde constataseră asemănarea acestei statui cu reprezentarea lui *christus,* tradiţional înfrumuseţată de artiştii proşti. Numai că acum o aruncaseră pe platforma unui camion, cu un steag roşu legat de un deget, iar asemănarea dorită era greu de dovedit.

Fata ţinea o mână pe clanţa portierei; urmărea tabloul de comandă al automobilului. Zerchi formă repede BANDA DE VITEZĂ. Automobilul ţâşni din nou înainte. Ea îşi luă mâna de pe clanţă.

— O mulţime de vulturi astăzi, spuse el încet, aruncând o privire pe geam.

Fata rămăsese cu chipul împietrit. O privi cercetător o clipă.

— Ai dureri, fiica mea?

— N-are importanţă.

— Oferă-le Cerului, copilă.

Ea îl măsură cu răceală.

— Crezi că-i va aduce bucurie lui Dumnezeu?

— Dacă tu le oferi, da.

— Nu pot înţelege un Dumnezeu care se bucură de durerea copilului meu!

Preotul se crispă.

— Nu, nu! Nu durerea îl bucură pe Dumnezeu, copila mea. Cerul se bucură de puterea sufletului în credinţă şi speranţă şi dragoste, *în ciuda* suferinţelor trupeşti. Durerea e aidoma ispitei negative. Dumnezeu nu se bucură de ispitele care vatămă trupul; El se bucură atunci când

sufletul se înalţă dincolo de ispită şi spune: „Pleacă, Satana.” E acelaşi lucru cu durerea, care e adesea o ispită spre disperare, furie, pierdere a credinţei…

— Nu-ţi mai bate gura degeaba, părinte. Eu nu mă plâng. Copilul însă, da. Numai că el nu-ţi înţelege predica. Dar îl doare. Poate suferi, dar nu poate să înţeleagă.

La asta ce pot răspunde? se întrebă, mut, Zerchi. Să-i mai spun o dată că Omului i s-a oferit o nepăsare divină, dar a renunţat la ea în Eden? Că acest copil era o celulă din Adam şi, prin urmare… Era adevărat, dar ea avea un copil bolnav, suferea şi n-ar fi vrut să-l asculte.

— N-o face, fiica mea. Te rog să n-o faci.

— O să mă mai gândesc, spuse ea cu răceală.

— Demult, când eram copil, am avut o pisică, murmură rar abatele. Era de fapt un motan mare şi cenuşiu, cu omoplaţi solizi ca de buldog, iar capul şi gâtul la fel, şi avea acea insolenţă lenevoasă care le face pe unele pisici să arate ca însuşi Diavolul. Era un motan în stare pură. Te pricepi la pisici?

— Puţin.

— Cei care le iubesc nu se pricep la pisici. Nu poţi iubi *toate* pisicile dacă le cunoşti, iar cele pe care le poţi iubi, dacă le cunoşti, sunt acelea care nu plac iubitorilor de pisici. Zeke era exact tipul ăsta de pisică.

— Asta are o morală, nu? Fata îl urmărea bănuitoare.

— Numai că l-am ucis.

— Încetează. Nu mă interesează, indiferent ce-ai spune.

— L-a lovit un camion şi i-a strivit picioarele dinapoi. S-a târât în beci. Din când în când scotea câte-un sunet, aşa cum fac pisicile când se încaieră, şi se zbătea puţin. „Ar trebui omorât”, îmi ziceau mereu ai mei. După câteva ore a ieşit târâş. Mieunând, cerând ajutor. „Trebuie distrus,” spuneau ai mei. N-am vrut să-i las s-o facă. Spuneau că-i o cruzime să-l las să trăiască. Până la urmă, am zis că o voi face chiar eu, dacă tot trebuia. Am luat o puşcă şi un hârleţ şi l-am dus la marginea pădurii. L-am întins pe pământ cât am săpat groapa. Apoi l-am împuşcat în cap. Puşca era de calibru mic. Zeke s-a zvârcolit de câteva ori, apoi s-a ridicat

şi a început să se târâie către nişte tufe. L-am împuşcat din nou. A rămas nemişcat, de aceea am crezut că murise şi l-am pus în groapă. După ce am pus peste el câteva hârleţe de pământ, Zeke s-a ridicat şi a ieşit din groapă, începând să se târâie din nou către tufiş. Eu plângeam mai tare decât motanul. A trebuit să-l ucid cu hârleţul. A trebuit să-l pun înapoi în groapă şi să folosesc lama hârleţului ca pe un satâr şi, cât l-am hăcuit, Zeke s-a zbătut. Mai târziu, mi s-a spus că era doar reflexul nervilor spinali, dar eu n-am crezut. Voia să ajungă la tufişurile acelea şi să moară ca o pisică, numai să fie lăsat în pace – în *demnitate.* Zeke n-a fost decât o pisică, dar...

— Taci! şuieră ea.

— ...dar până şi păgânii din antichitate băgaseră de seamă că Natura nu-ţi cere nimic fără să te fi pregătit ea însăşi pentru poverile pe care trebuie să le suporţi. Dacă acest lucru e valabil chiar şi pentru o pisică, atunci nu e cu atât mai adevărat pentru o fiinţă înzestrată cu voinţă, intelect şi raţiune? Asta, indiferent ce crezi despre Dumnezeu...

— Taci, lua-te-ar naiba, taci odată! şuieră ea.

— Dacă sunt puţin brutal, spuse preotul, o fac pentru tine, nu pentru copil. Copilul, aşa cum zici, nu poate înţelege. Iar tu, după cum spui, nu te plângi. Prin urmare...

— Prin urmare, îmi ceri să mor încet şi să...

— Ba nu! Nu ţi-o cer eu. Ca preot al lui Dumnezeu, îţi *poruncesc* prin autoritatea Atotputernicului Dumnezeu să-ţi iei mâna de pe copil, să nu oferi viaţa lui ca sacrificiu unui zeu fals al mizericordiei expeditive. Eu nu te sfătuiesc, eu te conjur şi-ţi poruncesc în numele lui Cristos Regele. Ţi-e limpede?

Dom Zerchi nu mai vorbise niciodată cu o asemenea voce, şi uşurinţa cu care îi veneau cuvintele pe buze îl surprinse până şi pe el. Continuă să o privească, până ce fata îşi coborî ochii în pământ. Vreme de o clipă se temuse că ea îi va râde în faţă. În aceste vremuri, când Sfânta Biserică dădea de înţeles că autoritatea sa era încă supremă peste toate naţiunile şi superioară autorităţii

statelor, oamenii se simţeau îndemnaţi să pufnească în râs. Şi cu toate astea, încrâncenată din pricina copilului muribund, fata simţise seriozitatea din tonul poruncitor. Comisese o brutalitate încercând s-o convingă cu vorba bună, iar acum îi păru rău. Printr-o poruncă simplă şi directă putea realiza mai multe decât prin insistenţă. Acum fata avea nevoie de un glas autoritar, mai mult decât de convingere. Zerchi îşi dădu seama de asta din felul cum se muiase, deşi îi adresase ordinul cu o voce cât se poate de blândă.

Intrară în oraş. Zerchi opri pentru a trimite o scrisoare, apoi zăbovi câteva minute la Biserica Sfântul Mihai pentru a discuta cu părintele Selo problema refugiaţilor, mai opri o dată la Departamentul pentru Apărare Zonală să obţină o copie după ultima circulară privind apărarea locală. De fiecare dată când se întorsese la maşină crezuse că n-o va mai găsi pe fată, însă ea îl aşteptase mereu tăcută, cu copilul în braţe şi privind în gol.

— Vrei să-mi spui şi mie unde aveai de gând să mergi, copila mea? întrebă el în cele din urmă.

— Nicăieri. M-am răzgândit.

Dom Paulo zâmbi.

— Dar păreai foarte hotărâtă să ajungi în oraş.

— Las-o baltă, părinte. M-am răzgândit.

— Bine. Atunci mergem înapoi acasă. De ce nu le laşi pe surori să se ocupe câteva zile de fiica ta?

— O să mă mai gândesc.

Automobilul goni înapoi spre abaţie. Când se apropiară de tabăra Steaua Verde, îşi dădu seama că se întâmpla ceva. Demonstranţii nu-şi mai făceau turul obişnuit. Stăteau adunaţi laolaltă şi păreau să discute cu poliţiştii şi cu încă un bărbat pe care Zerchi nu-l recunoscu. Trecu pe banda de viteză redusă. Unul dintre novici văzu automobilul, îl recunoscu şi începu să facă semne cu pancarta. Dom Zerchi nu avea de gând să oprească atâta vreme cât fata era în maşină, însă unul dintre poliţişti se aşeză în faţă şi semnaliză cu bastonul de dirijarea traficului către detectorii de obstacole ai vehiculului; autopilotul reacţionă imediat şi

opri motorul. Îi făcu semn să scoată maşina pe marginea autostrăzii. Zerchi nu avu încotro. Cei doi poliţişti se apropiară, se opriră să-şi noteze numerele de înmatriculare şi-i cerură actele. Unul dintre ei se uită lung la fată şi la copil, observând biletele roşii. Celălalt flutură din mână către demonstranţii care stăteau locului.

— Deci dumneata eşti autorul întregii poveşti, nu? mârâi el către abate. Uite, domnul în tunică cenuşie de colo are o veste pentru dumneata. Te sfătuiesc să te porţi frumos. Arătă cu capul către un mic trepăduş de la tribunal care veni înţepat spre ei.

Copilul începu să plângă din nou. Mama se frământă, incapabilă să-şi găsească liniştea.

— Domnilor poliţişti, fata asta şi copilul nu se simt bine. Sunt de acord cu hotărârea tribunalului, dar vă rog să ne lăsaţi să ajungem la abaţie. După aceea mă voi întoarce.

Poliţistul se uită din nou la fată.

— Doamnă, ce ziceţi?

Ea privi lung spre tabără şi măsură din ochi statuia care străjuia intrarea.

— Cobor aici, le spuse ea fără nici o inflexiune în glas.

— Aşa e mai bine, doamnă, spuse poliţistul uitându-se cu subînţeles la biletele roşii.

— Nu! Dom Zerchi o prinse de braţ. Copilo, îţi interzic.

Cu o mişcare fulgerătoare, poliţistul îl înşfăcă pe preot de încheietură.

— Dă-i drumul! se răsti el, apoi, adresându-se fetei, vocea îi deveni blândă: Doamnă, sunteţi cumva sub tutela lui?

— Nu.

— Cum de-ţi permiţi să-i interzici doamnei să coboare? întrebă autoritar poliţistul. *Domnule,* curând o să ne pierdem răbdarea, şi-ar fi mai bine...

Zerchi nu-l luă în seamă şi-i vorbi grăbit fetei. Ea scutură din cap.

— Măcar copilul. Lasă-mă să duc copilul la surori. Insist...

— Doamnă, e copilul dumneavoastră? întrebă poliţistul. Fata coborâse deja din automobil, dar Zerchi reţinu copilul.

— E al meu, spuse fata, însoţindu-şi răspunsul cu o încuviinţare din cap.
— Vă ţine prizonieră sau ostatecă?
— Nu.
— Doamnă, ce vreţi să faceţi?
Ea rămase tăcută.
— Treci înapoi în automobil, îi spuse Zerchi.
— *Termină cu tonul ăsta, domnule!* strigă cu voce lătrătoare poliţistul. Doamnă, ce-i cu copilul?
— Coborâm amândouă aici.
Zerchi trânti portiera şi încercă să pornească motorul, dar poliţistul băgă mâna fulgerător pe fereastră, apăsă pe butonul ANULARE şi luă cheile.
— Tentativă de răpire? mârâi celălalt poliţist.
— Probabil, răspunse primul şi deschise portiera. Dă-le drumul femeii şi copilului.
— Să le las să fie asasinate aici? întrebă abatele. Va trebui să mă convingeţi cu forţa.
— Du-te pe cealaltă parte a maşinii, Fal.
— *Nu!*
— Aşa, să simţi bastonul subsuoară. Gata, *trage!* S-a rezolvat, doamnă – uitaţi copilul. Nu, cred că nu veţi putea cu cârjele. *Cors?* Unde-i Cors? Hei, doctore!
Abatele Zerchi surprinse chipul cuiva cunoscut strecurându-se prin mulţime.
— Ridică fetiţa cât îl ţinem pe trăsnitul ăsta, te rog.
Doctorul şi preotul schimbară o privire în tăcere, apoi poliţiştii luară fetiţa din automobil. Poliţiştii îi eliberară mâinile. Unul dintre ei se întoarse şi se văzu blocat şi înconjurat de novicii care ţineau pancartele sus. Interpretă pancartele drept potenţiale arme şi duse grăbit mâna către pistol.
— Înapoi! se răsti el.
Luaţi prin surprindere, novicii se retraseră.
— Dă-te jos!
Abatele coborî din automobil. Se trezi faţă în faţă cu funcţionarul rotofei de la tribunal. Acesta îl bătu uşor pe braţ cu o hârtie împăturită.

— V-i s-a trimis un ordin de interzicere pe care tribunalul m-a însărcinat să vi-l citesc şi explic. Poftiţi exemplarul pe care-l puteţi păstra. Poliţiştii sunt martori că v-a fost prezentat, deci nu vă puteţi opune...

— Aha, dă-l încoace.

— Aşa trebuia să vă comportaţi de la început. Tribunalul vă comunică următoarele: „Întrucât reclamantul susţine că s-a comis o tulburare a ordinii publice...”

— Aruncaţi pancartele în pubela aceea cu cenuşă, le porunci Zerchi novicilor săi, dacă nu se opune cineva. Apoi urcaţi în automobil şi aşteptaţi-mă. Nu dădu nici o atenţie citirii ordinului, în schimb se apropie de poliţişti. Slujbaşul tribunalului se ţinu după el, continuând lectura cu o voce monotonă şi supărătoare. Sunt arestat?

— Vedem noi.

— „...să se prezinte în tribunal la data sus menţionată pentru a indica motivele pentru care s-a obstrucţionat...”

— Există vreo acuzaţie anume?

— Am putea găsi vreo patru-cinci care să ţină, dacă vrei neapărat.

Cors apăru pe poartă. Femeia şi copilul fuseseră conduse în interiorul taberei. Doctorul avea pe chip o expresie gravă, dacă nu chiar de vinovăţie.

— Ascultaţi, părinte, spuse el, ştiu părerea dumneavoastră, dar...

Abatele Zerchi îl lovi pe doctor cu o directă fulgerătoare de dreapta, exact la figură. Luat pe neaşteptate şi dezechilibrat, doctorul se prăbuşi în fund în mijlocul drumului. Se uită în jur uimit. Pufni de câteva ori. Deodată, din nas începu să-i curgă un firicel de sânge. Poliţiştii îl prinseră pe Zerchi şi-i ţintuiră braţele la spate.

— „...şi dacă nu se prezintă...” bodogăni mai departe slujbaşul, „pentru ca o hotărâre judecătorească pro confesso...”

— Duceţi-l la maşină, spuse unul dintre poliţişti.

Aceştia nu-l conduseră la maşina lui, ci către maşina de poliţie.

— Judecătorul o să se arate cam dezamăgit de purtarea

ta, îi spuse acru poliţistul. Acum stai locului şi nu te clinti. Dacă mai faci o mişcare, îţi pun cătuşele.

Abatele şi poliţistul aşteptară lângă maşină cât slujbaşul, doctorul şi celălalt poliţist avură o discuţie pe alee. Cors îşi ţinea o batistă apăsată pe nas.

Discutară vreo cinci minute. Din cale-afară de ruşinat, Zerchi îşi lipi fruntea de portiera rece a maşinii şi încercă să se roage. Îi păsa prea puţin ce hotărâre aveau să ia ceilalţi. Fata şi copilul nu-i ieşeau din minte. Era sigur că fata fusese pe punctul de a se răzgândi, având nevoie doar de un îndemn: *Eu, preot al lui Dumnezeu, te implor,* şi de bunăvoinţa de a-şi pleca urechea – numai dacă n-ar fi asistat la scena în care „preotul lui Dumnezeu” fusese lesne înfrânt de „poliţistul lui Cezar”. Niciodată nu i se păruse mai irealizabilă Regalitatea lui Cristos.

— Gata, domnule. Mare noroc ai avut, asta-i limpede.

Zerchi ridică ochii spre poliţist.

— Poftim?

— Doctorul Cors refuză să depună plângere. Spune că o merita. De ce l-ai lovit?

— Întrebaţi-l pe el.

— Am făcut-o. Acum încerc să iau o hotărâre dacă e cazul să te luăm cu noi ori să-ţi dăm o citaţie. Funcţionarul de la tribunal susţine că eşti bine cunoscut prin zonă. Cu ce te ocupi?

Zerchi roşi.

— Asta nu înseamnă nimic pentru dumneata? Îşi duse mâna la crucea care-i atârna la piept.

— Nu, dacă cel care-o poartă loveşte pe cineva în plină figură. Ce ocupaţie ai?

Zerchi făcu uitate şi ultimele vestigii de mândrie.

— Sunt abatele Fraţilor Sfântului Leibowitz de la abaţia ce-o vezi în apropiere.

— Şi asta îţi dă dreptul de a molesta pe cineva?

— Regret. Dacă doctorul Cors vrea să mă asculte, îi voi cere scuze. Dacă-mi daţi o citaţie, promit că voi veni.

— Fal?

— Închisoarea-i plină de persoane refugiate.

— Ascultă, dacă facem toată chestia asta uitată, promiţi să nu te mai apropii de locul ăsta şi să-ţi ţii oamenii la treburile lor?

— Da.

— Bine, atunci. Poţi pleca. Dar dacă mai să treci pe-aici şi îndrăzneşti măcar să scuipi, ai *încurcat-o.*

— Mulţumesc.

Când trecură cu automobilul prin dreptul parcului, auzi de undeva muzica unei flaşnete; privind în urmă, Zerchi văzu caruselul învârtindu-se. Unul dintre poliţişti îşi şterse faţa, îl bătu pe umăr pe slujbaşul de la tribunal, apoi se urcară cu toţii în maşini şi plecară. Cu toate că-i avea pe cei cinci novici în automobil, Zerchi se simţea singur şi apăsat de ruşine.

Capitolul 29

— Cred că ţi s-a mai atras atenţia în privinţa firii impulsive?! îl cercetă părintele Lehy pe păcătos.

— Da, Părinte.

— Îţi dai seama că intenţia a fost aproape ucigaşă?

— Nu am vrut să ucid.

— Încerci să-ţi cauţi scuze? întrebă duhovnicul.

— Nu, părinte. Am vrut să provoc durere. Mă acuz că am încălcat spiritul celei de-A Cincea Porunci cu gândul şi cu fapta, şi că am păcătuit faţă de dragostea de semeni şi dreptate. Am atras ruşinea şi vina asupra funcţiei mele.

— Înţelegi că ai încălcat jurământul de a nu recurge niciodată la violenţă?

— Da, părinte. Regret amarnic.

— Şi singura circumstanţă atenuantă e că ai văzut roşu dinaintea ochilor şi ai lovit? Ţi se întâmplă des să abdici de la comandamentele raţiunii?

Întrebările inchizitoriale continuară, cârmuitorul abaţiei rămânând în genunchi, iar stareţul stând în picioare şi judecându-şi stăpânul.

— Bine, spuse părintele Lehy în cele din urmă, drept penitenţă promite să rosteşti...

Zerchi mai zăbovi o oră şi jumătate până să ajungă la capelă, dar doamna Grales încă îl aştepta. Stătea în genunchi, într-o strană de lângă confesional şi părea pe jumătate adormită. Ruşinat de sine însuşi, abatele sperase să n-o mai găsească în capelă. Înainte de a putea s-o asculte, trebuia să-şi facă penitenţa. Îngenunche lângă altar şi-i trebuiră douăzeci de minute să-şi termine de spus rugăciunile pe care părintele Lehy i le dăduse drept canon pentru acea zi, dar, când se întoarse către confesional, doamna Grales era tot acolo. I se adresă de două ori până să-l audă şi, când se ridică, o văzu împleticindu-se puţin. Ea se opri o clipă să pipăie faţa lui Rachel, cercetându-i pleoapele şi buzele cu degete uscate.

— Ai păţit ceva, fiica mea? întrebă abatele.

Femeia ridică ochii spre ferestrele înalte. Privirea ei dădu roată tavanului boltit.

— Da, părinte, şopti ea. Îl simt pe Necuratul prin preajmă, zău. Necuratu-i aproape, tare aproape de noi. Simt nevoia să mă spovedesc, părinte... şi mai e ceva.

— Altceva, doamnă Grales?

Se aplecă spre el şi-i şopti ţinând mâna la gură:

— Trebuie să-i caut iertare şi Lui.

Preotul tresări imperceptibil.

— Cui? Nu înţeleg.

— Iertare... Lui, care m-a făcut aşa cum sunt, scânci ea. Apoi pe buze îi apăru un zâmbet larg. Eu... eu nu L-am iertat niciodată.

— Să-L ierţi pe Dumnezeu? Cum îndrăzneşti? El este drept. El e Dreptatea, El e Iubirea. Cum poţi spune...?

Îi ceru iertare din priviri.

— Nu poate o femeie bătrână să-L ierte puţin pentru Dreptatea Lui? Înainte de a cere iertare pentru ea însăşi?

Dom Zerchi îşi înghiţi nodul din gât. Aruncă o privire către umbra cu două capete profilată pe pardoseală. Forma aceea sugera o Dreptate îngrozitoare. Nu reuşi să-i găsească vină pentru că alesese cuvântul *iertare.* În lumea ei simplă, era posibil ca dreptatea, la fel ca şi nedreptatea, să fie iertată, ca Omul să-i acorde iertare lui Dumnezeu, tot aşa cum Dumnezeu putea să-l ierte pe Om. Fie cum zice ea, şi rabd-o, Doamne, gândi el, şi-şi netezi stola.

Femeia făcu o plecăciune către altar înainte de a intra amândoi în confesional şi preotul băgă de seamă că atunci când îşi făcea cruce, mâna ei atingea şi fruntea lui Rachel, nu numai pe-a ei. Dădu în lături perdeaua groasă, trecu în partea sa şi şopti printre zăbrele:

— Ce doreşti, fiica mea?

— Binecuvântare, Părinte, pentru c-am păcătuit...

Femeia vorbea poticnit. Nu reuşea s-o vadă bine prin reţeaua deasă care acoperea grila. Se auzea doar scâncetul slab şi ritmat al Evei. Acelaşi, acelaşi, veşnic la fel, şi nici măcar o femeie cu două capete nu putea găsi căi noi de a ieşi în calea răului, nereuşind decât să calce pe urmele

Originalului şi să-l maimuţărească. Simţind încă ruşinea propriei sale purtări faţă de fată, poliţişti şi Cors, îi veni greu să se concentreze. Cu toate acestea, cât timp ascultă confesiunea, mâinile îi tremurară. Din cauza grilei, ritmul vorbelor ajungea amorţit şi înfundat până la el, precum bubuitul îndepărtat al unor baroase. Cuie bătute în palmă, străpungând lemnul. Ca *alter Christus,* vreme de o clipă simţi apăsarea fiecărei poveri înainte de a o da Celui care le răbda pe toate. Era vorba de omul ei. Erau lucruri secrete şi pângărite, evenimente care meritau învelite în ziare vechi şi îngropate la adăpostul nopţii. Faptul că nu reuşea să înţeleagă decât o parte dintre ele părea să facă ororile şi mai cumplite.

— Dacă încerci să-mi spui că eşti vinovată de păcatul avortului, şopti el, trebuie să te anunţ că iertarea îţi poate fi acordată doar de episcop, iar eu...

Tăcu. Se auzi un muget îndepărtat şi mârâitul pufnit al rachetelor lansate de pe poligon.

— Cel Rău! Cel Rău! scheună bătrâna.

Simţi un fior în creştetul capului: o tresărire de spaimă dementă.

— Repede! Un act de pocăinţă! murmură el. Zece Ave Maria, zece Tatăl Nostru drept pedeapsă. Va trebui să-ţi repeţi confesiunea cu altă ocazie, dar, deocamdată, un Act de Păcăinţă.

O auzi şopotind de cealaltă parte a grilei. Grăbit, rosti o rugăciune pentru iertarea de păcate: *Te absolvat Dominus Jesus Christus; ego autem eius auctoritate te absolvo ab omni vinculo... Denique, si absolvi potes, expeccatis tuis ego te absolvo in Nomine Patris...*

Înainte de a încheia, prin perdeaua groasă a confesionalului se strecură o sclipire. Ea crescu tot mai mult în intensitate, până când în interiorul confesionalului se făcu lumină ca la amiază. Din perdea începu să iasă fum.

— Aşteaptă, *aşteaptă!* şuieră el. Aşteaptă până se stinge.

— aşteaptă aşteaptă până se stinge, răsună o voce stranie şi moale venind de dincolo de grilaj. Nu era vocea doamnei Grales.

— Doamnă Grales? Doamnă Grales?

Ea îi răspunse într-un murmur somnoros, împleticit:

— N-am vrut să... niciodată n-am vrut să... nu iubesc... Iubire... Glasul i se stinse. Nu era aceeaşi voce care-i răspunsese cu câteva momente mai devreme.

— Hai, *repede, fugi!*

Fără să mai aştepte pentru a vedea dacă-i ascultase sfatul, ţâşni afară din confesional şi alergă pe intervalul dintre bănci către altarul secundar. Lumina mai pălise, dar încă ardea pielea cu strălucirea ei orbitoare ca a soarelui la amiază. *Câte secunde au mai rămas?* Biserica se umpluse de fum.

Intră valvârtej în sanctuar, se împiedică de prima treaptă, socoti asta drept o îngenunchere şi se duse la altar. Cu mâini tremurânde, luă de pe tabernacul ciboriul plin cu trupul lui Cristos, făcu din nou o genuflexiune în faţa Sfintei Fecioare, înşfăcă trupul lui Dumnezeu şi încercă să scape cu fuga.

Clădirea se prăbuşi asupra lui.

Când se trezi, în jur nu văzu decât praf. De la brâu în jos, era ţintuit la pământ. Zăcea pe burtă în moloz şi încercă să se mişte. Un braţ îi rămăsese liber, însă celălalt îi fusese prins sub greutatea care îl apăsa. În mâna încă liberă ţinea ciboriul, dar în cădere îl înclinase, şi capacul se desprinsese, astfel că pe pământ se vărsaseră câteva dintre cuminecături.

Suflul exploziei îl azvârlise din biserică, socoti el. Zăcea pe nisip şi văzu resturile unei tufe de trandafiri acoperite de moloz. O floare rămăsese încă prinsă de crenguţă – era un exemplar de *salmon armenians,* remarcă el. Petalele erau pârlite.

Din cer răzbătea un vuiet intens de motoare şi prin praful care plutea în aer sclipeau când şi când lumini albăstrui. La început nu simţi nici o durere. Încercă să-şi întoarcă puţin capul pentru a arunca o privire la monstrul care îl ţintuia la pământ, dar îl străfulgerară durerile. Ochii i se împăienjeniră. Strigă moale. Nu voi să mai privească peste umăr. Fusese prins sub cinci tone de pietre. Ele înghiţiseră

ceea ce-i mai rămăsese din partea de jos a corpului.

Începu să adune cuminecăturile una câte una. Îşi mişcă braţul liber cu fereală. Precaut, le culese din nisip. Vântul ameninţa să împrăştie bucăţelele din trupul lui Cristos în toate părţile. Măcar m-am străduit, Doamne, gândi el. Îi mai trebuie cuiva ultima împărtăşanie? Ultima grijanie? Va trebui să se târâie până la mine, dacă are nevoie. Dar o mai fi rămas cineva în viaţă?

Nu reuşi să audă nici o voce, totul era acoperit de vuietul îngrozitor.

Un firicel de sânge îi curgea în ochi. Şi-l şterse cu mâneca pentru a nu păta anafura cu degetele însângerate. Nu e sângele care trebuie, Doamne, e al meu, nu al Tău. *Dealba me.*

Recuperă mai toate bucăţile împrăştiate, dar la câteva, răzleţite de vânt, nu putea ajunge. Se întinse după ele, dar văzu negru înaintea ochilor, cât pe ce să-şi piardă cunoştinţa.

— *Isuse Maria Iosif! Ajutor!*

Auzi o şoaptă slabă, îndepărtată şi abia perceptibilă, pe jumătate acoperită de urletele ce veneau din cer. Era vocea stranie şi dulce pe care o auzise în confesional care îi reluă iarăşi cuvintele ca un ecou:

— isuse maria iosif ajutor

— *Poftim?* strigă el.

Strigă de câteva ori, dar nu mai primi răspuns. Praful începuse să se aştearnă pe pământ. Puse capacul pe ciboriu pentru a împiedica nisipul să se amestece cu anafura. Rămase nemişcat o vreme şi-şi ţinu ochii închişi.

Nenorocirea e că, atunci când eşti preot, trebuie să urmezi sfaturile pe care le dai altora. *Natura nu-ţi cere nimic fără să te fi pregătit ea însăşi pentru poverile pe care trebuie să le suporţi.* Asta mi-e răsplata pentru că i-am spus vorbele Stoicului înainte de a i le fi spus pe cele ale lui Dumnezeu, gândi el.

Durerile erau suportabile, dar simţea o mâncărime îngrozitoare în partea de trup rămasă prizonieră sub dărâmături. Încercă să se scarpine; degetele nu întâlniră

decât piatră colţuroasă. Strânse degetele în jurul unei pietre, apoi, după un moment, se cutremură şi-şi retrase mâna. Terminaţiile nervoase vătămate lansau cereri nebuneşti să fie scărpinate. Se simţi lipsit de demnitate.

Ei, doctore, cum de n-ai ştiut că mâncărimea e un rău mai cumplit decât durerea?

Gândul îl făcu să râdă puţin. Hohotul aduse cu sine o nouă întunecare a privirii. Se târî spre lumină, însoţit de urletul cuiva. Îşi dădu seama dintr-o dată că urletul era al lui. Îl cuprinse spaima. Mâncărimea se transformase în chin, dar urletele fuseseră produse de groaza în stare pură, nu de durere. Acum chiar şi respiraţia devenise un calvar. Chinul persistă, însă îl putea îndura. Groaza crescuse din acel ultim sentiment de beznă cumplită. Ea părea să plutească nemiloasă în jurul lui, să-l inunde, aşteptându-l hămesită – o poftă neagră, de neostoit, doritoare de suflete. Durerea o mai putea îndura, dar acel Întuneric Îngrozitor, nu. Ori poseda ceva necuvenit, ori aici rămăsese ceva nefăcut. De îndată ce se va lăsa să cadă pradă beznei, nu va mai putea face sau desface nimic.

Ruşinat de sentimentul de frică, încercă să se roage, dar rugăciunile păreau oarecum păcătoase – ca nişte scuze, dar nu asemeni implorărilor – ca şi cum ultima rugăciune fusese deja spusă, iar ultimul imn de slavă ar fi fost deja cântat. Teama nu se risipi. Încercă să o convingă cu vorba bună. Ai mai văzut oameni murind, Jeth. Mulţi. Pare uşor. Se sting încet, iar apoi mai e un ultim spasm, şi gata. Bezna aceea înnegurată – golul dintre *Aham* şi *Asti* – cel mai întunecat Styx, abis între Dumnezeu şi Om. Ascultă, Jeth, tu chiar crezi că există Ceva dincolo de beznă, nu? Atunci de ce tremuri atât?

În minte îi veni un vers din *Dies Irae,* care nu-i dădu pace:

Quid sum miser tunc dicturus?
Quem patronam rogaturus,
Cum vix justus sit securus?

— Ce-ar trebui să spun eu, cel lovit? Cui să-i cer să-mi fie protector, când nici omul cel *drept* nu-şi află siguranţa? *Vix securus?* De ce „abia pus la adăpost”? E sigur că El nu i-ar osândi pe cei drepţi? Atunci, de ce tremuri?

Zău, doctore Cors, răul la care merita să te referi nu era suferinţa, ci teama care nu-şi afla originea în suferinţă. *Metus doloris.* Pune-o alături de echivalentul ei pozitiv, aspiraţia după starea de siguranţă, după Eden şi aşa ai putea afla „rădăcina răului”, doctore Cors. Reducerea suferinţei şi creşterea siguranţei vieţii erau ţintele de dorit ale societăţii şi ale lui Cezar. Mai apoi însă au devenit doar scopuri şi reazem unic al legii – o pervertire. Şi atunci, în mod inevitabil, căutându-le exclusiv pe ele, noi, oamenii, am descoperit doar reversul: suferinţa extremă şi siguranţa minimă.

Ceea ce aduce nenorocirea pe lume este vorba *eu.* Încearcă asta pe propria-ţi piele, doctore Cors. Trei de eu: Adam, Omul, noi. Nici un „rău lumesc”, în afară de acela care este adus în lume de către Om – eu tu Adam noi – cu puţin ajutor de la părintele minciunii. Învinovăţeşte totul, învinovăţeşte-l chiar pe Dumnezeu, dar, vai, nu mă învinovăţi *pe mine.* Singurul rău de pe lume, *în clipa asta,* este că lumea nu mai există. Ce-a făurit durerea?

Râse încet din nou, şi întunericul sosi nechemat.

— Eu noi Adam, dar Cristos, Om eu; Eu noi Adam, dar Cristos, Om eu, spuse el cu voce tare. Ştii ceva, Pat? Ei ar... Împreună... mai curând s-ar lăsa crucificaţi de ea, dar nu singuri... când sângerează... vor tovărăşie. Fiindcă... Fiindcă asta e. Tocmai de aceea îl vrea Satana pe Om plin de Iad. Vreau să spun că din pricina asta Satana vrea ca Iadul să fie plin de Om. Pentru că Adam... Şi totuşi, Cristos... Dar şi eu... Ascultă, Pat...

De astă dată îi trebui mai multă vreme să alunge Întunericul, dar trebuia să-l lămurească pe Pat înainte de a pătrunde pe deplin în beznă.

— Ascultă, Pat, fiindcă... de ce i-am spus că fetiţa trebuie să... de aceea eu. Cu alte cuvinte. Vreau să spun că Isus nu i-a cerut niciodată cuiva să facă altceva decât a făcut el. La

fel ca şi de ce eu. De ce nu pot să plec. Pat?

Clipi de câteva ori. Pat dispăru. Lumea se închegă la loc, iar întunericul se risipi. Fără să-şi dea seama cum, reuşise să descopere lucrul de care se temea. Era vorba de ceva ce trebuia să împlinească înainte ca Întunericul să-l înghită pentru vecie. *Doamne Dumnezeule, lasă-mă să trăiesc atât cât să împlinesc.* Se temea să nu moară înainte de a fi acceptat tot atâta suferinţă cât copila aceea care n-o putea înţelege, copila pe care încercase s-o salveze pentru alte suferinţe – ba nu, nu *pentru* aşa ceva, ci în ciuda suferinţei. Îi poruncise mamei în numele lui Cristos. Nu greşise. Dar acum se temea să nu alunece în întuneric înainte de a fi îndurat atât cât îl putea ajuta Dumnezeu să îndure.

Quem patrdnum rogaturus,
Cum vix justus sit securus?

Fie, atunci, pentru copilă şi pentru mamă. Ceea ce cer altuia trebuie să accept şi eu. *Fas est.*

Hotărârea păru să-i mai aline durerea. Zăcu liniştit o vreme, apoi privi din nou uşor către mormanul de pietre. *Mai mult* de cinci tone. Optsprezece secole de pietre. Suflul desfăcuse criptele, pentru că observă câteva oase prinse între dărâmături. Bâjbâi cu mâna liberă, dădu de ceva neted şi, în cele din urmă, îl desprinse. Îi dădu drumul pe nisip alături de ciboriu. Falca lipsea, însă craniul era intact, cu excepţia unei găuri în frunte, din care ieşea o bucată de lemn uscat şi pe jumătate mâncat de vreme. Păreau a fi resturile unei săgeţi. Ţeasta părea foarte veche.

— Frate, şopti el, pentru că în acele cripte nu putea fi îngropat decât un călugăr al Ordinului.

Ce faci pentru ei, Osule? Îi înveţi să citească şi să scrie? Îi ajuţi să reconstruiască şi să refacă o cultură? Ţi-ai făcut datoria să-i avertizezi că lumea n-ar putea fi niciodată Eden? Sigur că da, Osule, gândi el, şi făcu cruce cu degetul pe frunte. Pentru toate strădaniile tale, te-au răsplătit cu o săgeată între ochi. Fiindcă sunt mai bine de cinci tone şi optsprezece secole de piatră în spatele meu. S-ar putea să

fie aproape două milioane de ani acolo – încă de la primul dintre *Homo inspiratus.*

Auzi vocea din nou – dulcea voce-ecou care-i răspunsese cu câtva timp în urmă. De data asta suna ca un soi de lălăială de copil: „la la la, la-la-la...”

Deşi părea să fie acelaşi glas pe care-l auzise în confesional, sigur nu putea fi al doamnei Grales. Dacă ar fi apucat să iasă la vreme din capelă, ea l-ar fi iertat pe Dumnezeu şi ar fi dat fuga acasă – şi te rog să ierţi inversarea, Doamne. Dar nici nu mai era sigur că era o răsturnare. Ascultă, Os Bătrân, trebuia să-i spun asta lui Cors? Ascultă, dragul meu Cors, de ce nu-l ierţi pe Dumnezeu că îngăduie existenţa durerii? Dacă el nu ar îngădui-o, curajul uman, bravura, nobleţea şi sacrificiul de sine ar fi nişte noţiuni lipsite de sens. Pe de altă parte, ai rămâne fără slujbă, Cors.

Poate că asta am uitat să spunem, Osule. Bombele şi accesele de turbare, atunci când în lume a crescut înverşunarea că ea nu semăna cu Edenul pe jumătate uitat. Furia era îndreptată în primul rând împotriva lui Dumnezeu. Ascultă Omule, trebuie să renunţi la înverşunare – „să acorzi iertăciune lui Dumnezeu”, cum ar zice ea – înainte de toate; înaintea iubirii.

Dar bombe şi accese de turbare. Ele nu iartă.

O vreme, dormi. Un somn natural, nu acea scufundare a minţii în nimicnicia Întunericului. Veni şi ploaia, care alungă praful. Când se trezi, nu mai era singur. Îşi ridică obrazul din noroi şi privi cruciş spre ei. Trei dintre ei stăteau pe movila de moloz şi-l fixau cu o solemnitate funerară. Făcu o mişcare. Ei îşi desfăcură aripile şi ţistuiră agitaţi. Azvârli cu o pietricică în direcţia lor. Doi dintre ei îşi luară zborul şi se ridicară în aer să dea roată, dar al treilea rămase locului, făcând un soi de dans înfoiat şi privindu-l cu un aer grav. O pasăre întunecată şi urâtă, dar diferită de Celălalt Întuneric. Acesta îi poftea doar trupul.

— Masa nu e gata încă, frate pasăre, îi spuse el nervos. Va trebui să mai aştepţi.

Nici pasărea nu mai avea mult de aşteptat, remarcă el,

până să devină masă pentru altele ca ea. Penele îi erau pârlite de explozie şi-şi ţinea un ochi închis. Era murată de ploaie şi abatele bănui că şi apa în sine era încărcată de moarte.

— la la la, la-la-la aşteaptă aşteaptă până se stinge la...

Vocea răsuna din nou. Zerchi se temuse că putea fi o închipuire. Dar şi pasărea o auzise. Se uita mereu la ceva aflat în afara razei de percepţie a lui Zerchi. În cele din urmă, sâsâi răguşit şi îşi luă zborul.

— Ajutor, strigă el cu glas pierit.

— ajutor, îl maimuţări vocea stranie.

Şi femeia cu două capete apăru în faţa ochilor lui Zerchi de după un morman de moloz. Se opri şi-l privi.

— Slavă Cerului! Doamnă Grales! Vezi dacă nu-l poţi găsi pe Părintele Lehy...

— slavă cerului doamnă Grales, vezi dacă nu-l...

Clipi să-şi îndepărteze de pe ochi vălul de sânge şi o studie îndeaproape.

— Rachel, şopti el mirat.

— rachel, răspunse creatura.

Îngenunche în faţa lui şi se se sprijini cu fundul de călcâie. Îl cercetă cu ochii ei verzi şi reci şi-i zâmbi cu nevinovăţie. Privirea îi era alertă, plină de mirare, curiozitate şi... probabil şi altceva –, dar era limpede că nu-şi dădea seama de suferinţa lui. Mai era ceva în ochii aceia, şi acest lucru nu-i îngădui să vadă nimic vreme de câteva secunde. Abia după aceea observă capul doamnei Grales care dormea buştean pe celălalt umăr, în timp ce Rachel zâmbea. Părea un zâmbet sfios, de copil care spera să găsească prietenia cuiva. Încercă din nou.

— Ascultă, a mai rămas cineva în viaţă? Du-te...

Răspunsul veni melodios şi solemn:

— ascultă a mai rămas cineva în viaţă...

Savura cuvintele. Le pronunţa unul câte unul. Auzindu-le, zâmbea. Buzele reformulau cuvintele după ce vocea le făcea sonore. Era mai mult decât o imitaţie inconştientă, socoti el. Încerca să-i transmită ceva. Prin repetiţie, se străduia să-i comunice ideea: *Sunt oarecum asemănătoare*

cu tine.

Dar ea abia se născuse.

Şi tu eşti oarecum diferită, observă Zerchi cu o umbră de groază. Îşi aminti că doamna Grales suferea de artrită la ambii genunchi, dar trupul cărora îi aparţineau acum stătea îngenuncheat, rezemat pe călcâie în postura nepăsătoare a tinereţii. Pe de altă parte, pielea bătrânei părea mai puţin zbârcită decât până atunci şi dădea impresia că sclipeşte vag, de parcă ţesuturile bătrâne şi cornoase căpătaseră o nouă viaţă. Deodată, îi observă braţul.

— Eşti rănită!

— eşti rănită.

Zerchi arătă spre braţul ei. În loc să se uite spre locul indicat, ea îi imită gestul, privindu-şi degetul şi întinzându-l pentru a se atinge, folosindu-şi braţul rănit. Era doar puţin însângerat, însă avea numeroase tăieturi şi una dintre ele părea mai adâncă. El îi apucă degetul pentru a-i aduce braţul mai aproape. Îi scoase cinci aşchii de sticlă spartă. Ori băgase braţul printr-un geam, ori se aflase în calea unei ferestre care explodase când se pornise suflul. Sângele porni să curgă din nou doar când extrase o ţepuşă de sticlă de câţiva centimetri lungime. Când le scoase pe celelalte, ele nu lăsară decât urme albăstrii şi mici, fără să producă sângerarea. Efectul îi aduse aminte de o demonstraţie de hipnoză la care asistase cândva, considerând totul drept o farsă. Când privi din nou spre chipul femeii, se miră şi mai mult. Ea încă îi zâmbea, ca şi cum extragerea aşchiilor nu-i provocase nici o durere.

Căută din nou din ochi spre faţa doamnei Grales. Se făcuse pământie, căpătând aspectul impersonal, ca de mască, pe care-l aduce coma. Buzele păreau să-i fie lipsite de sânge. Avu sentimentul că era pe moarte. Şi-o imagină uscându-se şi căzând, ca o coajă uscată de pe o rană sau ca un cordon ombilical. Atunci cine era Rachel? Şi ce?

Pietrele udate de ploaie erau încă jilave. Îşi înmuie vârful unui deget şi-i făcu semn lui Rachel să se aplece mai mult spre el. Indiferent ce era, probabil că fusese supusă la prea multe radiaţii pentru a trăi mult. Cu degetul umezit, începu

să facă semnul crucii pe fruntea ei.

— *Nisi baptizata es te nisi babtizari nonquis, te babtizo...*

Nu reuşi să treacă mai departe. Ea îşi înălţă capul, îndepărtându-se de el. Zâmbetul îi îngheţă pe chip şi se risipi. *Nu!* părea să strige întreaga ei înfăţişare. Îi întoarse spatele. Îşi şterse dâra de umezeală de pe frunte, închise ochii şi-şi lăsă mâinile să-i cadă în poală. Faţa ei căpătă o expresie de pasivitate desăvârşită. Ţinându-şi capul plecat aşa, postura ei amintea de cineva care se roagă. Treptat, starea de pasivitate se risipi şi reapăru un zâmbet care-i înflori pe toată faţa. Când deschise iarăşi ochii şi-l privi, radie aceeaşi căldură de mai devreme. Cu toate acestea, se uită în jur, de parcă ar fi căutat ceva.

Ochii abatelui căzură pe ciboriu. Ea îl luă de jos înainte ca el să reuşească s-o împiedice.

— *Nu!* icni răguşit şi încercă să-l prindă între degete.

Se dovedise mai iute decât el şi trebui să plătească sforţarea printr-o nouă întunecare a minţii. Când îşi recăpătă cunoştinţa şi înălţă capul, nu reuşi să vadă decât ca prin vis. Ea era încă în genunchi şi stătea în faţa lui. Într-un târziu, îşi dădu seama că ţinea cupa în mâna stângă, iar în dreapta, între degetul mare şi arătător, strângea delicat o singură împărtăşanie. Oare i-o oferea *lui,* ori era doar o nălucire, aşa cum îşi închipuise mai devreme că vorbise cu Fratele Pat?

Aşteptă ca pânza aburoasă să i se ridice de pe ochi. De astă dată, privirea nu voi să i se limpezească decât parţial.

— *Domine, non sum dignus...*, şopti el, *sed tantum dic verbo...*

Primi cuminecătura din mâna ei. Ea puse capacul pe ciboriu şi aşeză vasul într-un loc mai ferit, sub o piatră ieşită în afară. Nu apelă la gesturi convenţionale, dar delicateţea cu care se purta cu vasul îl convinse de un singur lucru: *simţea Prezenţa Sfintei Fecioare de sub văluri:* ea, care deocamdată nu putea folosi cuvinte şi nici nu era în stare să le înţeleagă, făcuse totul de parcă ar fi primit *îndrumări directe,* ca răspuns la încercarea lui de a o boteza fără consimţământul ei.

Încercă să-şi concentreze privirea, pentru a vedea încă o dată chipul acelei fiinţe care îi comunica doar prin gesturi: „Eu” n-am nevoie de *prima* ta Împărtăşanie, Omule, dar sunt vrednică să-ţi ofer *această* Împărtăşanie a Vieţii. Acum înţelese ce reprezenta ea şi scânci moale când încercă din nou, fără a reuşi, să-şi concentreze privirea asupra ochilor reci, verzi şi neclintiţi, ai celei ce se născuse liberă.

— *Magnificat anima mea Dominam,* susură vocea lui. Sufletul meu dă măreţie lui Dumnezeu, iar spiritul meu se bucură întru Dumnezeu, Mântuitorul meu: fiindcă El şi-a coborât ochii asupra slujnicei Sale... Vru s-o înveţe aceste cuvinte ca ultimă faptă a sa pe Pământ, fiindcă era sigur că ea avea ceva în comun cu Fecioara care le rostise.

Magnificat anima mea Dominum et exultavit spiritus meus in Deo, salutari meo, quia respexit humilitatem...

Până să termine de spus vorbele, rămase fără vlagă. Ochii i se împâcliră şi nu reuşi nici măcar să-i distingă prezenţa. Simţi însă atingerea degetelor reci pe frunte şi o auzi spunând un singur cuvânt:

— Trăieşte.

Apoi dispăru. Îi auzi vocea îndepărtându-se printre ruine:

— la la la, la-la-la...

Imaginea acelor ochi reci şi verzi dăinui cât viaţa în mintea lui. Nu se întrebă *de ce* voise Dumnezeu ca din umărul doamnei Grales să crească o creatură de o nevinovăţie primară, sau de ce îi dăduse darurile supranaturale ale Edenului – acele daruri pe care Omul încercase să le smulgă înapoi, cu forţa, Cerului, după ce le pierduse prima oară. În ochii aceia văzuse nevinovăţia dintru început şi promisiunea renaşterii. Singura privire fusese pentru el un dar şi, de aceea, vărsă lacrimi de recunoştinţă. Mai apoi îşi lăsă faţa în noroi şi aşteptă.

Ochilor, urechilor sau simţurilor nu li se mai revelă nimic altceva.

Capitolul 30

Cântând, urcară copiii pe navă. Rostiră îndemnuri vechi, cântate dintotdeauna de călători prin spaţiu şi-i ajutară pe copii, unul după altul, să ajungă în braţele surorilor. Cântară din inimă, încercând să risipească teama celor mici. Când orizontul se lumină a erupţie, cântecul încetă. Ultimul copil urcase în navă. În timp ce călugării suiau treptele, orizontul se trezi la viaţă. Zarea deveni o dungă roşiatică. O formaţiune de nori se formă instantaneu pe cerul adineauri senin. Călugării aflaţi încă pe scară îşi feriră chipurile de luminile orbitoare. Când acestea dispărură, îşi continuară urcuşul.

Chipul lui Lucifer apăru ca o ciupercă înfiorătoare deasupra norilor proaspăt născuţi, înălţându-se încet, ca un titan care se ridica în picioare după secole de întemniţare pe Pământ.

Se auzi un ordin răstit. Călugării reîncepură să urce. Curând, ajunseră în navă.

După ce păşi înăuntru, ultimul dintre călugări se opri o clipă. Rămase în bocaportul deschis şi-şi scoase sandalele.

— *Sic transit mundus,* murmură el, întorcându-şi privirea spre strălucirea din depărtări.

Bătu tălpile sandalelor una de alta, scuturând praful de pe ele. Aureola cuprinsese deja o treime din ceruri. Se scărpină în barbă, mai aruncă o ultimă privire spre ocean, apoi se trase înapoi şi închise bocaportul.

Urmă o înceţoşare, o explozie orbitoare, un ţiuit sfredelitor şi nava se azvârli spre cer.

Brizanţii se izbeau monoton de ţărmuri, azvârlind resturi plutind în derivă. Un hidroavion abandonat ajunse dincolo de zona brizanţilor. După o vreme, talazurile îl prinseră în încleştarea lor şi-l azvârliră pe ţărm, alături de resturile aduse de ape. Se lăsă pe o parte şi-şi frânse o aripă.

În valuri se zbenguiau creveţii, peştii ce se hrăneau cu ei şi rechinul care, în brutalitatea oarecum sportivă a mării, îi

socotea o hrană grozavă.

Vântul se stârni de peste ocean, aducând cu sine un giulgiu de cenuşă fină şi alburie. Vânturată de brizanţi, cenuşa se duse la fund. Brizanţii purtară creveţii morţi către ţărm, laolaltă cu resturile. Apoi măturară şi peştii. Rechinul înotă spre apele cele mai adânci şi rămase în aşteptare, în curenţii reci şi curaţi. Se vădeau semnele unui anotimp foarte sărăcăcios.

MULŢUMIRI

Autorul aduce mulţumirile şi recunoştinţa sa tuturor celor care, în diferite moduri, au contribuit la realizarea acestei cărţi, îndeosebi şi explicit următorilor: domnului şi doamnei W. M. Miller senior, domnilor Don Congdon, Anthony Boucher şi Alan Williams, doctorului Marshal Taxay, cuviosului Alvin Burggraff, Sfinţiilor lor Francis şi Clare, şi lui Mary, din motive cunoscute fiecăruia dintre ei.